

ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของโลก
ไปสู่ คดีนรกที่ 6 (สังคมอารยะ)

โดย

นายประพล มิตินทจินดา
ประธานกรรมการบริหาร
บริษัท หลักทรัพย์ เออีซีจำกัด (มหาชน)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 26
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2556 – 2557

บทคัดย่อ

เรื่อง ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่
คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

ผู้วิจัย นายประพล มิตินทจินดา หลักสูตร ปรอ. รุ่นที่ 26

การวิจัยเรื่อง ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่น
ลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญด้านความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยในการเปลี่ยนแปลง
สังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) และ

2. เพื่อทราบแนวทางหรือวิธีการในการป้องกันประเทศด้านความมั่นคงของมนุษย์
ร่วมสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) กลุ่มตัวอย่างคือ
ผู้บริหารระดับผู้อำนวยการหรือเทียบเท่า ของแต่ละกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องกับแผน
ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง โดยใช้วิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan และ
ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 400 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้การ
สัมภาษณ์แบบเจาะลึก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบ
สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบสมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้อยุติพรรณนา หาค่าร้อยละ
(Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient of correlation) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัว
แปรตาม และแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยภายนอกด้านการเมืองที่ส่งผลต่อการเป็นคลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$) ปัจจัยภายนอกด้าน
สังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) และ ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$)

2. ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการป้องกันประเทศ ($X=3.67$) นอกนั้นความมั่นคง ๗ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการเมือง ($X=3.21$) ด้านเศรษฐกิจ ($X=3.01$) ด้านจิตวิทยา ($X=2.86$) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ($X=3.36$) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($X=3.32$) ด้านสิ่งแวดล้อม ($X=3.01$) และด้านการพลังงาน ($X=3.00$)
3. ผลของคลื่นลูกที่ 6 หรือการเป็นสังคมอารยะ ทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สังคมอารยะ ($X=3.16$) เศรษฐกิจอารยะ ($X=2.80$) และ การเมืองอารยะ ($X=3.05$)
4. สังคมอารยะทั้ง 3 ด้านมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการพลังงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสังคมอารยะทั้ง 3 ด้านมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
5. ข้อเสนอแนะ การจะพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย เพื่อส่งผลต่อการเป็นคลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาประเทศ ควรมีการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน มีการปฏิรูปด้านต่างๆ และจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเพื่อรองรับ

ค

คำนำ

ในอดีตความมั่นคงของมนุษย์ถูกมองผ่านปัจจัยพื้นฐานทั้ง 4 แต่การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้าง ตั้งแต่สังคมเกษตรกรรมจนถึงสังคมแห่งอนาคต ทิศทางการเปลี่ยนแปลงจากคลื่นลูกที่ 1 ถึง คลื่นลูกที่ 5 สังคมแห่งปัญญาคงไม่เพียงพอต่อการพัฒนาประเทศ การเสนอแนวคิดคลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาหรือเป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศภายใต้ภาวะวิกฤติหลายด้าน การพัฒนาต้องสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชนมีความมั่นคง ประกอบด้วยความสุขทางกาย ความสุขทางใจ ความสุขทางสังคม และความสุขทางปัญญาหรือจิตวิญญาณ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาระดับประเทศ ระดับชาติรองรับ

งานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต เพราะการเตรียมการพัฒนากำลังคน ตลอดจนทักษะที่ตอบสนองต่อการขยายฐานการผลิต การบริการและควรมีการเตรียมในเรื่องปัจจัยพื้นฐานทางยุทธศาสตร์ (Strategic Foundation) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก หรืออย่างน้อยเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ใกล้จะถึงนี้

(นายประพล มลิณฑินดา)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร ปรอ. รุ่นที่ 26

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
คำจำกัดความ	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดและทฤษฎีเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ	6
แนวคิดเรื่องความมั่นคงร่วมสมัย	14
ทฤษฎีด้านความมั่นคง	18
แนวคิดเรื่องความมั่นคงของมนุษย์	19
แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาของมนุษย์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน	23
เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554)	27
หลักการของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
	ทฤษฎีความต้องการของ Maslow 32
	ทฤษฎีความต้องการ ERG ของ Alderfer 33
	ทฤษฎีความต้องการของคูเปอร์ 34
	แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยหลักภายนอกที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง 34
	ปัญหาจากภายในที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ 37
	ลักษณะของสังคมอารยะ 53
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 55
	สรุป 58
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย 63
	การดำเนินการวิจัย 63
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 64
	ตัวแปรและการวัดตัวแปร 64
	การวัดตัวแปร 64
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 64
	แบบสัมภาษณ์เจาะลึก 66
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 66
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 67
	การวิเคราะห์ข้อมูล 67
บทที่ 4	วิเคราะห์ข้อมูล 70
	ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป 72
	ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก 79
	ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย 87
	ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมอารยะ 103
	ส่วนที่ 5 สมมุติฐานการวิจัย 108
	ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก 110
	ไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ได้จากการประมวล ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย กับการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)	128
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	140
สรุป	140
อภิปรายผล	144
ข้อเสนอแนะ	157
บรรณานุกรม	160
ภาคผนวก	
ผนวก ก แบบสอบถามจริง	165
ผนวก ข แบบสัมภาษณ์เจาะลึก	175
ประวัติผู้วิจัย	179

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4 - 1	แสดงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามเพศ	73
4 - 2	แสดงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามอายุ	74
4 - 3	แสดงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	75
4 - 4	แสดงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ	76
4 - 5	แสดงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	77
4 - 6	แสดงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามสังกัด	78
4 - 7	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านการเมือง	81
4 - 8	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ	83
4 - 9	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านสังคม	85
4 - 10	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม	86
4 - 11	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วม สมัยด้านการเมือง	89
4 - 12	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วม สมัยด้านเศรษฐกิจ	91
4 - 13	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วม สมัยด้านสังคมจิตวิทยา	93
4 - 14	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วม สมัยด้านการป้องกันประเทศ	95
4 - 15	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วม สมัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	97
4 - 16	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วม สมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	99
4 - 17	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วม สมัยด้านสิ่งแวดล้อม	101
4 - 18	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วม สมัยด้านการพลังงาน	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4 - 19	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเป็นสังคมอารยะ	104
4 - 20	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเป็นเศรษฐกิจอารยะ	106
4 - 21	แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเป็นการเมืองอารยะ	108
4 - 22	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยภายนอก ที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)	111
4 - 23	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความมั่นคง ของมนุษย์ร่วมสมัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของโลก ไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)	111
4 - 24	การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ปัจจัยภายนอก ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือ สังคมอารยะในภาพรวม	102
4 - 25	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ปัจจัยภายนอก ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคมดีหรือสังคมอารยะ	115
4 - 26	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจความดีหรือสังคมอารยะ	117
4 - 27	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม ไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจอารยะ	119
4 - 28	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่น ลูกที่ ด้านสังคมอารยะ 6	121
4 - 29	ตารางสรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม ไปสู่คลื่นลูกที่ 6 การเป็นสังคมอารยะ	125

ญ

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
2 - 1	ความต้องการ 5 ชั้น ของมาสโลว์	32
4 - 1	เพศ	73
4 - 2	อายุ	74
4 - 3	ระดับการศึกษา	75
4 - 4	สถานภาพ	76
4 - 5	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	77
4 - 6	กระทรวง	78

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ในอดีตการป้องกันราชอาณาจักรไทยถูกมองว่าเป็นเรื่องทางการทหารเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วหาได้มีความสำคัญอยู่ที่ทางการทหารเพียงฝ่ายเดียว แต่ในทางกลับกัน ฝ่ายพลเรือนก็มีความสำคัญในการป้องกันประเทศไม่น้อยไปกว่ากัน รวมทั้งพลเมืองในประเทศ ตลอดจนทรัพยากรทั้งหลายทั้งปวง ที่มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในเรื่องการป้องกัน ต่อสู้ จัดสรรกำลัง การปกครอง และการรักษาความสงบสุขของประเทศและในอดีต ความมั่นคงของมนุษย์ถูกมองผ่านปัจจัยพื้นฐานทั้ง 4 ซึ่งได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค แต่ด้วยการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้าน โครงสร้าง ตั้งแต่ สังคมเกษตรกรรมจนถึงสังคมแห่งอนาคต ซึ่ง Alvin Toffler ผู้เขียนหนังสือ “The Third Wave” ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เริ่มจากคลื่นลูกที่ 1 : การปฏิวัติทางเกษตรกรรม ต่อด้วยคลื่นลูกที่ 2 : การปฏิวัติทางอุตสาหกรรม และคลื่นลูกที่ 3 : การปฏิวัติทางด้านข้อมูลข่าวสาร ซึ่งแต่ละยุคจะมีเหตุปัจจัยแห่งการเปลี่ยนแปลงที่มีความสืบเนื่องมาจากยุคเดิม เปรียบเป็นวัฏจักรของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผลจากการพัฒนาที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางเทคโนโลยีสารสนเทศ จนนำมาสู่ยุคไร้พรมแดนของการติดต่อสื่อสารที่เรียกว่า “ยุคโลกาภิวัตน์” ซึ่งเป็นยุคที่อาจกล่าวได้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย จนในบางครั้งคนในสังคมไม่สามารถปรับตัวได้ท่วงท้นกับคลื่นการเปลี่ยนแปลงของโลก (Future Shock)

ทางด้านนักวิชาการไทย ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ได้นำแนวความคิดเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงทางสังคม” ของ Alvin Toffler มาต่อยอดความคิด เกิดเป็นคลื่นลูกที่ 4 : สังคมแห่งองค์ความรู้ ซึ่งปัจจัยสำคัญของยุคนี้คือ “ความรู้” (Knowledge) ต่อด้วยคลื่นลูกที่ 5 : สังคมแห่งปัญญา หรือ ประชาชนสังคม โดยมี “สติปัญญา” เป็นปัจจัยสำคัญของยุคนี้ ซึ่งเป็นยุคของการคิด บูรณาการความรู้ และใช้ปัญญาเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และคลื่นลูกต่อไปในอนาคต คือ คลื่นลูกที่ 6 หรือที่เรียกว่า “สังคมอารยะ” ที่ทรัพยากรบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคนี้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในการเตรียม

ความพร้อมรับมือกับคลื่นลูกใหม่ที่กำลังจะก่อตัวขึ้นในอนาคตอันใกล้ และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ต้องรองรับการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่างๆ ทั้งปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่ นโยบายของภาครัฐ ระบบเศรษฐกิจ และประเด็นปัญหาทางสังคม และปัจจัยภายนอก เช่น โลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ภัยธรรมชาติ รวมถึงความร่วมมือจากประเทศภายนอก

ดัชนีวัดความสำเร็จของการพัฒนามนุษย์ขององค์การสหประชาชาติ ได้แก่

1. ด้านสุขภาพ
2. ด้านการศึกษา และ
3. มาตรฐานคุณภาพชีวิต หรือมาตรฐานการครองชีพ

ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มพัฒนาอยู่ในระดับกลาง มีดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index : HDI) ที่ 0.682 เป็นอันดับที่ 103 จากจำนวน 187 ประเทศ (ที่มา : แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ.2556 – 2561) ซึ่งหากประเทศไทยต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยให้สูงกว่าที่เป็นอยู่ ประเทศไทยจำเป็นต้องดำเนินนโยบายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยให้ขึ้นไปอย่างรวดเร็วกว่าที่เป็นอยู่

การจะเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านการเรียน การสอน การอบรม ในแบบเดิมๆ คงไม่เพียงพอที่จะรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จึงจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนานวัตกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์โดยตรง เช่น พันธุกรรมความเข้มแข็งที่มีในบางเผ่าพันธุ์ บางชนชาติของมนุษย์ ที่ยังคงเหลือและยังคงเห็นได้ เช่น ชนเผ่าอินเดียนชนเผ่าซาไก เพราะการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมจะมีหน่วยควบคุมลักษณะ (Genetic Unit) ควบคุมสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า “ยีน” (Gene) ถ้าหากเราเรียนรู้และเลือกสรรการนำแนวความคิดนวัตกรรมส่วนนี้เข้ามากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เราจะสามารถควบคุมการแสดงออกของมัน และส่งผลต่อการพัฒนาประชากรในประเทศต่อไป

ปัจจุบัน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศเข้ามาดูแลเรื่องดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการร่วมกันพัฒนาประเทศในด้านมิติของ “คน” ซึ่งผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของ “ทรัพยากรมนุษย์” ที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศให้มีความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน และเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนทางสังคมในอนาคตแห่งคลื่นลูกที่ 6 สังคมอารยะ

ผู้วิจัยเล็งเห็นว่า ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาแม้แต่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ วิชาการและเทคโนโลยีทันสมัยมาโดยตลอด หากแต่ยังไม่มีโครงการใดๆ ที่มีแผนการพัฒนามนุษย์หรือประชาชนคนไทยให้มีการพัฒนา สอดคล้อง รองรับกับการ

พัฒนา การเจริญเติบโตในทุกๆด้านของคน หรือทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้น ประเทศไทยควรมีแผนแม่บทด้านความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และควรมีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพในการบูรณาการโครงการต่างๆ ที่กระทรวง ทบวง กรม ดำเนินการ ให้มีทิศทางแบบเดียวกัน ซึ่งจะทำให้การจัดสรรงบประมาณการพัฒนาในส่วนนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญด้านความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยในการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
2. เพื่อทราบแนวทางหรือวิธีการในการป้องกันประเทศด้านความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ขอบเขตของการวิจัย

เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยกับการเปลี่ยนแปลงอนาคตไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) ประกอบไปด้วย การศึกษาปัจจัยสำคัญด้านความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยในการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่สังคมอารยะ (คลื่นลูกที่ 6) การศึกษารูปแบบสังคมอารยะ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย กับการพัฒนาประเทศ และแนวทางหรือวิธีการในการป้องกันประเทศด้านความมั่นคงของมนุษย์เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่สังคมอารยะ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารระดับผู้อำนวยการหรือเทียบเท่า ของแต่ละกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องกับแผนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจะทำการสุ่มมาจากประชากรข้างต้น โดยใช้วิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย และ รูปแบบแนวคิดเกี่ยวกับสังคมอารยะ โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) และใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีการจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) ซึ่งคำถามที่ใช้จะเป็นลักษณะปลายเปิดและใช้คำถามที่มีมาตรฐานเหมือนกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เจาะจงไปในเรื่องที่ต้องการ โดยจะสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลและรับกลับคืนด้วยตนเอง ทั้งนี้การวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น

- 3.1 ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วิษณุ เครืองาม
- 3.2 ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์
- 3.3 รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ยัมวิไล
- 3.4 พลอากาศเอก สุกำพล สุวรรณทัต
- 3.5 ศาสตราจารย์ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย
- 3.6 รองศาสตราจารย์.พญ.ศิราภรณ์ สวัสดิ์วร
- 3.7 นายศิระชัย โชติรัตน์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ได้แก่สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ค่า ร้อยละ เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และ สถิติเชิงพรรณนา (Inferential Statistic) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Momennt Coefficient of Correlation) เพื่อทดสอบสมมติฐานและความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยภายนอกมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
 - 1.1 ปัจจัยทางการเมืองมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
 - 1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
 - 1.3 ปัจจัยทางสังคมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
 - 1.4 ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
2. ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
 - 2.1 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านการเมืองมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
 - 2.2 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
 - 2.3 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
 - 2.4 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
 - 2.5 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
 - 2.6 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
 - 2.7 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
 - 2.8 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงแห่งชาติด้านการมีพลังงานมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญด้านความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยในการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
2. เป็นข้อมูลและแนวทาง/วิธีการในการป้องกันประเทศด้านความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสังคม ไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) รวมไปถึงเป็นแนวทางในการศึกษาต่อไปในอนาคต

คำจำกัดความ

ปัจจัยภายนอก	หมายถึง	สิ่งที่มีผลกระทบต่อการเป็นสังคมอารยะ ประกอบด้วย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย	หมายถึง	การพิทักษ์ปกป้อง สิ่งที่มีค่าหวงแหน ไว้ให้ปลอดภัยจากภัยคุกคามทั้งมวล เพื่อให้เกิดเสรีภาพ หลักประกันความแน่นอนและความปลอดภัยแก่สิ่งหนึ่ง เป็นพื้นฐานสำคัญและเป็นเรื่องที่มีอำนาจตัดสินใจ เน้นการสร้าง ความมั่นคงให้เกิดขึ้นเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงของการเกิดภัยคุกคาม รูปแบบใหม่ 8 ด้าน ดังนี้ ความมั่นคงด้านการเมือง ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม และความมั่นคงด้านการพลังงาน โดยเน้นไปที่ความมั่นคงของมนุษย์

สังคมนอระยะ

หมายถึง

สังคมที่มีความเจริญเติบโตอย่างสมดุล
ทั้งด้านจิตใจและด้านวัตถุ ส่งผลให้เกิด
สังคมที่ดี การเมืองที่ดี และเศรษฐกิจที่ดี

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเพื่อนำไปสู่กรอบแนวคิดของการวิจัย ประกอบด้วย

1. แนวคิดและทฤษฎีเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ
2. แนวคิดเรื่องความมั่นคงร่วมสมัย
3. แนวคิดและทฤษฎีเรื่องความมั่นคงของมนุษย์
4. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยหลักภายนอกที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง
5. แนวคิดเรื่องคลื่นการเปลี่ยนแปลงของโลก
6. แนวคิดเรื่องสังคมอารยะ
7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. บทสรุป

แนวคิดและทฤษฎีเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ

แนวคิดเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ วันอาทิตย์ที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2544 ณ ลานพระบรมรูปทรงม้า พระราชวังดุสิต กรุงเทพมหานคร ทรงมีพระราชดำรัสในการอธิบายความหมายคำว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ” กล่าวคือ “...ประเทศชาตินั้น ประกอบด้วยผืนแผ่นดินกับประชาชน และผืนแผ่นดินนั้นเป็นที่เกิด ที่อาศัย ที่อำนวยประโยชน์สุข ความมั่นคงร่มเย็นแก่ประชาชน ให้สามารถรวมกันอยู่เป็นปึกแผ่น เป็นชาติได้ ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ จึงมิได้อยู่ที่การปกป้องรักษาผืนแผ่นดินไว้ด้วยแสนยานุภาพแต่อย่างเดียว หากจำเป็นที่ประชาชนจะต้องมีความวัฒนาผาสุกปราศจากทุกข์ภัยด้วย...” (<http://kanchanapisek.or.th/Speeches/2001/1202.th.htm>.)

จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เห็นได้ว่า ความมั่นคงแห่งชาติ มิได้หมายความว่าเพียงความเข้มแข็งของกำลังทหารแต่เพียงประการเดียว แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงความ

ผาสุกหรือความพึงพอใจของประชาชนต่อสภาพความเป็นอยู่หรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของรัฐบาลและประชาชนที่จะต้องร่วมมือกันในการสร้างความมั่นคงแห่งชาติขึ้น (คู่มือ เรื่องความมั่นคงแห่งชาติของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ประจำปีการศึกษา 2552-2553)

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2495 ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร หมายความว่า การให้เอกราชของชาติหรือสวัสดิภาพของประชาชนให้อยู่ในความมั่นคง ปลอดภัย รวมตลอดถึงการให้ประเทศดำรงอยู่ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

วิชัย ชูเชิด (2547, หน้า 15) กล่าวว่า ความมั่นคงของชาติ หมายถึง สภาพการณ์หรือสภาพที่รัฐชาติ ภายใต้การนำของรัฐบาลที่มีอำนาจอธิปไตยในการปกครองดินแดนดังกล่าวด้วยตนเอง ที่สามารถดำรงอยู่ด้วยความปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวงไม่ว่าจะเป็น ภัยธรรมชาติ ภัยใดๆ ความเกรงกลัว ความกังวล และความสงสัย มีความเจริญก้าวหน้า มีเสรีต่อความกดดันต่างๆ ซึ่งจะประกำันให้เกิดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนภายในชาติดำเนินไปได้อย่างอิสระ มีความแน่นแฟ้น เป็นปึกแผ่น มีความแน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไปโดยง่าย มีความอดทนต่อแรงกดดันต่างๆ ที่มากระทบในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านเอกราช อธิปไตย ด้านบูรณภาพแห่งดินแดน ด้านสวัสดิภาพ ความปลอดภัยและผาสุกของประชาชน ด้านการปกครองของประเทศและวิถีการดำเนินชีวิต อีกทั้งจะต้องมีขีดความสามารถที่จะพร้อมเผชิญต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ” หมายถึง การทรงตัวอยู่อย่างแน่นหนาถาวร ดำรงเอกราช มีเสรีภาพแห่งชาติ มีความสงบสุขภายในประเทศ มีความแน่นอนในชีวิตเศรษฐกิจของพลเมือง คาดหมายรายได้ของรัฐได้ถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริง ค่าของเงินตราไม่เสถียรภาพ รัฐไม่ต้องประสบความยุ่งยากระส่ำระสาย ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ ได้ง่าย ผู้คนพลเมืองรู้สึกมีความปลอดภัย มีความหวัง และความไว้วางใจในอนาคต และยังไว้วางใจต่ออีกว่า ถึงแม้ผันผวนหรือเหตุร้ายอันใดจะเกิดขึ้นมา รัฐสามารถจะต่อสู้หรือป้องกันได้ (อ้างใน รศ.ดร. มานี ไชยธีรานุกุลศิริ, 2554)

อีกทั้งพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ ได้จำแนกความมั่นคงแห่งชาติออกเป็น 4 ด้าน ตามลักษณะของภารกิจที่ชาติจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติ ดังนี้

1. ความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมือง
2. ความมั่นคงแห่งชาติด้านเศรษฐกิจ
3. ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา
4. ความมั่นคงแห่งชาติด้านการทหาร

เอกสารประกอบวิชาความมั่นคงศึกษา (Security Studies) ของโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ให้ความหมายคำว่า “กฎความมั่นคงแห่งชาติ” คือ สภาวะการณ์หรือสภาพที่รัฐชาติภายใต้การนำของรัฐบาลที่มีอำนาจอธิปไตยในการปกครองดินแดนดังกล่าวด้วยตนเอง ที่สามารถดำรงอยู่ด้วยความปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวงไม่ว่าจะเป็น ภัยการเสียดินแดน ความเกรงกลัว ความกังวล และความสงสัย มีความเจริญก้าวหน้า มีเสรีต่อแรงกดดันต่างๆ ซึ่งจะประกันให้เกิดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนภายในชาติดำเนินไปอย่างอิสระ มีความแน่นแฟ้นเป็นปึกแผ่น มีความแน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไปโดยง่าย มีความอดทนต่อแรงกดดันต่างๆ ที่มากระทบในทุกๆ ด้าน ทั้งในด้านเอกราช อธิปไตย ในด้านบูรณภาพแห่งดินแดน ในด้านสวัสดิภาพ ความปลอดภัย และความผาสุกของประชาชน ในด้านการปกครองของประเทศ และวิถีการดำเนินชีวิตของตน อีกทั้งจะต้องมีขีดความสามารถที่จะพร้อมเผชิญต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ความหมายของคำว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ” (National Security) จากคำอธิบายของ Fredich Hartman หมายถึง ผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interest) ซึ่งมีอิทธิพลสำคัญในการกำหนดนโยบายของรัฐหนึ่ง ดังนั้นการวิเคราะห์ถึงผลประโยชน์แห่งชาติ จึงมีความสำคัญในความคิดของ Hartman ในการพิจารณาเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ ความมั่นคงแห่งชาติตามความคิดของเขาหมายถึงการอนุรักษ์ไว้ซึ่งสิ่งใดก็ตามที่รัฐนั้นเห็นว่าเป็นผลประโยชน์สำคัญที่รัฐนั้นต้องป้องกันรักษาไว้ให้ปลอดภัยจากการแทรกแซงด้วยการใช้กำลังจากภายนอก อย่างไรก็ตาม การอธิบายว่าการรักษาความมั่นคงแห่งชาติหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับพลังอำนาจแห่งชาติของรัฐนั้นด้วย (National Power) เพราะชาติใดที่มีขีดความสามารถน้อย มีความอ่อนแอ ไม่เข้มแข็งทางการทหารและอาวุธ ย่อมเกิดอันตรายจากภัยคุกคามข่มขู่จากภายนอก ซึ่งย่อมแตกต่างจากรัฐที่เข้มแข็ง ย่อมรักษาความมั่นคงแห่งชาติไว้ได้ดีกว่า

ความมั่นคงแห่งชาติของประเทศในลักษณะของรูปธรรม ประกอบด้วย
ชาติ (Nation) เป็นศัพท์ที่เน้นถึงคนที่มีวัฒนธรรมร่วมกัน มีเชื้อสายเดียวกัน มีความรู้สึกร่วมกันในสายเลือด และมีประวัติศาสตร์ร่วมกันอยู่ในรัฐเดียวกัน อยู่ภายใต้ประมุขของรัฐคนเดียวกัน ภายใต้ธงชาติผืนเดียวกัน

รัฐ (State) เป็นศัพท์ที่เน้นทางการเมืองและการรับรองของนานาชาติ รัฐทำให้ชาติเป็นชาติอย่างเต็มภาคภูมิ และรัฐก็คือชาติที่มีการจัดเป็นรูปองค์กรอิสระขึ้นเป็นประเทศ

ประเทศ (Country) เป็นศัพท์ที่เน้นทางภูมิศาสตร์ หมายถึงการมีดินแดน อันเป็นที่รวมของชนชาติของรัฐหรือเป็นที่รวมของสังคมขนาดใหญ่

สังคม (Society) เป็นศัพท์ที่เน้นถึงสภาพความเป็นอยู่ของหมู่คนที่คบค้าสมาคมกันอยู่ ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงความมั่นคงแห่งชาติจึงอาจกล่าวว่าเป็นความมั่นคงของสังคมก็ได้

องค์ประกอบของชาติ ในส่วนที่เกี่ยวกับความมั่นคง ได้แก่ ดินแดน ประชากร รัฐบาล ความมีเอกราช และการรับรองของสังคมนานาชาติ ประเทศจะมีความมั่นคงหรือไม่เพียงใด พิจารณาได้จากองค์ประกอบเหล่านี้ กล่าวคือ ดินแดน ความมั่นคงของดินแดน คือ การไม่สูญเสียบูรณภาพแห่งดินแดน แต่การสูญเสียบูรณภาพแห่งดินแดนในลักษณะของการยึดครองทั้งประเทศ เช่น ในยุคที่มีการล่าเมืองขึ้น หรือ ยุคจักรวรรดินิยมนั้นเป็นเรื่องล้าสมัยเสียแล้ว จักรวรรดินิยมเป็นลัทธิ การเมืองลัทธิหนึ่งซึ่งผูกพันอยู่กับระบบเศรษฐกิจที่เรียกว่าระบบ "พาณิชยกรรม" ยุคจักรวรรดินิยมเป็นยุคในประวัติศาสตร์แห่งนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีนโยบายการเมืองแฝงอยู่ด้วยหลายประการ เช่น นโยบายขยายอำนาจ โดยการค้า โดยรัฐเข้ามาเกี่ยวข้องในการค้าเองด้วยการผูกขาด เพื่อประโยชน์แห่งความรู้สึทางชาตินิยม ระบบพาณิชยกรรมได้นำชาติต่าง ๆ ในยุโรปไปสู่การแสวงหาเมืองขึ้นเพื่อจะได้ซื้อวัตถุดิบได้ในราคาถูก หรือนำสินค้าที่ประเทศเจ้าของเมืองขึ้นผลิตได้ ไปแลกกับวัตถุดิบในลักษณะที่ปราศจากความเป็นธรรม ทั้งนี้โดยอาศัยอำนาจตราตามใจชอบ

ประชากร ประชากรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของชาติ เพราะชาติจะมีขึ้นไม่ได้ถ้า ดินแดนไม่มีประชากรที่เป็นคนของชาติ ความมั่นคงแห่งชาติในเรื่องของประชากรขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา ความรู้ ความสามารถหรือทักษะ ตลอดจนจริยธรรม และความสามัคคีของประชากรภายในชาติ เพราะเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้เขาทั้งหลายครองชีวิต อยู่ได้ด้วยความปลอดภัย สุข ประชากรภายในชาติอาจแตกต่างกันบ้างในเรื่อง เชื้อชาติ ศาสนา ผิวพรรณ วรรณะ หรือแม้แต่ทัศนคติ อุดมการณ์และปรัชญาในการครองชีวิต แต่ถ้ามีความ สัมผัสสามัคคีชาติก็มั่นคงได้ รัฐบาล ซึ่งเป็นสถาบันทางการเมืองของชาติที่รัฐจะขาดเสียมิได้ รัฐบาลผู้ดำเนินการบริหารประเทศตามความต้องการของประชากร ประชากรที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มอยู่ในดินแดนที่มีขอบเขตที่แน่นอนแห่งหนึ่ง จะยังไม่มีสภาพเป็นรัฐจนกระทั่งได้มีองค์กรทางการเมืององค์กรหนึ่งเกิดขึ้น คือ รัฐบาลองค์กรนี้อาจจะแตกต่างกันไปในรูปลักษณะตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ มีหน้าที่ในการพิทักษ์ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชากร ภายในรัฐ พิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของรัฐ สถาปนาความยุติธรรมและป้องกันการรุกรานจาก รัฐอื่น รัฐบาลเป็นองค์กรที่จะบริหารงานในชาติให้มีความมั่นคง แต่ความมั่นคงแห่งชาติในเรื่องของรัฐบาลขึ้นอยู่กับเสถียรภาพของรัฐบาลเอง เพราะเสถียรภาพของรัฐบาลจะทำให้ประชากรรู้สึกว่าการเมืองของรัฐปราศจากความผันผวน เมื่อปราศจากความผันผวนในวงการเมืองรัฐบาลก็มีเสถียรภาพและสามารถที่จะบริหารงานของชาติให้เกิดความมั่นคงได้

เอกราช ประเทศที่มีเอกราช คือ ประเทศที่มีได้ตกไปอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศอื่น มีอิสระที่จะดำเนินการปกครองตนเองมีอำนาจอธิปไตยที่จะดำเนินกิจการทั้งภายในและภายนอกประเทศโดยปราศจากการบงการจากชาติอื่น มีความเสมอภาคในการ ติดต่อสัมพันธ์

กับองค์การระหว่างประเทศ ดังนั้น ความมั่นคงแห่งชาติของประเทศในเรื่องเอกราช ก็คือ การไม่สูญเสียเอกราช สามารถดำเนินกิจการทั้งปวงของประเทศได้โดยเสรี ความมั่นคงแห่งชาติของประเทศในเรื่องเอกราช ปัจจุบัน มีความหมายรวมถึงความมั่นคงของดินแดนด้วย เพราะหากสูญเสียดินแดนไปแม้เพียงบางส่วน อำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนแห่งนั้นก็ดี ผลประโยชน์ต่าง ๆ ก็ดี ย่อมสูญเสียไปด้วย นอกจากนั้น คำว่าเอกราช ในที่นี้ยังรวมถึงความมีเอกราชทางเศรษฐกิจและทางวัฒนธรรมด้วย การเมืองระหว่างประเทศระดับโลกซึ่งแข่งอิทธิพลกันอยู่ทุกวันนี้มักจะไม่สนใจต่อการที่จะช่วงชิงดินแดนเท่ากับการแผ่ อิทธิพลทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม เพราะการได้มาซึ่งดินแดนของอีกรัฐหนึ่งย่อมยุ่งยากต่อการปกครอง และเป็นภาระแก่รัฐบาลที่ได้ดินแดนของรัฐอื่นมาครอบครอง

การรับรองโดยสังคมนานาชาติ ความมั่นคงแห่งชาติของประเทศจะมีผลสมบูรณ์ได้ประเทศนั้น ๆ จะต้องได้รับการรับรองในความมีเอกราชและอธิปไตยจากสังคมนานาชาติ แต่ถ้าขาดการรับรองจากสังคมนานาชาติ ย่อมแสดงว่าชาตินั้น ๆ ขาดความเชื่อถือและขาดการดำรงความสัมพันธ์ในสภาพปกติระหว่างรัฐ ฉะนั้น จะถือว่าชาตินั้นมีความ มั่นคงเพียงพอที่จะดำเนินกิจการระหว่างประเทศไม่ได้ ด้วยเหตุนี้การทูตหรือการเจริญทางไมตรีระหว่างประเทศในอันที่จะผูกมิตรกับนานาชาติจึงมีความสำคัญต่อความมั่นคงแห่งชาติของประเทศเป็นอย่างมาก

เอกสารคู่มือเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ ประจำปีการศึกษา 2552-2553 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ได้จำแนกความหมายคำว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ” ออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. ความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมือง (ภายในและภายนอกประเทศ)
 2. ความมั่นคงแห่งชาติด้านเศรษฐกิจ
 3. ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา
 4. ความมั่นคงแห่งชาติด้านป้องกันประเทศ
 5. ความมั่นคงแห่งชาติด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
 6. ความมั่นคงแห่งชาติด้านการพลังงาน
 7. ความมั่นคงแห่งชาติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 8. ความมั่นคงแห่งชาติด้านการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ
- รายละเอียด ดังนี้

ความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมือง หมายถึง สภาพการณ์ทางการเมืองที่ทำให้ประชาชนมีความเชื่อถือและศรัทธาต่อระบอบการปกครอง ต่อรัฐบาลผู้บริหารการปกครอง ประชากรมีความเคารพเชื่อฟังและยอมปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลและปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล มีความเชื่อมั่นในรัฐบาลว่าจะสามารถสร้างความเป็นธรรมในหมู่ประชากร

และสามารถป้องกันความแตกแยกระหว่างชนในชาติ สามารถรักษาดินแดนให้ปลอดภัยจากการแบ่งแยก ยึด ครอง มีเอกภาพ และรักษาศักดิ์ศรีของชาติในวงการเมืองระหว่างประเทศ รัฐบาลมีความชอบธรรม สามารถบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอิสระปลอดจากอิทธิพลและการบงการในการดำเนินนโยบายของประเทศ ประชากร ดินแดน รัฐบาล อำนาจอธิปไตย ตลอดจนเสถียรภาพของประเทศปลอดจากการคุกคามทั้งภายในและภายนอก และมีปฏิบัติการภายใต้อิทธิพลของต่างประเทศ

ความมั่นคงแห่งชาติด้านเศรษฐกิจ หมายถึง สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่ทำให้ประชากรมีงานทำและยอมรับนับถือระบบเศรษฐกิจของประเทศ สามารถยกฐานะทางเศรษฐกิจทั้งส่วนตัวและส่วนรวมให้สูงขึ้นได้ในอัตราที่เหมาะสม โดยที่ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่มีความแตกต่างเหลื่อมล้ำกันมากนัก ประเทศสามารถรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ มีระบบภาษีอากรที่เหมาะสมและเป็นธรรม สามารถพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอิสระทางเศรษฐกิจจากต่างประเทศ มีความสามารถทางอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การบริการ ตลอดจนกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ

ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา หมายถึง สภาพการณ์ทางสังคมที่ทำให้ประชากรสามารถครองชีวิตอยู่ได้ด้วยความปลอดภัย มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรมและความเป็นธรรมในการดำเนินชีวิต มีความเสมอภาคและภารดรภาพ มีความรู้ความสามารถ มีวัฒนธรรม มีจริยธรรม และศีลธรรม รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของพลเมืองและต่อสังคม ตลอดจนมีจิตสำนึกและภาคภูมิใจในความเป็นชาติ และเกียรติภูมิของบรรพบุรุษ รวมทั้งยึดมั่นในอุดมการณ์ของชาติ

ความมั่นคงแห่งชาติด้านการทหาร หมายถึง ชัดความสามารถด้านการทหารที่แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของกำลังรบของชาติ ความพร้อมรบ ความมีประสิทธิภาพของอาวุธ ยุทโธปกรณ์ และการใช้อาวุธ มีวินัย ขวัญ และกำลังรบอื่นๆ มีการจัด การฝึก การศึกษา การสวัสดิการ ยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีที่สามารถเอาชนะศัตรูผู้รุกรานทั้งจากภายในและภายนอกประเทศได้

ความมั่นคงแห่งชาติด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี หมายถึง สภาพการณ์ที่ประเทศมีการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ครอบคลุมต่อเนื่อง มีความพร้อมในโครงสร้างพื้นฐานทุกด้านที่จำเป็น มีเป้าหมายที่ชัดเจน ทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีศักยภาพในการทุ่มเทสรรพกำลังเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาภายใต้มาตรการที่เหมาะสม เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมอย่างทั่วถึง

ความมั่นคงแห่งชาติด้านการพลังงาน หมายถึง สภาพการณ์ด้านการพลังงานของชาติ ที่มีการบริหารจัดการการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประเทศไทยสามารถเข้าถึงแหล่งพลังงานทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนมีเทคโนโลยีทางด้านพลังงาน มีการจัดทำข้อตกลงเพื่อความมั่นคงในการจัดหาพลังงาน และความร่วมมือด้านพลังงานทดแทนกับต่างประเทศ เพื่อให้มีพลังงานเพียงพอต่อความต้องการของประเทศ

ความมั่นคงแห่งชาติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สภาพการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ มีการอนุรักษ์และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มีการปรับปรุงกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัย และมีการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา มีการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีการสร้างวินัยและปลูกจิตสำนึกของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความมั่นคงแห่งชาติด้านการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ หมายถึง สภาพการณ์ของประเทศมีการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อเป็นเครื่องเชิงรุก สังคมไทยมีการบริโภคข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ สามารถเลือกรับข่าวสารอย่างเหมาะสมและมีเหตุผล ประชาชนมีโอกาสในการเข้าถึงข่าวสารได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ใช้สื่อทุกชนิดสร้างความสามัคคีให้กับคนในชาติ มีองค์กรในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการสร้างภาพลักษณ์ของประเทศและค่านิยมด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

แนวคิดเรื่องความมั่นคงร่วมสมัย

นับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามเย็น โลกเรากำลังเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลรุนแรงมากขึ้น ล้วนแล้วแต่ไม่ใช่ผลจากการขัดแย้งมาจากสงคราม ซึ่งเป็นภัยคุกคามแบบดั้งเดิม “Traditional Threat” ที่เกิดขึ้นจากการใช้กำลังทหารทำการรบ และยังรวมไปถึงการบ่อนทำลาย การก่อวินาศกรรม จารกรรม ที่มีการกระทำในลักษณะรัฐต่อรัฐ ดังเช่น ยุคสงครามเย็นที่สหรัฐฯและสหภาพโซเวียตต่างมีสถานะเป็นภัยคุกคามต่อกัน

ต่อมา เมื่อเกิดกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่ส่งผลให้รูปแบบการดำเนินชีวิตในสังคมประกอบกับการเกิดนวัตกรรมใหม่ๆ โดยเฉพาะนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication Technology : ICT) ที่เชื่อมร้อยโลกทั้งโลกเข้าไว้ด้วยกัน ช่วยให้เกิดการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว จนมีคำกล่าวที่ว่า โลกเล็กลง ดังที่ โทมัส แอล. ฟอร์ดแมน กล่าวไว้ในหนังสือ “The World is Flat” ดังนั้นการที่โลกมีการสื่อสารกันอย่างรวดเร็วไร้ขีดจำกัด

ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผลที่ตามมาคือ การเกิดขึ้นของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Non-Traditional Threat” เป็นภัยคุกคามในทุกๆมิติ ที่ไม่ได้เน้นหนักไปด้านการทหารเท่านั้น เช่น ปัญหาโลกร้อน ปัญหาระบบนิเวศน์ หรือแม้กระทั่ง การเคลื่อนย้ายทุนจากบริษัทข้ามชาติ การก่อการร้าย เป็นต้น

คริสต๊ แอบบอต , พอล โรเจอร์ส และ จอห์น สโตโบตา ได้แบ่งภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change) ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้พลังงานจากซากฟอสซิล ที่ส่งผลกระทบต่อเรือนกระจก “Greenhouse Effect) ทำให้หลายประเทศกำลังมุ่งไปสู่พลังงานนิวเคลียร์มากขึ้น

2. การแข่งขันแย่งชิงทรัพยากร (Competition over Resource) ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นจากการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติอย่างมหาศาล ก่อให้เกิดการแข่งขันที่จะเข้าครอบครองแหล่งพลังงาน ดังเช่นการเข้ารุกรานและยึดครองอิรักของสหรัฐฯ ภายใต้กรอบของการพัฒนาและครอบครองอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (Weapons of Mass Destruction-WMD)

3. การเกิดขึ้นของชนกลุ่มน้อยของชนหมู่มาก (Marginalization of the Majority World) เป็นผลมาจากการแข่งขันทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ทำให้เกิดการกระจุกตัวของความเจริญและความมั่งคั่ง ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในแง่คุณภาพชีวิต เกิดช่องว่างระหว่างกลุ่มคน นำมาซึ่งความรู้สึกที่ไม่เท่าเทียมกัน มีความอิจฉา โกรธเกลียดชัง เอารัดเอาเปรียบ ทำให้ในที่สุดมีการแสดงออกที่แตกต่างกัน และบางครั้งมีการใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องมือในการต่อรองหรือสร้างความเท่าเทียมกัน

4. การขยายอิทธิพลทางทหาร (Global Militarization) แม้ว่าภาวะสงครามเย็นจะสิ้นสุดลง แต่ประเทศมหาอำนาจต่างพยายามขยายอิทธิพลทางการทหารอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาเทคโนโลยีนิวเคลียร์ รวมไปถึงอาวุธที่มีอำนาจในการทำลายล้างสูง เช่น อาวุธชีวภาพ และอาวุธเคมี

ปัจจุบัน โลกเรากำลังเผชิญกับภัยคุกคามทั้งสองรูปแบบ หน่วยงานตลอดจนบุคคลที่จะเข้ามาแก้ปัญหา ต้องมีมุมมองที่กว้างขวาง รอบรู้ มองปัญหาเป็นองค์รวม (Holistic) และต้องตอบสนองสิ่งต่างๆอย่างรวดเร็ว ในมิติของความมั่นคงร่วมสมัย พิจารณาได้จากกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ได้แบ่งออกเป็น 15 มิติ ดังนี้

1. ความมั่นคงด้านการเมืองภายในประเทศ (Internal Politics) ที่เป็นผลมาจากความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นของภาคประชาสังคม (Civil Society) ส่งผลให้เกิดกระแสประชาธิปไตยที่มาพร้อมกับความสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ทำให้ประชาชนต้องเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมอย่างมากในการปกครองประเทศ ส่งผลให้การบริหารงานของรัฐต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

2. ความมั่นคงด้านการเมืองภายนอกประเทศ (External Politics) ความมีบทบาทขององค์การเหนือรัฐ (International Organization) เช่น องค์การสหประชาชาติ (United Nations) สหภาพยุโรป (The European Community) องค์การการค้าโลก (The World Trade Organization) ที่เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินงานทางการเมืองของประเทศ ที่ส่งผลให้เกิดการคาบเกี่ยวต่ออำนาจอธิปไตยของชาติ

3. ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ (Economics) การเกิดขึ้นของเศรษฐกิจใหม่ (New Economy) ส่งผลให้เกิดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ที่เรียกกันว่าธุรกิจคอมพิวเตอร์เน็ตจะเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยเพิ่มโอกาสในการทำธุรกิจ ความเข้าใจในรูปแบบธุรกิจแบบใหม่จะช่วยให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นอันนำไปสู่ความมั่นคงแห่งชาติ

4. ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา (Social/Psychology) การพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นไปสู่ความทันสมัย (Modernization) ทำให้เกิดปัญหาในลักษณะของการบริโภคนิยมและวัตถุนิยม ผลที่ตามมาคือปัญหาของสังคม จิตวิญญาณในตัวคนเริ่มลดลง ความมีคุณธรรมและจริยธรรมจึงกลายมาเป็นวาระของโลก ธรรมชาติเป็นเรื่องที่ทุกประเทศต้องมี เพราะเชื่อกันว่าถ้าทุกคนในสังคมเป็นคนดี ประเทศชาติจะมั่งคั่งในที่สุด

5. ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ (Defense) ในสภาวะปัจจุบันการจะจัดให้มีกำลังทางทหารขนาดใหญ่เพื่อป้องกันประเทศเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมนัก เพราะต้องใช้งบประมาณมหาศาลและกำลังทางทหารที่เพียงพอ จึงมีการพัฒนาปรับปรุงแนวคิด หลักนิยมให้มีความทันสมัย เช่น การใช้ยุทธศาสตร์แบบอสมมาตร (Asymmetric Strategy) หรือยุทธศาสตร์ทางการทูตเชิงรุก เพื่อสงวนการใช้กำลังทหาร

6. ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science & Technology) นวัตกรรมใหม่ๆ อย่างเช่นนาโนเทคโนโลยี เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งบวกและลบ ต่างให้ทั้งคุณและโทษ เช่นเรื่องการจดสิทธิบัตรหรือการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเครื่องมือกีดกันทางการค้า ซึ่งต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจเพื่อนำไปสู่การรักษาผลประโยชน์ของชาติ

7. ความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Environment) การที่มนุษย์มีการบริโภคเกินสัดส่วนความพอดีตามลักษณะของทุนนิยมส่งผลให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติ เพราะสิ่งแวดล้อมต่างมีความสัมพันธ์ในลักษณะของลูกโซ่ ต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

8. ความมั่นคงด้านสารสนเทศ (Information Security) สารสนเทศจะกลายมาเป็นทรัพย์สินที่มีค่าทั้งในระดับบุคคล หน่วยงาน สังคม ประเทศ และโลก การครอบครองและเข้าถึงสารสนเทศเป็นสิ่งที่สำคัญและมีมูลค่ามหาศาล

9. ความมั่นคงด้านระบาดวิทยา (Security Epidemiology) การเกิดขึ้นของโรคระบาดไม่ว่าจะเป็น โรคเอดส์ โรคไข้หวัดนก โรคซาร์ โรคใหม่ๆเหล่านี้ส่งผลให้ประชากรมีอายุสั้นลง ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศและระบบเศรษฐกิจ

10. ความมั่นคงด้านการอพยพย้ายถิ่นฐาน (Security Concerning Migration) การอพยพมักเกิดขึ้นจากความจำเป็นต้องความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ประชากรต้องการมีงานทำ ต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า การแฝงตัวเข้ามาของผู้อพยพก่อให้เกิดปัญหาทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือ การแฝงตัวมาในลักษณะของจารชน ทางอ้อม คือ การนำพาเชื้อโรค ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น

11. ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ประเด็นปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์ ปัญหาค่าการศึกษา ปัญหาความยากจน ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต และกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ลดลง ถ้าเรามีการยกระดับความมั่นคงของมนุษย์ของคนในชาติให้สามารถแข่งขันได้กับนานาชาติอารยะประเทศ

12. ความมั่นคงด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) จากความสามารถในการสื่อสารและการเดินทางที่รวดเร็ว ทำให้กลุ่มอิทธิพลสามารถเดินทางหรือเคลื่อนย้ายไปตามที่ต่างๆอย่างสะดวก รวดเร็ว ทำให้เกิดการสร้างกลุ่ม สร้างเครือข่ายในการที่จะกระทำผิดร่วมกัน เช่น การฟอกเงิน การขนยาเสพติด หรือการเป็นเครือข่ายของการค้ามนุษย์ ถ้าไม่สามารถควบคุมกลุ่มนี้ได้จะทำให้เผชิญกับปัญหาจากภัยคุกคาม

13. ความมั่นคงด้านพลังงาน (Energy Security) อัตราการบริโภคพลังงานของทุกประเทศสูงมากขึ้น การประหยัดพลังงานและการหาพลังงานทางเลือกจะเป็นแนวทางที่นำไปสู่ความมั่นคงของพลังงานในทศวรรษนี้

14. ความมั่นคงด้านภัยพิบัติ (Disaster) ภัยพิบัติต่างๆไม่ว่าจะเป็น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย แผ่นดินไหว ฯลฯ ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติโดยรวม เช่นการเกิดภัยสึนามิในไทยส่งผลให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจและสูญเสียชีวิตของผู้คนไปจำนวนมาก

15. ความมั่นคงด้านวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ (Culture & Ethnicity) ความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์เริ่มปรากฏในระดับที่รุนแรงมากขึ้น ดังเช่นปัญหาระหว่างโลกตะวันตกกับมุสลิม หรือแม้แต่ปัญหาชายแดนภาคใต้ เป็นประเด็นที่อ่อนไหวที่จะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงเมื่อเกิดปัญหาขึ้น

ทฤษฎีด้านความมั่นคง

ประภัสสร เทพชาตรี ได้กล่าวไว้ใน เอกสารเรื่อง ความมั่นคงระหว่างประเทศ : การศึกษาเชิงโลกนโยบายศาสตร์ โดยกล่าวถึงคำของนักวิชาการสองกลุ่มที่มีแนวความคิดขัดแย้งกันในเรื่องของความมั่นคง โดยในกลุ่มของ Realist มองความมั่นคงที่มีกรอบโดยรัฐเป็นหลัก ในขณะที่ในกลุ่มของ Idealist จะมองไปที่ความมั่นคงของโลก และความมั่นคงในรูปแบบ Multilateralist ที่เน้นไปที่ Comprehensive Security ดังมีรายละเอียดดังนี้

Multilateralist หมายถึง พหุภาคินิยม ผู้ที่สังกัดในค่ายนี้จะเห็นว่าแนวทางการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างประเทศนี้ควรจะใช้เวทีพหุภาคีหรือเน้นการสร้างเวทีพหุภาคี เน้นการสร้างระบอบระหว่างประเทศ (Regime) เน้นการสร้างกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศ หนังสือที่สำคัญที่เป็นตัวแทนของแนวความคิดนี้ชื่อ Global Engagement (1994) ใช้คำใหม่ว่าเป็น “Cooperative Security” โดยเน้นถึงความมั่นคงระหว่างกันในการสร้างความมั่นคงร่วมกันในเชิง “Positive Sum Security” คือว่า ถ้าเราร่วมมือกันจะมีทุกคนได้ ไม่มีใครเสีย ซึ่งต่างจากแนวความคิดของ Realism, Unipolarism ที่มองการเมืองระหว่างประเทศ หรือประเด็นปัญหาความมั่นคงระหว่างประเทศเป็น “Zero Sum Game” คือไม่มีทางที่จะมีคนได้ทั้งสองฝ่าย โดยถ้าเราได้เขาก็เสีย มันเป็นการแข่งขันกันในเกมที่มีต้องมีคนได้และมีคนเสีย แต่สำหรับ Multilateralism จะเป็น “Non – Zero Sum Game” โดยนี่คือแนวความคิดของฝ่าย Idealist ที่มองตรงข้ามกับฝ่าย Realist ที่เชื่อว่า สามารถร่วมมือกันได้โดยได้ประโยชน์กันทุกฝ่ายไม่มีใครเสีย เป็นการสร้างเวทีพหุภาคีร่วมกันโดยการสร้าง “International Regime” หรือ ระบอบระหว่างประเทศร่วมกัน

Multilateralist พยายามขยายความหมายของคำว่า “Security” ออกไป ขยายแนวความคิดโดยตีความให้มากกว่าความหมายดั้งเดิม (Traditional Concept) ที่จะเน้นเรื่องการทหารเป็นหลัก มาใช้คำว่า “Comprehensive Security” คือ ความพยายามที่จะมองว่าปัญหาของความมั่นคงระหว่างประเทศมีทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสิทธิมนุษยชนมาเกี่ยวข้อง โดยกลุ่มของ Multilateralism ก็เป็นกลุ่มของ Idealist ซึ่งมีความเชื่อพื้นฐานที่ว่าประชาธิปไตยจะทำให้เกิดสันติภาพ โดยพยายามวิเคราะห์กันว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่หรือไม่ในการเมืองระหว่างประเทศ จากที่เราเรียกว่า “Military Paradigm” มาสู่ Nonmilitary Paradigm” เน้นเรื่อง “Transnational Force” หรือ “Transnational Relations” พลังข้ามชาติต่าง ๆ ที่เป็นตัวแปรที่สำคัญสำหรับเรื่องความมั่นคงระหว่างประเทศในอนาคต อย่างเช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กำลังจะเป็นมิติใหม่ของความขัดแย้งระหว่างประเทศหรือไม่ ปัญหาทางการค้าระหว่างประเทศ ปัญหาในเรื่องของสิ่งแวดล้อม เช่น ประเทศหนึ่งเป็นปัญหาทำให้เกิดมลพิษกับอีกประเทศหนึ่ง ตรงนี้ถือว่าเป็นปัญหาความมั่นคงระหว่างประเทศหรือไม่ ถ้าเป็นปัญหาล้างแวดล้อมระหว่างประเทศที่ถึงขั้นวิกฤตนั้นตรงนี้ ก็อาจแปรเปลี่ยนเป็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศได้

เพราะฉะนั้นในกรอบของ Multilateralism นี้มักจะมองประเด็นปัญหาความมั่นคงระหว่างประเทศกว้างมาก ดังเห็นได้ว่าผลประโยชน์แห่งชาติของสหรัฐอเมริกาด้านความมั่นคง (National Security Interest) ไปผูกเข้ากับหลายเรื่องด้วยกัน ทั้งทางด้านสิทธิมนุษยชน เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ในเรื่องของสิ่งแวดล้อมต่างๆ เพราะฉะนั้น การวิเคราะห์ถึงทรัพยากรหรือเครื่องมือที่จะนำมาดำเนินนโยบายความมั่นคงในกรอบนี้นั้น จะมีความหลายหลายจะไม่จำกัดอยู่แค่ความมั่นคงทางการทหาร แต่มันจะรวมไปถึงเครื่องมือการดำเนินนโยบายต่างประเทศด้านเศรษฐกิจ ทางด้านวัฒนธรรม ด้านสังคมต่างๆ

แต่การมองในลักษณะนี้ทำให้เรื่อง “National Security” นั้นขีดเส้นลำบาก ในการขยายแนวความคิดด้าน “Security” ออกไปในลักษณะที่เป็นแบบของ “Comprehensive Security” จะกลายเป็นว่าเราจะต้องศึกษาในทุกๆ เรื่องที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ศึกษาในเรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องเศรษฐกิจ เรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งอาจเป็นแนวโน้มอันใหม่ในยุคหลังสงครามเย็น

แนวคิดเรื่องความมั่นคงของมนุษย์

ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ก่อนที่จะอธิบายความหมายของคำนี้ ต้องอธิบายความหมายของคำว่า “ความมั่นคง” (Security) ก่อน ตามพจนานุกรมของ Webster หมายถึงคุณภาพหรือสถานะที่ได้รับการปกป้องคุ้มครองให้ปลอดภัย มีอิสรภาพจากภัยอันตราย หมายถึงการพิทักษ์ปกป้อง ความปลอดภัยหรือสถานที่ที่ปลอดภัย ความรู้สึกถึงการได้รับการประกันความปลอดภัย หรือความแน่นอน เสรีภาพ ที่ปลอดภัยจากความวิตกกังวลหรือความสงสัย รวมถึง การคุ้มครอง เครื่องมือหรือวิธีการในการคุ้มครอง ป้องกันและอื่น ๆ

ความมั่นคง คือ สถานะที่ปลอดภัยจากภัยคุกคาม ภัยคุกคามก็คือ ภัยอันตรายในรูปแบบต่างๆ ทั้งจากภายนอกประเทศและจากภายในประเทศ ประเทศที่มีความมั่นคงก็คือประเทศที่ปลอดภัยจากภัยคุกคาม ปัญหาคือ ทำอย่างไรจะทำให้ประเทศปลอดภัยจากภัยคุกคามดังกล่าว รัฐบาลจะบริหารจัดการภัยคุกคามจนให้มีอันตรายน้อยที่สุดต่อประเทศได้อย่างไร

นักวิชาการชื่อ Arnold Wolfers อธิบายความมั่นคงว่า หมายถึงคุณค่าอย่างหนึ่งที่ประเทศหนึ่งประเมินราคายิ่งใหญ่กว่าสิ่งอื่น ระดับของความมั่นคงที่รัฐต่างมุ่งแสวงหาไม่จำเป็นต้องคล้ายคลึงกันเสมอไปอันที่จริงผู้นำทางการเมืองมักเผชิญกับทางเลือกที่ต้องเสี่ยงภัยทั้งสองด้าน ระหว่างการตัดสินใจเพิ่มการป้องกันซึ่งมักจะไปขัดแย้งกับคุณค่าอื่น นักวิชาการชื่อ Graham Evan อธิบายว่าความมั่นคงมีความหมายกว้าง หมายถึง การปราศจากภัยคุกคามต่อคุณค่าที่เป็นที่หวงแหน ในหลักการแล้วความมั่นคงเป็นเรื่องของความสมบูรณ์ กล่าวคือ มีเสรีภาพจากภัยคุกคามทั้งหมด จึงจะเท่ากับมีความมั่นคงโดยพร้อมสรรพ

สรุป ความมั่นคงหมายถึง การพิทักษ์ปกป้อง สิ่งที่มีค่าวางแผนไว้ให้ปลอดภัยจากภัยคุกคามทั้งหมด เพื่อให้เกิดเสรีภาพ หลักประกันความแน่นอนและความปลอดภัยแก่สิ่งหนึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญและเป็นเรื่องที่มีอำนาจตัดสินใจ จะต้องตัดสินใจเมื่อเผชิญกับการเสี่ยงภัยจากทางเลือกของคุณค่าสองอย่าง ซึ่งหมายความว่าทางเลือกทางเลือกหนึ่งย่อมมีผลกระทบต่อคุณค่าอีกอย่างหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

แต่เดิม “ความมั่นคงของมนุษย์” มีความหมายครอบคลุมเฉพาะความมั่นคงของประชากรจากภัยสงคราม ต่อมาความหมายของคำนี้จึงขยายไปถึงความมั่นคงของมนุษย์ในมิติต่างๆ จนทำให้ความมั่นคงของมนุษย์และความกินดีอยู่ดีเกือบจะเป็นคำที่แทนกันได้ สำหรับประเทศไทยนั้น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง ได้ให้ความหมายของความมั่นคงของมนุษย์ ว่า การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิ ความปลอดภัย การตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมในการพัฒนาตนเอง

UNDP ได้ให้ความหมายของคำว่า “ความมั่นคงของมนุษย์” หมายถึง การที่ประชาชนสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างปลอดภัยและอิสระ และมั่นใจได้ว่าโอกาสที่เขาได้รับอยู่ในปัจจุบันจะไม่สูญหายไปในวันข้างหน้า ความมั่นคงของมนุษย์มี 2 มิติหลัก คือ

1. ปลอดภัยจากคุกคามที่เรื้อรัง อาทิ ความหิวโหย โรคภัยต่างๆ และภาวะความกดดัน
2. การคุ้มครองจากการคุกคามอันฉับพลันในการดำเนินชีวิตปกติประจำวันไม่ว่าจะเป็นการงานหรือชุมนุม

องค์การสหประชาชาติ (UN) ได้ให้คำนิยามความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) หมายถึงการดำรงชีวิตโดยปลอดภัยจากความกลัวและความขาดแคลนโดยมุ่งสร้างโอกาสให้ประชาชนมีความมั่นคงในการดำเนินชีวิต รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องปกป้อง ดูแล สนับสนุนให้ประชาชนสามารถดำรงความเป็นมนุษย์ของตนได้อย่างมีคุณภาพ

สำหรับประเทศไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้ความหมายของความมั่นคงในชีวิตมนุษย์ หมายถึง การที่ประชาชนได้รับหลักประกันสิทธิ ความปลอดภัย การตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี และได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นิยามความหมายของ “การอยู่ดีมีสุขและความมั่นคงในชีวิตของคนไทย” หมายถึง การมีสุขภาพดีที่ร่างกายและจิตใจ มีความรู้ มีงานทำ มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีครอบครัวที่อบอุ่น มั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี และอยู่ภายใต้การบริหารจัดการที่ดีของรัฐ และจากคำนิยามนี้ ได้กำหนดองค์ประกอบหรือดัชนีชีวิตความอยู่ดีมีสุขและความมั่นคงในชีวิตของประชาชนไทย ชีวิตครอบครัว สภาพแวดล้อมและการบริหารจัดการที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กล่าวถึงแนวความคิดด้านความมั่นคงในชีวิตของมนุษย์ ประกอบด้วย 5 ด้าน

1. ความมั่นคงทางสุขภาพ ได้แก่ ความไม่เป็นโรคร้ายแรง ไม่เจ็บไข้ได้ป่วยถึงขั้นที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพหรือการดำเนินชีวิตตามปกติ

2. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีทางเลือกชีพหรือมีรายได้เพียงพอแก่ความจำเป็นขั้นพื้นฐานของตนเองและครอบครัวประกอบด้วยปัจจัย 4 เป็นอย่างน้อย โดยไม่มีหนี้สินที่เป็นภาระเกินกำลังส่งคืน รวมทั้งมีหลักประกันความมั่นคงของรายได้ในอนาคตตามสมควร

3. ความมั่นคงทางสังคมซึ่งรวมถึงความมั่นคงของครอบครัวและชุมชน ความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน การอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขในสังคมเป็นต้น เป็นต้น

4. ความมั่นคงทางการเมืองการปกครอง ได้แก่ การมีสิทธิเสรีภาพเพียงพอ ไม่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน มีความยุติธรรมเสมอภาคในสังคม ประเทศชาติมีความปลอดภัยจากรุกรานหรือทำให้แตกสลาย เป็นต้น

5. ความมั่นคงทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยอย่างต่อเนื่องต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต โดยไม่เกิดการเสื่อมโทรมจนเป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อความมั่นคงด้านอื่นๆ

โดยความมั่นคงแต่ละด้านมีความหมาย ดังนี้

ความมั่นคงของมนุษย์ด้านสุขภาพ (Human Security in Health Aspect) หมายถึง การที่มนุษย์มีสุขภาพะทั้งด้านร่างกาย (Physical) จิตใจ (Mental) และจิตวิญญาณ (Spiritual) โดยพิจารณาจากการเข้าถึงสาธารณสุขทั้งด้านป้องกันโรคส่งเสริมสุขภาพรักษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพ

ความมั่นคงของมนุษย์ด้านอาหาร (Human Security in Food Aspect) หมายถึง สิ่งที่มนุษย์จำเป็นต้องบริโภคเพื่อการดำรงชีวิตอย่างเพียงพอเหมาะสมมีประโยชน์และปราศจากโทษ

ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา (Human Security in Education Aspect) หมายถึง การเข้าบริการด้านการศึกษาพื้นฐานในทุกรูปแบบ (ในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย) โดยครอบคลุมองค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารที่มนุษย์จำเป็นต้องรับรู้และเข้าใจเพื่อการดำรงชีวิตอย่างสอดคล้องกับความสามารถในการรับรู้ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายโดยปราศจากการครอบงำ

ความมั่นคงของมนุษย์ด้านศาสนาและความเชื่อ (Human Security in Religion and Belief Aspect) หมายถึง การดำรงชีวิตของมนุษย์โดยมีหลักธรรมคำสอนที่มนุษย์ยึดถือศรัทธาและปฏิบัติตามทั้งด้านกฎเกณฑ์และด้านพิธีกรรมโดยปราศจากการครอบงำ

ความมั่นคงของมนุษย์ด้านที่อยู่อาศัย (Human Security in Housing Aspect) หมายถึง การที่มนุษย์สามารถใช้ชีวิตส่วนตัวในอาคารหรือสิ่งก่อสร้างที่มีความมั่นคงและปลอดภัยจากการไถ่หรือ ไล่ออก หรือการเวนคืนที่ไม่เหมาะสม

ความมั่นคงของมนุษย์ด้านสิ่งแวดล้อม (Human Security in Environment Aspect) หมายถึง สภาพความสัมพันธ์ที่มนุษย์ต้องเกี่ยวข้องกับธรรมชาติและเป็นผลต่อการดำรงชีวิต ได้แก่ ดินฟ้าอากาศ และธรรมชาติส่วนอื่นๆ ทั้งนี้ ธรรมชาติแวดล้อมดังกล่าว ต้องปลอดภัยจากสิ่งปนเปื้อนและปลอดภัยจากการถูกทำลาย

ความมั่นคงของมนุษย์ส่วนบุคคล (Human Security in Personal Aspect) หมายถึง ความมั่นคงปลอดภัย จากความรุนแรงทางกายภาพ และภัยคุกคามจากปัจจัยที่ปวงที่มีผลต่อบุคคล ได้แก่ การประทุษร้าย อาชญากรรม การทำงาน อุบัติเหตุ และภัยคุกคามต่อตนเอง เช่น การทำร้ายเด็ก การข่มขืน การทรมานร่างกายการใช้สารเสพติดและการฆ่าตัวตาย

ความมั่นคงของมนุษย์ด้านครอบครัว (Human Security in Family Aspect) หมายถึง การที่มนุษย์มีสิทธิและความชอบธรรมตามกฎหมายของบุคคลในการตัดสินใจเลือกคู่เลือกมีทายาท ด้วยความพึงพอใจร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันของครอบครัวและการรู้จักบทบาทหน้าที่อันเหมาะสมที่พึงปฏิบัติต่อกัน โดยมีการให้คำปรึกษา แนะนำทั้งก่อน ระหว่าง และภายหลังการครองคู่ ในกรณีที่มีปัญหาอันเกิดจากความขัดแย้งกัน ข้อมมีสิทธิรับคำปรึกษา แนะนำ และความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฉพาะเพื่อให้เกิดความมั่นคงในครอบครัว ในฐานะที่เป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมและการปลอดภัยจากการคุกคามครอบงำจากสมาชิกในครอบครัว

ความมั่นคงของมนุษย์ด้านชุมชน (Human Security in Community Aspect) หมายถึง การที่สามารถดำรงอยู่ในกลุ่มคนแห่งหนึ่งแห่งใด ซึ่งมีการติดต่อสัมพันธ์กันในช่วงระยะเวลาที่ต่อเนื่อง โดยการดำรงอยู่นั้นสามารถคงความเป็นอัตลักษณ์ของตนมีสิทธิ โอกาสและศักดิ์ศรี ตลอดจนปลอดภัยจากภาวะคุกคามและครอบงำจากสมาชิกชุมชน

ความมั่นคงของมนุษย์ด้านเศรษฐกิจ (Human Security in Economic Aspect) หมายถึง สภาพการใช้ชีวิตของมนุษย์ในกิจกรรมด้านการผลิตการบริโภคการจำแนกแจกจ่ายการออมและการลงทุนที่ต้องสามารถเข้าถึงความต้องการและ โอกาสที่เท่าเทียมกัน

ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการเมืองและการปกครอง (Political and Administration Security) หมายถึง การที่มนุษย์สามารถดำรงชีวิตในสังคมโดยมีสิทธิ โอกาส และศักดิ์ศรีในการเข้าถึงอำนาจ การตัดสินใจ และการรับผลประโยชน์สาธารณะ โดยปลอดภัยจากการคุกคาม ครอบงำจากผู้มีอำนาจ

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้พัฒนาตัวชี้วัดความมั่นคงในชีวิตของมนุษย์ ในปี พ.ศ. 2549 ประกอบด้วยมิติต่างๆ 10 มิติ นอกจากนั้น ยังพัฒนาดัชนีซึ่งเป็นการประมวลผลความมั่นคงมิติต่างๆ ที่จะบ่งบอกถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ในเชิงเปรียบเทียบระหว่าง บุคคลหรือพื้นที่ต่างๆ ได้หาทางพัฒนาจุดที่ยังบกพร่องอยู่ให้สามารถทัดเทียมกับเกณฑ์เฉลี่ยของบุคคล หรือพื้นที่ส่วนใหญ่ความมั่นคงของมนุษย์ในบริบทของสังคมไทย ประกอบด้วย 10 มิติ ดังนี้

1. มิติที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
2. มิติสุขภาพอนามัย
3. มิติการศึกษา
4. มิติการมีงานทำและรายได้
5. มิติครอบครัว
6. มิติความมั่นคงส่วนบุคคล
7. มิติการสนับสนุนทางสังคม
8. มิติสังคมวัฒนธรรม
9. มิติสิทธิและความเป็นธรรม
10. มิติการเมืองและธรรมาภิบาล

แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์ (Human Development)

และการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)

แนวคิดว่าด้วยการพัฒนามนุษย์นั้นเป็นเรื่องของอิสรภาพ (Freedom) และการสร้างความสามารถและศักยภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ จิตใจ อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้มนุษย์สามารถ(ส่งเสริม) พัฒนาศักยภาพของตนจนเต็มกำลังและใช้ชีวิตตามความต้องการและความสนใจของตนเอง อันเป็นพื้นฐานของอิสรภาพของปัจเจกบุคคลและสิทธิมนุษยชน โดยหลักการคือ การพัฒนามนุษย์นั้นหมายถึงการมีชีวิตยืนยาวและมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ การได้รับการศึกษา การเป็นผู้มีความรู้ การมีทรัพยากรที่เพียงพอในการดำเนินชีวิตในระดับที่ได้มาตรฐานของการดำรงชีวิต และความสามารถในการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน รวมถึงกิจกรรมทางสังคมและการเมืองด้วย ดังนั้น หัวใจของการพัฒนามนุษย์ตามมุมมองของสหประชาชาติคือ การให้อิสรภาพหรือการปลดปล่อยจากความต้อองการพื้นฐานและจากความหวาดกลัวในระดับกว้างขึ้น (Larger Freedom) นั่นเองอนึ่ง ข้อจำกัด ที่ลดรอนอิสรภาพของมนุษย์

คือ ความยากจน ความเจ็บป่วย การไม่รู้หนังสือ การได้รับการเลือกปฏิบัติ การถูกข่มขู่ด้วยความขัดแย้งที่ใช้ความรุนแรงหรือการได้รับการห้ามไม่ให้ออกเสียงหรือแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การพัฒนาจึงหมายถึงการขยายขอบเขตของโอกาสและทางเลือกของมนุษย์ในการใช้ชีวิตที่สอดคล้องกับความเชื่อและค่านิยมนั่นเอง

นายมาฮัม อัลฮัค (Mahub Ulhaq) กล่าวว่า“วัตถุประสงค์พื้นฐานของการพัฒนาคือการขยายทางเลือกในชีวิตประชาชน ตามหลักการ ทางเลือกเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย บ่อยครั้งที่มนุษย์ให้ค่านิยมกับความสำเร็จในรูปแบบต่าง ๆ ในด้านรายได้หรือโอกาสของการเติบโตพัฒนาเช่น การเข้าถึงความรู้มากขึ้น การมีโภชนาการที่ดีขึ้น การได้รับการบริการด้านสุขภาพที่ดีขึ้น การมีชีวิตที่ปลอดภัยขึ้นทั้งจากอาชญากรรมและการใช้ความรุนแรงทางร่างกาย การมีเวลาพักผ่อน การได้รับอิสรภาพทางการเมืองและทางวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนต่าง ๆ เป้าหมายหลักของการพัฒนาคือการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อกับการที่มนุษย์จะมีชีวิตที่ยืนยาว มีสุขภาพแข็งแรงและเปี่ยมไปด้วยชีวิตที่สร้างสรรค์ที่สมควร”

การพัฒนามนุษย์จึงมุ่งเน้นในสามมิติหลักของสวัสดิการมนุษย์ อันได้แก่

1. รายได้
2. การศึกษา และ
3. สุขภาพ

โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่ไม่ใช่เพราะต้องการให้ภาพรวมที่สมบูรณ์ในด้านการพัฒนามนุษย์ในทุกด้าน แต่ทั้งสามมิติดังกล่าวเป็นเหมือนดัชนีชี้วัดที่สำคัญกว่าการมุ่งพัฒนาเฉพาะด้าน รายได้อย่างเดียว การพัฒนามนุษย์จึงเหมือนเครื่องมือหรือมาตรการเปลี่ยนแปลงของความเป็นอยู่ของมนุษย์และการเปรียบเทียบความก้าวหน้าของมนุษย์ในหลายภูมิภาค

ที่น่าสังเกตคือ ข้อจำกัดของการพัฒนามนุษย์นั้น ได้แก่ การใช้อัตราเด็กตาย (Child mortality) เป็นมาตรฐานหลักในการชี้ถึงการดำเนินชีวิตต่ำกว่ามาตรฐานการพัฒนาและยังไม่มีตัวชี้วัดอื่นที่สามารถบ่งบอกถึงสภาพปัญหาของการพัฒนามนุษย์ได้ดีกว่าอัตราการตายของเด็ก อาทิ ทุก ๆ สองนาทีกจะมีคนตาย 4 คน จากโรคมมาเลเรีย และ 3 คนนั้น คือ เด็กในเดือนกันยายน 2548 สหประชาชาติ ได้ประเมินความสำเร็จหรือความก้าวหน้าหลังจากการประกาศปฏิญญาสหัสวรรษ (Millennium Declaration) ในปี 2544 ที่มีเป้าหมายหลักแปดประการแห่งการพัฒนาของยุคสหัสวรรษ ซึ่ง Millennium Development Goals or MDG เป้าหมายทั้งแปดนี้เป็นมาตรฐานที่มีความเป็นรูปธรรมชัดเจน ส่งเสริมการวัดความก้าวหน้าในแปดด้าน อันเป็นเป้าหมายที่วางไว้สำหรับปี ค.ศ. 2015 หรือ พ.ศ. 2558 รายละเอียดดังต่อไปนี้

เป้าหมายที่หนึ่ง การกำจัดความยากจนและความหิวโหยเรื้อรัง โดยต้องการลดจำนวนของคนที่มียรายได้น้อยกว่าวันละ 1 เหรียญสหรัฐลงครึ่งหนึ่งและภาวะทุพโภชนาการลงครึ่งหนึ่ง

เป้าหมายที่สอง การได้รับผลสัมฤทธิ์ในเรื่องการศึกษาระดับพื้นฐานทั่วโลก เพื่อให้มั่นใจว่าเด็กทุกคนจะได้รับการศึกษาระดับพื้นฐาน

เป้าหมายที่สาม การส่งเสริมการเท่าเทียมกันทางเพศสภาพและการส่งเสริมการได้มาซึ่งอำนาจของสตรีรวมทั้งการกำจัดความไม่เท่าเทียมทางเพศสภาพในโรงเรียนที่ระดับประถมและมัธยมภายในปี ค.ศ. 2005 แต่ไม่เกิน ปี ค.ศ. 2015

เป้าหมายที่สี่ การลดอัตราการเด็กตาย โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่าห้าขวบลงในอัตรา 2 ใน 3

เป้าหมายที่ห้า การพัฒนาสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ โดยการลดอัตราการตายของสตรีตั้งครรภ์ลงในอัตรา 3 ใน 4

เป้าหมายที่หก การต่อสู้กับโรค HIV/AIDS โรคมาเลเรียและโรคอื่นๆ โดยพยายามยุติโรค HIV/AIDS และโรคอื่น ๆ

เป้าหมายที่เจ็ด การสร้างความเชื่อมั่นในเสถียรภาพทางสิ่งแวดล้อม โดยลดจำนวนสัดส่วนของประชากรที่ขาดการเข้าถึงแหล่งน้ำดื่มที่ปลอดภัยและระบบสาธารณสุขด้านการขับถ่าย (Sanitation) ลงครึ่งหนึ่ง

เป้าหมายที่แปด การพัฒนาความร่วมมือ/พันธมิตรในระดับโลกในการพัฒนามนุษย์ มีการปฏิรูปความช่วยเหลือและการค้าที่มีข้อตกลงหรือเงื่อนไขปฏิบัติพิเศษสำหรับประเทศยากจนที่สุด

ส่วนแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) นั้นได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายจากนักวิชาการจากสหวิชาการตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา (จุฑาพรรษ์ ผดุงชีวิตและคณะ, 2545) ซึ่งเสนอมุมมองที่สอดคล้องกันว่า แนวคิดเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนนี้จะต้องเป็นทั้ง “กระบวนการและเป้าหมายไปในตัวเองพร้อมๆกัน” (Both a Process and a Goal) ที่สำคัญ คำจำกัดความของคำว่าพัฒนาอย่างยั่งยืนจะต้องครอบคลุมถึงการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในห้าประเด็นหลักควบคู่กันไปด้วย

1. การพัฒนาสิ่งแวดล้อม
2. ความสนใจต่อประเด็นจำนวนปริมาณประชากรโลกที่มีจำนวนเกินดุลยภาพ (Overpopulation)
3. การพัฒนาทฤษฎีต้นแบบว่าด้วยการพัฒนาที่เหมาะสมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาค

4. การพัฒนาความคิดค้นวิธีและมาตรการการวิเคราะห์และวัดผลของการพัฒนาที่เหมาะสมและ

5. การพัฒนาสตรีให้มีโอกาสและความเท่าเทียมในทุกระดับและทุกด้าน
กล่าวโดยสรุป แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนจึงเป็นแนวคิดที่มีทั้งความเป็นระบบและความเป็นองค์รวม(Systemic and Holistic)

รายงานการพัฒนามนุษย์ปี ค.ศ. 2005 (Human Development Report 2005)

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index หรือ HDI) คือดัชนีรวมที่ใช้วัดความสำเร็จโดยเฉลี่ยในมิติขั้นพื้นฐาน 3 ประการของการพัฒนามนุษย์ของประเทศ ได้แก่

ประการที่หนึ่ง การมีชีวิตอยู่ยืนยาวและแข็งแรง ซึ่งวัดได้จากการคาดหวังกการมีชีวิตนับตั้งแต่แรกเกิด (การเกิดมีชีพ) (หมายถึงมิติแห่งสุขภาพ)

ประการที่สอง ความรู้ ซึ่งวัดได้จากอัตราการอ่านออกเขียนได้ของผู้ใหญ่ รวมทั้งอัตราส่วนอย่างหยาบของการเข้าศึกษาแบบต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา (หมายถึงมิติแห่งการศึกษา)

ประการที่สาม ได้แก่ มาตรฐานของการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ซึ่งวัดได้จากผลิตภัณฑ์

มวลรวมภายในประเทศต่อคน (GDP) ของอำนาจซื้อที่เท่าเทียมกัน คิดเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ (หมายถึง มิติแห่งเศรษฐกิจ)

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ในรายงานฉบับนี้ เป็นการอ้างอิงถึงปี ค.ศ. 2003 ครอบคลุมประเทศสมาชิกสหประชาชาติ จำนวน 175 ประเทศ รวมถึง ฮองกง จีน และดินแดนปาเลสไตน์ที่ถูกยึดครอง นอกจากนี้ยังมีประเทศสมาชิกสหประชาชาติอีก 16 ประเทศที่รวมอยู่ใน HDI ของปีดังกล่าวนี้ด้วย ถึงแม้ว่าจะขาดข้อมูลที่สามารถใช้เปรียบเทียบได้ก็ตาม ในด้านตัวชี้วัดการพัฒนามนุษย์ขั้นพื้นฐานของประเทศเหล่านี้ ได้มีการคำนวณ HDI บนพื้นฐานข้อมูลจากหน่วยงานข้อมูลสากลในระดับชั้นนำต่างๆ เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบระหว่างประเทศต่างๆ ได้อย่างไรก็ตาม พบว่ายังมีข้อมูลของบางประเทศจากหน่วยงานเหล่านี้ที่ขาดหายไปในบางองค์ประกอบของ HDI เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศต่างๆ ที่ต้องการได้รับการบรรจุรวมอยู่ในตารางของ HDI รวมถึงความพยายามอันยิ่งยวดที่จะรวบรวมบรรดาสมาชิกสหประชาชาติให้ได้จำนวนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ สำนักงานรายงานการพัฒนามนุษย์ (Human Development Report Office - HDRO) จึงได้ใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ทำการเก็บรวบรวมประมาณการของข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ เมื่อประสบปัญหาการขาดข้อมูลที่เป็้องค์ประกอบของ HDI จำนวน 1 หรือ 2 องค์ประกอบในแต่ละประเทศจากหน่วยงานข้อมูลสากล

ต่างๆในระดับปฐมภูมิ แต่ก็อาจจะมีบ้างในบางกรณี ที่ HDRO ได้จัดทำประมาณการขึ้นเองจากแหล่งข้อมูลต่างๆที่นอกเหนือไปจากหน่วยงานเหล่านั้น และมีเอกสารประกอบที่ชัดเจน หากแต่ข้อมูลมีคุณภาพและความน่าเชื่อถือที่แตกต่างกันออกไป

เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 โดยได้ระดมความคิดเห็นจากภาคีการพัฒนา ซึ่งรวมทั้งชุมชน ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน สถาบันที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภาคเอกชน ภาคราชการ สถาบันการศึกษาสถาบันวิจัย และองค์การอิสระ เกี่ยวกับกรอบทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ใน 5 ด้าน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทย การสร้างฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืน การเพิ่มมูลค่าผลผลิตด้วยฐานความรู้ การพัฒนาสังคมเชิงรุกและการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค รวมทั้งหลักการพื้นฐานของการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมให้สมดุลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะใน 4 ประเด็นหลัก คือ

1. ฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืน
2. เพิ่มมูลค่าผลผลิตด้วยฐานความรู้
3. นโยบายสังคมเชิงรุก
4. เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค

สำหรับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 เน้นการสร้างสมดุลและภูมิคุ้มกันให้แก่ ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยผ่านการพัฒนาทุน 3 ประการ คือ

1. ทุนทางสังคม
2. ทุนทางเศรษฐกิจ และ
3. ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ เลขาธิการ สศช. ดร. อัมพล กิตติอำพล ได้กล่าวว่

“เป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 คือ ความสุขของคนไทยที่เกิดขึ้นจากความสามารถในการเพิ่มทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จุดเน้นของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ก็ยังคงเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และ 9 เพราะคนเป็นผู้สร้างทุนเหล่านี้ และหากคนมีทุนเหล่านี้

อยู่ในตัว เช่น คนมีจิตสำนึกที่ดี ครอบครัวก็จะมีความอบอุ่น อีกทั้งมีรายได้ที่พอเพียงกับการยังชีพ ส่งผลให้ชุมชนมีความสุข จากชุมชนก็จะขยายผลไปยังสถาบันต่างๆ และไปถึงระดับประเทศในที่สุด”และ“การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ควรให้ภาคีการพัฒนาพิจารณาถึงสิ่งที่รัฐได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของแผนการบริหารราชการแผ่นดิน 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์จัดความยากจน
2. ยุทธศาสตร์พัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
3. ยุทธศาสตร์ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลแข่งขันได้
4. ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ
5. ยุทธศาสตร์ต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยดูทั้งในแง่บวกและแง่

ลบว่า สิ่งใดเป็นสิ่งที่ดี ควรดำเนินการต่อ พร้อมทั้งให้ภาคีพัฒนากำหนดบทบาทของตนเองว่าจะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวได้อย่างไรบ้าง รวมทั้งพิจารณาสิ่งที่รัฐได้ดำเนินการไปแล้วด้วยว่า เป็นผลเสียต่อทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางสิ่งแวดล้อมได้อย่างไร ควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

หลักการของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

กรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 จึงมีแนวคิดที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-10 โดยยังคงยึดหลักการปฏิบัติตาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกภาคส่วน ทุกระดับ ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคมเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม และประชาชาติ ขณะเดียวกัน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในกระบวนการพัฒนาประเทศ

การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 จึงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน ในมิติต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน โดยนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งเสริมสร้างให้แข็งแกร่งเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศที่สำคัญได้แก่ การเสริมสร้างทุนสังคม (ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนทางวัฒนธรรม) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว และชุมชน สามารถจัดการความเสี่ยง และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม

สำหรับการเสริมสร้างทุนเศรษฐกิจ (ทุนกายภาพ ทุนทางการเงิน) มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง โดยใช้ภูมิปัญญา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ บนพื้นฐานการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในส่วนการเสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตร มุ่งสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการเพิ่มบทบาทไทยในเวทีประชาคมโลก

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูง ดังนี้

วิสัยทัศน์ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง”

พันธกิจ

1. สร้างสังคมเป็นธรรมและเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ทุกคนมีความมั่นคงในชีวิต ได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ทุกภาคส่วนได้รับการเสริมพลังให้สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส เป็นธรรม

2. พัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง

3. พัฒนาฐานการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีคุณภาพบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ปรับโครงสร้างการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

4. สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย

เรื่องของความมั่นคงจึงเป็นเรื่องของยุทธศาสตร์ (Strategy) และเป็นกระบวนการที่จะต้องมีการวางแผนที่อยู่ในใจของผู้กำหนดนโยบายด้วย ดังนั้น ผู้ตัดสินใจต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์แห่งชาติในการวิเคราะห์ความมั่นคงแห่งชาติ โดยพิจารณาจากการจัดลำดับชั้นความสำคัญของคุณค่าต่าง ๆ ในประเทศว่าคุณค่าอะไรมีความสำคัญและจำเป็นสูงสุดต่อความมั่นคงของประเทศในขณะนั้นการเคารพสิทธิมนุษยชนเป็นแก่นหรือหัวใจสำคัญของการปกป้องความมั่นคงของมนุษย์องค์กรนานาชาติต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์การสหประชาชาติได้ร่วมกันขับเคลื่อนการจัดระเบียบโลกที่เน้นความยุติธรรมและสันติภาพโดยพยายามธำรงรักษาไว้ซึ่งความสันติภาพและความมั่นคงในระดับนานาชาติในขณะที่ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security) เป็นการป้องกันรักษาประเทศจากการถูกโจมตีจากภายนอกแต่ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) นั้นเป็นเรื่องของการปกป้องปัจเจกบุคคลและชุมชนจากความรุนแรงเชิงการเมืองในทุกรูปแบบ

ที่สำคัญ ทั้งความมั่นคงของชาติและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเรื่องที่ควรส่งเสริมเสริมซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตาม รัฐที่มั่นคงอาจไม่ได้หมายถึงประชาชนที่มั่นคงโดยอัตโนมัติ การปกป้องประชาชนของรัฐจากการถูกโจมตีจากภายนอกไม่เพียงพอสำหรับการสร้างความมั่นคงของมนุษย์ อันที่จริงในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา มีผู้คนที่ยังมีชีวิตอยู่ตายจากการสังหารโดยรัฐบาลของตนเองมากกว่าจากศัตรูภายนอกเสียอีก ตามความหมายของ “ความมั่นคงของมนุษย์” ที่กำหนดโดยคณะกรรมาธิการความมั่นคงของมนุษย์ (2546) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ความมั่นคงของมนุษย์หมายถึง “การปกป้องชีวิตมนุษย์ทั้งหมดในลักษณะที่ส่งเสริมอิสรภาพของมนุษย์และการสัมฤทธิ์ผลแห่งชีวิตมนุษย์ ความมั่นคงของมนุษย์จึงหมายถึงสาระสำคัญในการปกป้องอิสรภาพพื้นฐานและการปลอดพ้นจากภัยคุกคามหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในลักษณะวิกฤตหรือปัญหาต่าง ๆ ที่มีลักษณะคุกคามชีวิตที่คงอยู่ในสังคม ความมั่นคงของมนุษย์จึงหมายถึงการใช้กระบวนการต่าง ๆ บนพื้นฐานของความหวังและข้อดีของมนุษย์ในการสร้างระบบทางสังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การทหารและวัฒนธรรมที่จรร โลงคุณค่าว่าด้วยการอยู่รอด การมีชีวิตอยู่อย่างมีความหมายและศักดิ์ศรีของมนุษย์ (Human Security means “ to protect the vital core of all human live...)

สรุป ความมั่นคงของมนุษย์ จึงเน้นในกรอบความเข้าใจของการข่มขู่โดยใช้ความรุนแรงกับปัจเจกบุคคลซึ่งการข่มขู่นี้จะสัมพันธ์กับความยากจน การไม่เท่าเทียมกันทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในหลายรูปแบบ ตลอดจนการไร้ซึ่งความสามารถของรัฐในการส่งเสริมมาตรฐานการพัฒนามนุษย์อย่างจริงจังและต่อเนื่องด้วย ที่สำคัญ ในการขับเคลื่อนสังคมให้บรรลุ

เป้าหมายการสร้างความมั่นคงของมนุษย์นั้นจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองเชิงบูรณาการจากทั้งภาครัฐและชุมชนที่มีต่อปัญหาความท้าทายในด้านต่าง ๆ ในระดับโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยเน้นเรื่องของสิทธิของการพัฒนาชีวิตมนุษย์และชุมชนหนึ่ง จากรายงานความมั่นคงของมนุษย์ ปี 2546 ของคณะกรรมการความมั่นคงแห่งมนุษย์ กล่าวเน้นถึงความสำคัญของกระบวนทัศน์ใหม่ของกรอบความมั่นคงของมนุษย์ คือ ความมั่นคงนั้นมีศูนย์กลางอยู่ที่ภาคประชาชน ไม่ใช่ภาครัฐ (Security central on people not state) อันเนื่องมาจากว่า ความมั่นคงของมนุษย์เป็นแนวคิดที่ต่อยอดมาจากแนวความคิดเดิมคือ ความมั่นคงของรัฐซึ่งขึ้นในยุคศตวรรษที่ 17 บนพื้นฐานของมุมมองว่า รัฐควรเป็นผู้ปกครองและผูกขาดเรื่องของสิทธิและวิธีการต่าง ๆ ในการปกป้องประชาชนของตน หากแต่ในโลกยุคศตวรรษที่ 21 นี้ ประเด็นเรื่องความมั่นคงของรัฐและอำนาจรัฐมีความซับซ้อนมากขึ้น อาจพบว่าในบางประเทศ รัฐอาจล้มเหลวในการปกป้องดูแลความมั่นคงของประชาชนของตน หรือบางครั้ง รัฐก็กลายเป็นภัยคุกคามประชาชนในประเทศของตนเอง จึงทำให้กรอบเรื่องของความมั่นคงเริ่มเน้นจุดศูนย์กลางที่ประชาชนแทนรัฐบนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า “ความมั่นคงของมนุษย์จะส่งเสริมเติมเต็มให้แก่ความมั่นคงของรัฐ สนับสนุนสิทธิมนุษยชนและทำให้การพัฒนา มนุษย์มีความเข้มแข็งมากขึ้น” (Human security complements state security, enhances human rights, and strengthen human development) โดยเน้นความสำคัญขององค์ประกอบรวม 4 มิติ ดังต่อไปนี้

มิติที่หนึ่ง หมายถึง ประชาชนเป็นจุดศูนย์กลาง คือ เน้นระดับปัจเจกบุคคลและชุมชนมากกว่าเป็นเรื่องของรัฐ โดยเน้นการป้องกันภัยคุกคามต่างๆ อันอาจจะเกิดกับชุมชน/บุคคล

มิติที่สอง หมายถึง ภัยคุกคามความมั่นคงของมนุษย์ในทุกรูปแบบ เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม การก่อการร้ายสากล โรคภัยร้ายแรง หรือการกดขี่ข่มเหง

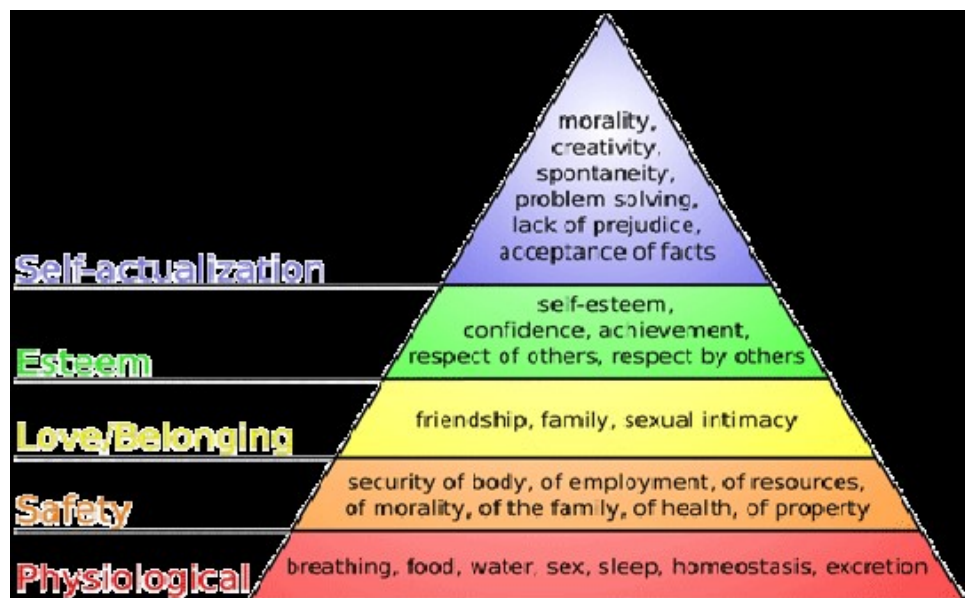
มิติที่สาม หมายถึง บทบาทของผู้มีส่วนร่วมมีความหลากหลายมากขึ้น ไม่จำกัดแต่ภาครัฐเช่น องค์กรข้ามชาติ NGO ประชาสังคมต่าง ๆ ที่มีส่วนขับเคลื่อนความมั่นคงของมนุษย์

มิติที่สี่ หมายถึง การสนับสนุนซึ่งกันและกันซึ่งอำนาจแก่กลุ่มประชาชนและชุมชน ความหมายของคำว่าความมั่นคงของมนุษย์นั้น นอกจากจะเน้นในเรื่องความมั่นคงของรัฐแล้ว หัวใจสำคัญยังเป็นเรื่องของความมั่นคงในระดับปัจเจกบุคคลซึ่งมีค่านิยมหลักที่แนวคิด 3 ประการคือ “ความปลอดภัย ความเป็นอยู่อันดีและเกียรติภูมิแห่งมนุษย์” (Safety, Well-being, and Dignity of individual human beings) เป็นสำคัญ

ทฤษฎีความต้องการของ Maslow

Maslow เป็นนักจิตวิทยาอยู่ที่มหาวิทยาลัยแบรนดีส์ ได้พัฒนาทฤษฎีการจูงใจที่รู้จักกันมากที่สุดทฤษฎีหนึ่งขึ้นมา Maslow ระบุว่าบุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐาน มากที่สุดไปยังระดับสูงสุด

แผนภาพที่ 2 - 1 ความต้องการ 5 ชั้น ของมาสโลว์

มาสโลว์ (Maslow) เรียกลำดับความต้องการนี้ว่า “Hierarchy of Needs” ซึ่งประกอบด้วย ลำดับความต้องการของมนุษย์จากระดับต่ำไประดับสูง 5 ระดับ ดังนี้

1. ความต้องการขั้นพื้นฐาน (Physiological Needs) คือ เป็นความต้องการด้านร่างกายเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ และที่อยู่อาศัย เป็นต้น
2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการลำดับที่สองของ Maslow จะถูกกระตุ้นภายหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายถูกตอบสนองแล้ว ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยจะหมายถึงความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยปราศจากอันตรายทางร่างกายและจิตใจ มั่น คงปลอดภัย ในการทำงาน
3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) คือ ความต้องการระดับที่สาม โดยความต้องการทางสังคม หมายถึง ความต้องการที่จะเกี่ยวพัน การมีเพื่อนและการ ถูกยอมรับ โดยบุคคลอื่น เพื่อการตอบสนองความต้องการทางสังคม

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) คือ ความต้องการระดับที่สี่เป็นความต้องการที่จะให้ผู้อื่นยกย่องสรรเสริญตัวเอง มีความภาคภูมิใจ ในสถานภาพทางสังคมต้องการชื่อเสียงและการยกย่องจากบุคคลอื่น

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) คือ ความต้องการระดับสูงสุด บุคคลมักจะต้องหาโอกาสที่จะคิดสร้างสรรค์ภายในงานหรือพวกเขาอาจจะต้องการความเป็นอิสระและความรับผิดชอบ ซึ่งความต้องการความสมหวังของชีวิตคือ ความต้องการที่จะบรรลุความสมหวังของตนเองด้วยการใช้ความสามารถ ทักษะ และศักยภาพอย่างเต็มที่บุคคลที่ถูกจูงใจด้วยความต้องการความสมหวังของชีวิตจะแสวงหางานที่ท้าทายความสามารถของพวกเขา การเปิดโอกาสให้พวกเขาใช้ความคิดสร้างสรรค์หรือการคิดค้นสิ่งใหม่

การศึกษาทฤษฎีลำดับความต้องการของมนุษย์ของ มาสโลว์ (Maslow) เป็นการศึกษาเพื่อที่จะทำให้ทราบถึงความต้องการของมนุษย์นั้น มีลำดับขั้น ตอนที่แน่นอนจากขั้นต่ำไปขั้นสูงซึ่งความปรารถนาขั้นสูงสุดของมนุษย์ทุกคน คือ ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตตามที่ตนเองมุ่งหวัง แต่การที่มนุษย์จะเกิดความต้องการในแต่ละระดับได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับการตอบสนองความต้องการในระดับที่ต่ำกว่าเสียก่อน เพื่อที่จะทำให้เกิดความต้องการในระดับต่อไป ซึ่งถ้าบุคลากรที่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการแล้ว ก็จะเกิดความพึงพอใจ มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน รวมถึงสามารถทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีความต้องการ ERG ของ Alderfer

อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer 1969) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ระดับ คือ

1. ความต้องการที่จะดำรงชีวิต หรือความต้องการที่จะคงอยู่ (Existence : E) เป็นความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี เป็นความต้องการปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตความต้องการทางวัตถุดิบเดือน ประโยชน์ตอบแทน สภาพการทำงาน ปัจจัยอำนวยความสะดวกในการทำงาน เป็นต้น

2. ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness : R) คือ ความต้องการผูกพันกับผู้อื่นในการทำงาน ต้องการเป็นพวกได้รับความยอมรับ ร่วมรับรู้และแบ่งปันความรู้สึกระหว่างกัน ต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องการเป็นเพื่อน

3. ความต้องการด้านความเจริญเติบโต (Growth : G) เป็นความต้องการที่จะเจริญก้าวหน้าในการทำงาน สามารถทุ่มเทความรู้ ความสามารถของตนในการทำงานอย่างเต็มที่ และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเพิ่มขึ้นด้วย

ทฤษฎีความต้องการของคูเปอร์

Cooper (1958) กล่าวถึงความต้องการของบุคลากรในการทำงานไว้หลายประการ ได้แก่ ทำงานที่เขาสนใจ อุปกรณ์ที่ดีสำหรับการทำงาน ค่าจ้างเงินเดือนที่ยุติธรรม โอกาสก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน สภาพการทำงานที่ดี รวมทั้งชั่วโมงการทำงานที่เหมาะสม และสถานที่ทำงานที่เหมาะสม ความสะดวกในการไปและกลับ รวมทั้ง สวัสดิการอื่น ๆ ทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชา ที่เข้าใจในการควบคุมปกครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นคนที่เขายกย่องนับถือ

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยหลักภายนอกที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง

ในการพิจารณาปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติที่มีมาจากภายนอกนั้นเป็นการสำรวจหรือวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางด้านยุทธศาสตร์ของโลก ภูมิภาค และประเทศรอบบ้านว่า ในปัจจุบันนั้นเป็นเช่นไร มีแนวโน้มอย่างไรในระยะสั้น และระยะยาว ทั้งนี้เป็นการพิจารณาไปให้สอดคล้องกับการแก้ปัญหาด้านความมั่นคงที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน และสอดคล้องกับการแก้ปัญหาที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งก็คือ การกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายด้านความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อดำเนินการในปัจจุบัน และแผนการในอนาคตนั่นเอง เช่น ถ้าเป็นการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในระยะยาวในห้วงสิบปีขึ้นไป การสำรวจสภาพแวดล้อมภายนอก ก็จะต้องสำรวจสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่น่าจะเป็นไปได้ที่สุดในห้วงสิบปีต่อไปด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อให้การกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อตอบสนองต่อการแก้ปัญหาความมั่นคงในระยะยาว มุ่งต่อการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นจริง ๆ อีกทั้งเราจะต้องพิจารณากำหนดความเบี่ยงเบน ที่จะเกิดขึ้นจากความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในอนาคต และเกณฑ์การยอมรับได้ที่จะใช้ยุทธศาสตร์เดิมต่อไป โดยทำแต่การปรับแก้เท่านั้น ซึ่งถ้าความเบี่ยงเบนเกินเกณฑ์ดังกล่าวนี้ เราก็จะต้องสำรวจ และวิเคราะห์สภาพแวดล้อม รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อความมั่นคงกันใหม่

ผลกระทบที่มาจากในระดับโลก เป็นการสำรวจสภาพแวดล้อม และวิเคราะห์ผลกระทบด้านความมั่นคงในระดับโลก ด้วยการพิจารณาตัวแสดงหลัก ๆ ซึ่งก็คือ องค์กรในระดับโลก เช่น องค์กรสหประชาชาติ, องค์กรด้านการเมือง, องค์กรด้านเศรษฐกิจ และองค์กรสังคมจิตวิทยา หรือองค์กรด้านสื่อสารมวลชนที่มีศักยภาพ และส่งผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ ในโลกนี้ได้, ประเทศมหาอำนาจ และประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ ในสังคมโลก, องค์กรเอกชน และองค์กรธุรกิจข้ามชาติที่มีผลกระทบโดยทั่วไป เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึง เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติด้วย

ในการศึกษาพิจารณาและวิเคราะห์ห้วงอวกาศและเหตุการณ์ในระดับโลกที่กล่าวไปนี้ ก็เช่นเดียวกับที่ได้เกริ่นนำไว้ กล่าวคือ จะต้องสำรวจผลกระทบของบทบาท และการกระทำขององค์กร และประเด็นปัญหาสำคัญ ว่ามีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติในปัจจุบันอย่างไรบ้าง นอกจากนั้นยังจะต้องวิเคราะห์ให้ได้ออกมาว่า ด้วยบทบาทดังกล่าวนี้ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ มีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาความมั่นคงแห่งชาติต่อไปในอนาคตอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะได้กำหนดทั้งยุทธศาสตร์ระยะสั้นในปัจจุบัน และยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาความมั่นคงในอนาคตไว้ด้วย และเพื่อให้เกิดความง่ายต่อการสำรวจ วิเคราะห์ จึงได้ควรมีการจัดแบ่งกลุ่มออกไปเป็นภัยคุกคามด้านความมั่นคงในแต่ละด้าน

ภัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านการเมือง เป็นการสำรวจ ตรวจสอบนโยบาย และการดำเนินการด้านการเมืองขององค์กร และประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศมหาอำนาจ หลังจากนั้นเป็นการวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ ว่าจะมีผลกระทบในเชิงบวก หรือเชิงลบเป็นประการใดบ้าง เช่น ในปัจจุบันมีองค์การสหประชาชาติ เป็นองค์กรหลักทางด้านการเมืองของสังคมโลก มีประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศสมาชิกอาเซียน มีประเทศจีนเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีศักยภาพสูงต่อไปในอนาคต ประเทศในกลุ่ม EU เป็นประเทศสมาชิกอาเซียนรอง ๆ ลงมา ประเทศญี่ปุ่น และออสเตรเลียก็เป็นอีกประเทศที่อาจมีบทบาทสูงอยู่ในระดับโลกได้เช่นกัน ในขณะเดียวกัน องค์กรเอกชน และสื่อสารมวลชน เช่น CNN ก็เป็นตัวแสดงที่มีบทบาทสูงในสังคมระดับโลก และอาจส่งผลกระทบต่อปัญหาความมั่นคงด้านการเมืองได้

ภัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ เป็นการสำรวจ ตรวจสอบนโยบายด้านเศรษฐกิจขององค์กร ประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศมหาอำนาจ หลังจากนั้นเป็นการวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ ว่าจะมีผลกระทบในเชิงบวก หรือเชิงลบเป็นประการใดบ้าง เช่น ในปัจจุบันมีองค์กรด้านเศรษฐกิจ เช่น IMF, WTO, APEC และองค์กรด้านเศรษฐกิจอื่น ๆ ของโลก มีประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น และกลุ่ม EU เป็นประเทศสมาชิกอาเซียนทางด้านเศรษฐกิจ มีประเทศจีนที่กำลังพัฒนาขึ้นมาเป็นมหาอำนาจทางด้านเศรษฐกิจต่อไปในอนาคต ในขณะเดียวกันก็มี องค์กรเอกชน องค์กรการค้าข้ามชาติ และสื่อสารมวลชน เช่น CNN ที่เป็นตัวแสดงที่มีบทบาทสูง และอาจส่งผลกระทบต่อปัญหาความมั่นคงด้านเศรษฐกิจของประเทศได้ ดังนั้นในการสำรวจ และวิเคราะห์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงควรจะได้ออกมาในรูปแบบ

ภัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา เป็นการสำรวจ ตรวจสอบนโยบาย และการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ ประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศมหาอำนาจ ในสังคมโลก ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีของคนในชาติได้ โดยเป็นการวิเคราะห์ถึงผลกระทบทั้งในเชิงบวก และเชิงลบ เช่นในปัจจุบันมี

องค์กรด้านศาสนา สื่อสารมวลชน องค์กรด้านธุรกิจบันเทิงต่าง ๆ เป็นองค์กรที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านสังคมจิตวิทยาของชนในชาติได้ อีกทั้งยังมีประเด็นสำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นมาในสังคมโลก แล้วจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านนี้อีกมากมาย เช่น ความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในกระแสโลกาภิวัตน์ ที่จะเข้ามาเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนในชาติไปจากเดิม ประเด็นปัญหาเสพติดของโลกที่ส่งผลกระทบต่อสังคม ประเด็นการอพยพของประชากรโลก เป็นต้น นอกจากนี้แล้วประเทศบางประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศจีน ประเทศในกลุ่ม EU ประเทศญี่ปุ่น และออสเตรเลียก็เป็นประเทศที่มีอิทธิพล และอาจส่งผลทางด้านสังคมจิตวิทยาต่อประเทศเล็ก ๆ ได้เช่นกัน

ภัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านการทหาร เป็นการสำรวจ ตรวจสอบนโยบายด้านการทหารขององค์กร ประเทศอภิมหาอำนาจ และประเทศมหาอำนาจ หลังจากนั้นเป็นการวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติว่าจะมีผลกระทบในเชิงบวก หรือเชิงลบเป็นประการใดบ้างสำหรับการสำรวจ และวิเคราะห์ควรจะได้ออกมาในรูปแบบออกมา เช่น

ภัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านอื่น ๆ เป็นการสำรวจ ตรวจสอบประเด็นปัญหาด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากสี่ด้านที่กล่าวไปแล้ว ซึ่งอาจมีประเด็นปัญหาสำคัญในแต่ละช่วงที่เด่นขึ้นมา และอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะส่งผลกระทบในเชิงบวก หรือเชิงลบก็ตาม เช่นในปัจจุบันมีประเด็นปัญหา การเสื่อมสลายของสภาวะแวดล้อมของโลก ที่นำไปสู่การเกิดภัยธรรมชาติร้ายแรง ปัญหาสภาพเรือนกระจกของโลก ที่อาจส่งผลให้ระดับน้ำในโลกรูปร่างต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติด้วยเช่นกัน ในการสำรวจ และวิเคราะห์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงควรจะได้ออกมาในรูปแบบ ประเด็นปัญหาความมั่นคงที่เกิดขึ้น กับผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ผลกระทบที่มาจากระดับภูมิภาค เป็นการสำรวจสภาพแวดล้อม และวิเคราะห์ผลกระทบด้านความมั่นคงในระดับภูมิภาค แนวทางในการพิจารณายังคงคล้ายคลึงกับในระดับโลก กล่าวคือ ดำเนินการด้วยการพิจารณาตัวแสดงหลัก ๆ ซึ่งก็คือ องค์กรในระดับภูมิภาค เช่น ASEAN, องค์กรด้านการเมือง องค์กรด้านเศรษฐกิจ และองค์กรด้านสังคมจิตวิทยา หรือองค์กรด้านสื่อสารมวลชนในระดับภูมิภาคที่มีศักยภาพ และส่งผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค, ประเทศอภิมหาอำนาจ ประเทศมหาอำนาจ หรือประเทศสำคัญ ๆ ที่ส่งผลกระทบโดยตรงในระดับภูมิภาค, องค์กรเอกชน และองค์กรธุรกิจข้ามชาติที่มีผลโดยทั่วไป เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในระดับภูมิภาค ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติด้วย

ในการศึกษาพิจารณาและวิเคราะห์องค์กรและเหตุการณ์ในระดับภูมิภาคก็เช่นเดียวกับระดับโลก กล่าวคือ จะต้องสำรวจผลกระทบของบทบาท และการกระทำขององค์กร และประเด็นปัญหาสำคัญ ว่ามีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติในปัจจุบันอย่างไรบ้าง นอกจากนั้นยังจะต้องวิเคราะห์ให้ได้ออกมาว่า ด้วยบทบาทดังกล่าวนี้ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้มีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาความมั่นคงแห่งชาติใดต่อไปในอนาคตบ้าง ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะได้กำหนดทั้งยุทธศาสตร์ระยะสั้นในปัจจุบันและยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาความมั่นคงในอนาคตไว้ได้และเนื่องจากมีแนวทางพิจารณาเช่นเดียวกับในระดับโลก จึงขอละการกล่าวถึงในรายละเอียดไว้ในที่นี้

ผลกระทบที่มาจากประเทศรอบบ้าน เป็นการพิจารณาสภาพของภัยคุกคามหรือปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากประเทศรอบบ้านนั้น ถึงอย่างไรก็ยังคงมีอาณาเขตบริเวณที่ติดต่อกันอยู่เสมอ หรือที่หลายท่านกล่าวว่าไม่สามารถยกประเทศหนีไปที่ไหนได้ และเช่นเดียวกัน เมื่อมีอาณาเขตของประเทศติดต่อกัน ก็ย่อมต้องมีการกระทบกันเป็นธรรมดา ดังนั้นการพิจารณาปัญหาภัยคุกคามที่อาจมาจากประเทศรอบข้างจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ในการสำรวจ และวิเคราะห์นั้น เราก็ควรที่จะได้แยกแยะออกมาเป็นประเทศในแต่ละด้าน ว่ามีนโยบายในภาพรวมเช่นไร มีนโยบายโดยตรงต่อประเทศของเราอย่างไร มีการดำเนินการที่ผ่านมา และจะดำเนินการเป็นเช่นไร และจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติของเราในแต่ละด้านเช่นไรบ้าง รวมทั้งควรจะได้มีการแยกออกมาเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร และด้านอื่น ๆ เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ในหัวข้อระดับโลก ตัวอย่างเช่น มีการสำรวจ และวิเคราะห์ ประเทศพม่า, ลาว, กัมพูชา, เวียดนาม, มาเลเซีย, สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ว่ามีนโยบายโดยรวมอย่างไร มีนโยบายต่อไทยอย่างไร การดำเนินการที่ผ่านมาเป็นเช่นไรบ้าง มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านต่าง ๆ อย่างไรบ้าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังคงต้องสำรวจปัญหาที่เป็นปัญหาโดยรวมของทุกชาติด้วย เช่น ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาอาชญากรรมในทะเล เป็นต้น

ปัญหาจากภายในที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ

เป็นการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาความมั่นคงที่เกิดขึ้นภายในประเทศเป็นหลัก และเช่นเดียวกัน เพื่อให้เกิดความง่าย และความเข้าใจตรงกัน การจัดแบ่งกลุ่มออกเป็นปัญหาทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร และอื่น ๆ ก็จะทำให้พิจารณาปัญหาได้ง่ายขึ้น อีกทั้งรูปแบบก็ควรเป็นในลักษณะของการสำรวจปัญหาในปัจจุบัน วิเคราะห์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต กำหนดหาข้อดี และข้อเสียต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น และผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติในแต่ละด้าน

ตัวอย่างในการดำเนินการเพื่อพิจารณาและวิเคราะห์ปัญหาภัยคุกคามด้านความมั่นคงภายในประเทศ สามารถที่จะแสดงได้ดังนี้

ปัญหาทางด้านการเมือง การปกครอง

ปัญหาทางด้านการเมืองการปกครองนับตั้งแต่ พ.ศ.2475 ที่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ปรากฏว่าประชาธิปไตยของไทยล้มลุกคลุกคลานมาโดยตลอด ในการแก้ไขปัญหาโดยการเปลี่ยนรัฐบาลด้วยวิธีการยึดอำนาจ การปฏิวัติรัฐประหาร ครั้งแล้วครั้งเล่าก็ไม่อาจนำพาประเทศไปสู่ประชาธิปไตยดังที่มุ่งหวังได้ ประโยชน์สุขก็มิได้ตกอยู่กับประชาชนส่วนใหญ่ ตามจุดมุ่งหมายของประชาธิปไตย แต่กลับไปตกอยู่กับคนบางกลุ่มที่กุมอำนาจทางการเมือง หรือกลุ่มที่มีอิทธิพลโยงใยกับผู้มีอำนาจทางการเมือง เกิดความไม่เป็นธรรมทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จนเป็นเงื่อนไขของความแตกแยกกันในสังคม แบ่งกันเป็นก๊กเป็นเหล่า เป็นสี เชื่อมต่อและผูกกันอยู่ด้วยผลประโยชน์ของตน หรือกลุ่มตน โดยมีได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติหรือประชาชนส่วนรวมภายในชาติแต่ประการใด จนกระทั่งส่งผลให้สังคมถูกแทรกแซงการบริหารประเทศจากอิทธิพลจากภายนอก อิทธิพลของกลุ่มคนบางกลุ่มที่สามารถเกาะกุมจุดอ่อนในการบริหารประเทศของรัฐบาลได้

การยึดอำนาจการปกครองเมื่อ พ.ศ.2475 นั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีใด้อยู่บนฐานของความต้องการของประชาชน ประชาชนมิได้เรียกร้องกันขึ้นมาจากรากเหง้าหรือพื้นล่างองค์ประกอบพื้นฐานทางการเมืองของประชาชนยังไม่พร้อม ทำให้ในการนำรูปแบบประชาธิปไตยมาใช้โดยมีพื้นฐานและอุดมการณ์ และความศรัทธาทางการเมืองของประชาชนที่ยังไม่ถึงขั้น จึงส่งผลให้ ช่องทางในการปกครองกลายเป็นหนทางในการใช้เงินใช้อิทธิพลซื้อเสียงเข้าไปกอบโกยแสวงหาผลประโยชน์และถอนทุนของกลุ่มนักการเมือง เกิดนักการเมืองประเภทขายตัว กอบโกยผลประโยชน์ส่วนตัว บ้างก็มีหลังฉากเกี่ยวข้องกับด้านยาเสพติด, บ่อนการพนัน, ตัดไม้ทำลายป่า ล้วนแต่ทำลายประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนเบื่อหน่ายไม่ศรัทธาการเมือง เห็นการเมืองเป็นเรื่องของความสกปรก

การเปลี่ยนแปลงโดยใช้กำลัง ไม่ว่าจะเป็นการยึดอำนาจ, การปฏิวัติ, รัฐประหาร สิ่งที่ปรากฏตลอดมา ก็คือ ผู้กระทำสำเร็จจะได้ตำแหน่งเป็นการปูนบำเหน็จแก่ผู้เข้าร่วม พร้อมทั้งการจัดวางพวกของตนให้กุมกำลังสำคัญ ๆ เอาไว้ เพื่อเป็นฐานอำนาจของตน เมืองไทยแม้จะมีคนดีมาก ถ้าไม่ใช่พรรคพวกก็ต้องตกกระป๋องไป เพราะการรวมอำนาจ การผูกขาดของผู้มีกำลัง ประเทศไทยยุคเปลี่ยนแปลงการปกครอง จึงน่าจะ ได้ชื่อว่าเป็นประชาธิปไตยแต่เปลือก และยังมาถึงยุคที่ทหารเริ่มหมดอำนาจหมดความสำคัญ ก็ได้ส่งผลให้ทหารบางส่วนเข้าไปยึดเกาะกุมกับกลุ่มนักการเมือง

เพื่อเป็นบันไดไต่เต้าไปสู่ที่สูงของตน ซึ่งก็ต้องแลกกันด้วยศักดิ์ศรี ความจงรักภักดี และการเป็นพวกที่จะร่วมกันกระทำสิ่งที่ไม่ดีต่อประเทศชาติต่อไป สิ่งนี้ได้ส่งผลให้กองทัพอ่อนแอลง กำลังพลขาดความตั้งใจในการทำงานที่แท้จริงเพราะมัวแต่แสวงหาความก้าวหน้า ด้วยการเข้าไปเป็นคนรับใช้ผู้มีอำนาจ

ถ้าประเทศใดมีพรรคการเมืองมากเกินไป โดยไม่มีพรรคใดใหญ่มากพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลได้ ทำให้จำเป็นต้องจัดตั้งรัฐบาลผสมจากหลายพรรค การเมืองของประเทศนั้นจะขาดเสถียรภาพ และประสิทธิภาพในการบริหารงานให้เป็นที่ไปตามนโยบาย ประเทศไทยในปัจจุบันก็เช่นกัน ประกอบด้วยพรรคการเมืองหลายพรรค แต่ละพรรคแม้จะมีนักการเมืองที่ดีร่วมอยู่ด้วย แต่ภาพสะท้อนที่ปรากฏออกมาให้เห็นภาระอันหนักของหัวหน้ารัฐบาลคือ การต่อรองตำแหน่งรัฐมนตรี การวางตัวรัฐมนตรีที่เคยปรากฏก็จะเป็นการขัดตาทัพ ถ่วงดุลอำนาจกันภายในคณะรัฐบาลเอง การที่รัฐบาลจะรักษาเสถียรภาพของรัฐบาลไว้ให้ได้เพื่อผลดีทางด้านเศรษฐกิจและด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์โดยรวมของชาติไว้ ก็จะต้องเป็นไปในลักษณะต่อรองและประนีประนอมกับพรรคร่วมรัฐบาล แม้แต่พรรคร่วมรัฐบาลก็จะคุมเชิงกันคอยกีดกันมิให้พรรคหนึ่งพรรคใดสร้างชื่อเสียง สร้างความนิยมเกินหน้าได้ แต่ละพรรคยังมีปัญหาการแย่งตำแหน่งรัฐมนตรี ความไม่มีมรรยาทและไม่มีความวินัยของนักการเมืองภายในพรรค สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้บดบังชื่อเสียงคุณความดีและผลงานของนักการเมืองดี ๆ ในพรรคไปเสียด้วย และยังทำให้ประชาชนเบื่อหน่ายท้อแท้ไม่อยากเสียเวลาไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง และถึงแม้ว่าการเมืองไทยจะได้พัฒนาขึ้นมาอีกขั้นหนึ่งแล้วก็ตาม แต่ภาพพจน์ และความประพฤตินักการเมืองที่กล่าวไป ก็ยังคงดำรงอยู่ รอเพียงวันที่จะหวนกลับคืนมา ทั้งนี้ก็เนื่องจากนักการเมืองดังกล่าวส่วนใหญ่ก็คือกลุ่มการเมืองเดิม ๆ นั่นเองมิได้หนีหายไปไหนมากนัก

ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นเครื่องมือที่ดีมีประสิทธิภาพของการบริหารงานของรัฐบาล ประเทศใดมีระบบบริหารราชการที่ดี มีข้าราชการที่ซื่อสัตย์และมีความสามารถเป็นที่ยอมรับของประชาชนก็จะได้รับความเชื่อถือศรัทธา และความร่วมมือจากประชาชน และทำให้ประเทศชาติสามารถผ่านพ้นวิกฤตการณ์ทางการเมืองไปได้ แต่ในสภาวะทางการเมืองของเราปรวนแปรมาตั้งแต่เริ่มต้น จึงเป็นผลให้อิทธิพลของนักการเมือง สามารถทำให้ข้าราชการบางคนขาดจุดยืน มุ่งเอาดี และเอาตัวรอด โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องความชอบธรรม “เส้น”, “ การเล่นพรรคเล่นพวก ”, จึงเป็นปัจจัยสำคัญของความก้าวหน้าในวงการราชการ ปรากฏอยู่เสมอที่คนดีมีความรู้ความสามารถ กลายเป็นคนขาดความกระตือรือร้น เลื่อมประสิทธิภาพ และขาดกำลังใจ

ปัจจุบันค่านิยมของคนเปลี่ยนไป หันมานิยมยกย่องคนที่มีเงิน ไม่คำนึงว่าจะได้มาโดยทางใด ขอให้ตนเองพึงพาได้ก็เป็นพอ คนทุจริตอหิทธิพล คนที่กอบโกยจนมั่งมีศรีสุขก็มั่นคงขึ้นด้วยอำนาจเงิน อำนาจการซื้อ และอำนาจมืด พวกนี้บารมีจะยิ่งเพิ่มพูน ผู้คนจะเข้าหาห้อมล้อมเป็นบริวาร ยิ่งทำให้ผลประโยชน์และอำนาจทางการเมืองเพิ่มพูนขึ้น สามารถจะบีบให้ข้าราชการบางคนบางกลุ่มต้องจำใจให้ความร่วมมือ ระบบการเมืองถ้ายังปรวนแปรไม่มีเสถียรภาพ จะนำไปสู่ปัญหาเศรษฐกิจสังคมและทางการเมืองป้องกันประเทศ เพราะระเบียบปฏิบัติ กฎหมาย และการควบคุมต่าง ๆ อยู่ในอำนาจของการเมืองทั้งสิ้น

ปัญหาเกิดจากอหิทธิพลอำนาจมืด เรื่องของอหิทธิพลอำนาจมืดเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ลายความเป็นธรรมของสังคม และบ่อนทำลายประเทศชาติอย่างยิ่ง ปัญหาใหญ่ ๆ มากมายหลายปัญหาเกิดจากอหิทธิพล ซึ่งเข้าไปแฝงเร้นอยู่ใน อำนาจรัฐ ผู้มีอหิทธิพลยอมห่างไกลจากคุณธรรม มีความเห็นแก่ได้ จะใช้อำนาจและอหิทธิพลในทางที่ไม่ชอบธรรม จนเกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประเทศชาติ ปัญหาสำคัญที่เกิดจากอหิทธิพลดังกล่าวดังนี้

อหิทธิพลอำนาจมืดตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ สมคบกันทำการทุจริตในเรื่องใหญ่ เช่น ยาเสพติด การตัดไม้ทำลายป่า ผู้ที่ตกเป็นเครื่องมือของพวกนี้คือประชาชนที่ยากจน ผู้ที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์และผู้หลบหนีเงื้อมมือของกฎหมาย เจ้าหน้าที่ที่คดโกง พลเมืองดีหรือใครก็ตามที่บังอาจไปแตะต้องเข้า ก็จะถูกกระแสน้ำอหิทธิพลทำร้าย ทำลาย ไม่บาดเจ็บล้มตายก็เสียนาคตไปเลย และยังระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงไป ก็ได้ยังส่งผลให้ผู้มีอหิทธิพลผูกเชื่อมต่อกันมากยิ่งขึ้น

อหิทธิพลทางการเมืองจากการที่เรามีเศรษฐกิจแบบทุนเสรีแบบของเรที่มีความหย่อนในการควบคุมดูแลอย่างรัดกุมโดยหน่วยงานของรัฐ ความไม่รัดกุมและความหย่อนยานจะทวีขึ้น เมื่ออหิทธิพลเข้าโอบอ้อมกับอำนาจการเมืองหรือเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองได้โดยทางหนึ่งทางใด ลักษณะเช่นนี้จะเกิดระบบผูกขาดในวงการค้าขึ้น เมืองไทยเรานี้ไม่ว่าธุรกิจใด ๆ ก็ตาม ทั้งธุรกิจการค้า ผลิตผลทางเกษตร ธุรกิจการอุตสาหกรรมต่าง ๆ ตลอดจนธุรกิจการเงิน การธนาคาร ต่างก็จะมียักษ์ใหญ่ในวงการคุมอำนาจส่วนใหญ่ของธุรกิจแต่ละสาขาอยู่ พวกนี้เปรียบเสมือนแม่เหล็กมีแรงดึงดูด พวกพ่อค้ากลุ่มเล็กรายย่อยซึ่งแม้จะมีเป็นจำนวนมากแต่ก็เปรียบเสมือนเศษเหล็กที่ถูกแรงดึงดูดจากแม่เหล็กจะหลุดพัน ไปได้ยากจะต้องตกอยู่ในสถานะจำยอม ต้องคล้อยตามกลุ่มผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจการค้าเหล่านี้ พวกนี้จะสามารถรวมหัวกันกำหนดราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น สามารถจำกัดการผลิต กักตุนสินค้าปั่นตลาด และไหลานให้มีการปิด ๆ เปิด ๆ ของการอนุญาตส่งออกและนำเข้า นี่คือการเอาเปรียบสังคมและเป็นการซ้ำเติมคนยากจน เช่น ชาวไร่ ชาวนา ซึ่งเป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศให้ทวีความคับแค้นยิ่งขึ้น ดังเห็นได้ว่าในปัจจุบัน

ร้านค้ารายเล็กได้ล้มหายตายจากกันไปเป็นส่วนมาก จะคงเหลือก็พวกซูเปอร์มาเก็ต ห้างสรรพสินค้าใหญ่ ๆ ซึ่งมีทุนมหาศาล โดยที่มิมีการควบคุมที่ดี ผู้ที่มีทุนมากกว่าก็จะได้เปรียบ ในการค้าแบบเสรี นอกจากนี้แล้วในปัจจุบันผู้ที่เป็นนายทุนใหญ่กลับมิใช่คนไทย กลับกลายเป็น กลุ่มธุรกิจข้ามชาติ ที่เข้ามาเป็นนายทุนใหญ่คอยควบคุมทุกสิ่งทุกอย่างภายในชาติ

อิทธิพลเงินสามารถใช้อำนาจเงินเพื่อให้ได้อำนาจทางการเมือง เพื่อหันทิศทางการเมือง และสามารถสร้างสถานการณ์กดดันทางการเมืองได้อีกด้วย ใช้อำนาจเงินเพื่ออภิสิทธิ์ต่าง ๆ ทางการค้าและทางกฎหมายก็ได้อีก จึงนับเป็นบ่อเกิดของการคอร์รัปชันและทุจริตต่อราษฎร บังหลวง และทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่สังคมมา ๆ ประการ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการเมือง การปกครองอื่น ๆ อีกมากมาย

ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

1. ปัญหาการตลาด ความทุกข์ของชาวไร่ ชาวนา เกษตรกร และวงการอุตสาหกรรม ก็คือ ผลผลิตเพาะปลูก และสินค้าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นมาต้องประสบปัญหาการตลาด ทำให้ต้องขายผลผลิตในราคาต่ำที่ไม่คุ้ม

การที่เป็นเช่นนี้สาเหตุที่สำคัญคือ หย่อนการประสานงานระหว่างการผลิตและการตลาด ขาดการศึกษาและวิจัยความต้องการของตลาดทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ทำให้เกิดปัญหาสินค้าล้นตลาด หรือผลิตสินค้าที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด และผู้ผลิตยังได้รับบริการทางด้านข้อมูลไม่เพียงพอ ไม่ทราบว่ามีตลาดสินค้าที่ใดบ้าง ราคาสินค้าเป็นอย่างไร จึงทำให้ถูกพ่อค้าคนกลางเอาเปรียบกดราคาสินค้า จะเห็นได้ว่าปัญหาราคาข้าวเปลือก ราคาอ้อย ทำให้ชาวนา ชาวไร่ต้องเดินขบวนเข้ากรุงเทพฯ แล้วก็จะมิชานาชาวไร่เทียมผสมโรงอยู่เสมอ

๒. ปัญหาความยากจน เรื่องความยากจนเป็นเรื่องที่ถูกกล่าวขวัญกันมาก ว่าความจนนั้นเกิดจากอะไร และแก้ไหนดจึงจะเรียกว่าจน ซึ่งเรามักจะเรียกว่ามีไม่กิน ไม่พอใช้นั่นเอง การมีไม่พอกิน ไม่พอใช้ทำให้คนสร้างปัญหาอย่างไรบ้าง เป็นเรื่องที่น่าจะนำมาพิจารณา การแก้ปัญหาคความยากจนให้แก่คน ก็เท่ากับแก้ปัญหของคนในบ้านเมืองให้แก่บ้านเมืองนั่นเอง ปัญหาที่ควรจะนำมาพิจารณาได้แก่

ความยากจนในชนบท เป็นเพราะขาดที่ทำมาหากิน ความสะดวกในการลงทุน ลงแรง เช่น น้ำ ถนน ไฟฟ้า และเทคโนโลยี ยังเข้าไปไม่ถึง ขาดทุนรอนและขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ คนพวกนี้น่าเป็นห่วงมาก เพราะถูกดึงไปเป็นเครื่องมือเป็นแนวหน้าเข้าไปทำมาหากินในป่าสงวน พวกอิทธิพลก็ได้รวยไปกับไม้เถื่อน ขบวนการปลูกกัญชา ยาเสพติด แร่เถื่อนอาวุธเถื่อน เพราะได้คนจนเหล่านี้เป็นเครื่องมือ และสภาวะความเดือนร้อนดิ้นรนของคนจนเหล่านี้ เมื่อไม่ได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง มีหน้าเข้าถูกกดขี่อีก จึงได้ปรากฏว่าคนจำนวนมากไม่น้อยที่ได้รับ ความช่วยเหลือ และการชักจูงจากองค์กรเอกชน และองค์กรอิสระต่าง ๆ ให้เข้าร่วมและกลายเป็น ปฏิปักษ์ต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมือง

คนจนบางกลุ่มเมื่อหมดฤดูทำนาทำไร่ หรือในสภาพฝนแล้ง น้ำท่วม การทำนาทำไร่ ไม่ได้ผลก็ต้องทิ้งไร่นา หลังไหลเข้ามาแออัดอยู่ในเมืองเพื่อหางานทำ เกิดการแออัด มั่วสุม จะเห็นได้ว่าในกรุงเทพฯ มีชุมชนแออัดที่เป็นแหล่งเสื่อมโทรมกว่า 500 แห่ง ประชาชนในแหล่งดังกล่าว เป็นผู้ที่ยากจน ค้อยการศึกษา มีรายได้น้อย หาเช้ากินค่ำ และมีชีวิตอยู่ท่ามกลางความยากลำบาก สภาพแวดล้อมไม่ถูกลักษณะ เสื่อมโทรมทั้งในด้านความเป็นอยู่ ร่างกายและจิตใจ เมื่อไม่มีการคืนชน มีเวลาว่างก็ประพาศิตัวเป็นไทยมุง ใครเข้าจะเดินขบวน เขาจะประท้วงกันที่ไหน หรือมีเหตุการณ์อะไรก็จะไปผสมโรงสมทบด้วย ด้วยความว่างเปล่า และก็มีที่รับจ้างเป็นหน้าม้าไทยมุง รับจ้างหาเสียง รับแจกใบปลิวเถื่อน ส่วนมากมักจะมั่วสุมกัน ประพาศิตัวที่ไม่สมควรและผิดกฎหมาย เช่น เล่นการพนัน ดิดสิ่งเสพติด ลักทรัพย์ จี้ทรัพย์ ก่อปัญหาแก่สังคมอย่างมาก ความยากจนของคนในเมือง ส่วนใหญ่เกิดจากรายได้ที่ไม่ได้เพิ่มขึ้นตามอัตราส่วนของราคาสินค้าและบริการที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนไม่สามารถจะควบคุมรายจ่ายให้เหมาะสมกับรายได้ ความเจริญทางเทคโนโลยีที่มีมากขึ้น ยิ่งกระตุ้นความต้องการของคนให้มีความต้องการสินค้าและบริการต่าง ๆ จนเกินกำลังของคน เกิดความขัดแย้งระหว่างความต้องการในชีวิตที่คืบคลานกับสภาพของความเป็นจริง มีระบบผ่อนส่งซึ่งมีประโยชน์ทำให้ได้สินค้ามาก่อนแล้วผ่อนชำระ แต่ก็เป็นตัวการทำให้คนส่วนใหญ่ตกอยู่ในสภาพที่เป็นหนี้เป็นสิน อันเนื่องมาจากความต้องการของคน เมื่อคืนรันทาทางออกไม่ได้ก็หันไปทำการทุจริตต่อหน้าที่คดโกง และเกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา

3. ปัญหาการขาดดุลการค้า การขาดดุลการค้า นับเป็นปัญหาหลักทางเศรษฐกิจที่ประเทศไทยต้องเผชิญติดต่อกันมาตลอดเวลา และได้รุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้เพราะไทยมีขีดความสามารถทางเทคโนโลยีจำกัด และไม่สามารถพึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี จึงได้กลายเป็นปัญหารุนแรงยิ่งขึ้นเมื่อเศรษฐกิจของประเทศไทยต้องพึ่งพาอาศัยต่างประเทศเพิ่มขึ้นทุกขณะ กล่าวคือ การพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย ต้องพึ่งปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศ สินค้าที่ประเทศไทยผลิตได้จะต้องอาศัยตลาดจากต่างประเทศมากขึ้น ประเทศไทยก้าวเข้าสู่การแข่งขันทางเศรษฐกิจของโลกกว้าง ในระบบการค้าเสรีโดยเทคโนโลยีของเรายิ่งตามเขาไม่ทัน อีกทั้งเงินทุนก็ไม่เพียงพอที่จะต่อสู้ จนบางครั้งก็ถูกโจมตีระบบการเงินเพื่อทำลายคู่แข่งทางด้านเศรษฐกิจ ไปก็มี แต่ดึกดำบรรพ์สินค้าของไทยเป็นสินค้าเกษตรกรรม เช่น ข้าว ถั่ว มัน และที่พัฒนามาในช่วงหลังก็คือ สินค้าการบริการ ซึ่งสินค้าเหล่านี้เพื่อแลกกับสินค้าต่างประเทศ ปัจจุบันไทยก็ยังผลิตสินค้าเช่นเดิม เพื่อแลกกับสินค้าอุตสาหกรรมที่ก้าวหน้าทันสมัย ซึ่งไทยมีความต้องการเพิ่มขึ้นและเพิ่มขึ้น ความแตกต่างของราคาของสินค้าออก และสินค้าเข้าจึงได้ขยายตัวมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะมากขึ้นในอนาคต เช่น ราคาการนำเข้ารถยนต์ 1 คัน เราจะต้องส่งออกซึ่งข้าวที่ชาวนาผลิตได้ไม่น้อยกว่า 100 เกวียน หรือเราต้องซื้อแผ่นซีดีโปรแกรมลิขสิทธิ์หนึ่งแผ่น ด้วยการแลกกับข้าวหนึ่งเกวียน เป็นต้น

ในการผลิตสินค้าต่าง ๆ ในปัจจุบัน เทคโนโลยีเป็นค่าใช้จ่ายสูงสุดในต้นทุนการผลิต ผลผลิตเกษตร เช่น ข้าวสารราคาซื้อขาย 4.50 ต่อกิโลกรัม นั้น จะเป็นค่าเทคโนโลยีเสีย 3.50 บาท เครื่องจักร 1 เครื่อง ราคา 500,000 บาท หากยุบเป็นเศษเหล็กจะมีราคาเหลือเพียง 1,000 บาท แสดงว่ามูลค่าทั้งหมดของเครื่องจักรนั้นก็คือ เทคโนโลยี หรือภูมิปัญญาของผู้คิดค้นออกแบบและผลิตเครื่องจักรขึ้นมา ทั้งนี้การที่พึ่งตนเองไม่ได้ทางเทคโนโลยี กล่าวคือขาดความรู้ความสามารถที่จะออกแบบและผลิตเครื่องจักร อุปกรณ์ หรือแม้กระทั่งซ่อมแซมเมื่อชำรุด ย่อมหมายถึงว่า ประเทศไทยจะต้องจ่ายเงินมหาศาล เพื่อซื้อความรู้ความสามารถดังกล่าวจากต่างประเทศ อีกทั้งสังคมโลกยังถูกบังคับด้วยระบบลิขสิทธิ์ที่เอื้อประโยชน์โดยรวมกับประเทศพัฒนา แต่ส่งผลกระทบต่อประเทศกำลังพัฒนาเช่นเรา

การพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนสินค้าเข้า จึงเป็นภาระหน้าที่หนักหน่วงต่อดุลย์การค้าและดุลย์การชำระเงินของประเทศ เพราะต้องซื้อเทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้ามา เช่น เครื่องจักร อุปกรณ์ ส่วนประกอบ วัตถุดิบ และอื่น ๆ มากมาย

การเจือปนสินค้าที่ดี การส่งสินค้าที่ไม่เป็นไปตามข้อตกลงไว้ก็ดี หรือการบรรจุน้ำหนักไม่ดี ทำให้สินค้าเสียหายล้วนแต่ทำให้เกิดความเสียหายในแง่ความเชื่อถือที่มีต่อสินค้าไทย ทำให้เสียลูกค้า นอกจากเป็นการทำลายเศรษฐกิจของชาติในทางอ้อมแล้ว ยังเป็นการทำลายเกียรติและศักดิ์ศรีของคนไทยและชาติไทยอีกด้วย

ค่านิยมของคนไทย คนไทยจำนวนไม่น้อยที่รู้สึกโก้เก๋ในการใช้ของที่มาจากต่างประเทศ และมีความเชื่อว่าคุณภาพสินค้าของไทยสู้ต่างประเทศไม่ได้ จึงไม่รู้ว่าไทยผลิตสินค้าอะไรได้บ้างและคุณภาพเป็นอย่างไร เพราะผู้ผลิตไปใช้ตราของต่างประเทศเสียหมด ไม่กล้าบอกว่าผลิตในประเทศไทย เพราะเกรงว่าจะขายไม่ได้เพราะคนไทยไม่นิยม มีบางกรณีที่มีผู้ผลิตมีสัญญาที่ต้องผลิต เพื่อการส่งออกในนามของลูกค้าต่างประเทศ คนไทยจึงไม่รู้จักและไม่มีโอกาสได้ใช้ มีเสมอที่คนไทยไปต่างประเทศแล้วซื้อสินค้าซึ่งผลิตในประเทศไทยเข้ามา และเข้าใจว่าเป็นของต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านเศรษฐกิจอื่น ๆ อีกมากมาย

ปัญหาทางด้านสังคมจิตวิทยา

1. ปัญหาที่มีผลกระทบต่อสถาบันที่เป็นสถาบันที่มีบุญคุณแห่งชาติ การที่บ้านเมืองไทยเป็นสังคมเปิด สิ่งต่าง ๆ จากภายนอกเข้ามามีอิทธิพลให้ชีวิตความเป็นอยู่และวิธีการดำรงชีพเปลี่ยนแปลงไป ปัญหาที่รุ่มลือมอยู่ทั้งการเมืองภายในและภายนอกประเทศ ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประชาชนอยู่ในยุคอันสับสนชวนให้หลงทิศทางและหลงประเด็นได้ง่าย สถาบันที่เป็นองค์กรคุณแห่งชาติก็มีปัญหารุมลือมอยู่หลายประการ

โดยที่เวลา และเหตุการณ์ได้พิสูจน์แล้วว่า สถาบันแห่งชาติทั้งสามมีคุณค่าจนชาติบ้านเมืองให้อยู่รอดปลอดภัยตลอดมา การมุ่งทำลายสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติภูมิของสถาบัน เป็นต้นว่า การแอบอ้างชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อสร้างอำนาจอิทธิพลของตนในหลาย ๆ รูปแบบ หลาย ๆ วิธีการสรรเสริญพระเกียรติคุณสถาบันพระมหากษัตริย์ และการกล่าวอ้างสถาบันทั้งสามในกาลเทศะต่าง ๆ ถ้าแสดงออกพร่ำเพรื่อ และแสดงออกด้วยวาจามากกว่าการประพฤติปฏิบัติ แม้ผู้สรรเสริญกล่าวอ้างจะมีความบริสุทธิ์ใจมิได้มีความประสงค์ร้ายแต่ประการใด ก็อาจนำความเสื่อมเสียมาสู่สถาบันที่เราบูชาได้ อะไรที่มากเกินไปย่อมชวนให้ชินชาและอาจถึงรำคาญได้ ถ้าไม่ระมัดระวังให้อยู่ในขอบเขตพอเหมาะพองาม ผู้ที่ไม่ประสงค์ดีจะสวมรอยพลอยหนุนให้เสื่อมความนิยมได้ ศาสนิกชนทั้งหลาย ถ้าไม่ให้การศึกษอบรมที่ถูกต้องเข้าถึงแก่นของธรรมแก่ประชาชนจะเป็นการให้ผู้มีมิถิลาชีพ อาศัยร่มเงาของศาสนาประกอบการใช้เดียรถยานวิชา ทำให้ภาพของศาสนากลายเป็นยาเสพติดของคน โง่ไป การตามจับสึกพระต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ การแอบติดตามพระที่กระทำผิด และเผยแพร่อย่างซ้ำแล้วซ้ำเล่า ก็อาจส่งผลกระทบต่อความเสื่อมศรัทธาในศาสนา ซึ่งจะนำพามาสู่การล่มสลายของสถาบัน และสังคมไทยได้ในที่สุด

ประวัติศาสตร์ชี้ชัดว่า เพราะคนไทยยึดมั่นใน สถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ชาติไทยจึงดำรงความเป็นไทยได้ตลอดมา สิ่งใดก็ตามที่ทำให้จิตใจของคนไทยเสื่อมถอยไปจากสถาบันที่ถือว่าเป็นองค์คุณแห่งชาติแล้ว การดำรงความเป็นชาติจะพลอยเสื่อมถอยไปด้วย คนไทยทุกคนจะต้องตระหนักในข้อนี้ และผนึกใจกันยึดมั่นในการดำรงรักษาและเทิดทูนสถาบันดังกล่าวไว้ให้ได้ ช่วยกันแก้ไขจุดอ่อนและข้อบกพร่องที่มีอยู่ให้หมดไป ช่วยกันให้สถาบันที่ความบริสุทธิ์ผุดผ่องโดยเนื้อแท้ทั้งศาสนาและพระมหากษัตริย์

ปัญหายาเสพติด กำลังเป็นปัญหาสำคัญของชาติ และเป็นสิ่งที่ทำให้คุณภาพของคนเสื่อมโทรม ปรากฏว่าผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทยมีประมาณมากกว่าล้านคน ในขณะที่ผู้ที่ติดยาจากการสำรวจในปี พ.ศ.2542 เป็นนักเรียนนักศึกษาถึงเกือบเจ็ดแสนคน และที่น่าตกใจก็คือในจำนวนเกือบเจ็ดแสนคน เป็นนักเรียนในระดับมัธยมต้นกว่าครึ่ง บุคคลเหล่านี้ควรจะได้เติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญของชาติ แต่กลับมาอยู่ในสภาพที่สุขภาพและจิตใจเสื่อมโทรม เป็นภาระและเป็นปัญหาต่อสังคมอย่างมาก สำหรับผู้ติดยาเสพติดนั้นมักจะเกิดจากผู้ที่มึปัญหาขาดที่พึ่งทางใจและจิตใจไม่เข้มแข็งมั่นคง ถูกชักจูงได้ง่าย จึงพึ่งยาเสพติดเพื่อหนีปัญหา แต่ในที่สุดกลับเป็นผู้สร้างปัญหาเสียเอง เช่น ลักทรัพย์ ปล้น จี๋ มั่วสุมทางเพศ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านสังคมจิตวิทยาอื่น ๆ อีกมากมาย

ปัญหาทางด้านการทหาร

1. ปัญหาชายแดน เป็นปัญหากระทบกับประเทศเพื่อนบ้านโดยทั่วไป
2. ปัญหาการก่อความไม่สงบ ปัญหาภายในที่สำคัญในอดีต เช่น ปัญหาการต่อสู้กันระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย กับรัฐบาลหรือปัญหาความพยายามในการแบ่งแยกดินแดนในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างเป็น

3. ปัญหาด้านการทหารอื่น ๆ

ปัญหาทางด้านอื่น ๆ เช่น ปัญหาภัยธรรมชาติร้ายแรงไม่ว่าจะเป็นดินถล่ม หรือน้ำท่วม ปัญหาการก่อการร้ายภายในประเทศ ปัญหาผู้อพยพ ปัญหาแรงงาน และปัญหาอื่น ๆ ที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

ความสัมพันธ์ของปัญหา

ถ้าจะพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของปัญหาต่าง ๆ ของชาตินั้น เป็นการง่ายและแคบเข้าถ้าเรามองเห็นความสัมพันธ์ของอวัยวะในระบบต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ระบบหายใจ, ระบบทางเดินอาหาร, ระบบการสูดฉีดโลหิต, ระบบประสาท และระบบการขับถ่าย เป็นต้น อวัยวะในระบบต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากจะมีระบบการทำงานเป็นระเบียบแบบแผนแล้ว ยังต้องทำหน้าที่สัมพันธ์กันอย่างดีด้วย ร่างกายเราจึงอยู่เป็นปกติและเจ้าของร่างกายจะรู้สึกสบายดี ถ้าระบบใดขัดข้องจะมีผลกระทบไปถึงการทำงานของระบบอื่นด้วย เช่น หัวใจทำหน้าที่สูดฉีดโลหิตไปเลี้ยงทั่วร่างกาย ถ้าเส้นเลือดตีบแข็งโลหิตไม่สามารถจะเข้าไปเลี้ยงสมองได้ อาจทำให้เป็นอัมพาตหรืออาจจะถึงตายได้

ความมั่นคงของประเทศชาติก็เช่นเดียวกัน ความมั่นคงทางการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา ด้านการทหาร และด้านอื่น ๆ นั้น ต่างมีส่วนสัมพันธ์และกระทบซึ่งกันและกัน และมีผลต่อความมั่นคงของชาติ เช่น เมื่อระบบการเมืองมีปัญหาย่อมส่งผลกระทบต่อปัญหาความไม่เป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประเทศชาติอ่อนแอ ปัญหาแทรกซ้อนที่ตามมาคือปัญหาการก่อความไม่สงบ เป็นต้น ดังนั้นในการพิจารณาปัญหาด้านความมั่นคงนั้น จะต้องสำรวจและพิจารณาอย่างมีบูรณาการ ด้วยการนำเอาปัญหาความมั่นคงที่มาจากภายนอกทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และภายในประเทศ ในแต่ละด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร และด้านอื่น ๆ มาพิจารณา และวิเคราะห์ร่วมกันไป

แนวคิดเรื่องคลื่นการเปลี่ยนแปลงของโลก

Alvin Toffler ผู้เสนอแนวคิด “คลื่นลูกที่สาม หรือ The Third Wave” ซึ่งมองการพัฒนาที่เกิดขึ้นเป็นการเปลี่ยนแปลงทางอารยธรรมของมนุษย์ ประกอบด้วยพลังของคลื่นสามลูก ซึ่งคลื่นแต่ละลูกจะทำให้ระบบสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของมนุษย์โดยรวมเกิดการเปลี่ยนแปลงไป

คลื่นลูกแรก หรือคลื่นลูกที่หนึ่ง หมายถึง สังคมเกษตรกรรม เกิดขึ้นเมื่อประมาณหมื่นปีที่แล้ว คลื่นของการปฏิวัติเกษตรกรรม (Agricultural Revolution) เริ่มตั้งแต่มนุษย์มีการตั้งถิ่นฐาน เริ่มทำการเพาะปลูก และพัฒนาเครื่องมือเครื่องมือต่างๆ ในการทำมาหากิน โดยมี “ที่ดิน” เป็นปัจจัยสำคัญซึ่งขาดของสังคมเกษตรกรรม และต่อมาคลื่นลูกที่หนึ่งถูกแทนที่ด้วยคลื่นลูกที่สองในเวลาต่อมา เมื่อเกิดการปฏิวัติทางอุตสาหกรรม (Industrial Revolution) ขึ้นในยุโรป ในช่วงศตวรรษที่ 18

คลื่นลูกที่สอง หมายถึง สังคมอุตสาหกรรม กล่าวคือ การเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมมาสู่ระบบการผลิต ซึ่งใช้เครื่องจักรผลิตสิ่งต่างๆ ขึ้นแทนการใช้แรงงานจากคนและสัตว์ เพื่อความประหยัดและลดต้นทุนลงมาให้มากที่สุด ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบการเมือง เศรษฐกิจ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งเริ่มในประเทศแถบยุโรปก่อนที่จะแพร่กระจายไปทั่วโลก

การเปลี่ยนแปลงของสังคมทางเศรษฐกิจในช่วงคลื่นลูกที่สอง Toffler ซึ่งให้เห็นว่าเศรษฐกิจโลกตั้งอยู่บนพื้นฐานของการผลิตและการบริโภคมวลรวม (Mass Production and Mass Consumption)

คลื่นลูกที่สาม หมายถึง สังคมแห่งข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นยุคที่มีการพัฒนาด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารและโทรคมนาคม หรือที่เรียกว่า การปฏิวัติทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Revolution) ส่งผลให้เกิดการแพร่กระจายทางด้านข้อมูลข่าวสารรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยมีพลังสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่า โลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นแรงขับเคลื่อนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร

ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ได้เสนอแนวความคิดคลื่นอารยะ 7 ลูก ตั้งแต่ลูกคลื่นที่ศูนย์จนถึงคลื่นลูกที่หก รายละเอียด ดังนี้

คลื่นลูกที่ศูนย์ : สังคมเร่ร่อน (Nomadic Society)

ยุคนี้ “ป่า” เป็นปัจจัยสำคัญ เป็นทุนธรรมชาติรูปแบบหนึ่ง เกิดขึ้นในสมัยสังคมบรรพกาลที่มนุษย์อยู่รวมกันในลักษณะของชนเผ่า มีลักษณะการตั้งถิ่นฐานที่ไม่แน่นอน เร่ร่อนไปตามแหล่งอาหารที่มีความอุดมสมบูรณ์ นักล่า (Hunter) เป็นผู้นำของคลื่นลูกที่ศูนย์ ได้รับการยกย่องให้มีเกียรติ มีอำนาจ มีสิทธิในการมีภรรยาหลายคน การที่มีผู้นำที่เก่งกาจนั้นส่งผลให้คนในเผ่าเกิดความรู้สึกปลอดภัย จึงเกิดรูปแบบความสัมพันธ์ทางการเมือง (Relation Politics) ในลักษณะการเมืองเผ่าหรือการเมืองหัวหน้าเผ่า (Tribal Politics)

สังคมคลิ่นลูกที่ศูนย์ จะเริ่มต้นที่ยุคหินเก่าตอนต้น (Paleolithic Period หรือ Old Stone Age) และสมัยยุคหินเก่าตอนปลาย ปัจจุบันสังคมชนเผ่าเร่ร่อนยังคงหลงเหลืออยู่ อาทิ ชนเผ่าตองเหลือง หรือพวก “มลาปรี” ชาวมอแกน และชนเผ่าซาไก

คลิ่นลูกที่หนึ่ง : สังคมเกษตรกรรม

“ที่ดิน” เป็นปัจจัยสำคัญ เป็นทุนธรรมชาติรูปแบบหนึ่ง ยุคนี้นมนุษย์เริ่มมีนวัตกรรมความคิด ซึ่งเป็นการปฏิวัติเกษตรกรรมหรือการปฏิวัติเขียว เริ่มเกิดความคิดที่จะตั้งรกรากเป็นหลักแหล่ง มีการเลี้ยงสัตว์ และทำการเพาะปลูก มนุษย์จึงเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการทำป่าให้เป็นที่ดินการเกษตร (Thinking Innovated Forest = Agricultural Land) เมื่อมีการตั้งรกรากเป็นหลักแหล่งทำให้เกิดการรวมกันเป็นชุมชน หลังจากนั้นมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วกลายเป็นสังคมชนบท (Rural Society) ยุคนี้เริ่มต้นที่ยุคหินใหม่ มีการทำเครื่องปั้นดินเผา ทำเครื่องจักรสาน ทอผ้า และในยุคโลหะ มนุษย์พัฒนาเครื่องมือที่ทำจากหินมาเป็นโลหะ มีการเริ่มถลุงเหล็ก มีการพัฒนาอักษรเพื่อใช้สำหรับสื่อสาร มีการจัดระบบการปกครอง แบ่งงานกันทำตามความสามารถเฉพาะด้าน และเกิดการติดต่อซื้อขายแลกเปลี่ยน

อารยธรรมเริ่มเกิดขึ้นในยุคสมัยนี้ อารยธรรมที่รุ่งเรืองมักตั้งอยู่ตามลุ่มแม่น้ำ เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์ เพาะปลูก และสามารถเดินทางค้าขายแลกเปลี่ยนได้ เกิดรูปแบบเศรษฐกิจการเกษตร (Agricultural Economy) เช่น อารยธรรมลุ่มแม่น้ำไนล์ในอียิปต์ อารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุประเทศอินเดีย อารยธรรมลุ่มแม่น้ำฮวงโหประเทศจีน เป็นต้น ในยุคนี้มนุษย์ได้พัฒนาความรู้ด้านต่างๆ เพื่อให้ตัวเองปลอดภัย เริ่มมีการสร้างเขื่อนเพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ทำการเกษตร รู้จักคัดพันธุ์พืชมาเพาะปลูกให้เหมาะสมกับสภาพอากาศ สามารถประดิษฐ์เครื่องไถขึ้นมาใช้ จึงเกิดเป็นคลิ่นลูกที่หนึ่ง เรียกว่า สังคมเกษตรกรรม เมื่อประมาณ 3,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช

ต่อมาในยุคกลางเกิดระบบฟิวดัล (Feudalism) หรือระบบศักดินาสวามิภักดิ์ เกิดขึ้นช่วงหลังที่อาณาจักรโรมันล่มสลาย มีการยกที่ดินให้ผู้มีอำนาจ เกิดระบบการเมืองแบบราชาธิปไตย (Monarchic Politics) ระบบนี้เป็นความสัมพันธ์ระหว่างกษัตริย์ กับขุนนางเจ้าของที่ดิน ผู้นำยุคนี้จะเป็น ทหารและนักรบที่ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นขุนนาง หรือเจ้าผู้ครองนคร ปัจจัยที่ขับเคลื่อนสำคัญแห่งยุคจึงได้แก่ ที่ดิน

คลิ่นลูกที่สอง : สังคมอุตสาหกรรม

“ทุน” เป็นปัจจัยสำคัญ เป็นทุนประดิษฐ์แบบหนึ่ง มีการใช้เครื่องจักร เพื่อสร้างคามมั่นคงทางเศรษฐกิจการค้า การลงทุน การปฏิวัติอุตสาหกรรมเริ่มขึ้นระหว่างศตวรรษที่ 18-19 ในประเทศอังกฤษ เกิดทุนนวัตกรรมทางความคิด (Thinking Innovated Capital) นำไปสู่การผลิตเครื่องจักรอุตสาหกรรม (Industrial Machine) ซึ่งเป็นผลจากการประดิษฐ์เครื่องจักรไอน้ำโดย เจมส์

วัตต์ ที่ส่งผลให้รูปแบบการผลิตปัจจัยต่างๆ เพื่อใช้ในการดำรงชีพของมนุษย์เปลี่ยนจากการใช้แรงงานสัตว์และคนมาเป็นแรงงานเครื่องจักร เกิดระบบโรงงาน มีการผลิตเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า เกิดระบบการขนส่งทางไกลโดยรถไฟ เกิดระบบตลาดขนาดใหญ่ สังคมทุนอุตสาหกรรมตลาด หรือเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (Industrial Economy) จึงได้เกิดขึ้น เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ มีระบบการตลาดสมัยใหม่ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นสังคมเมือง (Urban Society) ชนชั้นกลางขนาดใหญ่มีอิทธิพลทางการเมืองประชาธิปไตย หรือ “ประชาธิปไตยมวลชน” (Democratic People Politics) การปฏิวัติอุตสาหกรรมได้ขยายไปสู่ประเทศต่างๆ เริ่มจากประเทศในแถบยุโรป จากนั้นได้แพร่ขยายไปประเทศต่างๆ ทั่วโลก ผู้นำในยุคนี้ ก็คือ นายทุน

คลื่นลูกที่สาม : สังคมข้อมูลข่าวสาร

ในยุคนี้ “ข้อมูลข่าวสาร” เป็นปัจจัยสำคัญ เกิดนวัตกรรมทางความคิดที่เรียกว่า การปฏิวัติข้อมูลข่าวสาร (Information Revolution) เนื่องจากสังคมมนุษย์เริ่มมีความซับซ้อนขึ้น จำนวนประชากรมากขึ้น มีข้อมูลต่างๆ มากมาย ข้อมูลกลายเป็นอำนาจ มีการเดินทางติดต่อสื่อสารกันทั่วโลก ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้พัฒนาขึ้นเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับ การติดต่อและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของคนทั่วโลกมากที่สุด เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต ซึ่งส่งผลสำคัญต่อการเกิดสังคมข้อมูลข่าวสารในลักษณะของสังคมไซเบอร์ (Cyber Society) มากที่สุด จึงเกิดเศรษฐกิจข้อมูลข่าวสาร (Information Economy) การเมืองเป็นการเมืองประชาธิปไตยบนสื่อ (Media Politics) ผู้นำแห่งยุคคือ ผู้ที่สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้ก่อน

คลื่นลูกที่สี่ : สังคมความรู้

เป็นยุคที่ขับเคลื่อนด้วยความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมขั้นสูง มีทุนความรู้เป็นทุนทางความคิด เป็นตัวขับเคลื่อนสังคมยุคใหม่จนเกิดการปฏิวัติความรู้ (Knowledge Revolution) ปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดทิศทางและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ได้แก่ การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และการสร้างความแตกต่างทางด้านนวัตกรรมความรู้ โดยมีเครื่องมือที่สำคัญ ได้แก่ การวิจัยและการพัฒนา (R&D) ผู้นำแห่งยุคคือ ผู้ที่สร้างองค์ความรู้และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ จนได้รับการยอมรับ

สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Economy) ทำให้ประเทศที่สามารถใช้ความรู้ในการผลิต มีนวัตกรรม มีการวิจัยและพัฒนาในกระบวนการผลิตอย่างมาก เกิดอุตสาหกรรมที่เป็นทรัพย์สินทางปัญญา มีการจดสิทธิบัตร การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาความรู้ ส่วนการเมืองจะเป็นการเมืองเชิงนโยบาย (Policy Politics)

คลื่นลูกที่ห้า : สังคมปัญญา

สังคมปัญญา (Wisdom Society) คือ การคาดการณ์อนาคตว่า จะเป็นคลื่นลูกต่อไปที่เกิดขึ้นในโลก โดยมีทุนทางปัญญาเป็นทุนทางความคิดระดับตติยภูมิเป็นตัวขับเคลื่อนและจะเกิดการ “ปฏิวัติทางปัญญา” (Wisdom Revolution)

สังคมปัญญา จะเกิดจากการปฏิวัติทางปัญญา (Wisdom Revolution) เพื่อให้สังคมเป็นสังคมที่มีการใช้นวัตกรรมความคิดเพื่อการประยุกต์ความรู้ และใช้ความรู้อย่างถูกที่ ถูกทาง ถูกบริบท และอย่างมีประโยชน์จริง เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจนเป็นเศรษฐกิจทางปัญญา (Wisdom Economy) เกิดประโยชน์ต่อสังคมและทุกกลุ่มคนในสังคมทั้งทางด้านวัตถุ ด้านกายภาพ และด้านจิตใจ ส่วนการเมืองจะเป็นการเมืองปัญญา (Wisdom Politics) หรือการเมืองการจัดการ (Management Politics)

ผู้นำแห่งยุค คือ ผู้ที่สามารถใช้ปัญญามาประยุกต์ใช้กับเรื่องต่างๆ ในสังคมได้ก่อนรวมทั้งสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและก่อประโยชน์ทั้งด้านวัตถุและจิตใจแก่สังคมได้ โดยปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญ คือ การประยุกต์ความคิดมิติต่างๆ กับความรู้เชิงบูรณาการระหว่างศาสตร์และศิลป์ ส่วนคนในสังคมส่วนใหญ่ในยุคนี้จะเรียกว่า ปัญญาชน

คลื่นลูกที่หก : สังคมความดี หรือสังคมอารยะ

คลื่นลูกนี้มีทุนทางความดีเป็นทุนทางความคิดระดับจตุรภูมิเป็นตัวขับเคลื่อนในอนาคตสังคมจะเคลื่อนจากสังคมแห่งปัญญาผ่านการปฏิวัติความดี (Araya Revolution) เพื่อไปสู่สิ่งที่มีมนุษย์แสวงหามากที่สุดในอนาคต นั่นคือ สังคมที่มีความดีมากเท่ากับสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างชัดเจนในทุกอนุของสังคม ปัจจุบัน สังคมเริ่มมีกระแสการเรียกร้องให้เกิดมาตรฐานด้านคุณธรรมระบบที่มีคุณธรรม โปร่งใส ภาคส่วนต่างๆ ถูกเรียกร้องที่ต้องมีธรรมาภิบาลและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ต่อคำว่า Good Governance ต่อคำว่า CSR ต่อคำว่า Transparency ฯลฯ เริ่มมากขึ้น นี่จึงเป็นสิ่งที่สังคมในปัจจุบันต้องการแต่ยังไม่ถึง

คลื่นลูกที่หก สังคมแห่งความดี หรือสังคมอารยะ ถือเป็นสังคมอุดมคติ การจะเข้าสู่คลื่นลูกที่ 6 ได้นั้นจะต้องมีการขับเคลื่อนสังคมไปสู่คลื่นลูกที่สี่ และจากคลื่นลูกที่สี่ สังคมที่แสวงหาและใช้ประโยชน์จากความรู้ สู่คลื่นลูกที่ห้า สังคมแห่งปัญญา เป็นสังคมที่สามารถผสมผสานสัจจะความรู้ได้อย่างกลมกลืนกับความงาม หรือผสมศาสตร์เข้าไปกับศิลป์ได้อย่างลงตัว และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมในคลื่นลูกที่ห้า สังคมแห่งปัญญา จากนั้นจะขับเคลื่อนมาสู่คลื่นลูกสุดท้าย คือ สังคมความดี หรือสังคมอารยะ (Virtuous Society or Araya Society) เศรษฐกิจความดี หรือเศรษฐกิจอารยะ (Virtuous Economy or Araya Economy) การเมืองความดี หรือการเมืองอารยะ (Virtuous Politics or Araya Politics)

การไปถึงยุคที่หกนี้ จะต้องมีผู้นำที่เป็นคนดี หรือธรรมิกชน คือ คนที่มีคุณงามความดี มีคุณธรรม เพื่อนำสังคมให้ก้าวไปถึงสังคมแห่งความดี ผู้ปกครองประเทศจะต้องมีคุณธรรม เป็นการเมืองความดี เป็นการเมืองอารยะ ผู้นำองค์กรต่างๆ ต้องมีคุณธรรม ผู้นำทางความคิด ไม่ว่าจะเป็น นักการศาสนา สื่อมวลชน ศิลปิน คณาจารย์ จนถึงประชาชนส่วนใหญ่ จะต้องเป็นผู้ยึดมั่นในคุณธรรม เพื่อช่วยผลักดันสังคมไปสู่สังคมแห่งความดี การเมืองอารยะที่ดั่งงาม ปราศจากการทุจริต คอร์รัปชัน รวมทั้งเศรษฐกิจแห่งความดี (เศรษฐกิจอารยะ) ซึ่งสร้างบนฐานธรรมาภิบาล ความโปร่งใส มี CSR ความรับผิดชอบต่อสังคมต่อไป

แนวคิดเรื่องสังคมอารยะ

ความหมายของ “อารยะ” ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานหมายถึง ความเจริญ คำว่า “อารยะ” หมายถึง ความเจริญเติบโต ออกงามที่มีความสมดุลครอบคลุมในทุกด้าน ทั้งมิติทางด้านวัตถุ ความกินดีอยู่ดี มิติทางด้านจิตใจและมิติทางด้านคุณธรรม โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นอย่างบูรณาการและยั่งยืนในระยะยาว

การที่เราจะไปสู่การเป็นสังคมอารยะได้นั้นต้องทำความเข้าใจถึงความเป็นมาของอารยธรรม และความหมาย ดังนี้

อารยธรรมเป็นชื่อที่ใช้เรียกปรากฏการณ์ซึ่งมองเห็นอยู่รอบ ๆ ตัวเรา เป็นลักษณะและโครงสร้างของสังคม การแสวงหาคำนิยามที่สมบูรณ์จำเป็นต้องสำรวจหาข้อบ่งชี้บางประการ เริ่มต้นจากการพิจารณาความหมายของอารยธรรมทั้งความหมายในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

อารยธรรมในภาษาไทย เป็นคำภาษาสันสกฤต มาจากคำว่า อารย กับ ธรรม อารยะ โดยทั่วไป เรามักใช้ในความหมายว่า เจริญ ซึ่งมีความหมายคล้ายกับ วัฒน ซึ่งมีความหมายว่าเจริญเหมือนกัน ส่วน ธรรม หมายถึง ความถูกต้องดั่งงาม ซึ่ง เมื่อพิจารณาคำว่า อารยธรรมกับวัฒนธรรม แล้ว โดยความหมายตามนิรุกติไม่มีความแตกต่างกัน แต่โดยแท้ที่จริงแล้ว ความหมายของทั้งสองคำนี้ไม่เหมือนกัน ในฐานะที่เราศึกษาในเรื่องนี้ เราต้องศึกษาความแตกต่างของคำทั้งสองอารย ที่มาของคำนี้มาจากคำในภาษา อินโด-ยูโรเปียน ว่า ออร์ก (arg) มีความหมายว่า ขาว กระจาง ใส สว่าง คำนี้ใช้ทั้งในภาษาสันสกฤต และ ในภาษาของชาวตะวันตก เช่น ชาวอารยัน คือ คนที่มีผิวขาว อารยธรรม ตามตัวอักษร คือ ธรรมของคนผิวขาว argentums คือ ชาติที่มีสีขาว คือชาติตุจเงิน เหล่านี้เป็นต้น มีคำที่เกี่ยวข้องกันหลายคำ เช่น อารยัน อริย อิหร่าน เป็นต้น แต่ ในความหมายที่เราใช้ในปัจจุบัน เรามาใช้ในความหมายของ ความเจริญ ทั้งนี้ เนื่องจากความเจริญทั้งหลาย คนผิวขาว คืออารยัน ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของอินเดียโบราณ เป็นผู้คิดและเป็นผู้นำมาใช้ และเราจึงนำคำนี้มาใช้ในความหมายของความเจริญโดยทั่วไป

Civilization เป็นคำที่ใช้ภาษาอังกฤษ Ruth Whitehouse & John Wilkins กล่าวว่า ทางหนึ่งในการสอบสวนความคิดรวบยอดที่มีมาก่อนเกี่ยวกับหัวข้อใด ๆ ก็ตาม คือ การมองไปยังเบื้องหลังความหมายในการใช้คำ “civilization” มีความหมายเกี่ยวข้องกับคำ ‘civil’ และ ‘civilized’ ซึ่งมาจากภาษาละตินว่า civis หมายถึงพลเมือง (citizen) เมื่อเราแยกคำว่า civil หมายถึง เมือง และ -ization ซึ่งมีความหมายโดยนัยบอกว่าเป็น กระบวนการทำให้เป็น... ดังนั้น civilization จึงมีความหมายว่ากระบวนการทำให้เป็นเมืองคำอื่นเกี่ยวกับ “เมือง” ที่เรารู้จัก จากการเชื่อมโยงแบบเดียวกัน คำ ‘urbs’ ย้อนหลังไปได้ว่า เป็นภาษาละติน หมายถึง เมือง (city) เรามีศัพท์ ‘urban’ ‘urbane’ และ ‘urbanization’ เป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวกับเมืองทั้งสิ้น คำกรีกว่า polis ซึ่งมีความหมายว่า เมือง ได้ประยุกต์มาใช้ในสังคมปัจจุบัน เช่น ‘politic’ ‘political’ ‘policy’ หรือแม้แต่คำว่า ‘police’ ก็มาจาก polis เช่นกัน ตลอดเวลาที่ผ่านมา เราใช้คำอารยธรรมในทางประวัติศาสตร์ดูเหมือนว่าพวกเรามองแก่นสาระอยู่ตรงที่ว่าเป็น “ชีวิตชาวเมือง” หรือ การพัฒนาชีวิตขึ้นมาเป็นชาวเมือง เราสังเกตได้ว่า ที่ใดมีอารยธรรมมักจะมีเมืองอยู่ที่นั่นด้วย อารยธรรมกับเมืองจึงแยกกันไม่ออก แต่เรายังสามารถมองนิยามที่ใช้ในทางปฏิบัติบางประการที่กำหนดคนนอกเหนือไกลไปจากแก่นสารดังกล่าว

จากมุมมองของนักโบราณคดีและนักมานุษยวิทยา นิยามที่บุคคลกลุ่มนี้มอง ให้อิสระในการตัดสินคุณค่าเกี่ยวกับสิ่งมีค่าในสังคมอารยะเมื่อเปรียบเทียบกับสังคมอนารยะ เมื่อนำนิยามเหล่านี้มาแทนที่ “ชีวิตชาวเมือง” คำนิยามนี้เน้น ความมุ่งหมายในการจัดระเบียบของสังคม ในทางกว้างเราอาจมีวิธีการเข้าถึงได้ 3 วิธี คือ

วิธีแรก นำมาใช้โดยนักปราชญ์ เช่น เอ แอล โครเบอร์ (A.L.Kroeber) และ โคลิน เรนฟิว (Colin Renfrew) มุ่งเน้นในความซับซ้อนของการจัดระเบียบ การตีความเช่นนี้ มองอารยธรรมแตกต่างไปจากรูปแบบอื่นของสังคมมนุษย์ ไม่ใช่เป็นการแบ่งประเภท แต่เป็นเพียงการแบ่งระดับความซับซ้อน คำนิยามนี้ วิชาทฤษฎีจุดเด่นของพัฒนาการใด ๆ ของอารยธรรมที่น่าพิจารณาซึ่งสามารถแยกเด่นชัดออกมาจากรูปแบบสังคมที่มีความเป็นอยู่ง่าย ๆ

วิธีที่สอง ก็ยังเกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบของสังคม แต่เน้นประเภทของการจัดองค์การภายในทางสังคมเป็นตัวตัดสิน การวิเคราะห์ของสำนักนี้ อยู่บนพื้นฐานงานนักมานุษยวิทยา วิทยาการของศตวรรษที่ 19 บิดาผู้ก่อตั้งวิชามานุษยวิทยา เป็นผลงานเด่นของปราชญ์ชาวอเมริกัน คือ เลวิส มอร์แกน (Lewis Morgan) มอร์แกนได้จำแนก วิทยาการของสังคมออกเป็น 3 ส่วน คือ ป่าเถื่อน หรือ สังคมไม่มีศาสนา (savagery หรือ ban society) อนารยธรรม หรือ สังคมเผ่า (barbarism หรือ tribal society) อารยธรรม หรือ สังคมรัฐ (civilization หรือ state society) สิ่งที่สำคัญและมีอิทธิพลที่สุดได้แก่ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสังคมรัฐ สังคมรัฐเป็นประเภทที่แสดงให้เห็น

เห็น โครงสร้าง การแบ่งชนชั้นระดับสูง การปกครองรวมศูนย์อย่างมั่นคง และชนชั้นปกครองมีอำนาจ ระเบียบและการควบคุมให้ชัดเจนได้จากระบบกฎหมายและระบบการทำงานของรัฐในการกำกับควบคุม หลักการการจัดระเบียบองค์กรครอบคลุมในวงกว้าง ไม่ได้เป็นระบบเครือข่าย ดังเช่นในสังคมแบบง่ายอีกต่อไป หลักการอื่นที่ปฏิบัติ เช่น ชนชั้นทางสังคม ความเชื่อชาวยุโรปในอาชีพ และรูปแบบที่อยู่อาศัยมีความแตกต่างกัน

วิธีที่สาม เป็นการแสวงหาตัวผสมลักษณะที่กำหนดความสัมพันธ์ภายในสังคมมากกว่า สูตรที่ง่ายที่สุด คือ สิ่งที่กำหนดเริ่มแรกจากนักมานุษยวิทยาชาวอเมริกันนาม ไคลด์ คลักฮอห์น (Clyde Kluckhohn) ผู้เสนอว่า สังคมอารยะควรมี 2 ใน 3 ลักษณะดังต่อไปนี้ คือ 1. มีเมืองที่มีประชากรมากกว่า 5,000 คน 2. มีการเขียน 3. มีศูนย์กลางอนุสรณ์สถานพิธีกรรมที่ถาวร ชื่อนี้ใช้ได้ดีในฐานะเป็นเครื่องวัด แต่ไม่ได้รวมถึงลักษณะที่สำคัญอีกหลายประการตัวแปรที่ทำให้มองเห็นภาพได้มากขึ้นในวิธีที่ 3 นี้ นักก่อนสมัยประวัติศาสตร์ กอร์ดอน ไคลด์ (Gordon Clyde) ได้แสดงลักษณะ 10 ประการ การวิเคราะห์ด้วยวิธีการนี้เป็นประโยชน์ในการปฏิรูปสูตรเสนอโดยนักโบราณคดีชาวอเมริกัน ชื่อ ชาร์ล เรดแมน (Charles Redman) เรดแมนได้จัดลำดับลักษณะ 10 ประการของไคลด์เสียใหม่ และแบ่งออกเป็นลักษณะปฐมภูมิและทุติยภูมิ ดังนี้

ปฐมภูมิ

1. การตั้งถิ่นฐานในเมือง
2. แรงงานผู้ชำนาญทำงานเต็มเวลา
3. การผลิตเกินความต้องการ
4. โครงสร้างชนชั้น
5. การจัดระเบียบเป็นรัฐ

ทุติยภูมิ

1. งานก่อสร้างสาธารณะถาวรเป็นอนุสรณ์สถานได้
2. การค้าทางไกล
3. งานศิลปะเป็นอนุสรณ์สถานเป็นมาตรฐาน
4. การเขียนอักษร
5. คณิตศาสตร์ เรขาคณิต และดาราศาสตร์

ลักษณะขั้นปฐมภูมิคือความมุ่งหมายของการจัดระเบียบ ขั้นทุติยภูมิคือลักษณะของวัฒนธรรมทางวัตถุ ซึ่งสามารถศึกษาได้ในซากวัตถุทางโบราณคดี และหมายถึงการคงอยู่ของลักษณะขั้นปฐมภูมิบางประการหรือทั้งหมด สำหรับกรณีอาคารสาธารณะที่เป็นอนุสรณ์สถานได้ปกติบ่งชี้ถึงการปกครองโดยอำนาจส่วนกลาง และยังแสดงให้เห็นเป็นหลักฐานประจักษ์ส่วนหนึ่ง

สำหรับสังคมรัฐวิธีการสุดท้ายนี้เป็นประโยชน์ในการประนีประนอมระหว่างคำนิยามที่กว้างของ โครเบอร์ (Kroeber) กับเรนฟิว (Renfrew) และ คลัคโฮห์น (Kluckhohn) ซึ่งค่อนข้างเป็นเครื่องชี้วัด พื้นฐานที่สะดวก ในขณะที่เดียวกันยังเป็นการให้นิยามที่กว้างและต่อเนื่องมากกว่าวิธีที่สองซึ่งอยู่บน พื้นฐานเกณฑ์ของการจัดระเบียบทางสังคมเพียงด้านเดียว จากวิธีการใดก็ตาม การพิจารณาต้องไม่ ยึดมั่นในกิจของมนุษย์ อารยธรรมเป็นการประดิษฐ์ของมนุษย์ จากเครื่องมือขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นสิ่งแวดล้อมจากการประดิษฐ์ สร้างสรรค์ เช่น อาคาร บ้าน เรือ ซึ่งมนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อการใช้ ประโยชน์ของตนเอง หรือมองอีกมุมอาจพิจารณาได้ว่า อารยธรรมเป็นการเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์ กับโลกทางกายภาพ

อารยธรรมเป็นสิ่งแวดล้อมซึ่งมนุษย์ได้สร้างขึ้นในช่วงเวลาที่สั้นมากกับสัดส่วนอายุ การเกิดของโลก เมืองปรากฏเมืองครั้งแรกเมื่อประมาณ 5,000 ปีที่แล้ว ซึ่งมีช่วงเวลาน้อยมาก ทั้งใน สัดส่วนวิวัฒนาการของมนุษย์เอง (บางทีเมื่อประมาณ 5 ล้านปีที่แล้ว) หรือความสัมพันธ์กับยุคทาง ธรณีวิทยาของโลก (ประมาณ 4,500 ล้านปีมาแล้ว)

ประการสุดท้าย อารยธรรมเป็นสิ่งแวดล้อมมนุษย์ที่ประจบ เราได้แต่สงสัยวิธีการที่ ที่มนุษย์ได้ต่อสู้และสร้างโลกขึ้นมาขึ้นมา ซึ่งยังคงพิสูจน์กันต่อไป

ลักษณะของสังคมอารยะ

คาร์ลตัน เจ เอช เฮเยส (Carlton J.H. Hayes) ได้กล่าวถึงลักษณะสังคมอารยะไว้ว่า 3 ลักษณะบางประการ ของสังคมอารยะ คือ เมืองที่มีการเมือง สังคมเศรษฐกิจรวมอยู่ในนั้นทั้งหมด คำว่า อารยะธรรม ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า civilization มาจากคำภาษาละตินว่า civis หมายถึง พลเมืองของ civita (city) คือ เมืองนั่นเอง เฮเยสได้พิจารณาลักษณะองค์ประกอบของสังคมอารยะ ไว้ดังนี้

1. การเกษตรกรรม การเกษตรกรรมเป็นสถาบันหลักของทุกอารยธรรมในสมัย โบราณ เกษตรกรรมมีมาตั้งแต่ สมัยบรรพกาลด้วย แต่เกษตรกรรมที่มีอยู่ในสังคมอารยะ ที่ดินไร่นา ขึ้นอยู่กับเมือง ประชาชนอยู่ที่ดินการเกษตร สะท้อนวัฒนธรรมของ เมืองในระดับหนึ่งไม่มากนัก น้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความมั่งคั่งและการติดต่อสื่อสาร ที่มีอยู่ระหว่าง บริเวณการเกษตรกับเมือง

2. ประชากร ในสังคมอารยะจะมีประชากรจำนวนมาก สังคมบรรพกาลอาจมีขนาด ใหญ่หรือเล็ก ตัวอย่าง อาณาจักรอียิปต์ ประชากรเริ่มมาจาก 1 ถึงหลายล้านคน แทนที่จะเป็นจำนวน 2-3 พันคนที่อยู่ในอาณาเขต เดียวกันดังเช่นสมัยเริ่มแรก อาณาเขตสังคมอารยะจะครอบครองอาณา เขตกว้างขวาง ขนาดของพรมแดนจะขยายมากขึ้นหรือแคบลงจะเป็นไป ตามการขึ้นหรือลงของ ประวัติอารยธรรม แต่ตลอดเวลา สังคมอารยะจะรวมเอาพื้นที่จำนวนมากกว่าสังคมบรรพกาลเอาไว้

ตัวอย่าง เช่น อีลิปต์ก่อนจะรวมตัวกันเป็นหนึ่ง ก็จะมีเผ่าขนาดเล็กจำนวนมากครอบครองดินแดนอยู่ ต่อมามีการรวมตัวเป็นกลุ่มเดียว คือ อีลิปต์ ได้ครอบครองลุ่มน้ำไนล์ สามเหลี่ยมแม่น้ำไนล์ และดินแดนที่อยู่ลึกเข้าไป

3. สถาบัน สังคมอารยะได้มีการพัฒนาสถาบัน สถาบันที่เกิดขึ้นนี้สามารถแยกศึกษาได้เป็นเรื่อง ๆ เช่น เราสามารถศึกษาการ ปกครอง เศรษฐกิจ ศิลปะ วิทยาศาสตร์อีลิปต์ และอื่น ๆ ในสังคมบรรพกาล สถาบันเหล่านี้เป็นการผสมรวม ๆ กันไป ซึ่งเราไม่สามารถแยกออกมาให้เห็นเป็นส่วน ๆ ได้การเขียนตัวอักษร สังคมอารยะมีระบบการเขียนเพื่อเก็บบันทึกและส่งทอดวรรณกรรม ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสิ่งอื่น ๆ ทุกสิ่งที่ได้คงอยู่ในการดำเนินชีวิตของตน

4. การใช้โลหะ สังคมอารยะเข้าใจการใช้โลหะ และสามารถแยกโลหะออกมาจากสายแร่ธรรมชาติได้ กลุ่มสังคมบรรพกาล ใช้โลหะ เช่น ทองคำซึ่งพบในลักษณะที่เป็นธรรมชาติและอาจนำมาทำเป็นรูปร่างได้อย่างง่าย ๆ แต่โดยทั่วไป คนในสังคมบรรพกาล จะขึ้นอยู่กับเครื่องมือและอาวุธหรือหินซึ่งสามารถทำมาดกแต่งได้โดยตรง จากธรรมชาติ ส่วนในสังคมอารยะจะมีกระบวนการ ขึ้นตอนซับซ้อนและละเอียด

ศ.นพ.ประเวศ วะสี , 2554 ให้ความเห็นว่าอารยธรรมจะเจริญรุ่งเรืองขึ้นได้ นั้นต้องมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้

1. อารยะทางความเป็นอยู่ ประชาชนกินดีอยู่ดี
2. อารยะทางความมั่นคงปลอดภัย มีกำลังที่จะป้องกันประเทศ
3. อารยะทางเศรษฐกิจ
4. อารยะทางความรู้และเทคโนโลยี และ
5. อารยะทางคุณธรรม

ดังนั้น สังคมอารยะ หมายถึง สังคมที่มีความเจริญเติบโตที่มีความสมดุลทั้งด้านจิตใจและด้านวัตถุ ส่งผลให้เกิดสังคมที่ดี การเมืองที่ดี และเศรษฐกิจที่ดี

สังคมดีเป็นสังคมอารยะ หมายถึงผู้นำองค์กรต่างๆต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้นำทางความคิด ตลอดจนประชาชนส่วนใหญ่จะต้องยึดมั่นในเรื่องคุณธรรม เพื่อผลักดันให้สังคมก้าวไปสู่สังคมความดี

การเมืองดีเป็นการเมืองอารยะ หมายถึง การเมืองที่ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน เน้นการตอบสนองความต้องการของประชาชนตามหลักประชาธิปไตยโดยคำนึงถึงในเรื่องสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค

เศรษฐกิจดีเป็นเศรษฐกิจอารยะ หมายถึง ระบบเศรษฐกิจอยู่บนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อสังคม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปิยณัฐ สร้อยคำ, 2554 ศึกษาเรื่องความมั่นคงด้านชาติพันธุ์ พบว่า แนวโน้มประเด็นความมั่นคงอันเกิดมาจากประเด็นปัญหาทางชาติพันธุ์นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น “กลุ่มชาติพันธุ์” หมายถึง กลุ่มของผู้คนซึ่งรับรู้และเข้าใจในผลประโยชน์และมีอัตลักษณ์เช่นเดียวกัน ซึ่งความเข้าใจดังกล่าวผสมผสานจากการมีประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน มีภาษา มีบรรพบุรุษร่วมกัน มีวัฒนธรรมซึ่งเป็นชุดคุณค่าเดียวกัน หรือมีความผูกโยงกันทางศาสนา บางครั้งเราเรียกว่ากลุ่มอัตลักษณ์ ปัญหาชาติพันธุ์จะเริ่มก่อตัวจากความรู้สึกของแนวความคิดนิยม (nation-alist sentiments) และการคลั่งในชาติพันธุ์ของตนเอง (Ethnocentrism) บวกกับความรู้สึกของการเลือกปฏิบัติทำให้ชนกลุ่มน้อยได้รับสวัสดิการและบริการสาธารณะที่ไม่เป็นธรรม หรือการไม่ได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกัน ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในประเด็นชาติพันธุ์เป็นปัญหาภายในรัฐ เนื่องจากไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้ของกลุ่มชาติพันธุ์นับตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไป และหนทางที่ดีที่สุดที่กลุ่มชาติพันธุ์ต้องการคือ การแบ่งแยกและปกครอง การเป็นรัฐเอกราช คือความหวังของชนกลุ่มนี้ แต่ในฐานะรัฐและเพื่อความมั่นคงของรัฐ รัฐบาลไม่สามารถอนุญาตให้กลุ่มดังกล่าวกระทำการเพื่อแบ่งแยกดินแดนได้อย่างเสรี รัฐสามารถกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศด้วยหลักการ National Self - Determination ในกรณีนี้คือการมองแบบ Ethnic Self-Determination คือหลักการยอมรับในความเปราะบางและความแตกต่างหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ในรัฐ

สุรชาติ บำรุงสุข, 2554 ศึกษาเรื่องความมั่นคงด้านพลังงาน พบว่า สถานการณ์พลังงานของโลก กำลังเข้าสู่ระยะที่เรียกว่าเป็นวิกฤตการณ์พลังงานครั้งใหม่ ผลมาจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้น และจุดเริ่มต้นวิกฤตการณ์นั้นมาจากสถานการณ์สงครามในอิรัก หากมองในอนาคต ปัญหาต่อไปไกลมากกว่าจะตอบด้วยเรื่องของจำนวนการผลิตที่เพิ่มมากขึ้น เพราะในความเป็นจริงไม่ว่าเราจะค้นพบน้ำมันและก๊าซธรรมชาติมากเท่าใด ก็ไม่มีความหมาย トラบเท่าที่เรายังไม่มีโครงสร้างทางกายภาพ เสถียรภาพทางการเมือง ทรัพยากรทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ประกอบกับ การเติบโตของอุตสาหกรรมในประเทศกำลังพัฒนาด้านมีความต้องการเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศเหล่านั้น ล้วนแต่ต้องพึ่งพาอยู่กับสิ่งที่เรียกว่า “ระบบเศรษฐกิจน้ำมัน” (oil economy)

ภาณุภัทร จิตเที่ยง, 2554 ศึกษาเรื่องความมั่นคงด้านพลังงาน พบว่า กรอบการมองประเด็นเรื่องพลังงานทั้งในมิติความมั่นคงดั้งเดิม (traditional security) และมิติความมั่นคงใหม่ (non-traditional security) กรอบความมั่นคงดั้งเดิมพลังงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำมันเป็นสินค้ายุทธศาสตร์ที่ตอบสนองความต้องการทางการทหารเท่านั้น ต่อมากกรอบแนวความคิดได้เปลี่ยนแปลงไป (shift in paradigm) มาให้ความสำคัญกับเรื่องสวัสดิการ (welfare) และความผาสุก (well-being) ของมนุษย์มากขึ้น ดังนั้น มิติกรอบความมั่นคงใหม่ จึงเปลี่ยนแปลงไปโดยให้ความสำคัญกับ 2 มิติใหม่ คือ

มิติที่ 1 ความมั่นคงทางพลังงานกับสถานะทางสังคม มิตินี้ให้ความสำคัญกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความยากจนทางพลังงาน (energy poverty) ในลักษณะวัฏจักรที่ประชาชนได้รับผลกระทบจากปัญหาเรื่องอุปสงค์และอุปทาน ในประเด็นนี้ สุรชาติ บำรุงสุข พบว่า ความไม่มั่นคงทางพลังงานนั้นอาจเป็นชนวนเหตุที่ก่อให้เกิดสงครามเพื่อแย่งชิงพลังงาน (energy war)

มิติที่ 2 ความมั่นคงทางพลังงานกับสิ่งแวดล้อม แบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. การปลอดจากภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคจากการใช้พลังงาน ทั้งในกระบวนการกำกับ เก็บ ขนส่งหรือผลิต

2. การปลอดจากภัยคุกคามของภาวะโลกร้อน (Global Warming) ที่เป็นผลมาจากการใช้พลังงานอย่างมหาศาลที่ก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาวะอากาศในโลก (Climate Change)

ฉัฐธิดา บุญธรรม, 2554 ศึกษาเรื่องความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า แนวคิดความมั่นคงของมนุษย์มีความหมายที่กว้างขวางขึ้นและดำเนินการในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป การสร้างความมั่นคงของมนุษย์จึงควรแตกต่างจากวิธีการสร้างความมั่นคงในสมัยเดิม อย่างน้อย 4 ประการด้วยกัน ดังนี้

1. การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ ควรใช้เครื่องมือด้านการพัฒนามนุษย์และการปกครองที่เป็นมนุษยธรรม (Humane governance) เป็นเครื่องมือลำดับแรก และหากมีความจำเป็นต้องใช้การบังคับ ก็ควรปรากฏในรูปของการคว่ำบาตรมากกว่าการใช้ความรุนแรง

2. การสร้างความมั่นคงของมนุษย์ที่ยั่งยืนจะเป็นไปได้ด้วยความร่วมมือกันในระบวยาวของหน่วยงานในประเทศและระหว่างประเทศ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

3. การสร้างความมั่นคงของมนุษย์ไม่เน้นการใช้กำลังทหาร แต่เน้นอำนาจนิคอดอ่อน (soft power) และศิลปะการชักจูงเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขความขัดแย้ง โดยผ่านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกันอย่างสันติ และ

4. รัฐ องค์กรระดับภูมิภาค องค์กรระหว่างประเทศ รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ ควรร่วมมือกันกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์

ชินภา จิระพันธุ์, 2554 ศึกษาเรื่อง ความมั่นคงด้านอาหาร (food security) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของความมั่นคงของมนุษย์ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations หรือ FAO) ให้คำนิยามคำว่า “ความมั่นคงทางอาหาร” หมายถึง การที่ประชาชนมีปริมาณอาหารเพื่อการบริโภคที่เพียงพอ มีความหลากหลายของประเภทอาหารที่ได้รับและอาหารนั้นมีคุณภาพซึ่งหมายถึงมีคุณค่าทางโภชนาการและความสะอาดปลอดภัย รวมทั้งประชาชนสามารถเข้าถึงอาหาร อันเกิดจากระบบการกระจาย

อย่างทั่วถึงด้วยเหตุที่อาหารเป็นปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์ ความมั่นคงของอาหารจะเกิดขึ้นได้ต้องเป็นกลไกความร่วมมือทุกระดับ ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงผู้ผลิตและผู้บริโภค ต่อมาแนวคิดเรื่องความมั่นคงทางอาหารถูกพัฒนาเป็นเรื่อง “การทรงสิทธิด้านอาหาร” (Food Entitlement) ของอมาตยา เช่น ที่เสนอว่า การขาดแคลนอาหารไม่ได้เกิดจากอาหารไม่เพียงพอหรือขาดหลักประกันทางกฎหมายเท่านั้น แต่เกิดจากการเข้าถึงไม่ถึงสิทธิด้านอาหาร องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติได้แบ่งความหมายของความมั่นคงทางอาหารออกเป็น 4 มิติย่อย ได้แก่

1. ความพอเพียง
2. การเข้าถึง
3. การใช้ประโยชน์ และ
4. เสถียรภาพ

กิจประเสริฐ นพรัตน์, 2554 ศึกษาเรื่อง ความมั่นคงด้านสารสนเทศ พบว่า ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นกลายมาเป็นประเด็นความมั่นคงใหม่ ก่อให้เกิดผลกระทบหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบด้านการเมืองที่ส่งผลให้รัฐหลายรัฐต้องปรับเปลี่ยนนโยบายด้านความมั่นคงที่ได้รวมเรื่องโลกไซเบอร์ (Cyberspace) เข้าไปด้วยเพื่อที่จะได้สร้างประโยชน์ทางยุทธศาสตร์สูงสุดแก่รัฐ และมีความเกี่ยวข้องกับภูมิรัฐศาสตร์ ผลกระทบต่อประเด็นด้านชาติพันธุ์และศาสนา โดยจะเกิดในรูปแบบของการ Hack ข้อมูลหรือเว็บไซต์ฝ่ายตรงข้ามและการสร้างโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) ในทางที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกันมากขึ้น รวมทั้งมีประเด็นเรื่องชาตินิยมเข้ามาซึ่งเป็นการสร้างแนวคิดว่าอีกฝ่ายเป็นศัตรู ด้านเศรษฐกิจและมนุษยชนผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านเศรษฐกิจทำให้เกิดช่องว่างของรายได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้การจัดการนโยบายเศรษฐศาสตร์ระดับมหภาคเป็นไปอย่างยากลำบากทำให้เกิดปัญหาอย่างรุนแรงเมื่อเกิดการล่มของระบบ

คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน (กป.อพช) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์อย่างยั่งยืน (อ้างใน สุริชัย หวันแก้ว, 2552) พบว่า ประชาชนต้องสามารถที่จะกำหนดอนาคตของตนเอง ซึ่งเป็นหัวใจของวาระประชาชนที่แสดงถึงความมั่นคงของมนุษย์ เช่น ประชาชนควรมีอำนาจตัดสินใจ ทางการเมืองในทุกระดับ ประชาชนต้องมีอิปไตยในการควบคุมเศรษฐกิจด้วยการเข้าถึงและจัดการทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้งทรัพย์สินทางปัญญา และควรมีอิปไตยทางอาหารและปัจจัยสี่ขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ควรมีการปรับเปลี่ยนเชิงโครงสร้างอย่างน้อย 8 ด้าน ดังนี้

1. โครงสร้างทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การตัดสินใจทางการเมืองต้องยึดถือประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย
2. โครงสร้างการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ของคนทุกกลุ่มในสังคม
3. โครงสร้างทรัพยากรธรรมชาติเป็นของชุมชนและสังคม โดยชุมชนได้รับมอบอำนาจในการบริหารจัดการ โดยชุมชนเองจะได้รับประโยชน์โดยตรง
4. โครงสร้างเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง หมายถึงโครงสร้างเศรษฐกิจที่ประกันความมั่นคงด้านอาหาร และปัจจัยพื้นฐานสำหรับการดำรงชีพอื่นๆ ในภาพรวมหมายถึง ระบบเศรษฐกิจของประเทศอยู่บนพื้นฐานระบบเศรษฐกิจท้องถิ่น
5. โครงสร้างทุนทางสังคมเป็นของชุมชน
6. โครงสร้างวัฒนธรรมและกฎหมาย หรือมีธรรมนุญชุมชน
7. โครงสร้างระบบสังคมแบบสวัสดิการโดยภาคสาธารณะอันเป็นผลมาจากการปรับระบบโครงสร้าง 6 ด้านข้างต้น
8. โครงสร้างเศรษฐกิจระหว่างประเทศ หลักการค้าเสรียังมีความเหมาะสมแต่ต้องอยู่บนพื้นฐานความเป็นธรรม

สรุป ท่ามกลางสถานการณ์การเมืองของไทย ในปัจจุบัน กระแสเรื่องของความมั่นคงแห่งชาติได้ถูกหยิบยกขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่า ความมั่นคงแห่งชาติเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมกับอารยประเทศ ประเทศไทยก้าวข้ามจุดความเป็นประเทศที่กำลังพัฒนามานาน และเริ่มเล็งเห็นความสำคัญถึงความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ โดยมีการปรับนิยามและขอบเขตเรื่อง “ความมั่นคง” ใหม่ มีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารองรับเพื่อเตรียมความพร้อมมีการตั้งกระทรวงใหม่เพื่อรับผิดชอบงานดังกล่าวโดยตรง มีการกำหนดยุทธศาสตร์ความมั่นคงของมนุษย์สำหรับประเทศไทย ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ การพึ่งพาตนเอง การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน และการเสียดสเพื่อสังคมโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนา

เห็นได้ว่า ความมั่นคงแห่งชาติเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและประชาชนในประเทศไทยโดยตรงเพราะถ้าประชาชนมีความมั่นคงก็จะส่งผลให้ชาติมีความมั่นคงด้วยเช่นกัน ดังนั้นในเรื่องของความมั่นคงแห่งชาติในทศวรรษหน้านี้จะกล่าวถึงภาพรวมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตเพราะถ้าทั้งในปัจจุบันและอนาคตประชาชนในชาติยังไม่สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ปลอดภัย มีศักดิ์ศรี มีอิสระเสรี ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความหวัง จะทำให้ประชาชนมั่นใจในอนาคต ของตนเองได้อย่างไรแล้วอนาคตและลูกหลานที่กำลังเติบโต และที่กำลังจะเกิดขึ้นมาใหม่จะต้องทำอย่างไร

ดังนั้นความมั่นคงของมนุษย์จึงมีผลต่อความมั่นคงของชาติ และความมั่นคงของชาติ ก็มีผลต่อความมั่นใจในอนาคตของประชาชนในชาติเช่นกัน อันเป็นเหมือนห่วงโซ่ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ความมั่นคงของมนุษย์ปัจจุบัน ประกอบไปด้วยหลายมิติ เริ่มจาก

1. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและประเทศไทยในช่วงอายุคนที่ผ่านมาทำให้ส่วนใหญ่มีความมั่นคงมากขึ้นแต่รูปแบบการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจดังกล่าวทำให้เกิดความเสี่ยงมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคนจำนวนมากยังต้องพึ่งพิงเศรษฐกิจนอกระบบ

ระหว่างปี พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2550 สัดส่วนประชากรยากจนลดลงจากร้อยละ 21 เป็นร้อยละ 80.5 แต่ปัญหาต่างๆก็ยังไม่ได้รับการแก้ไขในพื้นที่ชนบท ยังคงอยู่ในภาวะยากจน บางรายเป็นเพราะขาดแคลนที่ดินทำกิน ยังเกิดปัญหาเกี่ยวกับการกระจายรายได้

2. ความมั่นคงทางอาหาร ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการส่งออกอาหารที่สำคัญ การมีอาหารอย่างพอเพียงเกิดจากการเพิ่มผลผลิตภายในประเทศและนำเข้าสินค้า ประเทศไทยมีความสามารถในการผลิตทั้งพืชอาหารและพืชพลังงาน แต่มีโอกาที่จะเกิดความขัดแย้งระหว่างการผลิตพืชสองประเภทนี้ในระยะยาว

3. ความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อม โศกนาฏกรรม จากคลื่นสึนามิ ในปี 2547 ทำให้แต่ละประเทศเริ่มตระหนักถึงในเรื่องภัยพิบัติทางธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น และนำไปสู่การจัดทำโครงการติดตามตรวจสอบและป้องกันภัยพิบัติต่างๆ นอกจากนั้นประเทศไทยมีความเสี่ยงจากภัยพิบัติขนาดใหญ่ เช่น พายุไต้ฝุ่นรุนแรง ซึ่งถึงแม้จะเกิดนานๆ ครั้งแต่ก็สามารถสร้างความเสียหายได้อย่างมหาศาล

4. ความมั่นคงทางสุขภาพ โรคติดต่อสำคัญกลายเป็นภัยคุกคามที่มีความรุนแรงน้อยลง ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีก็ลดลงเนื่องจากการแพทย์ที่ก้าวหน้า สาธารณชนมีความตระหนักมากขึ้น และมีการรณรงค์ทางสังคมแต่การเฝ้าระวังยังคงเป็นเรื่องจำเป็น ส่วนภัยคุกคามต่อสุขภาพที่กำลังขยายตัวได้แก่โรคที่เกิดจากรูปแบบการใช้ชีวิตและทางสภาพแวดล้อม เช่น โรคมะเร็ง โรคหัวใจ ความเครียด และโรคระบาดยาเสพติด

5. ความมั่นคงและปัจเจกบุคคล คนไทยมีความเสี่ยงสูงที่จะตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม โดยเฉพาะอาชญากรรมที่ใช้ความรุนแรงต่อบุคคล ในขณะที่ประชาชนต้องประสบความรุนแรงรายวันจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ การใช้จ่ายเสพติดเนื่องจากราคาถูก หาได้ง่าย ทำให้แพร่ระบาดอย่างกว้างขวางถึงแม้ว่าการบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยามีความก้าวหน้าค่อนข้างมาก แต่ความพยายามในการปราบปรามการค้ายาเสพติดไม่ค่อยจะได้ผล เพราะการค้ายาเสพติดมีรายได้ดี

6. ความมั่นคงทางการเมือง ในช่วงอายุที่ผ่านมา คนส่วนใหญ่ อาจคิดว่ามีความมั่นคงทางการเมืองมากขึ้น แต่ความคิดนี้ได้เปลี่ยนไปในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความอึดอัดกับข้อใจ กลไก และการดำเนินงานของระบบ การเมืองได้สร้างความขัดแย้งที่ลุกลามไปทั่วประเทศและแบ่งแยกคนไทยเป็นฝักเป็นฝ่าย เห็นได้จากสถานการณ์การเมืองไทยขณะนี้

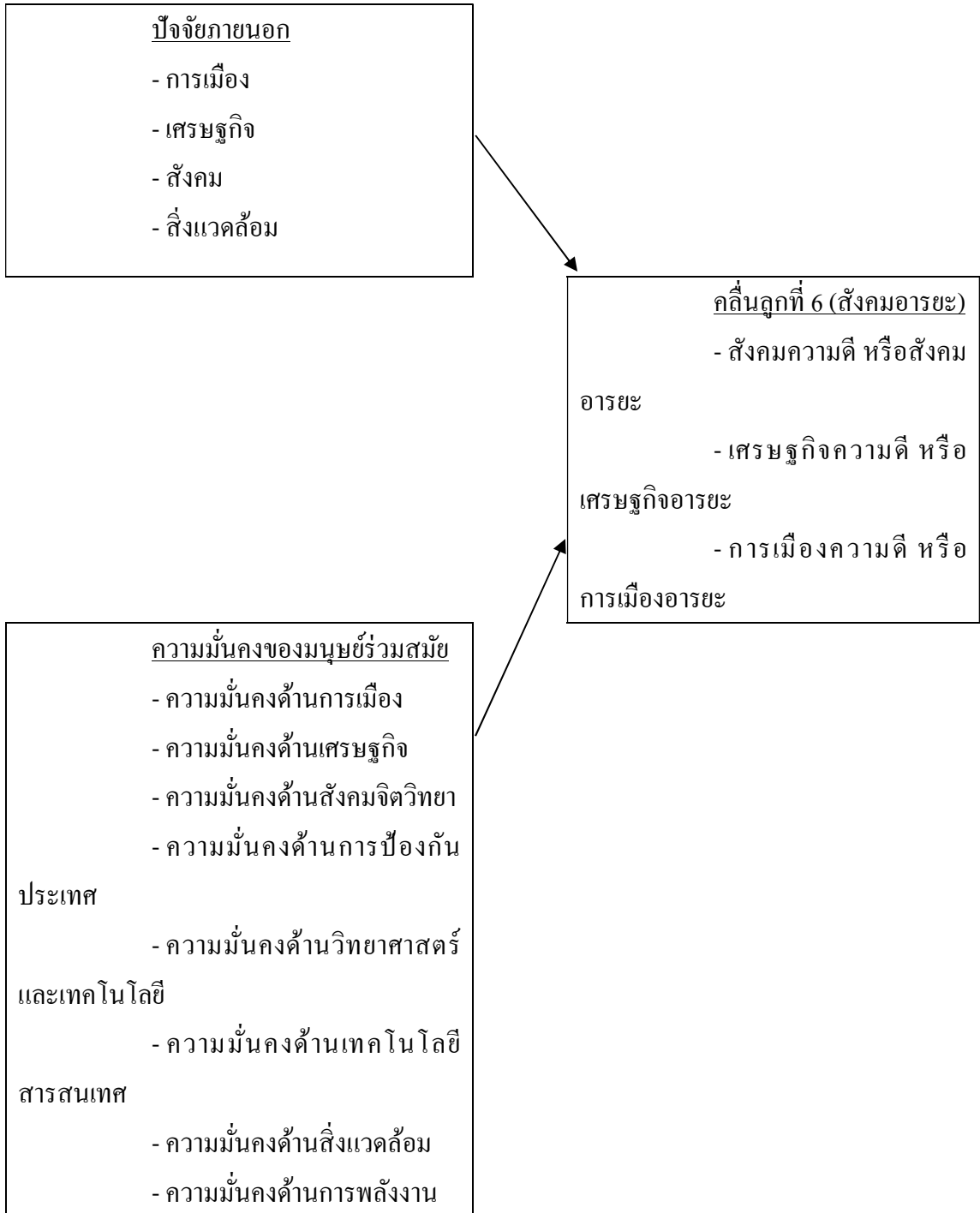
7. ความมั่นคงทางด้านสังคม จิตวิทยา ด้านนี้ค่อนข้างเข้าใจยาก จึงเป็นปัญหาที่ซ่อนเร้น แต่ก็ดำรงอยู่ตลอดเวลาและปัญหาทางด้านสังคมจิตวิทยาที่ได้รับผลต่อเนื่องมาจากปัญหาความมั่นคงด้านอื่นเสมอ เช่น ปัญหาความแตกแยกของสังคม ที่เป็นผลมาจากปัญหาความมั่นคงด้านการเมือง จากการศึกษาที่คนในชาติมีความแตกต่างกันทางแนวความคิดและปัญหาการสู้รบของทหารกับพรรคคอมมิวนิสต์ที่ยังคงมีความรู้สึกฝังแน่นอยู่ในใจสำหรับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับและเมื่อมีปัญหาเศรษฐกิจก็ได้ต่อยอดปัญหาสังคมในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นปัญหาเสพติด ปัญหาคอร์ปชั่นต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน

จากการทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎี แนวความคิดตลอดจนงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวความคิดปรากฏตามแผนภาพดังนี้

กรอบความคิดของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

จากกรอบแนวความคิด ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ปัจจัยภายนอก ซึ่งมีตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ดังนี้

1.1 การเมือง

1.2 เศรษฐกิจ

1.3 สังคม

1.4 สิ่งแวดล้อม

2. ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ซึ่งมีตัวแปรย่อย 8 ตัวแปร ดังนี้

2.1 ความมั่นคงด้านการเมือง

2.2 ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ

2.3 ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา

2.4 ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ

2.5 ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.6 ความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.7 ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม

2.8 ความมั่นคงด้านการพลังงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่

คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ดังนี้

1.1 สังคมความดี หรือสังคมอารยะ

1.2 เศรษฐกิจความดี หรือเศรษฐกิจอารยะ

1.3 การเมืองความดี หรือการเมืองอารยะ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) นั้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือเชิงคุณภาพคือแบบสัมภาษณ์มาเพื่ออธิบายความหมายเชิงสถิติให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหัวข้อวิจัยที่กำหนด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย/ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมและค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ ข้อมูลทางสถิติ ตลอดจนรวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปประเด็น วัตถุประสงค์ของการวิจัย เขียนโครงการวิจัย เพื่อขออนุมัติสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทดสอบเครื่องมือและนำมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการวิจัยโดยนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการศึกษา นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผล

ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัย ประกอบการเขียนรายงานการวิจัยฉบับร่างเสนอต่อคณะกรรมการ ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์รูปเล่มฉบับสมบูรณ์

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารระดับผู้อำนวยการหรือเทียบเท่า ของแต่ละกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องกับแผนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง โดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของ Krejcie & Morgan และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 400 คน

ตัวแปรและการวัดตัวแปร

ตัวแปรที่ผู้วิจัยทำการศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยภายนอก และความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย และตัวแปรตามได้แก่ คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

การวัดตัวแปร

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ	ระดับการวัด Nominal Scale
1.2 อายุ	ระดับการวัด Ratio Scale
1.3 ระดับการศึกษา	ระดับการวัด Ordinal Scale
1.4 สถานภาพ	ระดับการวัด Nominal Scale
1.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ระดับการวัด Ordinal Scale
1.6 สังกัดกระทรวง	ระดับการวัด Nominal Scale
2. ปัจจัยภายนอก	ระดับการวัด Ordinal Scale
3. ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย	ระดับการวัด Ordinal Scale
4. สังคมอารยะ	ระดับการวัด Ordinal Scale

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) และใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีการจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) ซึ่งคำถามที่ใช้จะเป็นลักษณะปลายเปิด และใช้คำถามที่มีมาตรฐานเหมือนกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เจาะจงไปในเรื่องที่ต้องการ โดยจะสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

โดยข้อมูลจากแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสังกัดกระทรวง ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม

แบบสอบถามในส่วนที่ 2 มีลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert five rating scale) กำหนดค่าคะแนนระดับปัจจัยภายนอก 5 ระดับ ดังนี้

มีระดับที่เป็นอยู่น้อยที่สุด	ค่าน้ำหนักคะแนน 1 คะแนน
มีระดับที่เป็นอยู่น้อย	ค่าน้ำหนักคะแนน 2 คะแนน
มีระดับที่เป็นอยู่ปานกลาง	ค่าน้ำหนักคะแนน 3 คะแนน
มีระดับที่เป็นอยู่มาก	ค่าน้ำหนักคะแนน 4 คะแนน
มีระดับที่เป็นอยู่มากที่สุด	ค่าน้ำหนักคะแนน 5 คะแนน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ได้แก่ ความมั่นคงด้านการเมือง ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม และความมั่นคงด้านการพลังงาน

แบบสอบถามในส่วนที่ 3 มีลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert five rating scale) กำหนดค่าคะแนนระดับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย 5 ระดับ ดังนี้

มีระดับที่เป็นอยู่น้อยที่สุด	ค่าน้ำหนักคะแนน 1 คะแนน
มีระดับที่เป็นอยู่น้อย	ค่าน้ำหนักคะแนน 2 คะแนน
มีระดับที่เป็นอยู่ปานกลาง	ค่าน้ำหนักคะแนน 3 คะแนน
มีระดับที่เป็นอยู่มาก	ค่าน้ำหนักคะแนน 4 คะแนน
มีระดับที่เป็นอยู่มากที่สุด	ค่าน้ำหนักคะแนน 5 คะแนน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมอารยะ ได้แก่ สังคมความดี เศรษฐกิจความดี และการเมืองความดี

แบบสอบถามในส่วนที่ 4 มีลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert five rating scale) กำหนดค่าคะแนนระดับความเป็นสังคมอารยะ 5 ระดับ ดังนี้

มีระดับที่เป็นอยู่น้อยที่สุด	ค่าน้ำหนักคะแนน 1 คะแนน
มีระดับที่เป็นอยู่น้อย	ค่าน้ำหนักคะแนน 2 คะแนน
มีระดับที่เป็นอยู่ปานกลาง	ค่าน้ำหนักคะแนน 3 คะแนน
มีระดับที่เป็นอยู่มาก	ค่าน้ำหนักคะแนน 4 คะแนน

มีระดับที่เป็นอยู่มากที่สุด คำนว้นักคะแนน 5 คะแนน

ส่วนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ด้านสังคมอารยะ เศรษฐกิจอารยะและการเมืองอารยะ แบบสอบถามในส่วนที่ 5 เป็นข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงทัศนะของการเป็นสังคมอารยะด้านต่างๆ

แบบสัมภาษณ์เจาะลึก

เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structure Interview) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับลักษณะของสังคมอารยะ ลักษณะ รูปแบบ สภาพที่เอื้อต่อการเป็นสังคมอารยะ จุดอ่อนและจุดแข็งในการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นสังคมอารยะ

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับลักษณะของปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ทั้ง 8 ด้าน การวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จาก การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วิษณุ เครืองาม
2. ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ยี่มิวิไล
4. พลอากาศเอก สุกำพล สุวรรณทัต
5. ศาสตราจารย์ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย
6. รองศาสตราจารย์.พญ.ศิราภรณ์ สวัสดิ์วร
7. นายศิระชัย โชติรัตน์

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถวัดได้ตรงตามกรอบแนวคิดในการวิจัยและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย ผลงานบทความอื่นๆ นำมาเป็นแนวทางในการสร้างและปรับปรุงพัฒนาแบบสอบถามภายใต้คำแนะนำของที่ปรึกษา

2. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบแก้ไขในด้านภาษา ให้ครอบคลุมเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถาม

3. ทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มผู้บริหารที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 30 คน

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ผลการทดสอบแบบสอบถามพบว่า สามารถวัดเนื้อหาที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ และเมื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .9541 (ค่าที่ยอมรับได้ต้องมากกว่า 0.8) ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าแบบสอบถามนี้มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

5. รายงานผลวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และนำแบบสอบถามมาปรับแก้เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน กระทรวง ทบวงกรมที่จะดำเนินการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 394 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.5 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติต่างๆในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (The Statistical Package for the Social Science) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยและการเป็นสังคมอารยะ จำแนกตามตัวแปร วิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอเป็นตาราง ซึ่งแบ่งระดับการเป็นอยู่ไว้ 5 ระดับ ดังนี้

การกำหนดเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนนเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ โดยทำการกำหนดช่วง ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{คะแนนสูงสุด}}$$

$$= 5-1/5$$

$$= 0.80$$

ดังนั้น เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล ปรากฏดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient of Correlation) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม การนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้มาตรวจสอบในรูปของความสัมพันธ์ใช้เกณฑ์ดังนี้ ถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์เป็น 0 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กัน โดยทิศทางของความสัมพันธ์พิจารณาจากความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ กล่าวคือ ถ้าเป็นไปในทางบวกแสดงว่าตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน ถ้าเป็นไปในทางลบแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในทางตรงกันข้ามหรือผกผันกัน ซึ่งสามารถแบ่งระดับความสัมพันธ์ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ค่าความสำคัญความหมาย

0.01-0.33

มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

0.34-0.66

มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

0.67-1.0

มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

4. ศึกษาสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง สังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังหารยะ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

5. การวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลมาสรุปเป็นเนื้อหาและนำเสนอในลักษณะความเรียงแบบพรรณนา
ความ

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน

การนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยข้อมูลจากแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย
- ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมอารยะ
- ส่วนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

โดยข้อมูลของแบบสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ทรงคุณวุฒิ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

- ส่วนที่ 1 ลักษณะของสังคมอารยะ
- ส่วนที่ 2 ลักษณะของปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะ
- ส่วนที่ 3 ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะอย่างไร

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับสัญลักษณ์ และความหมายทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ไว้ดังนี้

N	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
POS	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง
ECS	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ
SOS	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกด้านสังคม
ENS	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม
SMSPO	หมายถึง	ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง
SMSEC	หมายถึง	ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ

	SMSPY	หมายถึง	ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา
	SMSPT	หมายถึง	ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกัน
ประเทศ			
	SMSSC	หมายถึง	ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี			
	SMSIT	หมายถึง	ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยี
สารสนเทศ			
	SMSEN	หมายถึง	ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม
	SMSEG	หมายถึง	ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านพลังงาน
	SSCS	หมายถึง	สังคมความดีหรือสังคมอารยะ
	SSEC	หมายถึง	เศรษฐกิจความดีหรือเศรษฐกิจอารยะ
	SSPO	หมายถึง	การเมืองความดีหรือการเมืองอารยะ
	EXT	หมายถึง	ปัจจัยภายนอกทั้ง 4 ด้าน
	STOT	หมายถึง	ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย 8 ด้าน
	SIXTOT	หมายถึง	คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะทั้ง 3 ด้าน
	r	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

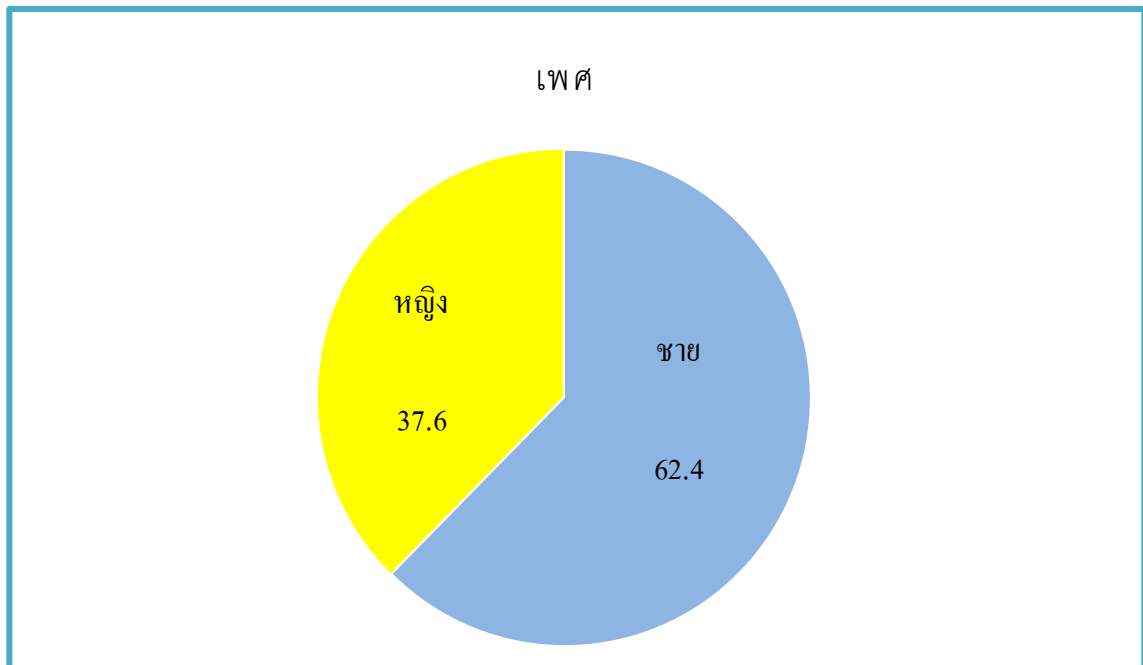
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (ตารางที่ 4 - ที่ 1 ถึง 5)

1. เพศ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380คน ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 62.4 เป็นเพศ ชาย
2. อายุ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 394คน อายุเฉลี่ยอยู่ที่ 50 ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด กลุ่มตัวอย่างจำนวน 387 คน คิดเป็นร้อยละ 60.7มีการศึกษา
ระดับปริญญาโท รองลงมา กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับปริญญาตรี และ ปริญญาเอก คิดเป็น
ร้อยละ 38.5 และ ร้อยละ 0.8 ตามลำดับ
4. สถานภาพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 379 คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพ สมรส คิดเป็น
ร้อยละ 68.9 รองลงมา มีสถานภาพ โสด และ หม้าย/หย่าร้าง และแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 27.2
และร้อยละ 2.9 และ 1.1 ตามลำดับ
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
อยู่ที่ 35,001-45,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.9 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 20,000-35,000 บาท
คิดเป็นร้อยละ 29.9 และมีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 45,001-55,000 บาท และ 55,001 บาท คิดเป็นร้อยละ
29.6 และร้อยละ 8.6 ตามลำดับ
6. สังกัดกระทรวง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 สังกัด
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รองลงมา กระทรวงสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 13.9
โดยมีกระทรวงแรงงานน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.7

ตารางที่ 4 - 1 แสดงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	237	62.4
หญิง	143	37.6
รวม	380	100.0

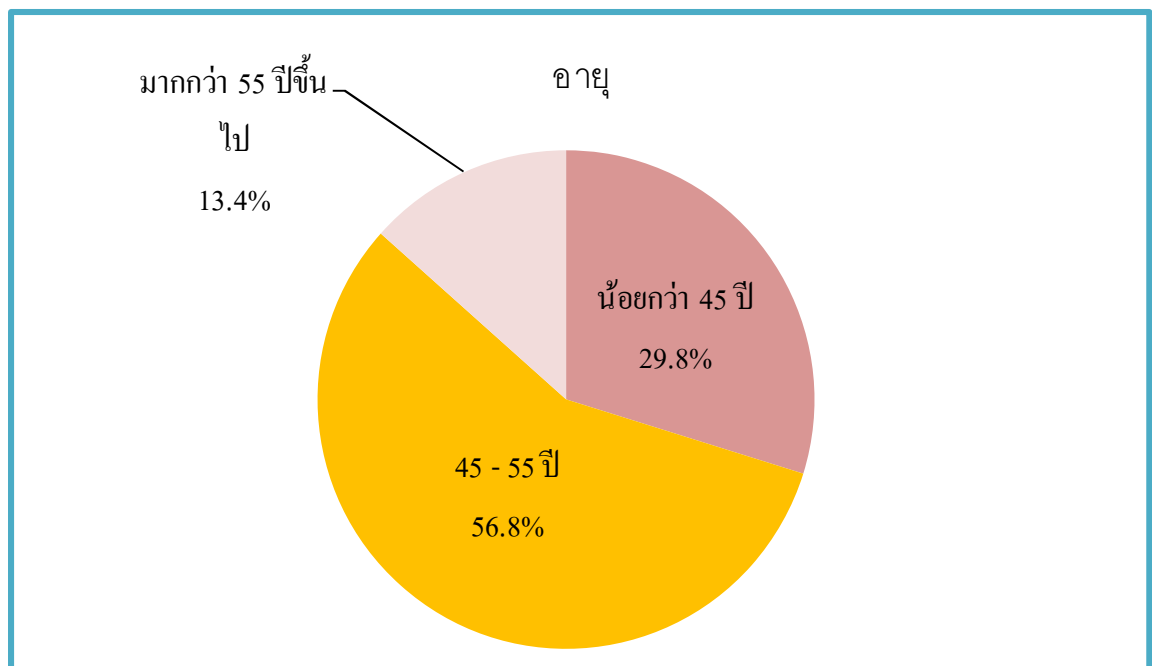
แผนภาพที่ 4 - 1 เพศ

ตารางที่ 4 - 2 แสดงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 45 ปี	118	29.8
45-55 ปี	224	56.8
มากกว่า 55 ปีขึ้นไป	52	13.4
รวม	394	100.0

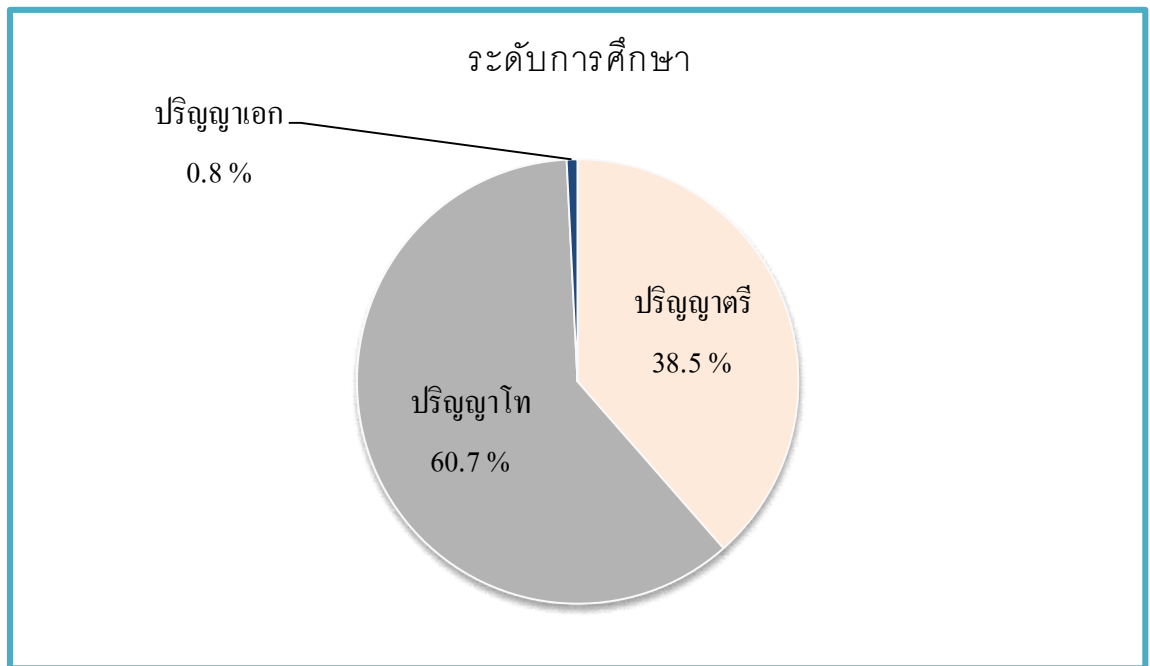
แผนแผนภาพที่ 4 - 2 อายุ

ตารางที่ 4 - 3 แสดงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	149	38.5
ปริญญาโท	235	60.7
ปริญญาเอก	3	0.8
รวม	387	100.0

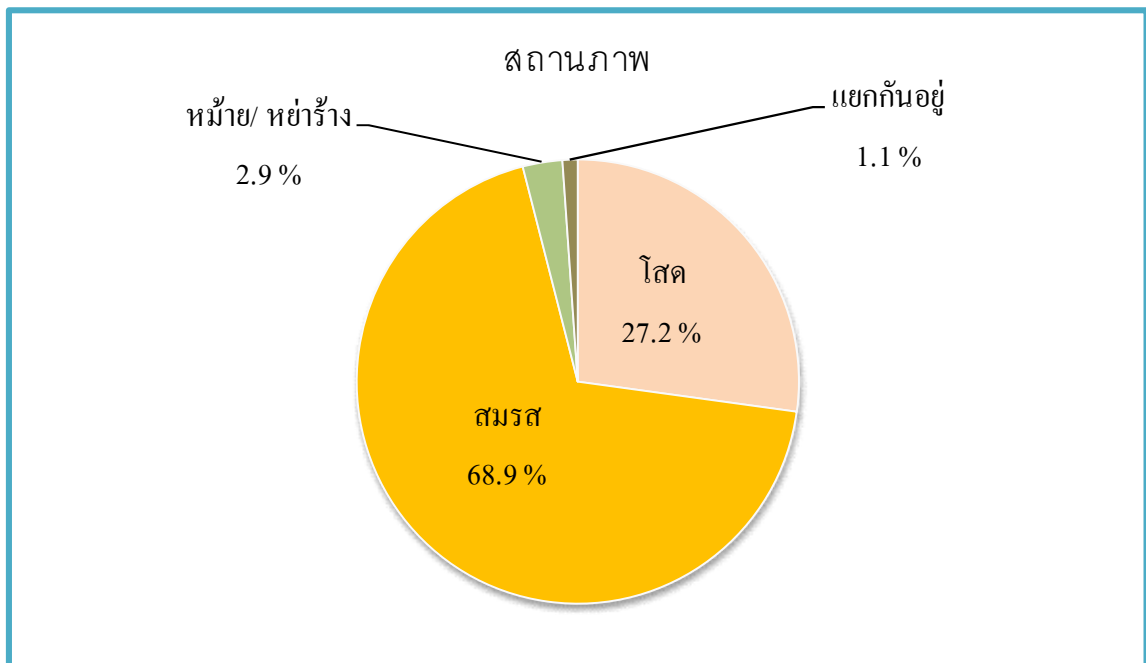
แผนภาพที่ 4 - 3 ระดับการศึกษา

ตารางที่ 4 – 4 แสดงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	103	27.2
สมรส	261	68.9
หม้าย/หย่าร้าง	11	2.9
แยกกันอยู่	4	1.1
รวม	379	100.0

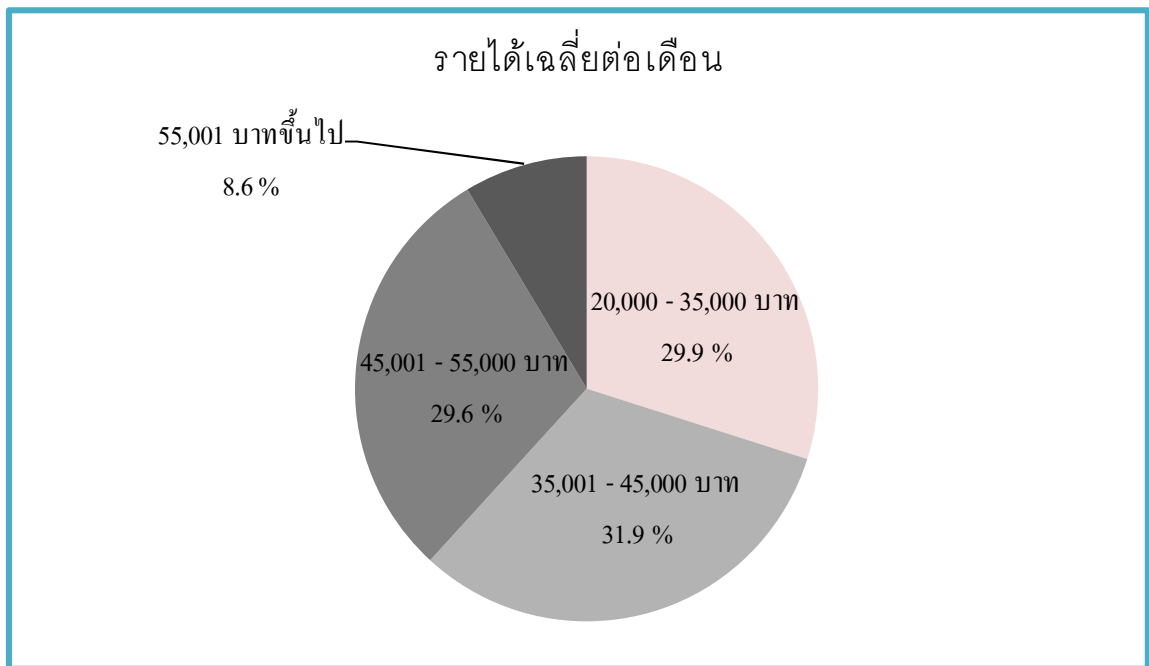
แผนภาพที่ 4 – 4 สถานภาพ

ตารางที่ 4 - 5 แสดงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
20,000 - 35,000 บาท	115	29.9
35,001 – 45,000 บาท	123	31.9
45,001 – 55,000 บาท	114	29.6
55,001 บาทขึ้นไป	33	8.6
รวม	385	100.0

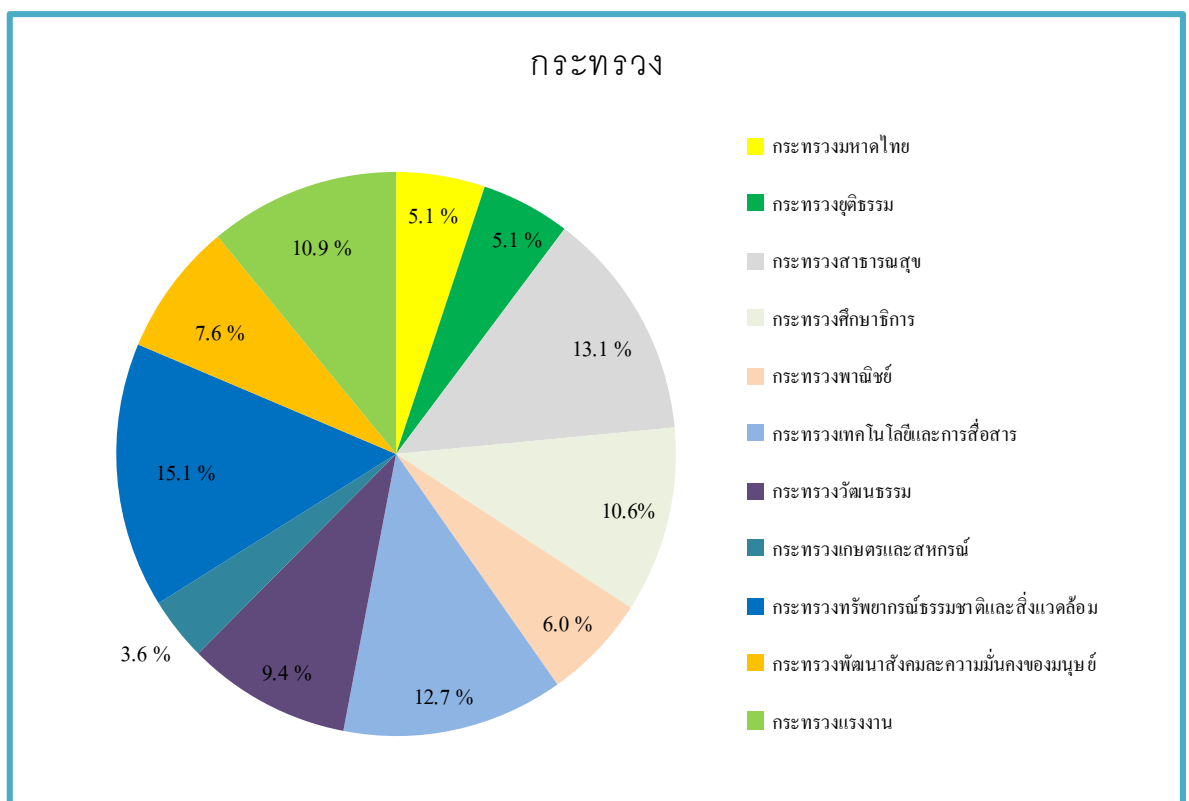
แผนภาพที่ 4 – 5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตารางที่ 4 - 6 แสดงจำนวนตัวอย่างจำแนกตามสังกัด

กระทรวง	จำนวน	ร้อยละ
กระทรวงมหาดไทย	17	5.1
กระทรวงยุติธรรม	17	5.1
กระทรวงสาธารณสุข	46	13.1
กระทรวงศึกษาธิการ	35	10.6
กระทรวงพาณิชย์	20	6.0
กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร	42	12.7
กระทรวงวัฒนธรรม	31	9.4
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	12	3.6
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	50	15.1
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	25	7.6
กระทรวงแรงงาน	36	10.9
รวม	331	100.0

แผนภาพที่ 4 - 6 กระทรวง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก (ตารางที่ 4 - 7 ถึง 10)

ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยธรรมนั้น

1. ด้านการเมือง ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.10 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

1.1 ปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาทางการเมือง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับ มากที่สุด รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 81 คน 13 คน และ 6 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.4 ร้อยละ 3.3 และร้อยละ 1.5 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.20

1.2 ประเทศมีเสถียรภาพทางการเมือง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 91 คน 61 คน และ 30 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.1 ร้อยละ 15.5 และร้อยละ 7.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.59

1.3 ประเทศมีการพัฒนาทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 68 คน 62 คน และ 17 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.3 ร้อยละ 15.7 และร้อยละ 4.3 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.64

1.4 ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค กลุ่มตัวอย่างจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 81 คน 38 คน และ 23 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.7 ร้อยละ 9.7 และร้อยละ 5.9 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.27

1.5 มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 85 คน 34 คน และ 19 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.6 ร้อยละ 8.6 และร้อยละ 4.8 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.86

1.6 ประเทศมีรูปแบบทางการเมืองที่เหมาะสม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 63 คน 40 คน และ 14 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.0 ร้อยละ 10.2 และร้อยละ 3.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.52

1.7 อุดมการณ์ทางการเมืองส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 77 คน 50 คน และ 38 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมากที่สุด ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.5 ร้อยละ 12.7 และร้อยละ 9.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.45

1.8 ประเทศมีนโยบายทางการเมืองที่เหมาะสม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 81 คน 36 คน และ 26 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมาก ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.7 ร้อยละ 9.6 และร้อยละ 7.0 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.08

ตารางที่ 4 - 7 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านการเมือง

ด้านการเมือง		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
ท่านเห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาทางการเมืองระดับใด	จำนวน	205	89	81	13	6	4.20
	ร้อยละ	52.0	22.6	20.4	3.3	1.5	
ประเทศมีความเสถียรภาพทางการเมือง	จำนวน	30	61	112	100	91	2.59
	ร้อยละ	7.6	15.5	28.4	25.4	23.1	
ประเทศมีการพัฒนาทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง	จำนวน	17	62	126	120	68	2.64
	ร้อยละ	4.3	15.7	32.0	30.5	17.3	
ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค	จำนวน	23	99	147	81	38	3.27
	ร้อยละ	5.9	25.3	37.6	20.7	9.7	
มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ	จำนวน	19	85	146	110	34	2.86
	ร้อยละ	4.8	21.6	37.1	27.9	8.6	
ประเทศมีรูปแบบทางการเมืองที่เหมาะสม	จำนวน	14	40	146	131	63	2.52
	ร้อยละ	3.6	10.2	37.1	33.2	16.0	
อุดมการณ์ทางการเมืองส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ	จำนวน	77	150	79	50	38	3.45
	ร้อยละ	19.5	38.1	20.1	12.7	9.6	
นโยบายทางการเมืองมีความเหมาะสม	จำนวน	36	94	137	81	26	3.08
	ร้อยละ	9.6	25.1	36.6	21.7	7.0	
ภาพรวมด้านการเมือง	จำนวน	32	135	178	20	2	4.10
	ร้อยละ	8.6	36.4	48.0	5.4	0.5	

2. ด้านเศรษฐกิจ ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.42 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

2.1 ปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาทางเศรษฐกิจระดับใด กลุ่มตัวอย่างจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมากรุปตัวอย่างจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 56 คน 45 คน และ 12 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมากที่สุด ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.2 ร้อยละ 11.4 และร้อยละ 3.0 ตามลำดับได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.36

2.2 มีการใช้ความรู้เป็นฐานการผลิตและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลางรองลงมากรุปตัวอย่างจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกรุปตัวอย่างจำนวน 71 คน 17 คน และ 15 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.0 ร้อยละ 4.3 และร้อยละ 3.8 ตามลำดับได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.02

2.3 ประเทศมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมากรุปตัวอย่างจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกรุปตัวอย่างจำนวน 50 คน 20 คน และ 9 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.7 ร้อยละ 5.1 และร้อยละ 2.3 ตามลำดับได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.79

2.4 ประเทศมีค่านิยมที่เหมาะสมดีงาม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมากรุปตัวอย่างจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกรุปตัวอย่างจำนวน 60 คน 26 คน และ 10 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมา ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.2 ร้อยละ 6.6 และร้อยละ 2.5 ตามลำดับได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.80

2.5 ประเทศมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ช่วยในภาคการผลิต ภาคอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมากรุปตัวอย่างจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกรุปตัวอย่างจำนวน 60 คน 24 คน และ 13 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.3 ร้อยละ 6.1 และร้อยละ 3.3 ตามลำดับได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.10

ตารางที่ 4 - 8 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
ท่านเห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาทางเศรษฐกิจระดับใด	จำนวน	56	99	182	45	12	3.36
	ร้อยละ	14.2	25.1	46.2	11.4	3.0	
มีการใช้ความรู้เป็นฐานการผลิตและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ	จำนวน	15	85	206	71	14	3.02
	ร้อยละ	3.8	21.6	52.3	18.0	4.3	
ประเทศมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	จำนวน	9	50	207	108	20	2.79
	ร้อยละ	2.3	12.7	52.5	27.4	5.1	
ประเทศมีค่านิยมที่เหมาะสม	จำนวน	10	60	195	103	26	3.10
	ร้อยละ	2.5	15.2	49.5	26.1	6.6	
ประเทศมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ช่วยในภาคการผลิต ภาคอุตสาหกรรม และพาณิชย์	จำนวน	13	124	170	60	24	3.10
	ร้อยละ	3.3	31.7	43.5	15.3	6.1	
ภาพรวมด้านเศรษฐกิจ	จำนวน	20	161	182	20	8	3.42
	ร้อยละ	5.1	41.2	46.5	5.1	2.0	

3. ปัจจัยด้านสังคม ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.92 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

3.1 ปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาทางสังคมระดับใด กลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 101 คน 23 คน และ 16 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมากที่สุด ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.0 ร้อยละ 5.9 และร้อยละ 4.1 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.74

3.2 มีโครงสร้างทางสังคมที่เหมาะสม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 42 คน 26 คน และ 15 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.7 ร้อยละ 6.6 และร้อยละ 3.8 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.26

3.3 มีสถาบันหลักของสังคม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน 23 คน และ 20 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.0 ร้อยละ 5.9 และร้อยละ 5.2 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

3.4 ประเทศมีบทบาทและสถานะที่เหมาะสม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20.5 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน 22 คน และ 6 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.2 ร้อยละ 5.9 และร้อยละ 1.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.30

ตารางที่ 4 - 9 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านสังคม

ด้านสังคม		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
ปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาทางสังคมระดับใด	จำนวน	101	148	99	23	16	3.74
	ร้อยละ	26.0	38.0	25.4	5.9	4.1	
มีโครงสร้างทางการเมืองที่เหมาะสม	จำนวน	26	130	177	42	15	3.26
	ร้อยละ	6.6	33.2	45.2	10.7	3.8	
มีสถาบันหลักของสังคม	จำนวน	20	132	172	35	23	3.50
	ร้อยละ	5.2	34.0	44.3	9.0	5.9	
ประเทศมีบทบาทและสถานะที่เหมาะสม	จำนวน	22	114	205	27	6	3.30
	ร้อยละ	5.9	30.3	54.5	7.2	1.6	
ภาพรวมด้านสังคม	จำนวน	49	206	89	18	6	3.92
	ร้อยละ	13.2	55.4	23.9	4.8	1.6	

4. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.51 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

4.1 ปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาทางสิ่งแวดล้อมระดับใด กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับ และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 86 คน 33 คน และ 6 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมากที่สุด ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.5 ร้อยละ 8.6 และร้อยละ 1.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.66

4.2 มีการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และการสร้างความแตกต่างทางด้านนวัตกรรมความรู้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 49.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 61 คน 26 คน และ 20 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.8 ร้อยละ 6.8 และร้อยละ 5.2 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.07

4.3 ประเทศมีสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นสังคมอารยะ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 49.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 68 คน 21 คน และ 17 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับ ระดับน้อย ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.7 ร้อยละ 5.5 และร้อยละ 4.4 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.05

ตารางที่ 4 - 10 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านสิ่งแวดล้อม		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
ปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาทางสิ่งแวดล้อมระดับใด	จำนวน	86	132	123	33	6	3.66
	ร้อยละ	22.5	34.6	32.2	8.6	1.6	
มีการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และการสร้างความแตกต่างทางด้านนวัตกรรมความรู้	จำนวน	26	84	192	61	20	3.07
	ร้อยละ	6.8	21.8	49.9	15.8	5.2	
ประเทศมีสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นสังคมอารยะ	จำนวน	21	87	190	68	17	3.05
	ร้อยละ	5.5	22.6	49.4	17.7	4.4	
ภาพรวมด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน	36	163	156	19	6	3.51
	ร้อยละ	9.4	42.7	40.8	5.0	1.6	

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย (ตารางที่ 4 - 11 ถึง 18)

ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยนั้น แบ่งออกเป็น

1. ความมั่นคงด้านการเมือง ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.21 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

1.1 ประชาชนสามารถใช้สิทธิของการเป็นพลเมือง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 73 คน 35 คน และ 20 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมากที่สุด ระดับน้อยสุด คิดเป็นร้อยละ 19.0 ร้อยละ 9.1 และร้อยละ 5.2 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.20

1.2 ประชาชนมีความเชื่อถือและศรัทธาต่อระบอบการปกครอง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 76 คน 33 คน และ 21 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.8 ร้อยละ 8.6 และร้อยละ 5.5 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.84

1.3 ประชาชนมีความเชื่อถือและศรัทธาต่อรัฐบาลผู้บริหารการปกครอง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 64 คน 35 คน และ 9 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.6 ร้อยละ 9.1 และร้อยละ 2.3 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.44

1.4 รัฐบาลมีความชอบธรรม สามารถบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 35.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 62 คน 33 คน และ 8 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.1 ร้อยละ 8.9 และร้อยละ 2.1 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.43

1.5 รัฐบาลมีอิสระปลอดจากอิทธิพลและการบงการในการดำเนินนโยบายของประเทศ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 94 คน 41 คน และ 6 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.4 ร้อยละ 10.6 และร้อยละ 1.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.32

1.6 รัฐบาลมีเสถียรภาพปลอดจากการคุกคามทั้งภายในและภายนอก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 73 คน 35 คน และ 7 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.0 ร้อยละ 9.1 และร้อยละ 1.8 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.53

ตารางที่ 4 - 11 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง

ด้านการเมือง		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
ประชาชนสามารถใช้สิทธิของการเป็นพลเมือง	จำนวน	35	127	128	73	20	3.20
	ร้อยละ	9.1	33.0	33.2	19.0	5.2	
ประชาชนมีความเชื่อถือและศรัทธาต่อระบอบการปกครอง	จำนวน	21	76	147	105	33	2.84
	ร้อยละ	5.5	19.8	38.3	27.3	8.6	
ประชาชนมีความเชื่อถือและศรัทธาต่อรัฐบาลผู้บริหารการปกครอง	จำนวน	9	35	143	132	64	2.44
	ร้อยละ	2.3	9.1	37.1	34.3	16.6	
รัฐบาลมีความชอบธรรมสามารถบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	8	33	144	135	62	2.43
	ร้อยละ	2.1	8.6	37.5	35.2	16.1	
รัฐบาลมีอิสระปลอดจากอิทธิพลและการบงการในการดำเนินนโยบายของประเทศ	จำนวน	6	41	122	120	94	2.32
	ร้อยละ	1.6	10.6	31.7	31.2	24.4	
รัฐบาลมีเสถียรภาพปลอดจากการคุกคามทั้งภายในและภายนอก	จำนวน	7	35	145	121	73	2.53
	ร้อยละ	1.8	9.1	37.7	31.4	19.0	
ภาพรวมความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง	จำนวน	12	85	196	80	6	3.21
	ร้อยละ	3.1	22.2	51.2	20.9	1.6	

2. ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.01 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

2.1 ประชากรในประเทศมีการออมเงินอย่างสม่ำเสมอ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คน 25 คน และ 6 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.3 ร้อยละ 6.5 และร้อยละ 1.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.60

2.2 ประชากรในประเทศมีอัตราการว่างงานต่ำ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 76 คน 36 คน และ 26 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.7 ร้อยละ 9.3 และร้อยละ 6.7 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.86

ประเทศมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 34 คน และมีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 8.8 เท่ากัน และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.61

2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่มีความเหลื่อมล้ำต่างกันมากนัก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยและปานกลาง เท่ากัน รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 49 คน และ 16 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.7 และร้อยละ 4.2 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.63

2.4 ประเทศสามารถรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน 37 คน และ 3 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.4 ร้อยละ 9.6 และร้อยละ 0.8 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.64

2.5 สามารถพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 42 คน 37 คน และ 8 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ และร้อยละ ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.59

ตารางที่ 4 - 12 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ

ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ด้านเศรษฐกิจ		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
ประชากรในประเทศมีการออม เงินอย่างสม่ำเสมอ	จำนวน	6	25	204	113	36	2.60
	ร้อยละ	1.6	6.5	52.8	29.3	9.3	
ประชากรในประเทศมีอัตราการ ว่างงานต่ำ	จำนวน	26	76	142	104	36	2.86
	ร้อยละ	6.7	19.7	36.8	26.9	9.3	
ประเทศมีอัตราการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจ	จำนวน	12	34	173	131	34	2.61
	ร้อยละ	3.1	8.8	44.8	33.9	8.8	
ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ไม่มีความแตกต่างเหลื่อมล้ำกัน มากนัก	จำนวน	16	60	129	129	49	2.63
	ร้อยละ	4.2	15.6	33.5	33.5	12.7	
ประเทศสามารถรักษา เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	3	40	201	101	37	2.64
	ร้อยละ	0.8	10.4	52.3	26.3	9.6	
สามารถพัฒนาเศรษฐกิจตาม แผนที่วางไว้ได้อย่างมี ประสิทธิผล	จำนวน	8	37	177	120	42	2.59
	ร้อยละ	2.1	9.6	45.9	31.1	10.9	
ภาพรวมความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ	จำนวน	8	84	210	70	9	3.01
	ร้อยละ	2.1	21.9	54.8	18.3	2.3	

3. ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 2.86 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

3.1 ประชาชนรู้สึกมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 คน 29 คน และ 10 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับ มาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.7 ร้อยละ 7.5 และร้อยละ 2.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.48

3.2 ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 คน 47 คน และ 5 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับ น้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.5 ร้อยละ 12.2 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.56

3.3 ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 คน 37 คน และ 1 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับ มาก ระดับ น้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.1 ร้อยละ 9.6 และร้อยละ 0.3 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.53

3.4 ประเทศไทยมีอาชญากรรมลดลง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับ น้อย รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 คน 24 คน และ 1 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง ระดับ มาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.8 ร้อยละ 6.2 และร้อยละ 0.3 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.11

3.5 ประชาชนได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรมและความเป็นธรรม ในการดำเนินชีวิต กลุ่มตัวอย่างจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับ น้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน และ 33 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.5 และ 8.5 ร้อยละ ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.62

3.6 ประชาชนมีวัฒนธรรม มีจริยธรรมและศีลธรรม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับ น้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน และ 33 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.5 และร้อยละ 8.5 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.62

3.7 ประชาชนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของพลเมืองและต่อสังคม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับ ปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 33.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 41 คน 39 คน และ 3 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.6 ร้อยละ 10.1 และร้อยละ 0.8 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.56

ตารางที่ 4 - 13 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสังคมจิตวิทยา

ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ด้านสังคมจิตวิทยา		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
ประชาชนรู้สึกมีความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน	จำนวน	10	29	149	151	45	2.48
	ร้อยละ	2.6	7.5	38.6	39.1	11.7	
ประชาชนได้รับการศึกษาอย่าง เหมาะสม	จำนวน	5	52	152	128	47	2.56
	ร้อยละ	1.3	13.5	39.4	33.2	12.2	
ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่ เหมาะสม	จำนวน	1	39	166	141	37	2.53
	ร้อยละ	0.3	10.1	43.0	36.5	9.6	
ประเทศไทยมีอาชญากรรม ลดลง	จำนวน	1	24	88	179	92	2.11
	ร้อยละ	0.3	6.2	22.8	46.4	23.8	
ประชาชนได้รับความเป็นธรรม จากกระบวนการยุติธรรมและ ความเป็นธรรมในการดำเนิน ชีวิต	จำนวน	1	44	149	126	58	2.46
	ร้อยละ	0.3	11.6	39.2	33.2	15.3	
ประชาชนมีวัฒนธรรม มี จริยธรรม และศีลธรรม	จำนวน	-	60	159	132	33	2.62
	ร้อยละ	-	15.5	41.2	34.2	8.5	
ประชาชนมีความรับผิดชอบต่อ หน้าที่ของพลเมืองและต่อสังคม	จำนวน	3	41	172	129	39	2.56
	ร้อยละ	0.8	10.6	44.6	33.4	10.1	
ภาพรวมความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านสังคมจิตวิทยา	จำนวน	5	59	206	102	6	2.86
	ร้อยละ	1.3	15.5	54.2	26.8	1.6	

4. ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.67 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

4.1 ประเทศมีขีดความสามารถด้านการทหารที่แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของกำลังรบของชาติ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 41 คน 24 คน และ 9 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.6 ร้อยละ 6.2 และร้อยละ 2.3 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.40

4.2 ประเทศมีอาวุธ ยุทโธปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับ มาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 55 คน 30 คน และ 1 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมากที่สุด ระดับ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.3 ร้อยละ 7.8 และร้อยละ 0.3 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.36

4.3 มียุทธวิธีที่สามารถเอาชนะศัตรูผู้รุกรานทั้งจากภายในและภายนอกประเทศได้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 38 คน 24 คน และ 9 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมากที่สุดระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.9 ร้อยละ 6.2 และร้อยละ 2.3 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.33

4.4 บุคลากรที่ทำหน้าที่ป้องกันประเทศมีวินัย ขยันและกำลังใจ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 49 คน 37 คน และ 8 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.7 ร้อยละ 9.6 และร้อยละ 2.1 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.43

ตารางที่ 4 - 14 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศ

ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ด้านการป้องกันประเทศ		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
ประเทศมีขีดความสามารถด้าน การทหารที่แสดงให้เห็นถึง ความเข้มแข็งของกำลังรบของ ชาติ	จำนวน	24	171	138	41	9	3.40
	ร้อยละ	6.2	44.4	35.8	10.6	2.3	
ประเทศมีอาวุธ ยุทโธปกรณ์ที่มี ประสิทธิภาพ	จำนวน	30	144	153	55	1	3.36
	ร้อยละ	7.8	37.4	39.7	14.3	0.3	
มียุทธวิธีที่สามารถเอาชนะศัตรู ผู้รุกรานทั้งจากภายในและ ภายนอกประเทศได้	จำนวน	24	142	170	38	9	3.33
	ร้อยละ	6.2	36.9	44.2	9.9	2.3	
บุคลากรที่ทำหน้าที่ป้องกัน ประเทศมีวินัย ขวัญและกำลังใจ	จำนวน	37	165	124	48	8	3.43
	ร้อยละ	9.6	42.9	32.2	12.7	2.1	
ภาพรวมความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านการป้องกัน ประเทศ	จำนวน	40	210	108	25	-	3.67
	ร้อยละ	10.4	54.5	28.1	6.5	-	

5. ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.36 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

5.1 ประเทศมีการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ครอบคลุมต่อเนื่อง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 65 คน 23 คน และ 8 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 16.8 และร้อยละ 2.1 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.17

5.2 ประเทศมีความพร้อมในโครงสร้างพื้นฐานทุกด้านที่จำเป็น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 77 คน 22 คน และ 17 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.1 ร้อยละ 5.7 และร้อยละ 4.4 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.03

5.3 ประเทศมีศักยภาพในการทุ่มเทสรรพกำลังเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาภายใต้มาตรการที่เหมาะสม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 64 คน 24 คน และ 16 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.4 ร้อยละ 6.2 และร้อยละ 4.1 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.97

5.4 ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมอย่างทั่วถึง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 68 คน 28 คน และ 16 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.4 ร้อยละ 7.2 และร้อยละ 4.1 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.98

ตารางที่ 4 - 15 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
ประเทศมีการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ครอบคลุมต่อเนื่อง	จำนวน	23	107	181	65	8	3.17
	ร้อยละ	6.0	27.7	46.9	16.8	2.1	
ประเทศมีความพร้อมในโครงสร้างพื้นฐานทุกด้านที่จำเป็น	จำนวน	22	88	178	77	17	
	ร้อยละ	5.7	22.9	46.4	20.1	4.4	3.03
ประเทศมีศักยภาพในการทุ่มเทสรรพกำลังเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาภายใต้มาตรการที่เหมาะสม	จำนวน	16	77	207	64	24	
	ร้อยละ	4.1	19.7	53.1	16.4	6.2	2.97
ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมอย่างทั่วถึง	จำนวน	28	68	183	93	16	2.98
	ร้อยละ	7.2	17.4	46.9	23.8	4.1	
ภาพรวมความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	จำนวน	27	137	174	40	2	3.36
	ร้อยละ	7.1	35.9	45.5	10.5	0.5	

6. ความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.32 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

6.1 ประชาชนสามารถเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 58 คน 16 คน และ 10 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.8 ร้อยละ 4.1 และร้อยละ 2.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.10

6.2 ประชาชนสามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 คน 14 คน และ 11 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.3 ร้อยละ 3.6 และร้อยละ 2.8 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.23

6.3 ประเทศมีการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 66 คน และ 12 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.9 และ ร้อยละ 3.1 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.04

6.4 สังคมไทยมีการบริโภคข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน 42 คน และ 10 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับ ระดับมากที่สุด ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.4 ร้อยละ 10.8 และร้อยละ 2.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.65

6.5 ประชาชนมีโอกาสนในการเข้าถึงข่าวสารได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 83 คน 24 คน และ 18 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับมากที่สุด ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.3 ร้อยละ 6.2 และร้อยละ 4.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.07

6.6 มีการใช้สื่อทุกชนิดสร้างความสามัคคีให้กับคนในชาติ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 83 คน 65 คน และ 11 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.3 ร้อยละ 16.7 และร้อยละ 2.8 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.67

ตารางที่ 4 - 16 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยี

สารสนเทศ

ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
ประชาชนสามารถเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม	จำนวน	10	111	193	58	16	3.10
	ร้อยละ	2.6	28.3	49.2	14.8	4.1	
ประชาชนสามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	จำนวน	14	136	183	44	11	3.23
	ร้อยละ	3.6	34.9	46.9	11.3	2.8	
ประเทศมีการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	12	89	209	66	12	3.04
	ร้อยละ	3.1	22.8	53.6	16.9	3.1	
สังคมไทยมีการบริโภคข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ	จำนวน	10	60	153	123	42	2.65
	ร้อยละ	2.6	15.4	39.2	31.5	10.8	
ประชาชนมีโอกาสในการเข้าถึงข่าวสารได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม	จำนวน	24	105	157	83	18	3.07
	ร้อยละ	6.2	27.0	40.4	21.3	4.6	
มีการใช้สื่อทุกชนิดสร้างความสามัคคีให้กับคนในชาติ	จำนวน	11	83	132	97	65	2.67
	ร้อยละ	2.8	21.3	33.8	24.9	16.7	
ภาพรวมความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	จำนวน	14	144	197	25	7	3.32
	ร้อยละ	36	37.0	50.6	6.4	1.8	

7. ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.01 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

7.1 ประเทศมีการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 49.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 51 คน 36 คน และ 10 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.2 ร้อยละ 9.3 และร้อยละ 2.6 ตามลำดับได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.72

7.2 มีการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 46 คน 35 คน และ 10 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อย ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.8 ร้อยละ 9.0 และร้อยละ 2.6 ตามลำดับได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.70

7.3 มีการปรับปรุงกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 56 คน 40 คน และ 2 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.4 ร้อยละ 10.3 และร้อยละ 0.5 ตามลำดับได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.64

7.4 มีการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 47 คน 26 คน และ 4 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.1 ร้อยละ 6.7 และร้อยละ 1.0 ตามลำดับได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.69

7.5 มีการส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 62 คน 21 คน และ 4 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.9 ร้อยละ 5.4 และร้อยละ 1.0 ตามลำดับได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.78

7.6 มีการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีการสร้างวินัย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 56 คน 42 คน และ 5 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.5 ร้อยละ 10.9 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.65

ตารางที่ 4 - 17 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม

ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ด้านสิ่งแวดล้อม		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
ประเทศมีการใช้ทรัพยากรอย่าง ยั่งยืน	จำนวน	10	51	193	93	36	2.72
	ร้อยละ	2.6	13.2	49.9	24.0	9.3	
มีการอนุรักษ์และการบริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	จำนวน	10	46	196	99	35	2.70
	ร้อยละ	2.6	11.8	50.3	25.4	9.0	
มีการปรับปรุงกฎหมาย ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมให้ทันสมัย	จำนวน	2	56	181	107	40	2.64
	ร้อยละ	0.5	14.4	46.4	27.4	10.3	
มีการจัดทำฐานข้อมูล ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	จำนวน	4	47	197	109	26	2.69
	ร้อยละ	1.0	12.1	50.9	28.2	6.7	
มีการส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้าง องค์ความรู้และใช้เป็น ฐานข้อมูลในการพัฒนา	จำนวน	4	62	199	99	21	2.78
	ร้อยละ	1.0	15.9	51.2	25.4	5.4	
มีการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม มีการสร้างวินัย	จำนวน	5	56	175	103	42	2.65
	ร้อยละ	1.3	14.5	45.5	26.8	10.9	
ภาพรวมความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน	11	90	193	67	14	3.01
	ร้อยละ	2.9	23.7	50.9	17.7	3.7	

8. ความมั่นคงด้านพลังงาน ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.00 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

8.1 มีการบริหารจัดการการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 56 คน 43 คน และ 4 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.4 ร้อยละ 11.0 และร้อยละ 1.0 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.66

8.2 ประเทศไทยสามารถเข้าถึงแหล่งพลังงานทั้งในและต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 57 คน 38 คน และ 9 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.6 ร้อยละ 9.7 และร้อยละ 2.3 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.75

8.3 ประเทศมีเทคโนโลยีทางด้านพลังงานที่ทันสมัย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 65 คน 30 คน และ 5 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.7 ร้อยละ 7.7 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.77

8.4 ประเทศมีความร่วมมือด้านพลังงานทดแทนกับต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 50.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 62 และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 62 คน 29 คน และ 10 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.9 ร้อยละ 7.4 และร้อยละ 2.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.81

ตารางที่ 4 - 18 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน

ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ด้านการพลังงาน		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
8.1 มีการบริหารจัดการการใช้ พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	4	56	185	98	43	2.66
	ร้อยละ	1.0	14.4	48.4	25.1	11.0	
ประเทศไทยสามารถเข้าถึง แหล่งพลังงานทั้งในและ ต่างประเทศ	จำนวน	9	57	200	82	38	2.75
	ร้อยละ	2.3	14.6	51.3	21.0	9.7	
ประเทศมีเทคโนโลยีทางด้าน พลังงานที่ทันสมัย	จำนวน	5	65	197	89	30	2.77
	ร้อยละ	1.3	16.7	50.5	22.8	7.7	
ประเทศมีความร่วมมือด้าน พลังงานทดแทนกับต่างประเทศ	จำนวน	10	62	199	89	29	2.81
	ร้อยละ	2.6	15.9	50.9	22.8	7.4	
ภาพรวมความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านการพลังงาน	จำนวน	8	86	217	57	19	3.00
	ร้อยละ	2.1	22.1	55.8	14.7	4.9	

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมอารยะ (ตารางที่ 4 - 19 ถึง 21)

การเป็นสังคมอารยะ ประกอบด้วย

1. สังคมความดี หรือสังคมอารยะ ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.16 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

1.1 คนในสังคมมีวินัย ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับ และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 คน 11 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.5 และร้อยละ 2.9 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.58

1.2 สังคมมีความโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 81 คน 50 คน และ 6 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.1 ร้อยละ 13.1 และร้อยละ 1.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.73

1.3 มีการนำหลักธรรมทางพุทธศาสนาไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต กลุ่มตัวอย่างจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 78 คน 41 คน และ 13 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.4 ร้อยละ 10.7 และร้อยละ 3.4 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.85

1.4 คนในสังคมมีการยอมรับความแตกต่างกันเคารพซึ่งกันและกัน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 67 คน 62 คน และ 22 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก ระดับน้อยที่สุด ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.6 ร้อยละ 16.3 และร้อยละ 5.8 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.65

ตารางที่ 4 - 19 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเป็นสังคมอารยะ

ความเป็นสังคมอารยะ		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
คนในสังคมมีวินัย ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่	จำนวน	11	52	144	124	52	2.58
	ร้อยละ	2.9	13.5	37.4	32.2	13.5	
สังคมมีความโอบอ้อมอารีช่วยเหลือเกื้อกูลกัน	จำนวน	6	81	156	88	50	2.73
	ร้อยละ	1.6	21.1	40.7	23.0	13.1	
มีการนำหลักธรรมทางพุทธศาสนาไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต	จำนวน	13	83	166	78	41	2.85
	ร้อยละ	3.4	21.7	43.3	20.4	10.7	
คนในสังคมมีการยอมรับความแตกต่างกันเคารพซึ่งกันและกัน	จำนวน	22	67	117	111	62	2.65
	ร้อยละ	5.8	17.6	30.7	29.1	16.3	
ภาพรวมการเป็นสังคมอารยะ	จำนวน	8	138	151	61	13	3.16
	ร้อยละ	2.1	37.0	40.5	16.4	3.5	

2. เศรษฐกิจความดี หรือเศรษฐกิจอารยะ ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 2.80 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

2.1 มีการจัดสรร ใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 76 คน 49 คน และ 44 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับมากที่สุด ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.7 ร้อยละ 12.7 และร้อยละ 11.4 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.28

2.2 มีการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมกัน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมากลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 54 คน 47 คน และ 12 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.0 ร้อยละ 12.2 และร้อยละ 3.1 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.60

2.3 ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนไม่มากจนเกินไป กลุ่มตัวอย่างจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมากลุ่มตัวอย่างจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 55 คน 35 คน และ 9 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.4 ร้อยละ 9.2 และร้อยละ 2.4 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.50

2.4 มีการจับจ่ายใช้สอยอย่างเหมาะสม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย รองลงมากลุ่มตัวอย่างจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 75 คน 38 คน และ 7 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.4 ร้อยละ 9.8 และร้อยละ 1.8 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.38

2.5 มีการใช้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต กลุ่มตัวอย่างจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย รองลงมากลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 72 คน 41 คน และ 21 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.7 ร้อยละ 10.6 และร้อยละ 5.4 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.50

ตารางที่ 4 - 20 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเป็นเศรษฐกิจอารยะ

ความเป็นเศรษฐกิจอารยะ		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
มีการจัดสรร ใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	จำนวน	76	101	113	49	44	3.28
	ร้อยละ	19.7	26.2	29.4	12.7	11.4	
มีการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมกัน	จำนวน	12	47	163	108	54	2.60
	ร้อยละ	3.1	12.2	42.2	28.0	14.0	
ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนไม่มากจนเกินไป	จำนวน	9	35	156	124	55	2.50
	ร้อยละ	2.4	9.2	40.9	32.5	14.4	
มีการจับจ่ายใช้สอยอย่างเหมาะสม	จำนวน	7	38	131	133	75	2.38
	ร้อยละ	1.8	9.8	33.9	34.5	19.4	
มีการใช้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต	จำนวน	21	41	118	130	72	2.50
	ร้อยละ	5.4	10.6	30.6	33.7	18.7	
ภาพรวมการเป็นเศรษฐกิจอารยะ	จำนวน	8	69	162	104	23	2.80
	ร้อยละ	2.2	18.8	44.0	28.3	6.3	

3. การเมืองความดี หรือการเมืองอารยะ ได้รับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.05 โดยมีรายละเอียดเรียงตามคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับ ดังนี้

3.1 ผู้นำเป็นแบบอย่างในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน 22 คน และ 4 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.3 ร้อยละ 6.0 และร้อยละ 1.1 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.36

3.2 ยึดหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 67 คน 41 คน และ 18 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.3 ร้อยละ 11.2 และร้อยละ 4.9 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.53

3.3 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 49 คน 42 คน และ 13 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.6 ร้อยละ 11.7 และร้อยละ 3.6 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.58

3.4 มีการตรวจสอบและถ่วงดุลกัน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 67 คน 34 คน และ 14 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.7 ร้อยละ 8.4 และร้อยละ 3.9 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.43

3.4 ประชาชนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 64 คน 35 คน และ 17 คน มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในระดับน้อยที่สุด ระดับมาก ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.8 ร้อยละ 9.7 และร้อยละ 4.7 ตามลำดับ ได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.50

ตารางที่ 4 - 21 แสดงกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเป็นการเมืองอารยะ

ความเป็นการเมืองอารยะ		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
ผู้นำเป็นแบบอย่างในเรื่อง คุณธรรม จริยธรรม	จำนวน	4	22	110	120	100	2.36
	ร้อยละ	1.1	6.0	30.1	32.8	27.3	
ยึดหลักการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย	จำนวน	18	41	144	88	67	2.53
	ร้อยละ	4.9	11.2	39.3	24.0	18.3	
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การปกครอง	จำนวน	13	42	152	95	49	2.58
	ร้อยละ	3.6	11.7	42.3	26.5	13.6	
มีการตรวจสอบและถ่วงดุลกัน	จำนวน	14	30	138	102	67	2.43
	ร้อยละ	3.9	8.4	38.4	28.4	18.7	
ประชาชนมีความเสมอภาคเท่า เทียมกัน	จำนวน	17	35	135	102	64	2.50
	ร้อยละ	4.7	9.7	37.6	28.4	17.8	
ภาพรวมการเป็นการเมืองอารยะ	จำนวน	13	51	157	91	31	3.05
	ร้อยละ	3.7	14.5	44.7	25.9	8.8	

ส่วนที่ 5 สมมุติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบ สมมุติฐานการวิจัย ผลการทดสอบดังนี้

1. ปัจจัยภายนอกมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

1.1 ปัจจัยด้านการเมืองมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ผล : ปัจจัยด้านการเมืองไม่มีผล ต่อการเป็นสังคมอารยะ

1.2 ปัจจัยการเศรษฐกิจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ผล : ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีผลต่อการผลิตด้านเศรษฐกิจอารยะและสังคมอารยะ

1.3 ปัจจัยทางสังคมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ผล : ปัจจัยทางสังคมไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

1.4 ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ผล : ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการเป็น เศรษฐกิจอารยะและสังคมอารยะ

1.5 ปัจจัยภายนอกรวม 4 ด้านมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ผล : ปัจจัยภายนอกรวม 4 ด้านมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 เป็นสังคมอารยะ

2. ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

2.1 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านการเมืองมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ผล : ความมั่นคงด้านการเมืองมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองอารยะและเศรษฐกิจอารยะ

2.2 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ผล : ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง สังคมอารยะและเศรษฐกิจอารยะ

2.3 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านจิตวิทยามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ผล : ความมั่นคงด้านจิตวิทยา มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) ทั้ง 3 ด้าน

2.4 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ผล : ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมอารยะและเศรษฐกิจอารยะ

2.5 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ผล : ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ด้าน

2.6 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ผล : ความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ด้าน

2.7 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ผล : ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ทั้ง 3 ด้าน

2.8 ปัจจัยเรื่องความมั่นคงแห่งชาติด้านการมีพลังงานมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ผล : ความมั่นคงแห่งชาติด้านการมีพลังงานมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ด้าน

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) เป็นการวิเคราะห์โดยการหาความสัมพันธ์ โดยวิธีสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient of Correlation) โดยพิจารณาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยภายนอกและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยรายด้านและโดยภาพรวมกับ การเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) โดยภาพรวม

ตารางที่ 4 - 22 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับ
การเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ตัวแปร	POS	ECS	SOS	ENS	EXT
SSCS	-.071	.372**	.017	.319**	-.109*
SSEC	-.057	.438**	.092	.408**	-.070
SSPO	-.029	.024	.009	.011	-.044
Six TOT	-.019	.012	.013	.003	-.004

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 - 22 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าสังคมอารยะด้านสังคมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับปัจจัยภายนอกทั้งหมดทั้ง 4 ด้าน ($r = .109$) โดยสังคมความดีหรือสังคมอารยะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ($r = .372$) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) ($r = .319$) และ เศรษฐกิจความดีหรือเศรษฐกิจอารยะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ($r = .438$) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) ($r = .408$)

ตารางที่ 4 - 23 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยที่มี
ความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ตัวแปร	SMSPO	SMSEC	SMSPY	SMSPT	SMSSC	SMSIT	SMSSEN	SMSEG	STOT
SSCS	.107*	.294**	.554**	.303**	.205**	.358**	.250**	.279**	.034
SSEC	.156**	.461**	.448**	.306**	.396**	.439**	.480**	.481**	.079
SSPO	.026	.065	.211**	.084	.133*	.151**	.168**	.166**	0.18
Six TOT	.011	.056	.201**	.082	.112*	.140*	.153**	.162**	.006

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 - 23 พบว่าคลิ่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะทั้ง 3 ด้าน (SIXTOT) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SNSPY) ($r = .201$) และความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEG) ($r = .162$) ทั้งนี้ คลิ่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะทั้ง 3 ด้าน (SIXTOT) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (0.05) กับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (SMSSC) ($r = .112$) และความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ($r = .140$)

สังคมความดีหรือสังคมอารยะ (SSCS) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ($r = .294$) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ($r = .554$) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศ (SMSSC) ($r = .205$) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSSIT) ($r = .358$) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ($r = .250$) และความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG) ($r = .279$) ทั้งนี้สังคมความดีหรือสังคมอารยะ (SSCS) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับ ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสังคมเมือง (SMSIO) ($r = .107$)

เศรษฐกิจความดีหรือเศรษฐกิจอารยะ (SSEC) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยทุกด้าน ดังนี้ ความมั่นคงด้านการเมือง (SMSPO) ($r = .156$) ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ($r = .461$) ความมั่นคงด้านจิตวิทยา (SMSPY) ($r = .448$) ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ (SMSPT) ($r = .306$) ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ($r = .396$) ความมั่นคงด้านเทคโนโลยี (SMSIT) ($r = .439$) ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ($r = .480$) และความมั่นคงด้านการพลังงาน (SMSEG) ($r = .481$)

การเมืองความดีหรือเมืองอารยะ (SSPC) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ความมั่นคงด้านจิตวิทยา (SMSPY) ($r = .211$) ความมั่นคงด้านเทคโนโลยี (SMSIT) ($r = .151$) ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ($r = .168$) และความมั่นคงด้านการพลังงาน (SMSEG) ($r = .166$)

ทั้งนี้การเมืองความดีหรือการเมืองอารยะ (SSPC) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับ ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (SMSSC) ($r = .133$)

ตารางที่ 4 - 24 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือ สังคมอารยะในภาพรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	Ms	F	Sig
Regression	8435.490	4	2811.830	7432.907	.000
Residual	121.433	321	.378		
Total	8556.923	325			

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)	.993
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)	.986
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)	.986
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error)	.615

ตารางที่ 4 - 24 การวิเคราะห์หาคถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือ สังคมอารยะในภาพรวม (ต่อ)

ตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการ

ตัวแปร พยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	β	std.Error			
ค่าคงที่ (Constant)	.014	.135		1.06	.916
ปัจจัยภายนอก ด้านการเมือง (POS)	1.113	.008	.993	144.72	.000
ปัจจัยภายนอก ด้านเศรษฐกิจ (ECS)	.183	.044	.032	4.11	.000
ปัจจัยภายนอก ด้านสังคม (SOS)	.223	.044	.039	5.04	.000
ปัจจัยภายนอก ด้าน สิ่งแวดล้อม (SSSPO)	.284	.045	.041	5.12	.000

จากตารางที่ 4 - 24 พบว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการคือ ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .993 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ .986 หมายถึงปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) สามารถทำนายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ ในภาพรวมได้ร้อยละ 98.6 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว

(Adjusted R square) เท่ากับ .986 และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Stand Error) เท่ากับ .615

ในลักษณะนี้ แสดงว่า ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่ กลุ่มลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ โดยภาพรวม (SIXTOT) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยสามารถเขียนเป็นสมการ วิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y} \text{ SIXTOT} = .014 + 1.113 (\text{POS}) + .183 (\text{ECS}) + .223 (\text{SOS}) + .284 (\text{ENS})$$

ตารางที่ 4 - 25 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง สังคม ไปสู่กลุ่มลูกที่ 6 ด้านสังคมความดีหรือสังคมอารยะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	Ms	F	Sig
Regression	40.211	4	10.053	14.191	.000
Residual	231.644	327	.708		
Total	271.855	331			

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)	.588
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)	.345
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)	.329
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error)	.71959

ตารางที่ 4 - 25 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง สังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคมความดีหรือสังคมอารยะ (ต่อ)

ตัวแปร พยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	B	std.Error			
ค่าคงที่ (Constant)	1.196	.285		4.190	.000
ปัจจัยภายนอก ด้านการเมือง (POS)	.009	.007	.067	1.308	.192
ปัจจัยภายนอก ด้านเศรษฐกิจ (ECS)	.364	.069	.282	5.245	.000
ปัจจัยภายนอก ด้านสังคม (SOS)	.003	.016	.010	.191	.848
ปัจจัยภายนอก ด้าน สิ่งแวดล้อม (SSSPO)	.207	.061	.181	3.369	.001

จากตารางที่ 4 - 25 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) โดยค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .588 ค่าประสิทธิภพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ .345 หมายถึง ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) สามารถทำนายปัจจัย ภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคมความดีหรือสังคมอารยะ ได้ร้อยละ 34.5 ค่าประสิทธิภพในการทำนายที่ปรับแล้ว

(Adjusted R Square) เท่ากับ .329 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .719

ในลักษณะนี้ แสดงว่า ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) มีความสัมพันธ์ต่อสังคมความดีหรือสังคมอารยะ (SSCS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการ วิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y} (\text{SSCS}) = .1.196 + .009 (\text{POS}) + .364 (\text{ECS}) + .003 (\text{SOS}) + .207 (\text{ENS})$$

ตารางที่ 4 – 26 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง สังคม ไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจความดี หรือเศรษฐกิจอารยะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	Ms	F	Sig
Regression	56.018	4	14.005	22.272	.000
Residual	201.212	320	.629		
Total	257.231	324			

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)	.467
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)	.218
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)	.208
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error)	.792

ตารางที่ 4 – 26 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง สังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจความดี หรือเศรษฐกิจอารยะ (ต่อ)

ตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการ

ตัวแปร พยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	B	std.Error			
ค่าคงที่ (Constant)	.420	.275		1.528	.127
ปัจจัยภายนอก ด้านการเมือง (POS)	.008	.007	.059	1.196	.232
ปัจจัยภายนอก ด้านเศรษฐกิจ (ECS)	.394	.066	.308	5.976	.000
ปัจจัยภายนอก ด้านสังคม (SOS)	.020	.015	.068	1.370	.172
ปัจจัยภายนอก ด้าน สิ่งแวดล้อม (SSSPO)	.297	.058	.264	5.110	.000

จากตารางที่ 4 - 26 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) โดยค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .467 มีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ .218 หมายถึง ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) และปัจจัยภายนอกด้าน

สิ่งแวดล้อม (ENS) ได้ร้อยละ 21.8 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .208 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .792

ในลักษณะนี้แสดงว่า ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ ด้านเศรษฐกิจอารยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y} (\text{SSES}) = .420 + .008 (\text{POS}) + .394 (\text{ECS}) + .020 (\text{SOS}) + .297 (\text{ENS})$$

ตารางที่ 4 - 27 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจอารยะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	Ms	F	Sig
Regression	87.082	8	10.885	21.021	.000
Residual	165.183	319	.518		
Total	252.265	327			

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)	.588
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)	.345
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)	.329
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error)	.719

ตารางที่ 4 - 27 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย
ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจอารยะ (ต่อ)

ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	β	std.Error			
ค่าคงที่ (Constant)	.236	.235		1.004	.316
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSPO)	-.004	.015	-.015	.301	.763
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC)	.259	.068	.221	3.829	.000
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY)	.260	.062	.227	4.173	.000
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านป้องกันประเทศ (SMSPT)	-.088	.066	-.079	-1.326	.186
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC)	.140	.069	.130	2.027	.044
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT)	-.010	.079	-.008	-.129	.897
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN)	.154	.067	.145	2.283	.023
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG)	.170	.070	.154	2.437	.015

จากตารางที่ 4 - 27 พบว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ ความมั่นคงของ มนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSPO) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการ ป้องกันประเทศ (SMSPT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ความมั่นคง ของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้าน สิ่งแวดล้อม (SMSEN) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG) สามารถทำนาย ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจอารยะ (SSEC) ได้ร้อยละ 34.5 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .329 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .719

ในลักษณะนี้แสดงว่า ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSPO) ความ มั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศ (SMSPT) ความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วม สมัยด้านการพลังงาน (SMSEG) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้าน เศรษฐกิจอารยะ (SSEC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเปลี่ยนเป็นรูปสมการ วิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y} (SSES) = .236 - .004 (SMSPO) + .259 (SMSEC) + .260 (SMSPY) - .088 (SMSPT) + .140 (SMSSC) - .010 (SMSIT) + .154 (SMSEN) + .170 (SMSEG)$$

ตารางที่ 4 - 28 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำในตัวแปร ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคมอารยะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	Ms	F	Sig
Regression	96.598	8	12.075	23.499	.000
Residual	166.483	324	.514		
Total	263.081	332			

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)	.606
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)	.367
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)	.352
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error)	.716

ตารางที่ 4 - 28 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย
ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคมอารยะ (ต่อ)

ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	β	std.Error			
ค่าคงที่ (Constant)	.778	.234		3.326	.001
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSPO)	-.019	.015	-.060	-1.269	.206
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC)	-.068	.066	-.058	-1.029	.304
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY)	.646	.062	.551	10.437	.000
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านป้องกันประเทศ (SMSPT)	.182	.066	.159	2.749	.006
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC)	-.147	.068	-.133	-2.168	.031

ตารางที่ 4 - 28 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย
ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคมอารยะ (ต่อ)

ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	β	std.Error			
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT)	.125	.078	.101	1.606	.109
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN)	.011	.067	.011	.169	.866
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG)	.055	.070	.048	.784	.434

จากตารางที่ 4 - 28 พบว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSPO) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศ (SMSPT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .606 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ .367 หมายถึง ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSPO) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านป้องกันประเทศ (SMSPT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน

(SMSEG) สามารถทำนายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมคลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคม อารยะ ได้ร้อยละ 36.7 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .352 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .716

ในลักษณะนี้แสดงว่า ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSP0) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศ (SMSPT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมคลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคม อารยะ (SSCS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์ถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y} (SSCS) = .778 - .019 (SMSP0) - .068 (SMSEC) + .646 (SMSPY) + .182 (SMSPT) - .147 (SMSSC) + .125 (SMSIT) + .011 (SMSEN) + .055 (SMSEG)$$

ตารางที่ 4 - 29 สรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 การเป็นสังคมอารยะ

ตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระ	สังคมความดี (SSCS)	เศรษฐกิจ ความดี (SSEC)	การเมือง ความดี (SSPO)	การเป็นสังคม อารยะ 3 ด้าน / คลื่นลูกที่ 6 (SIXTOT)
1.ปัจจัยภายนอกด้าน การเมือง	-	-	-	√
2.ปัจจัยภายนอกด้าน เศรษฐกิจ (ESO)	√	√	-	√
3.ปัจจัยภายนอกด้าน สังคม (SOS)	-	-	-	√
4.ปัจจัยภายนอกด้าน สิ่งแวดล้อม (ENS)	√	√	-	√
5.ความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSPO)	-	-	-	-
6.ความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC)	-	√	-	-
7.ความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY)	√	√	-	-
8.ความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านการป้องกัน ประเทศ (SMSPT)	-	-	-	-
9.ความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC)	-	-	-	-

ตารางที่ 4 - 29 สรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 การเป็นสังคมอารยะ (ต่อ)

ตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระ	สังคมความดี (SSCS)	เศรษฐกิจ ความดี (SSEC)	การเมือง ความดี (SSPO)	การเป็นสังคม อารยะ 3 ด้าน / คลื่นลูกที่ 6 (SIXTOT)
10.ความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ (SMSIT)	-	-	-	-
11.ความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN)	-	-	-	-
12.ความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG)	-	-	-	-

(-) = ไม่มีความสัมพันธ์ (✓) = มีความสัมพันธ์

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ในภาพรวมปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ โดย ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่ คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะโดยภาพรวม (SIXTOT) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยสามารถเขียนเป็นสมการ วิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้ \hat{Y} SIXTOT = .014 + 1.113 (POS) + .183 (ECS) + .223 (SOS) + .284 (ENS) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

2. ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ โดย ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) มีความสัมพันธ์ต่อสังคมความดีหรือสังคมอารยะ (SSCS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการ วิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้ \hat{Y} (SSCS) = .1.196 + .009 (POS) + .364 (ECS) + .003 (SOS) + .207 (ENS)

3. ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง สังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจความดี หรือเศรษฐกิจอารยะ โดย ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ ด้านเศรษฐกิจอารยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้ \hat{Y} (SSES) = .420 + .008 (POS) + .394 (ECS) + .020 (SOS) + .297 (ENS)

4. ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจอารยะ โดย ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSPO) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศ (SMSPT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจอารยะ (SSEC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้ \hat{Y} (SSES) = .236 - .004 (SMSPO) + .259 (SMSEC) + .260 (SMSPY) - .088 (SMSPT) + .140 (SMSSC) - .010 (SMSIT) + .154 (SMSEN) + .170 (SMSEG)

5. ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคมอารยะ โดย ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSP0) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศ (SMSPT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมคลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคมอารยะ (SSCS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์ถดถอยได้ ดังนี้ \hat{y} (SSCS) = .778 - .019 (SMSP0) - .068 (SMSEC) + .646 (SMSPY) +.182 (SMSPT) - .147 (SMSSC) + .125 (SMSIT) + .011 (SMSEN) + .055 (SMSEG)

ส่วนที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ได้จากการประมวลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญด้านการบริหารการพัฒนาประเทศ ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ รศ.ดร.ไชยา ยิมวิไล พลอากาศเอก สุกำพล สุวรรณทัต ศาสตราจารย์ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย นายศิระชัย โชติรัตน์รอง และศาสตราจารย์.พญ.ศิริภรณ์ สวัสดิ์วิ

โดยใช้แบบสัมภาษณ์แล้วนำมาเรียบเรียงเป็นประเด็นหลัก 3 ประเด็น ได้แก่ ลักษณะของสังคมอารยะ (คลื่นลูกที่ 6) ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะ และความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยแต่ละด้านส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะอย่างไร

2. ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับ ลักษณะของสังคมอารยะ (คลื่นลูกที่ 6) มีความคิดเห็นดังนี้

2.1 สังคมอารยะควรมีลักษณะ รูปแบบ

2.1.1 เป็นสังคมที่มีความคิดริเริ่ม ขอมรับการเปลี่ยนแปลง รู้จักใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ขอมรับการไร้พรมแดน และควรเป็นสังคมที่มีความเจริญทางด้านจิตใจ มีวัฒนธรรมสูง รู้จักการแยกแยะผิดชอบชั่วดี ควรเป็นสังคมที่มีสิทธิोटตปปะ สังคมที่คนในสังคม

2.1.2 สังคมที่คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรีและโอกาสเท่าเทียมกัน ในการจะมีสุขภาพที่ดี มีปัจจัยเอื้อในการใช้ชีวิต และศิลปะน่าทึ่งทำให้เกิดความรัก ความเข้าใจ เอื้ออาทร ซึ่งกันและกัน และทุกคนมีสิทธิเสรีภาพไม่เป็นเฉพาะกลุ่ม (a person is a person, no matter how big or how small they are)

2.1.3 รูปแบบของสังคมอารยะ อาจกล่าวในภาพรวมว่าเป็นสังคมที่น่าอยู่ เป็นสังคมที่ใช้ปัญญา เคารพซึ่งเหตุและผล มีความสมดุลจากการที่ความเลื่อมล้ำมีน้อย ประชาชนมีจริยธรรม มีระเบียบวินัยในตัวเองแยกแยะความดี ความชั่ว เคารพสิทธิของผู้อื่น และคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยที่การบังคับใช้กฎหมายแม้จะมีอยู่ แต่ก็ถูกใช้เป็นเรื่องรอง เพราะประชาชนรู้อยู่แล้วว่าสิ่งใดที่ทำการละเมิดสิทธิของผู้อื่นหรือไม่ ผลของการเป็นสังคมที่ใช้ปัญญาดังกล่าว ย่อมจะส่งผลต่อการออกแบบพัฒนา และการออกแบบการขับเคลื่อนสังคม พร้อมทั้งความเป็นไปของประเทศในภาพรวมตามไปด้วย เช่น การไม่เกิดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างคุ้มค่า และมีการทดแทน ปัญหาด้านอาชญากรรมลดลง ภูมิทัศน์ทางสังคมมีการแก้ไขปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น เช่น การพัฒนาระบบการศึกษา การจัดระบบด้านแรงงาน การพัฒนาด้านการสาธารณสุข การวางกรอบทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับสังคมไทย การวางรากฐานทางกฎหมาย กฎระเบียบ การตรวจสอบและถ่วงดุล การป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เหมาะสม และการพัฒนาทางสังคมที่มุ่งก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อประชาชนในสังคม

2.1.4 เป็นสังคมที่มุ่งสู่เป้าหมายปลายทางคือ การมีความเจริญงอกงามอย่างบูรณาการ สมดุล และยั่งยืนในทุกด้าน ทั้งด้านวัตถุ จิตใจ และคุณธรรมภายใต้สังคมพหุเอกราณานิยม ที่มีเอกภาพในความแตกต่างหลากหลาย คนทุกกลุ่มได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน ทุกคนอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี ไม่มีใครถูกทอดทิ้ง และไม่มีใครยากจนยกเว้นสมักรใจ

2.2 สภาพสังคมไทย (เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม) ในปัจจุบันเอื้อต่อการเป็นสังคมอารยะหรือไม่

2.2.1 สังคมไทยยังไม่ได้มีการพัฒนาไปถึงระดับนั้น ควรที่จะเริ่มที่สถาบันหลักๆของชาติ อาทิ สถาบันศาสนา สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันสื่อสารมวลชน สาเหตุที่ยังไม่พัฒนาถึงระดับนั้น เนื่องจาก วัฒนธรรมเข้ามามีบทบาทอย่างมาก จนส่งผลให้ค่านิยมที่ดีงามสูญหายลดลงไป

2.2.2 การเมือง ถ้าเป็นปัจจุบันนี้ ไม่เอื้อ เพราะอยู่ในระยะการปฏิวัติ มีกลุ่มผู้มีอำนาจเป็นผู้นำทางการตัดสินใจ เศรษฐกิจ ดูเหมือนเราจะขึ้นเป็น upper middle income country แต่ยังไม่สามารถมีผลลบจากการปฏิวัติ ในบางประเทศโดยเฉพาะกลุ่ม EU อีกประเด็นคือพื้นฐานผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ด้านเศรษฐกิจ ยังเป็นของจีนใหญ่ หนักๆ เช่น ข้าว ยางพารา ฯลฯ ของจีนเล็กๆ เช่น IT มักเป็นการเป็น sub มาจากบริษัทยักษ์ใหญ่ สังคม สังคมมีวัฒนธรรมของการแครงใจ ซึ่งเป็นเรื่องดี แต่มีผลในหลายเรื่องที่ ก้าวข้ามความเหมาะสม จึงจะเป็นอุปสรรคในการ ก้าวสู่สังคมอารยะ สิ่งแวดล้อม ถ้าหมายถึง พลังงานและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ไม่น่าเกี่ยว สิ่งแวดล้อม สังคม

เช่นเรื่อง IT การแข่งขันของเพื่อนบ้าน การโหมเข้ามาของ วัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้เกิดการบิดเบี้ยว แนวทางปฏิบัติที่ดี เช่น เรื่อง IT ในเด็ก มีผลต่อการใช้ชีวิต วิถีคิด และสุขภาพ ที่ไม่เอื้อต่อการสู่อริยะสังคมได้

2.2.3 สังคมไทย มีความพร้อมต่อการพัฒนาในทิศทางบวกอยู่แล้ว ทั้งเรื่องคุณภาพของประชากร สิ่งเอื้ออำนวยต่างๆ ที่เป็นปัจจัยเกื้อกูล เช่น มีศาสนาและความเชื่อที่ไม่รุนแรง เน้นการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอยู่ในสังคมเดียวกัน มีสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจ และเป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลงมาตลอด แต่สิ่งที่เป็นปัจจัยเอื้ออำนวยเหล่านั้น ถูกกั้นด้วยปัญหาทางการเมือง ปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ การที่ในอดีตฝ่ายการเมืองที่เข้มแข็ง แต่ขาดธรรมาภิบาล จึงทำให้บางครั้งผู้ที่เป็นฝ่ายบริหารประเทศเองกลับมองไม่เห็น(เนื่องจากสภาพของการเมืองไทยทำทุกอย่างในเรื่องเฉพาะหน้า ให้ได้รับการเลือกตั้ง หรือเพื่อผูกขาดผลการเลือกตั้งที่จะให้ได้เข้ามาบริหารประเทศเท่านั้น การเมืองและการปกครองเป็นเรื่องที่มีธุรกิจ และระบบหัวคะแนนเข้ามาเกี่ยวข้อง นำไปสู่ระบบอุปถัมภ์ ที่บ่อนทำลายสังคมไทยมาตลอด) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสังคมไทยมีความพร้อมทุกประการ แต่ขาดจังหวะ โอกาส และที่สำคัญยังขาดผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change agent) ที่จำเป็นต้องมีในสังคมไทยอีกจำนวนมาก ข้อจำกัดสาเหตุหนึ่งก็คือเพราะคนไทยสามารถปรับตัวให้อยู่กับความเปลี่ยนแปลงได้จนเป็นความเคยชิน และที่ผ่านมาสังคมไทยจะจำกัดตัวเองด้วยการมองว่าใครทำอะไรที่แปลกออกไปจากที่เคยทำ หรือที่หมู่ชนยอมรับ เป็นเรื่องประหลาด ยากที่จะยอมรับได้

2.2.4 โดยรวมแล้วยังไม่ค่อยเอื้อมากนัก

2.3 ประเทศไทยมีจุดแข็งอย่างไรต่อการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นสังคมอารยะ

2.3.1 ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีหลักพุทธศาสนา ประกอบกับการที่สังคมไทยเป็นคนที่โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ประชาชนปรับตัวได้ง่าย ยอมรับการเปลี่ยนแปลง

2.3.2 ประเทศไทยมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี เอื้ออาทรต่อการอยู่ร่วมกัน เป็นสังคมที่ถ้อยทีถ้อยอาศัย ฟังกัน เป็นพื้นฐานที่ดี รวมทั้งการยอมรับต่างชาติและการมีศาสนาพุทธ เป็นศาสนาประจำ ซึ่งมีหลักคำสอน ที่ไม่ปิดกั้น คนอื่น และให้เป็นคนดี ร่วมกัน ในฐานะเป็นบุคลากรสาธารณสุข การพัฒนางานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นตัวอย่างของจุดแข็งในการจะพัฒนาสู่อารยะประเทศ เนื่องจากมีแนวคิดว่าจะทำให้คนไทยมีหลักประกันที่จะไม่ล้มละลายจากการมีสุขภาพไม่ดี ที่ผ่านมาประชาชนที่ยากจน ชาวไร่ชาวนา เมื่อเจ็บป่วยรุนแรงจะไม่กล้าไปโรงพยาบาล เพราะกลัวเรื่องค่าใช้จ่าย หรือต้องขายที่นา ขายวัว ควาย เพื่อนำเป็นค่าใช้จ่าย นอกจากนั้นในสมัยเดิมถ้าไม่มีเงินจะต้องอยู่ในสภาพของผู้อนาถา ต้องขอสงเคราะห์ ซึ่งประเด็นนี้

เป็นประเด็นของศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ แนวคิดของระบบหลักประกันจึงเป็นการส่งเสริมให้คนไทยมีความมั่นใจว่าจะมีสุขภาพที่ดีได้โดยไม่ต้องกลัวล้มละลาย และมีศักดิ์ศรีของความเป็นคนมีความเท่าเทียมกัน

2.3.3 ได้แก่การที่ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคศาสตร์ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งทรัพยากรธรรมชาติทุกด้าน โดยเฉพาะเรื่องพืชพรรณธัญญาหาร จึงเกื้อกูลต่อการประกอบสัมมาชีพของประชาชน ด้วยเหตุนี้ประชาชนส่วนใหญ่จึงไม่อดอยากยากไร้เมื่อเทียบกับประเทศในภาคพื้นภูมิศาสตร์อื่น ทำให้คนไทยในสังคมไทยสามารถสร้างความเจริญได้ทั้งทางวัตถุและทางจิตใจมาเป็นเวลาต่อเนื่อง (ดูได้จากงานด้านศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติที่ต่อเนื่อง และแสดงออกถึงความร่ำรวยทางวัฒนธรรม) ขณะที่ศาสนา และความเชื่อต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอน ชักเยือกคนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือจุนเจือกัน ซึ่งหาได้ยากในสังคมเมือง หรือสังคมอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม จุดแข็งที่กล่าวมานั้น ยังอยู่ในระดับที่ไม่ค่อยได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ดังนั้น แม้จะเป็นจุดแข็ง แต่ยังเป็นจุดแข็งที่ไม่ยั่งยืน สามารถอ่อนไหวได้ตามกระแสสังคม และกระแสทุนนิยม เห็นได้จากความล้มเหลวทางเศรษฐกิจของประเทศที่ผ่านมา และความอ่อนแอเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางสังคมรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางการเมือง

2.3.4 การเป็นสังคมที่ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย

2.4 ประเทศไทยมีจุดอ่อนอย่างไรที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นสังคมอารยะ

2.4.1 ประเทศไทยนั้นเป็นสังคมตามกระแส เป็นสังคมเกษตรกรรมที่พยายามเป็นสังคมอุตสาหกรรม มีลักษณะการพัฒนาที่คาบถุกคาบดอก ขาดเอกลักษณ์ของตนเอง ประชาชนยังขาดการวิเคราะห์

2.4.2 การเกรงใจกันโดยไม่มีหลักการ ความเหมาะสมการเชื่อโดยไม่วิเคราะห์ การเชื่อเพราะเป็นผู้มีชื่อเสียง เป็นผู้ใหญ่พูด ทักษะ ที่คิดว่า คนไทยมีไม่พอ คือ การคิดวิเคราะห์ การเป็นตัวของตัวเอง ถ้าเป็นเรื่องถูกต้อง การมีนวัตกรรม ในการทำงาน และความคิด

2.4.3 ประเทศไทย ตั้งแต่ในอดีตเป็นสังคมเกษตรกรรม และสังคมพุทธศาสนา การประกอบอาชีพขึ้นกับดินฟ้าอากาศ จึงเป็นสังคมที่ผลิตอุปนิสัยแบบไม่เคียดรื้อน ไม่เร้งريب ไม่ขวนขวาย ไม่แข่งขัน ขาดวินัยในตัวเอง เชื่อและยอมรับในเรื่องผลของกรรมในอดีต ดังนั้น การที่จะลุกขึ้นมาเคลื่อนไหวเพื่อตรวจสอบความโปร่งใส เรียกร้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องยุติธรรม ความคำนึงถึงการเคารพในสิทธิหน้าที่ จึงยังขาดอยู่มาก มีวัฒนธรรมทางการเมืองถูกบ่มเพาะให้เป็นแบบเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ เชื่อถือคนที่มีอำนาจเหนือตน ไม่มั่นใจในสิทธิและอำนาจของตัวเอง จะเห็นได้ว่าเมื่อสังคมเมืองก่อตัวมากขึ้นทั้งในส่วนกลาง และต่างจังหวัด ประชาชนต่างก็นำนาวิถีปฏิบัติ

เหล่านั้นเข้ามาในสังคมเมือง จะมีภาพการไร้วินัย ไม่เคารพกฎกติกาของสังคม เพราะเห็นว่าไม่ได้เป็นปัญหาใหญ่ ของกัน ได้ ช่วยเหลือกัน ได้ (ในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง) ความยุ่งเหยิงทางสังคมจึงเกิดขึ้น ตามมา ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง การปลูกฝังอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชน

2.4.4 ขาดการวางรากฐานปรัชญาการสร้างชาติในภาพรวมและในแต่ละด้าน แต่ละมิติ อย่างสมดุล ครบถ้วน ถูกต้อง เหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศขาดภาพอุดมคติที่ต้องการ ขาดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ที่พึงประสงค์จึงยากต่อการขับเคลื่อนประเทศให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างมีเสถียรภาพและมั่นคงในระยะยาว

3. ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะ

3.1 ปัจจัยด้านการเมือง

3.1.1 ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อความสำคัญด้านการเมืองที่ต้องมีเสถียรภาพและจะส่งผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในที่สุด แต่คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อประเด็นดังกล่าว

3.1.2 ปัจจัยด้านการเมือง ระบอบ หรือรูปแบบของการเมืองการบริหารของประเทศไม่ใช่ปัจจัยหลัก แต่เป็นเรื่องของวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละสังคมที่ถูกปลูกฝัง และบ่มเพาะในเรื่องความเป็นประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญมากกว่า กล่าวคือการเมืองและการปกครองจะเข้มแข็ง หรือเป็นการสะท้อนความต้องการของคนหมู่มากหรือไม่นั้น วัฒนธรรมทางการเมือง จะเป็นตัวบ่งชี้ความเป็นไป และทิศทางการพัฒนา ซึ่งสำหรับสังคมไทยจะเห็นได้ว่ายังไม่เข้มแข็ง สามารถโอนอ่อนตามทิศทางการเมืองได้

3.1.3 การเมืองของประเทศ ที่ประชาชนอยู่ด้วยกันด้วยศักดิ์ศรี เท่าเทียมกัน มีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม การเห็นที่อื่นทำได้ดีจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของในประเทศ

3.1.3 การเมืองเป็นมิติตามความสัมพันธ์ของมนุษย์และเป็นเรื่องการจัดสรรอำนาจในกลุ่มประชาคมสังคมอารยะต้องมีพลังอำนาจนี้ในลักษณะประชาชนเป็นผู้เล่นหลัก ต้องจัดระเบียบกติกา แบ่งสรรอำนาจกันได้ถูกอย่างมีระบบระเบียบ และต้องมีกติกาที่ยินยอมพร้อมใจ ที่เรียกว่า กฎหมายและกฎระเบียบที่ชอบธรรมของการอยู่ร่วมกัน โดยมีความดี ความงาม และความจริงกำกับ ต้องเป็นรัฐที่มีธรรมเป็นฐานอธิปไตยอย่างแท้จริง

3.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

3.2.1 ฐานะคนในชนบท การขาดปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญ การขาดความรู้ความเข้าใจด้านเศรษฐกิจ

3.2.2 เศรษฐกิจ ถ้าเศรษฐกิจโลก ดี ประเทศเราดีด้วย ถ้าเศรษฐกิจมันคง จึงจะทำให้ มีเวลาและมีความเป็นไปได้ ในการพัฒนา ผู้สังคมอารยะ

3.2.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ น่าจะส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะค่อนข้างมากกว่าตัวแปรอื่น เพราะกระแสโลกเป็นสังคมทุนนิยม ที่จะต้องมีการแข่งขันกันต่อเนื่อง เป็นสังคมของผู้ชนะ ประกอบกับมีการใช้อิทธิพลทางการเมืองระหว่างประเทศเพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และมีอิทธิพลต่อระบบการเมืองมาร่วมด้วย จึงส่งผลต่อสภาพสังคม และกลไกทางสังคมอื่น ๆ ที่อ่อนแอลงได้

3.2.4 เมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกันต้องมีเรื่องเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง ต้องตัดสินใจว่าจะผลิตอะไรจะผลิตอย่างไร จะกระจายให้ใครได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ผลิต สังคมอารยะต้องมีพลังอำนาจทางเศรษฐกิจในลักษณะรัฐสวัสดิภาพ (Well – being State) คือ มิใช่เพียงให้ประชาชนสามารถอยู่รอดได้เท่านั้น แต่ประชาชนต้องอยู่ดีกินดีรัฐต้องมีเป้าหมายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีความเป็นประเทศที่มั่งคั่ง คือ “ถ้าประชาชนคนใดไม่อาสาจน ต้องไม่จน รัฐต้องตั้งเป้าทำให้คนจนหมดไป ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยต้องไม่ถ่างห่างกันมากจนเกินไป

3.3 ปัจจัยด้านสังคม

3.3.1 ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ กระแสโลกาภิวัตน์ คุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม

3.3.2 สังคมที่เป็นเผด็จการ หรือสังคมที่ไม่ให้เกียรติกับคน จะเป็นอุปสรรคต่อการก้าวสู่สังคมอารยะ รวมทั้งสังคมที่ถูกชี้นำโดยกลุ่มบุคคลที่มีความเชื่อแบบ close end ดังนั้นจำเป็นต้องสร้างสรรค์สังคมให้เป็นสังคมประชาธิปไตยเต็มรูปแบบในเรื่องบางเรื่องอาจต้องใช้เวลาเป็นปีที่จะให้เกิดการยอมรับ ก็ต้องยอมเสียเวลา ตัวอย่างเช่น ประเทศนิวซีแลนด์ ที่เมือง wellington เทศบาลจะต้องการตัดถนน ต้องมีการประชุมกับประชาชนบริเวณรอบใช้เวลาเป็นปี จนทุกคนยอมรับจึงได้ดำเนินการ ซึ่งถ้าส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ดีเสียส่วนใหญ่จะเป็นตัวตัดสินใจ แต่ไม่ใช่ถูกนำโดยการชี้นำของกลุ่มบางกลุ่มเท่านั้น

3.3.3 ปัจจัยด้านสังคม กระแสสังคมที่เชื่อมต่อโลกเป็นหนึ่งเดียวภายใต้การสื่อสารที่รวดเร็วขึ้น ย่อมส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสาร การเลียนแบบทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย การเป็นสังคมอารยะ เป็นเรื่องที่จะต้องขัดต่อความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ดังนั้นการลอกเลียนแบบทางวัฒนธรรมที่เน้นการบริโภค ย่อมส่งผลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

3.3.4 เมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกันย่อมมีความสัมพันธ์ทางสังคมและต้องมีการตกลงร่วมกันว่าจะมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ในลักษณะใด สังคมอารยะต้องมีพลังอำนาจทางสังคมที่มี “ธรรมาภิบาลรัฐ” คือ การอภิบาลแบบมีธรรม บวกกับ “เสรีธรรมรัฐ” คือ รัฐเสรีที่มีความถูกต้องดีงาม ที่มีมิใช่เพียงประชาชนสามารถกระทำสิ่งใดก็ได้ตามใจปรารถนาตราบเท่าที่ไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย และการไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องดีงาม

ในเชิงคุณธรรม คุณงามความดี ต้องเป็น “ยูติธรรมรัฐ” ที่ประชาชนพร้อมได้รับความยุติธรรมได้อยู่ตลอดเวลา และเป็น “ภราดรธรรมรัฐ” คือ การเป็นพี่น้องกัน โดยมีความดีแท้ ความงามแท้ ความจริงแท้ เป็นตัวกำกับมิใช่ยกพวกตีกัน หรือรวมกลุ่มแบ่งพวกทะเลาะขัดแย้งแตกแยกในชาติกันตลอดเวลา

3.4 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

3.4.1 การตัดไม้ทำลายป่า การใช้ทรัพยากรอย่างไม่รู้ค่า

3.4.2 สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการให้ประชาชนมีชีวิตที่เป็นปกติ มีบ้านพักอาศัยที่อยู่สุขสบาย มีความมั่นคงในการใช้ชีวิตประจำวัน มีความมั่นใจว่าการแสดงความคิดเห็นจะไม่เป็นภัยกับตัวเองทำให้กล้าคิด กล้าพูด จะนำสู่การเป็นสังคมอารยะ

3.4.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติของไทยและประเทศต่าง ๆ ถูกทำลายลงมากจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ไม่ถูกวิธี การบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นธรรม เปิดช่องว่างให้ฝ่ายที่ได้เปรียบในสังคมเอารัดเอาเปรียบ ประชาชนส่วนหนึ่งของสังคมขาดการตื่นตัวในการพิทักษ์ปกป้อง และเรียกร้องสิทธิของตนในการรักษาสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามในประเด็นดังกล่าวมีทิศทางที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากต่างเล็งเห็นโทษภัยที่เกิดขึ้น

3.4.4 สังคมอารยะเป็นสังคมที่ประชาชนทุกคนต้องทำหน้าที่เป็นผู้อารักขาที่ดี คือ ต้องใช้ประโยชน์จากโลก (Utilizing the world) ต้องสงวนรักษาโลก (Preserving the world) ไม่ใช่ใช้อย่างเดียวแต่ต้องสงวน (reserve) – ถนอมรักษาไว้บางที่ บางแห่ง บางเรื่อง เพื่อไม่ให้สูญพันธ์ และต้องพัฒนาโลก (Technologizing the world) ไม่เพียง ใช้ และ รักษา แต่ต้องพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมด้วย ต้องเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development) เพื่อให้โลกและสิ่งต่าง ๆ ในโลกสามารถอยู่รอดได้ในระยะยาว

3.5 ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองไทยในสายตา/มุมมองของท่านเป็นอย่างไร มีพัฒนาการอย่างไร

3.5.1 มีการพัฒนาในด้านเป้าหมายคิดแต่ในทางปฏิบัติการ ทุกฝ่ายยังมุ่งเน้นผลประโยชน์ส่วนตน ทำให้เกิดการทุจริตกันอย่างมากมายเป็นวัฏจักรส่งผลต่อการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

3.5.2 ด้านเศรษฐกิจ ดังกล่าวแล้ว ประเทศเรามีตัวชี้้นำเป็นของด้านเกษตรกรรม ซึ่งต้องใช้กำลังมากในการที่จะผลประโยชน์กลับมาในการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องพัฒนาไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ขึ้นใหญ่ เป็น smart product หรือธุรกิจบนกระดาษ เช่น ธุรกิจด้านการเงินจะมีผลทำให้เรามีเศรษฐกิจดีขึ้น โดยไม่ต้องใช้กำลังมาก สังคม และการเมือง 70 กว่าปีของระบบประชาธิปไตยยังล้มลุกคลุกคลาน ทำให้ประชาชนยังไม่สามารถมีบุคลิกของการเป็นผู้ที่มีศักดิ์ศรีในการแสดงความคิดเห็น ได้อย่างเต็มที่ ประเทศยังถูกชี้้นำโดยกลุ่มคนที่มีอำนาจในการปกครองมากกว่า

3.5.3 การเมืองเป็นสิ่งที่สังคมไทยมองมาช้านานว่าเป็นเรื่องของคนกลุ่มเดียว มีกระบวนการเลือกตั้งที่ทำหน้าที่คัดสรร จากนั้นที่เหลือเป็นเรื่องของนักการเมือง ประชาชนขาดความตื่นตัวที่จะตรวจสอบ ขณะที่นักการเมืองก็พยายามที่จะรักษาความนิยมไว้เพื่อการชนะการเลือกตั้งครั้งต่อไปด้วยการสร้างระบบอุปถัมภ์ และเครือข่ายผลประโยชน์เพื่อยึดโยงมวลชนฐานเสียงเอาไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้การพัฒนาการเมืองของไทย จึงสวนทางกับความสำเร็จที่จะเป็นสังคมอารยะ ระบบการเมืองขาดการออกแบบ โครงสร้างและกลไกทางสังคมที่จะแก้ไข และป้องกันปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาทางการเมือง ขาดการออกแบบกลไกเพื่อป้องกันการทุจริต ป้องกันการให้สินบน ป้องกันระบบหัวคะแนน ที่ผ่านมานั้นการรณรงค์เรื่องจิตสำนึกนับว่าเป็นเรื่องดี แต่ก็ต้องทำควบคู่กันในเรื่องการสร้างกลไกป้องกันด้วย

การที่เป็นสังคมเกษตรกรรม ทำให้เศรษฐกิจที่เมื่อจะต้องแข่งขันขาดความเข้มแข็งตามไปด้วย ปัญหาทางเศรษฐกิจคือการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศ เพราะต้องนำเข้าสินค้าประเภททุน ซึ่งไม่สามารถผลิตได้เอง ขณะเดียวกัน การพัฒนาที่ไม่ตรงกับพื้นฐานทางเศรษฐกิจไทยที่ผ่านมา (จะเป็นประเทศอุตสาหกรรม และภาคบริการ) ได้สร้างปัญหากระทบระบบเศรษฐกิจไทยทั้งระบบ ทั้งเรื่องแรงงานในภาคเกษตร การถือครองที่ดิน การตลาดเพื่อเกษตรกร และการจัดหาปัจจัยการผลิตในราคาถูกลงสำหรับภาคเกษตรที่ต้องพึ่งพาการนำเข้า และการผูกขาดทั้งหมดนี้ทำให้ประชาชนที่เป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศ ขาดการพัฒนาในทิศทางที่จะไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน กระแสการติดตามความทันสมัยทำให้เกษตรกรยิ่งยากจนลง

เคยมีนักวิจัยได้ศึกษาสังคมไทยว่าเป็น “สังคมหลวม” ซึ่งถือว่าเป็นความจริงที่ปฏิเสธได้ยาก เพราะพื้นฐานทางสังคม วัฒนธรรมในภาคเกษตร และวิถีพุทธ ทำให้ผลิตและหล่อหลอม อุปนิสัยแบบไปเรื่อย ๆ ค่อยเป็นค่อยไป (จากสุภชาติไทยมากมาย) ขาดความกระตือรือร้น ไม่ตรงต่อเวลา ไม่เข้าคิว

ปัจจุบัน การที่สังคมไทยพัฒนาขึ้นเป็นสังคมผสมระหว่างเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เชื่อมต่อกับชาติต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาค และประชาคมโลก ทำให้สิ่งที่เป็นกระแสโลกได้รับการตอบสนอง และตื่นตัวสูง หากไม่มีภูมิคุ้มกันทางสังคมที่เข้มแข็ง ก็ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการเป็นสังคมอารยะ

3.5.6 ขาดเสถียรภาพมั่นคง มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ส่งผลทำให้การพัฒนาประเทศโดยรวมหยุดชะงักอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

3.6 ท่านคิดว่าปัจจัยภายนอกใด จะเป็นปัจจัยหลักที่จะนำประเทศไทยไปสู่การเป็นคลื่นลูกที่ 6

3.6.1 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเรื่องการเมืองเป็นประชาคมภูมิภาคและเรื่องการแข่งขัน

3.6.2 กระแสโลกจะเป็นปัจจัยสำคัญ ถ้าทุกประเทศให้ความสำคัญกับการก้าวสู่สังคมอารยะ ส่งเสริมให้คนมีศักดิ์ศรี มีประชาธิปไตย มีสุขภาพที่ดี และการมีตัวอย่างที่ดีของการประสบผลสำเร็จในประเทศที่มีการเกิดเป็นสังคมอารยะ จะเป็นตัวนำทางสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยก้าวสู่ทิศทางนั้น

3.6.3 ระบบสังคม ประกอบด้วยระบบย่อยที่แยกกันไม่ออก ทั้งเรื่องเศรษฐกิจการเมืองการบริหาร ดังนั้นกล่าวได้ว่าทุกปัจจัยล้วนมีส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมทั้งสิ้น

3.6.4 ทุกปัจจัยล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่การเป็นสังคมอารยะ หากขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งย่อมทำให้การพัฒนาประเทศขาดความครบถ้วน สมดุล และยั่งยืนในทุกด้าน

4. ความมั่นคงร่วมสมัยแต่ละด้านส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะอย่างไร

4.1 ความมั่นคงด้านการเมือง

4.1.1 ส่งผลมาก เพราะถ้าการจัดการภายในไม่เรียบร้อย ไม่มีความสงบการจะเป็นสังคมอารยะคงยาก

4.1.2 ถ้าการเมืองมั่นคง และเป็นการเมืองโปร่งใส เป็นการเมืองที่มีจุดประสงค์จะนำชาติสู่การพัฒนาที่ดี ก็จะทำให้ขบวนการสู่สังคมอารยะก้าวหน้าได้ด้วยความมั่นใจ

4.1.3 การบริหารและปกครองประเทศที่ยึดหลักธรรมาภิบาลจะส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะ ผลผลิตของการบริหารการปกครอง ที่จะเป็นกฎหมายและการออกแบบโครงสร้างทางสังคม จะมีส่วนสำคัญต่อการสร้างสังคมอารยะ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการทำให้เกิดความโปร่งใส และตรวจสอบได้อีกด้วย

4.1.4 การที่คนในสังคมมีส่วนร่วมทางการเมือง เห็นพ้องต้องกันในกติกา และอยู่ร่วมกันโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มิใช่เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง เป็นรัฐที่มีธรรมเป็นฐานอธิปไตย

4.2 ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ

4.2.1 ถ้าประเทศยากจน การจะเป็นสังคมอารยะเป็นไปได้ยาก

4.2.2 เศรษฐกิจเป็นปัจจัยพื้นฐานของคน ถ้าคนยังจนยังหิว ไม่มีทางที่จะทำให้คนอยากพัฒนาใดๆ เพราะฉะนั้นมุมมองทางด้านเศรษฐกิจต้องเป็นเศรษฐกิจที่กระจายรายรับสู่ทุกหน่วยอย่างเป็นธรรม คนมีโอกาสเท่ากันที่จะสร้างเศรษฐกิจที่ดี

4.2.3 แม้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมจะเน้นทางทุนนิยม แต่หากจะเป็นสังคมอารยะได้นั้น ระบบเศรษฐกิจพื้นฐานของสังคมควรต้องเน้นเศรษฐกิจที่พึ่งพาตัวเองเป็นหลักก่อน โดยเน้นการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง ใช้ภูมิปัญญาและทุนทางสังคมของไทยที่มีอยู่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ การที่จะพึ่งพาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ จะต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะเมื่อรับเข้ามาแล้วจะไม่กระทบต่อพื้นฐานทางสังคม และสิ่งแวดล้อม

4.2.4 ประชาชนทุกคนได้รับการดูแลให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เหมาะสม ดูแลตัวเองอย่างดี มีปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิต ได้รับสวัสดิการที่ดีที่สุดทุกแบบทุกทาง ไม่ทอดอยากวิโทยไม่มีใครถูกทอดทิ้ง

4.3 ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา

4.3.1 การยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี

4.3.2 ในด้านสังคมในมุมมอง คือ ด้านสุขภาพ ต้องยืนยันว่าการมีหลักประกันสุขภาพว่าถ้าเจ็บป่วยจะได้รับการดูแล เจ็บป่วยจะไม่ล้มละลาย เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้คนกล้าพัฒนาสู่สังคมอารยะ

4.3.3 ควรใช้จุดแข็งทางสังคมของไทยที่มีอยู่ ส่งเสริมให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น (ครอบครัว ศาสนา วัฒนธรรม) ลดเงื่อนไขและปัจจัยที่ทำให้สังคมเกิดความขัดแย้ง แยกแยก ส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง อาศัยปัจจัยทางการเมืองจัดวางรากฐาน และระบบทางสังคมให้มั่นคงยั่งยืน สร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนอย่างเหมาะสม

4.3.4 ประชาชนทุกคนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีปลอดภัย มีความรู้สึกมั่นคงในการดำรงชีวิตทุกคนอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี ไม่มีใครถูกเอารัดเอาเปรียบ พร้อมได้รับความยุติธรรมอยู่ตลอดเวลา

4.4 ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ

4.4.1 อาจยังไม่มีผลมากนัก ต้องดูจากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา

4.4.2 ใช้ทรัพยากรที่จัดไว้สำหรับการป้องกันประเทศเพื่อการพัฒนา และเสริมสร้างความมั่นคงภายในประเทศ และใช้ความเข้มแข็งของกองทัพ ในการส่งเสริมความมั่นคงด้านอื่น ๆ ตลอดจนพิทักษ์และอนุรักษ์ทรัพยากรของชาติ

4.4.3 สภาพการณ์ที่ประเทศมีขีดความสามารถและความพร้อมในด้านการรบ และการป้องกันการรุกรานจากอริศัตรู

4.5 ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4.5.1 การขาดความรู้เพียงพอทำให้สังคมไม่อารยะ

4.5.2 ความมั่นคงด้านเทคโนโลยี สำคัญมากเนื่องจากข้อมูล จะเป็นส่วนในการพัฒนาทุกมิติ ถ้าข้อมูลจัดเก็บเป็นระบบ มีการเปลี่ยนแปลง มีการวิเคราะห์ในการนำไปใช้จะเป็นต้นทุนให้คนในสังคมนำไปพัฒนาสู่สังคมอารยะ เช่น ถ้าต้องการจะพัฒนาความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งของคนก็ต้องมีว่าความสามารถนั้นปัจจุบันเป็นความต้องการขนาดไหน ถ้าจะก้าวไปสู่ความสามารถที่ตั้งไว้จะต้องลงทุนอะไรบ้าง เช่น ความสามารถในด้าน IT ข้อมูลทางด้าน IT ก็จะช่วยทำให้เรามีทิศทางในการพัฒนา นำมากำกับติดตาม ได้เป็นตัวสำคัญในการสนับสนุนทางด้านสังคมอารยะ

4.5.3 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมต่อการสนับสนุนการผลิต และระบบเศรษฐกิจของประเทศ ยึดโยงกับกระบวนการพัฒนาประเทศทุกด้าน รวมถึงส่งเสริมการผลิตและการรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรของประเทศ

4.5.4 สภาพการณ์ที่ประเทศสามารถพึ่งตนเองได้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประชาชนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจสามารถใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำรงชีวิต

4.6 ความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.6.1 สำคัญเนื่องจากเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร

4.6.2 ส่งเสริมกิจการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยความมุ่งหมายเพื่อสังคมโดยรวม ครอบคลุมทุกภาคส่วนในสังคม และมุ่งใช้เพื่อพัฒนาภูมิปัญญาของคนในสังคมอย่างต่อเนื่อง

4.6.3 ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความทันสมัยปลอดภัย และมีศักยภาพ ทักษะความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำรงชีวิต

4.7 ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม

4.7.1 สำคัญเนื่องจากการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาไปตามกระแสได้ ต้องเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

4.7.2 ใช้การบริหารจัดการที่ทันสมัยในการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม จัดการออกแบบที่พึงพิง อ้างอิงกับภูมิปัญญาของไทย และใช้เทคโนโลยีในการคุ้มครองรักษา ประชาชนมีส่วนร่วม

4.7.3 ประชาชนทุกคนดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี มีคุณภาพ และมีความเหมาะสม ไม่เพียงใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมแต่ต้องมีส่วนอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นด้วย

4.8 ความมั่นคงด้านการพลังงาน

4.8.1 สำคัญเนื่องจากพลังงานจะมีอัตราที่ลดลงต้องมีการหาพลังงานทดแทน

4.8.2 นับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการสนับสนุนการสร้างสังคมที่เข้มแข็ง และมั่นคง โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้การพัฒนาด้านพลังงานที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงผลดีและผลเสีย และผลกระทบต่อประชาชนด้วย

4.8.3 ประชาชนทุกคนมีพลังงานใช้อย่างเพียงพอ ทว่าถึง สามารถเข้าถึงแหล่งพลังงานราคาถูก ที่มีความสะอาด ปลอดภัย และใช้ได้ยาวนาน

ข้อสังเกตของผู้ทรงคุณวุฒิ

ศ.ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย

ให้ความเห็นเกี่ยวกับสังคมอารยะใน โลกอนาคต ว่าต้องมีความพอเพียง การเอื้อเพื่อแผ่ต่อคนในสังคมแห่งความดี ร่วมไปถึง

พลอากาศเอก สุกำพล สุวรรณทัต

ให้ความเห็นเรื่องสังคมอารยะ เป็นสังคมที่ทั้ง เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีผลเกี่ยวเนื่องในทุกๆด้าน เพราะเป็นเงื่อนไขทางสังคมทั้งภายในประเทศและทั่วโลก ดังนั้นการแข่งขันในทุกๆด้าน รวมถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย คนไทยจึงต้องเตรียมความพร้อมและสร้างพื้นฐานทางความเป็นมนุษย์ในทุกๆด้านมิติต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญด้านความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยในการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) และ

2. เพื่อทราบแนวทางหรือวิธีการในการป้องกันประเทศด้านความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารระดับผู้อำนวยการหรือเทียบเท่า ของแต่ละกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องกับแผนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง โดยใช้วิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 400 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบสมมติฐาน การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้อยุทธวิธีหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient of correlation) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุป

จากการวิจัยเพื่อหาปัจจัยที่มีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) ปรากฏสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.4 อายุเฉลี่ยอยู่ที่ 50 ซึ่งสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 60.7 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 68 มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 35,000-45,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.9

2. ค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ โดยค่าเฉลี่ยของปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.96, S.D = 8.01$) โดยค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านการเมือง มากที่สุด ($\bar{X} = 4.10, S.D = 6.1$) และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุดคือปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.42, S.D = 0.75$)

3. ค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย โดยค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99, S.D = 4.74$) โดยค่าเฉลี่ยของความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการ ป้องกันประเทศมากที่สุด ($\bar{X} = 3.67, S.D = 0.78$) และความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้าน จิตวิทยา ($\bar{X} = 2.86, S.D = 0.75$)

4. ค่าเฉลี่ยของความเป็นคลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61, S.D = 5.13$) โดยมีค่าเฉลี่ยด้านสังคมอารยะมากที่สุด ($\bar{X} = 3.16, S.D = 0.88$) และค่าเฉลี่ย น้อยที่สุดคือด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.80, S.D = 0.90$)

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกไปสู่ คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) นั้น เป็นการวิเคราะห์โดยการหาความสัมพันธ์ โดยวิธี การวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient of correlation) พบว่า สังคมอารยะด้านสังคมมีความสัมพันธ์อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับ ปัจจัย ภายนอกทั้งหมดทั้ง 4 ด้าน ($r = .109$) เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าสังคมอารยะด้านสังคมมี ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับปัจจัยภายนอกทั้งหมดทั้ง 4 ด้าน ($r = .109$) โดยสังคมความดีหรือสังคมอารยะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ปัจจัย ภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ($r = .372$) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) ($r = .319$) และ เศรษฐกิจความดีหรือเศรษฐกิจอารยะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ($r = .438$) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) ($r = .408$) และ พบว่าคลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะทั้ง 3 ด้าน (SIXTOT) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.01 กับ ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SNSPY) ($r = .201$) และความ มั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEG) ($r = .162$) ทั้งนี้ คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ ทั้ง 3 ด้าน (SIXTOT) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (0.05) กับความมั่นคงของ มนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (SMSSC) ($r = .112$) และความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ($r = .140$) สังคมความดีหรือสังคมอารยะ (SSCS) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้าน เศรษฐกิจ (SMSEC) ($r = .294$) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ($r = .554$) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศ (SMSSC) ($r = .205$) ความมั่นคงของ

มนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSSIT) ($r = .358$) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ($r = .250$) และความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG) ($r = .279$) ทั้งนี้สังคมความดีหรือสังคมอารยะ (SSCS) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับ ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสังคมเมือง (SMSIO) ($r = .107$)

เศรษฐกิจความดีหรือเศรษฐกิจอารยะ (SSEC) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยทุกด้าน ดังนี้ ความมั่นคงด้านการเมือง (SMSPO) ($r = .156$) ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ($r = .461$) ความมั่นคงด้านจิตวิทยา (SMSPY) ($r = .448$) ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ (SMSPT) ($r = .306$) ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ($r = .396$) ความมั่นคงด้านเทคโนโลยี (SMSIT) ($r = .439$) ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ($r = .480$) และความมั่นคงด้านการพลังงาน (SMSEG) ($r = .481$) การเมืองความดีหรือ การเมืองอารยะ (SSPC) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ความมั่นคงด้านจิตวิทยา (SMSPY) ($r = .211$) ความมั่นคงด้านเทคโนโลยี (SMSIT) ($r = .151$) ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ($r = .168$) และความมั่นคงด้านการพลังงาน (SMSEG) ($r = .166$)

ทั้งนี้การเมืองความดีหรือการเมืองอารยะ (SSPC) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับ ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (SMSSC) ($r = .133$)

5. การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบนำเข้าตัวแปร (Enter Mutiple Regression Analysis) โดยในภาพรวม

5.1 ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการ เปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ โดยปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่ คลื่นลูกที่ 6หรือสังคมอารยะโดยภาพรวม (SIXTOT) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยสามารถเขียนเป็นสมการ วิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้ \hat{y} SIXTOT = .014 + 1.113 (POS) + .183 (ECS) + .223 (SOS) + .284 (ENS) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

5.2 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ โดยปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) มีความสัมพันธ์ต่อสังคมความดีหรือสังคมอารยะ (SSCS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้ \hat{y} (SSCS) = .1.196 + .009 (POS) + 364 (ECS) + .003 (SOS) + .207 (ENS)

5.3 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง สังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจความดี หรือเศรษฐกิจอารยะ โดย ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ ด้านเศรษฐกิจอารยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y} (\text{SSES}) = .420 + .008 (\text{POS}) + .394 (\text{ECS}) + .020 (\text{SOS}) + .297 (\text{ENS})$$

5.4 ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจอารยะ โดย ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSPO) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศ (SMSPT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจอารยะ (SSEC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y} (\text{SSES}) = .236 - .004 (\text{SMSPO}) + .259 (\text{SMSEC}) + .260 (\text{SMSPY}) - .088 (\text{SMSPT}) + .140 (\text{SMSSC}) - .010 (\text{SMSIT}) + .154 (\text{SMSEN}) + .170 (\text{SMSEG})$$

5.5 ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคมอารยะ โดยความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSPO) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศ (SMSPT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมคลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคมอารยะ (SSCS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y} (\text{SSCS}) = .778 - .019 (\text{SMSPO}) - .068 (\text{SMSEC}) + .646 (\text{SMSPY}) + .182 (\text{SMSPT}) - .147 (\text{SMSSC}) + .125 (\text{SMSIT}) + .011 (\text{SMSEN}) + .055 (\text{SMSEG})$$

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$) ทั้งนี้เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์เข้าสู่สังคมอย่างรวดเร็วมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศ โดยผู้บริหารประเทศ ประชาชน ต่างต้องทำความเข้าใจเพื่อเตรียมรับตัวความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะประเทศในแดนอาเซียนที่จะต้องเตรียมความพร้อมในด้านการเป็นประชาคมอาเซียน (AEC) ในอนาคตอันใกล้นี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการเมืองมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.10$) ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์ เป็นสัตว์สังคมและสัตว์การเมือง ตามแนวคิดของอริสโตเติล การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาชนต้องเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน ขอมรับซึ่งกันและกัน ถึงแม้บางครั้งจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของทัศนคติ ความคิด ต้องเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพ และโอกาสที่เท่าเทียมกัน โดยต้องมีกฎกติกาที่เหมาะสมกับปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยมาก ($X = 3.42, X = 3.92, \bar{X} = 3.51$) ทั้งนี้เนื่องจาก การพัฒนาประเทศที่ผ่านมามุ่งเน้นไปที่การพัฒนาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ วัดกันที่ตัวเลข GDP ซึ่งทำให้ส่งผลกระทบมาถึงปัจจุบัน เราควรนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต มีการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กับการพัฒนาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เพราะองค์ประกอบเหล่านี้เกี่ยวพันซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังเป็นการลดช่องว่าง ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้คนมีระเบียบวินัย มีคุณธรรมและจริยธรรม โดยเมื่อเรียงจากปัจจัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยคือ

1. ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง
2. ปัจจัยภายนอกด้านสังคม
3. ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ และ
4. ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อมตามลำดับ

ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Alvin Toffler ที่เป็นผู้เสนอแนวคิดคลื่นลูกที่สาม ซึ่งมองการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์โดยการเปลี่ยนแปลงแต่ละอย่างไม่ว่าจะเป็นระบบสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ของมนุษย์ล้วนทำให้โลกเปลี่ยนแปลงไป

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยในภาพรวม 8 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$) ทั้งนี้เนื่องจาก ความมั่นคงของมนุษย์ส่วนใหญ่จะได้รับการคุ้มครองโดยรัฐให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินรวมทั้งมีการกำหนดความหมายพื้นฐานของการดำรงชีวิต เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศมี

ค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 3.67$) ทั้งนี้เนื่องจาก ทั้งนี้ความมั่นคงด้านการเมือง ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคงด้านจิตวิทยา ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงด้านการพลังงาน มีค่าเฉลี่ยปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$, $\bar{X} = 3.01$, $\bar{X} = 2.86$, $\bar{X} = 3.36$, $\bar{X} = 3.32$, $\bar{X} = 3.01$, $\bar{X} = 3.00$)

โดยเมื่อเรียงจากปัจจัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ

1. ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ
2. ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. ความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. ความมั่นคงด้านการเมือง
5. ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ
6. ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม
7. ความมั่นคงด้านการพลังงาน
8. ความมั่นคงด้านจิตวิทยา ตามลำดับ

สอดคล้องกับงานของ สุรชาติ บำรุงสุข, 2554 ที่ทำการศึกษาความมั่นคงด้านพลังงาน พบว่า สถานการณ์พลังงานของโลกกำลังเข้าสู่ระยะที่เรียกได้ว่าเป็นวิกฤติการณ์ใหม่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุภัทร จิตเที่ยง, 2554 ที่ศึกษาเรื่องความมั่นคงด้านพลังงาน มองว่ากรอบแนวคิดในการมองเรื่องดังกล่าวจะเปลี่ยนไป (shift in Paradigm) โดยจะให้ความสำคัญกับเรื่องสวัสดิการ (welfare) และ ความผาสุก (well-being) ของมนุษย์มากขึ้น สอดคล้องกับงานของ ณัฐริดา บุญธรรม ที่ทำการศึกษาเรื่อง ความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า แนวคิดของความมั่นคงของมนุษย์จะเปลี่ยนไป ภายใต้บริบทใหม่ โดยอาศัยสิ่งสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. ควรใช้เครื่องมือการพัฒนามนุษย์และการปกครองที่เป็นมนุษยธรรม (Human governance)
 2. การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในประเทศ และนอกประเทศ
 3. เน้นการใช้อำนาจชนิดอ่อน (Soft Power) และศิลปะการชักจูงเป็นเครื่องมือสื่อสารในการแก้ไขความขัดแย้งโดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือร่วมกัน และ
 4. หน่วยงานต่างๆ ทั้งในระดับรัฐ ภูมิภาค องค์กรระหว่างประเทศ ต้องร่วมมือกันกำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการเป็นคลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.16$) ทั้งนี้เนื่องจาก สังคมอารยะนั้น อาจมีความหลายหลายแตกต่างกันทั้ง

ในเรื่องเพศชาติพันธุ์ ทัศนคติ ประชาชนในประเทศสังคม สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมั่นคง มีความสุข และมีความปรองดองกัน มีความสามัคคี สามารถพูดคุยและรับฟังความคิดเห็นกันด้วย เหตุและผล สังคมควรเป็นสังคมที่มีคนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีระเบียบวินัย ยกย่องคนดี มีใช้ยกย่องคนมีเงิน หรือตำแหน่ง

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สังคมความดีหรือสังคมอารยะ เศรษฐกิจความดี หรือ เศรษฐกิจอารยะ และการเมืองความดี หรือ การเมืองอารยะ มีค่าเฉลี่ยปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, ($\bar{X} = 2.80$, $\bar{X} = 3.05$) ทั้งนี้เนื่องจาก เมื่อสังคมไทยยังขาดการให้ความรู้ ถิ่นผู้มีเงินเป็นใหญ่เยาวชนขาด การศึกษาที่มีระบบ พื้นฐานการคิดของประชาชน มีลักษณะที่ฉาบฉวย สำนึกในความเป็นไทย คุณค่าในความเป็นไทย หรือแม้กระทั่งหลักธรรมในพระพุทธศาสนามีการนำมาใช้อย่างบิดเบือน สังคมมีความเป็นวัตถุนิยม ฟุ้งเฟ้อตามกระแส สถาบันหลักไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ต้องตระหนักและทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ โดยจะต้องอยู่บน พื้นฐานของเสรีภาพ ความเสมอภาคและภราดรภาพ รวมทั้งต้องมีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมาปรับใช้กับการดำรงชีวิต โดยเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ

1. สังคมความดี หรือสังคมอารยะ
2. การเมืองความดี หรือ การเมืองอารยะ
3. เศรษฐกิจความดี หรือเศรษฐกิจอารยะ

ผลการศึกษาของผู้วิจัยยังสอดคล้องกับความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ผู้วิจัย สัมภาษณ์นั้นล้วนแล้วแต่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญด้านการบริหารการพัฒนา ประเทศ ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ รศ.ดร.ไชยา ยิ้มวิไล พลอากาศเอก สุกำพล สุวรรณทัต ศาสตราจารย์ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย นายศิระชัย โชติรัตน์รอง และศาสตราจารย์.พญ.ศิริภรณ์ สุวดีศิริ

โดยใช้แบบสัมภาษณ์แล้วนำมาเรียบเรียงเป็นประเด็นหลัก 3 ประเด็น ได้แก่ ลักษณะของสังคมอารยะ (คลื่นลูกที่ 6) ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะ และความ มั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยแต่ละด้านส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะอย่างไร

2. ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับ ลักษณะของสังคมอารยะ (คลื่นลูกที่ 6) มีความคิดเห็นดังนี้

2.1 สังคมอารยะควรมีลักษณะ รูปแบบ

2.1.1 เป็นสังคมที่มีความคิดริเริ่ม ยอมรับการเปลี่ยนแปลง รู้จักใช้เทคโนโลยี อย่างเหมาะสม ยอมรับการไร้พรมแดน และควรเป็นสังคมที่มีความเจริญทางด้านจิตใจ มีวัฒนธรรมสูง รู้จักการแยกแยะผิดชอบชั่วดี ควรเป็นสังคมที่มีหิริ โอตตปปะ สังคมที่คนในสังคม

2.1.2 สังคมที่คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรีและโอกาสเท่าเทียมกัน ในการจะมีสุขภาพที่ดี มีปัจจัยเอื้อในการใช้ชีวิต และศิลปะน่าทึ่งมีผลทำให้เกิดความรัก ความเข้าใจ เอื้ออาทร ซึ่งกันและกัน และทุกคนมีสิทธิเสรีภาพไม่เป็นเฉพาะกลุ่ม (a person is a person, no matter how big or how small they are)

2.1.3 รูปแบบของสังคมอารยะ อาจกล่าวในภาพรวมว่าเป็นสังคมที่น่าอยู่ เป็นสังคมที่ใช้ปัญญา เคารพซึ่งเหตุและผล มีความสมดุลจากการที่ความเลื่อมล้ำมีน้อย ประชาชนมีจริยธรรม มีระเบียบวินัยในตัวเองแยกแยะความดี ความชั่ว เคารพสิทธิของผู้อื่น และคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยที่การบังคับใช้กฎหมายแม้จะมีอยู่ แต่ก็ถูกใช้เป็นเรื่องรอง เพราะประชาชนรู้ว่าสิ่งใดที่ทำการละเมิดสิทธิของผู้อื่นหรือไม่ ผลของการเป็นสังคมที่ใช้ปัญญา ดังกล่าว ย่อมจะส่งผลต่อการออกแบบพัฒนา และการออกแบบการขับเคลื่อนสังคม พร้อมทั้งความเป็นไปของประเทศในภาพรวมตามไปด้วย เช่น การไม่เกิดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างคุ้มค่า และมีการทดแทน ปัญหาด้านอาชญากรรมลดลง ภูมิทัศน์ทางสังคมมีการแก้ไขปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น เช่น การพัฒนาระบบการศึกษา การจัดระบบด้านแรงงาน การพัฒนาด้านการสาธารณสุข การวางกรอบทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับสังคมไทย การวางรากฐานทางกฎหมาย กฎระเบียบ การตรวจสอบและถ่วงดุล การป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่เหมาะสม และการพัฒนาทางสังคมที่มุ่งก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อประชาชนในสังคม

2.1.4 เป็นสังคมที่มุ่งสู่เป้าหมายปลายทางคือ การมีความเจริญงอกงามอย่างบูรณาการ สมดุล และยั่งยืนในทุกด้าน ทั้งด้านวัตถุ จิตใจ และคุณธรรมภายใต้สังคมพหุเอกานิยม ที่มีเอกภาพในความแตกต่างหลากหลาย คนทุกกลุ่มได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน ทุกคนอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี ไม่มีใครถูกทอดทิ้ง และไม่มีใครยกเว้นยกเว้นสมัครใจ

2.2 สภาพสังคมไทย (เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม) ในปัจจุบันเอื้อต่อการเป็นสังคมอารยะหรือไม่

2.2.1 สังคมไทยยังไม่ได้มีการพัฒนาไปถึงระดับนั้น ควรที่จะเริ่มที่สถาบันหลักๆ ของชาติ อาทิ สถาบันศาสนา สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันสื่อสารมวลชน สาเหตุที่ยังไม่พัฒนาถึงระดับนั้น เนื่องจาก วัตถุนิยมเข้ามามีบทบาทอย่างมาก จนส่งผลให้ค่านิยมที่ดั้งเดิมสูญหายลดลงไป

2.2.2 การเมือง ถ้าเป็นปัจจุบันนี้ ไม่เอื้อ เพราะอยู่ในระยะการปฏิวัติ มีกลุ่มผู้มีอำนาจเป็นผู้นำทางการตัดสินใจ เศรษฐกิจ ดูเหมือนเราจะขึ้นเป็น upper middle income country แต่ยังไม่สามารถมีผลลบจากการปฏิวัติ ในบางประเทศโดยเฉพาะกลุ่ม EU อีกประเด็นคือพื้นฐาน

ผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ด้านเศรษฐกิจ ยังเป็นของชิ้นใหญ่ หนักๆ เช่นข้าว ขางพารา ฯลฯ ของชิ้นเล็กๆ เช่น IT มักเป็นการเป็น sub มาจากบริษัทยักษ์ใหญ่ สังคม สังคมมีวัฒนธรรมของการเกรงใจ ซึ่งเป็นเรื่องดี แต่มีผลในหลายเรื่องที่ว่าข้ามความเหมาะสม จึงจะเป็นอุปสรรคในการก้าวสู่สังคม อริยะ สิ่งแวดล้อม ถ้าหมายถึง พลังงานและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ไม่น่าเกี่ยว สิ่งแวดล้อม สังคม เช่นเรื่อง IT การแข่งขันของเพื่อนบ้าน การโหมเข้ามาของ วัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้เกิดการบิด เบี้ยว แนวทางปฏิบัติที่ดี เช่น เรื่อง IT ในเด็ก มีผลต่อการใช้ชีวิต วิถีคิด และสุขภาพ ที่ไม่เอื้อต่อการ สู่อริยะสังคมได้

2.2.3 สังคมไทย มีความพร้อมต่อการพัฒนาในทิศทางบวกอยู่แล้ว ทั้งเรื่อง คุณภาพของประชากร สิ่งเอื้ออำนวยต่างๆ ที่เป็นปัจจัยเกื้อกูล เช่น มีศาสนาและความเชื่อที่ไม่ รุนแรง เน้นการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอยู่ในสังคมเดียวกัน มีสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เป็นศูนย์ รวมจิตใจ และเป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลงมาตลอด แต่สิ่งที่เป็นปัจจัยเอื้ออำนวยเหล่านั้น ถูกคั่นด้วย ปัญหาทางการเมือง ปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ การที่ในอดีตฝ่ายการเมืองที่เข้มแข็ง แต่ขาด ธรรมภิบาล จึงทำให้บางครั้งผู้ที่เป็นฝ่ายบริหารประเทศเองกลับมองไม่เห็น(เนื่องจากสภาพของ การเมืองไทยทำทุกอย่างในเรื่องเฉพาะหน้า ให้ได้รับการเลือกตั้ง หรือเพื่อผูกขาดผลการเลือกตั้งที่ จะให้ได้เข้ามาบริหารประเทศเท่านั้น การเมืองและการปกครองเป็นเรื่องที่มีธุรกิจ และระบบ หัวคะแนนเข้ามาเกี่ยวข้อง นำไปสู่ระบบอุปถัมภ์ ที่บ่อนทำลายสังคมไทยมาตลอด) ดังนั้นจึงกล่าว ได้ว่าสังคมไทยมีความพร้อมทุกประการ แต่ขาดจังหวะ โอกาส และที่สำคัญยังขาดผู้นำการ เปลี่ยนแปลง (Change agent) ที่จำเป็นต้องมีในสังคมไทยอีกจำนวนมาก ข้อจำกัดสาเหตุหนึ่งคือ เพราะคนไทยสามารถปรับตัวให้อยู่กับความเปลี่ยนแปลงได้จนเป็นความเคยชิน และที่ผ่านมา สังคมไทยจะจำกัดตัวเองด้วยการมองว่าใครทำอะไรที่แปลกออกไปจากที่เคยทำ หรือที่หมู่ชน ยอมรับ เป็นเรื่องประหลาด ยากที่จะยอมรับได้

2.3 ประเทศไทยมีจุดแข็งอย่างไรต่อการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นสังคมอารยะ

2.3.1 ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีหลักพุทธศาสนา ประกอบกับการที่สังคมไทย เป็นคนที่โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ประชาชนปรับตัวได้ง่าย ยอมรับการเปลี่ยนแปลง

2.3.2 ประเทศไทยมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี เอื้ออาทรต่อการอยู่ ร่วมกัน เป็นสังคมที่ถ้อยทีถ้อยอาศัย พึ่งกัน เป็นพื้นฐานที่ดี รวมทั้งการยอมรับต่างชาติและการมี ศาสนาพุทธ เป็นศาสนาประจำ ซึ่งมีหลักคำสอน ที่ไม่ปิดกั้น คนอื่น และให้เป็นคนดี ร่วมกันในฐานะ เป็นบุคลากรสาธารณสุข การพัฒนางานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นตัวอย่างของจุดแข็งใน การจะพัฒนาสู่อารยะประเทศ เนื่องจากมีแนวคิดว่าจะทำให้คนไทยมีหลักประกันที่จะไม่ล้มละลาย จากการมีสุขภาพไม่ดี ที่ผ่านมามีประชาชนที่ยากจน ชาวไร่ชาวนา เมื่อเจ็บป่วยรุนแรงจะไม่กล้าไป โรงพยาบาล เพราะกลัวเรื่องค่าใช้จ่าย หรือต้องขายที่นา ขายวัว ควาย เพื่อนำเป็นค่าใช้จ่าย

นอกจากนั้นในสมัยเดิมถ้าไม่มีเงินจะต้องอยู่ในสภาพของผู้อนาถา ต้องขอสงเคราะห์ ซึ่งประเด็นนี้เป็นประเด็นของศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ แนวคิดของระบบหลักประกันจึงเป็นการส่งเสริมให้คนไทยมีความมั่นใจว่าจะมีสุขภาพที่ดีได้โดยไม่ต้องกลัวล้มละลาย และมีศักดิ์ศรีของความเป็นคนมีความเท่าเทียมกัน

2.3.3 ได้แก่การที่ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิศาสตร์ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งทรัพยากรธรรมชาติทุกด้าน โดยเฉพาะเรื่องพืชพรรณธัญญาหาร จึงเกื้อกูลต่อการประกอบสัมมาชีพของประชาชน ด้วยเหตุนี้ประชาชนส่วนใหญ่จึงไม่อดอยากยากไร้เมื่อเทียบกับประเทศในภาคพื้นภูมิศาสตร์อื่น ทำให้คนในสังคมไทยสามารถสร้างความเจริญได้ทั้งทางวัตถุและทางจิตใจมาเป็นเวลาต่อเนื่อง (ดูได้จากงานด้านศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติที่ต่อเนื่อง และแสดงออกถึงความร่ำรวยทางวัฒนธรรม) ขณะที่มีศาสนา และความเชื่อต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอน ชัดเจนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เอื้อเพื่อเอื้อแผ่ ช่วยเหลือจุนเจือกัน ซึ่งหาได้ยากในสังคมเมือง หรือสังคมอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม จุดแข็งที่กล่าวมานั้น ยังอยู่ในระดับที่ไม่ค่อยได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ดังนั้น แม้จะเป็นจุดแข็ง แต่ยังเป็นจุดแข็งที่ไม่ยั่งยืน สามารถอ่อนไหวได้ตามกระแสสังคม และกระแสนิยม เห็นได้จากความล้มเหลวทางเศรษฐกิจของประเทศที่ผ่านมา และความอ่อนแอเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางสังคมรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางการเมือง

2.3.4 การเป็นสังคมที่ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย

2.4 ประเทศไทยมีจุดอ่อนอย่างไรที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นสังคมอารยะ

2.4.1 ประเทศไทยนั้นเป็นสังคมตามกระแส เป็นสังคมเกษตรกรรมที่พยายามเป็นสังคมอุตสาหกรรม มีลักษณะการพัฒนาที่คาบคอกคาบดอก ขาดเอกลักษณ์ของตนเอง ประชาชนยังขาดการวิเคราะห์

2.4.2 การเกรงใจกันโดยไม่มีหลักการ ความเหมาะสมการเชื่อโดยไม่วิเคราะห์ การเชื่อเพราะเป็นผู้มีชื่อเสียง เป็นผู้ใหญ่พูด ทักยะ ที่คิดว่าคนไทยมีไม่พอ คือ การคิดวิเคราะห์ การเป็นตัวของตัวเอง ถ้าเป็นเรื่องถูกต้อง การมีนวัตกรรม ในการทำงาน และความคิด

2.4.3 ประเทศไทย ตั้งแต่ในอดีตเป็นสังคมเกษตรกรรม และสังคมพุทธศาสนา การประกอบอาชีพขึ้นกับดินฟ้าอากาศ จึงเป็นสังคมที่ผลิตอุปนิสัยแบบไม่เดือดร้อน ไม่เร่งรีบ ไม่ขวนขวาย ไม่แข่งขัน ขาดวินัยในตัวเอง เชื่อและยอมรับในเรื่องผลของกรรมในอดีต ดังนั้น การที่จะลุกขึ้นมาเคลื่อนไหวเพื่อตรวจสอบความโปร่งใส เรียกร้องต่อสู้เพื่อความถูกต้องยุติธรรม ความคำนึงถึงการเคารพในสิทธิหน้าที่ จึงยังขาดอยู่มาก มีวัฒนธรรมทางการเมืองถูกบ่มเพาะให้เป็นแบบเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ เชื่อถือคนที่มีอำนาจเหนือตน ไม่มั่นใจในสิทธิและอำนาจของตัวเอง จะเห็นได้

ว่าเมื่อสังคมเมืองก่อตัวมากขึ้นทั้งในส่วนกลาง และต่างจังหวัด ประชาชนต่างก็นำวิถีปฏิบัติเหล่านั้นเข้ามาในสังคมเมือง จะมีภาพการไร้วินัย ไม่เคารพกฎกติกาของสังคม เพราะเห็นว่าได้ เป็นปัญหาใหญ่ ของกัน ได้ ช่วยเหลือกัน ได้ (ในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง) ความยุ่งเหยิงทางสังคมจึงเกิดขึ้น ตามมา ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง การปลูกฝังอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชน

2.4.4 ขาดการวางรากฐานปรัชญาการสร้างชาติในภาพรวมและในแต่ละด้าน แต่ ละมิติ อย่างสมดุล ครบถ้วน ถูกต้อง เหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศขาดภาพอุดมคติที่ ต้องการ ขาววิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ที่พึงประสงค์จึงยากต่อการขับเคลื่อนประเทศให้เกิดความ เจริญก้าวหน้าอย่างมีเสถียรภาพและมั่นคงในระยะยาว

3. ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะ

3.1 ปัจจัยด้านการเมือง

3.1.1 ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อความสำคัญด้าน การเมืองที่ต้องมีเสถียรภาพและจะส่งผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในที่สุด แต่คนไทย ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อประเด็นดังกล่าว

3.1.2 ปัจจัยด้านการเมือง ระบอบ หรือรูปแบบของการเมืองการบริหารของ ประเทศไม่ใช่ปัจจัยหลัก แต่เป็นเรื่องของวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละสังคมที่ถูก ปลูกฝัง และบ่มเพาะในเรื่องความเป็นประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญ มากกว่า กล่าวคือการเมืองและการปกครองจะเข้มแข็ง หรือเป็นการสะท้อนความต้องการของคน หมู่มากหรือไม่นั้น วัฒนธรรมทางการเมือง จะเป็นตัวบ่งชี้ความเป็นไป และทิศทางการพัฒนา ซึ่ง สำหรับสังคมไทยจะเห็นได้ว่ายังไม่เข้มแข็ง สามารถโอนอ่อนตามทิศทางการเมืองได้

3.1.3 การเมืองของประเทศที่ประชาชนอยู่ด้วยกันด้วยศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน มีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม การเห็นที่อื่นทำได้ดีจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของในประเทศ

3.1.4 การเมืองเป็นมิติตามความสัมพันธ์ของมนุษย์และเป็นเรื่องการจัดสรรอำนาจ ในกลุ่มประชาคมสังคมอารยะต้องมีพลังอำนาจนี้ในลักษณะประชาชนเป็นผู้เล่นหลัก ต้องจัด ระเบียบกติกา แบ่งสรรอำนาจกัน ได้ถูกต้องอย่างมีระบบระเบียบ และต้องมีกติกาที่ยินยอมพร้อมใจ ที่เรียกว่า กฎหมายและกฎระเบียบที่ชอบธรรมของการอยู่ร่วมกันโดยมีความดี ความงาม และความ จริงกำกับต้องเป็นรัฐที่มีธรรมเป็นฐานอธิปไตยอย่างแท้จริง

3.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

3.2.1 ฐานะคนในชนบท การขาดปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญ การขาดความรู้ความ เข้าใจด้านเศรษฐกิจ

3.2.2 เศรษฐกิจ ถ้าเศรษฐกิจโลกดี ประเทศเราดีด้วย ถ้าเศรษฐกิจมันคง จึงจะ ทำให้มีเวลาและมีความเป็นไปได้ในการพัฒนาสู่สังคมอารยะ

3.2.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจน่าจะส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะค่อนข้างมากกว่าตัวแปรอื่น เพราะกระแสโลกเป็นสังคมทุนนิยมที่จะต้องมีการแข่งขันกันต่อเนื่อง เป็นสังคมของผู้ชนะ ประกอบกับมีการใช้อิทธิพลทางการเมืองระหว่างประเทศเพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และมีอิทธิพลต่อระบบการเมืองมาร่วมด้วย จึงส่งผลต่อสภาพสังคม และกลไกทางสังคมอื่น ๆ ที่อ่อนแอลงได้

3.2.3 เมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกันต้องมีเรื่องเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง ต้องตัดสินใจว่าจะผลิตอะไรจะผลิตอย่างไร จะกระจายให้ใครได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ผลิต สังคมอารยะต้องมีพลังอำนาจทางเศรษฐกิจในลักษณะรัฐสวัสดิภาพ (Well – being State) คือ มิใช่เพียงให้ประชาชนสามารถอยู่รอดได้เท่านั้น แต่ประชาชนต้องอยู่ดีกินดีรัฐต้องมีเป้าหมายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีความเป็นประเทศที่มั่งคั่ง คือ “ถ้าประชาชนคนใดไม่อาสาจนต้องไม่จน รัฐต้องตั้งเป้าทำให้คนจนหมดไป ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยต้องไม่ห่างห่างกันมากจนเกินไป

3.3 ปัจจัยด้านสังคม

3.3.1 ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ กระแสโลกาภิวัตน์ คุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม

3.3.2 สังคมที่เป็นเผด็จการ หรือสังคมที่ไม่ให้เกิดติดกับคน จะเป็นอุปสรรคต่อการก้าวสู่สังคมอารยะ รวมทั้งสังคมที่ถูกชี้นำโดยกลุ่มบุคคลที่มีความเชื่อแบบ close end ดังนั้นจำเป็นต้องสร้างสรรค์สังคม ให้เป็นสังคมประชาธิปไตยเต็มรูปแบบในเรื่องบางเรื่องอาจต้องใช้เวลาเป็นปีที่จะให้เกิดการยอมรับก็ต้องยอมเสียเวลา ตัวอย่างเช่น ประเทศนิวซีแลนด์ที่เมือง wellington เทศบาลจะต้องการตัดถนน ต้องมีการประชุมกับประชาชนบริเวณรอบใช้เวลาเป็นปีจนทุกคนยอมรับจึงได้ดำเนินการ ซึ่งถ้าส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ดีเสียส่วนใหญ่จะเป็นตัวตัดสินใจ แต่ไม่ใช่ถูกนำโดยการชี้นำของกลุ่มบางกลุ่มเท่านั้น

3.3.3 ปัจจัยด้านสังคม กระแสสังคมที่เชื่อมต่อโลกเป็นหนึ่งเดียวภายใต้การสื่อสารที่รวดเร็วขึ้น ย่อมส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสาร การเลียนแบบทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย การเป็นสังคมอารยะ เป็นเรื่องที่จะต้องขัดต่อความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ดังนั้นการลอกเลียนแบบทางวัฒนธรรมที่เน้นการบริโภค ย่อมส่งผลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

3.3.4 เมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกันย่อมมีความสัมพันธ์ทางสังคมและต้องมีการตกลงร่วมกันว่าจะมีความสัมพันธ์ระหว่างกันใดในลักษณะใด สังคมอารยะต้องมีพลังอำนาจทางสังคมที่มี “ธรรมาภิบาลรัฐ” คือ การอภิบาลแบบมีธรรม บวกกับ “เสรีธรรมรัฐ” คือ รัฐเสรีที่มีความถูกต้องดีงาม ที่มีมิใช่เพียงประชาชนสามารถทำอะไรก็ได้ตามใจปรารถนาตราบเท่าที่ไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย และการไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องดีงาม

ในเชิงคุณธรรม คุณงามความดี ต้องเป็น “ยูติธรรมรัฐ” ที่ประชาชนพร้อมได้รับความยุติธรรมได้อยู่ตลอดเวลา และเป็น “ภราดรธรรมรัฐ” คือ การเป็นพี่น้องกัน โดยมีความดีแท้ ความงามแท้ ความจริงแท้ เป็นตัวกำกับมิใช่ยกพวกตีกัน หรือรวมกลุ่มแบ่งพวกทะเลาะขัดแย้งแตกแยกในชาติกันตลอดเวลา

3.4 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

3.4.1 การตัดไม้ทำลายป่า การใช้ทรัพยากรอย่างไม่รู้ค่า

3.4.2 สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการให้ประชาชนมีวิถีที่เป็นปกติ มีบ้านพักอาศัยที่อยู่สุขสบาย มีความมั่นคงในการใช้ชีวิตประจำวัน มีความมั่นใจว่าการแสดงความคิดเห็นจะไม่เป็นภัยกับตัวเองทำให้กล้าคิด กล้าพูด จะนำสู่การเป็นสังคมอารยะ

3.4.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติของไทยและประเทศต่าง ๆ ถูกทำลายลงมากจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ไม่ถูกวิธี การบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นธรรม เปิดช่องว่างให้ฝ่ายที่ได้เปรียบในสังคมเอารัดเอาเปรียบ ประชาชนส่วนหนึ่งของสังคมขาดการตื่นตัวในการพิทักษ์ปกป้อง และเรียกร้องสิทธิของตนในการรักษาสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามในประเด็นดังกล่าวมีทิศทางที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากต่างเล็งเห็นโทษภัยที่เกิดขึ้น

3.4.4 สังคมอารยะเป็นสังคมที่ประชาชนทุกคนต้องทำหน้าที่เป็นผู้อารักขาที่ดี คือ ต้องใช้ประโยชน์จากโลก (Utilizing the world) ต้องสงวนรักษาโลก (Preserving the world) ไม่ใช่ใช้อย่างเดียวแต่ต้องสงวน (reserve) – ถนอมรักษาไว้บ้างที่ บางแห่ง บางเรื่อง เพื่อให้สูญพันธ์ และต้องพัฒนาโลก (Technologizing the world) ไม่เพียง ใช้ และ รักษา แต่ต้องพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมด้วย ต้องเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development) เพื่อให้โลกและสิ่งต่าง ๆ ในโลกสามารถอยู่รอดได้ในระยะยาว

3.5 ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองไทยในสายตา/มุมมองของท่านเป็นอย่างไร มีพัฒนาการอย่างไร

3.5.1 มีการพัฒนาในด้านเป้าหมายคิดแต่ในทางปฏิบัติการ ทุกฝ่ายยังมุ่งเน้นผลประโยชน์ส่วนตน ทำให้เกิดการทุจริตกันอย่างมากมายเป็นวัฏจักรส่งผลต่อการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

3.5.2 ด้านเศรษฐกิจ ดังกล่าวแล้ว ประเทศเรามีตัวชี้้นำเป็นของด้านเกษตรกรรม ซึ่งต้องใช้กำลังมากในการที่จะผลประโยชน์กลับมาในการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องพัฒนาไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ขึ้นใหญ่ เป็น smart product หรือธุรกิจบนกระดาษ เช่น ธุรกิจด้านการเงินจะมีผลทำให้เรามีเศรษฐกิจดีขึ้นโดยไม่ต้องใช้กำลังมาก

สังคม และการเมือง 70 กว่าปีของระบบประชาธิปไตยยังล้มลุกคลุกคลาน ทำให้ประชาชนยังไม่สามารถมีบุคลิกของการเป็นผู้ที่มีศักดิ์ศรีในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ประเทศยังถูกชี้นำโดยกลุ่มคนที่มีอำนาจในการปกครองมากกว่า

3.5.3 การเมืองเป็นสิ่งที่สังคมไทยมองมาช้านานว่าเป็นเรื่องของคนกลุ่มเดียว มีกระบวนการเลือกตั้งที่ทำหน้าที่คัดสรร จากนั้นที่เหลือเป็นเรื่องของนักการเมือง ประชาชนขาดความตื่นตัวที่จะตรวจสอบ ขณะที่นักการเมืองก็พยายามที่จะรักษาความนิยมไว้เพื่อการชนะการเลือกตั้งครั้งต่อไปด้วยการสร้างระบบอุปถัมภ์ และเครือข่ายผลประโยชน์เพื่อยึดโยงมวลชนฐานเสียงเอาไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้การพัฒนาการเมืองของไทย จึงสวนทางกับความสำเร็จที่จะเป็นสังคมอารยะ ระบบการเมืองขาดการออกแบบ โครงสร้างและกลไกทางสังคมที่จะแก้ไข และป้องกันปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาทางการเมือง ขาดการออกแบบกลไกเพื่อป้องกันการทุจริต ป้องกันการให้สินบน ป้องกันระบบหวัคະແນน ที่ผ่านมานั้นการรณรงค์เรื่องจิตสำนึกนับว่าเป็นเรื่องดี แต่ก็ต้องทำควบคู่กันในเรื่องการสร้างกลไกป้องกันด้วย

การที่เป็นสังคมเกษตรกรรม ทำให้เศรษฐกิจที่เมื่อจะต้องแข่งขันขาดความเข้มแข็งตามไปด้วย ปัญหาทางเศรษฐกิจคือการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศ เพราะต้องนำเข้าสินค้าประเภททุน ซึ่งไม่สามารถผลิตได้เอง ขณะเดียวกันการพัฒนาที่ไม่ตรงกับพื้นฐานทางเศรษฐกิจไทยที่ผ่านมา (จะเป็นประเทศอุตสาหกรรม และภาคบริการ) ได้สร้างปัญหากระทบระบบเศรษฐกิจไทยทั้งระบบ ทั้งเรื่องแรงงานในภาคเกษตร การถือครองที่ดิน การตลาดเพื่อเกษตรกร และการจัดหาปัจจัยการผลิตในราคาถูกสำหรับภาคเกษตรที่ต้องพึ่งพาการนำเข้า และการผูกขาดทั้งหมดนี้ทำให้ประชาชนที่เป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศ ขาดการพัฒนาในทิศทางที่จะไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน กระแสการคิดตามความทันสมัยทำให้เกษตรกรยิ่งยากจนลง

เคยมีนักวิจัยได้ศึกษาสังคมไทยว่าเป็น “สังคมหลวม” ซึ่งถือว่าเป็นความจริงที่ปฏิเสธได้ยาก เพราะพื้นฐานทางสังคม วัฒนธรรมในภาคเกษตร และวิถีพุทธ ทำให้ผลิตและหล่อหลอม อุปนิสัยแบบไปเรื่อย ๆ ค่อยเป็นค่อยไป (จากสุภชาติไทยมากมาย) ขาดความกระตือรือร้น ไม่ตรงต่อเวลา ไม่เข้าคิว

ปัจจุบันการที่สังคมไทยพัฒนาขึ้นเป็นสังคมผสมระหว่างเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เชื่อมต่อกับชาติต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาค และประชาคมโลก ทำให้สิ่งที่เป็นกระแสโลกได้รับการตอบสนอง และตื่นตัวสูง หากไม่มีภูมิคุ้มกันทางสังคมที่เข้มแข็ง ก็ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการเป็นสังคมอารยะ

3.5.3 ขาดเสถียรภาพมั่นคง มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ส่งผลทำให้การพัฒนาประเทศโดยรวมหยุดชะงักอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

3.6 ท่านคิดว่าปัจจัยภายนอกใด จะเป็นปัจจัยหลักที่จะนำประเทศไทยไปสู่การเป็น
คลื่นลูกที่ 6

3.6.1 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเรื่องการเป็นประชาคมภูมิภาคและ
เรื่องการแข่งขัน

3.6.2 กระแสโลกจะเป็นปัจจัยสำคัญ ถ้าทุกประเทศให้ความสำคัญกับการก้าว
สู่สังคมอารยะ ส่งเสริมให้คนมีศักดิ์ศรี มีประชาธิปไตย มีสุขภาพที่ดี และการมีตัวอย่างที่ดีของการ
ประสบผลสำเร็จในประเทศที่มีการเกิดเป็นสังคมอารยะ จะเป็นตัวนำทางสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทย
ก้าวสู่ทิศทางนั้น

3.6.3 ระบบสังคม ประกอบด้วยระบบย่อยที่แยกกันไม่ออก ทั้งเรื่องเศรษฐกิจ
การเมืองการบริหาร ดังนั้นกล่าวได้ว่าทุกปัจจัยล้วนมีส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมทั้งสิ้น

3.6.4 ทุกปัจจัยล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่การเป็นสังคม
อารยะ หากขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งย่อมทำให้การพัฒนาประเทศขาดความครบถ้วน สมดุล และ
ยั่งยืนในทุกด้าน

2. ความมั่นคงร่วมสมัยแต่ละด้านส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะอย่างไร

2.1 ความมั่นคงด้านการเมือง

2.1.1 ส่งผลมาก เพราะถ้าการจัดการภายในไม่เรียบร้อย ไม่มีความสงบการจะ
เป็นสังคมอารยะคงยาก

2.1.2 ถ้าการเมืองมั่นคง และเป็นการเมืองโปร่งใส เป็นการเมืองที่มี
จุดประสงค์จะนำชาติสู่การพัฒนาที่ดี ก็จะทำให้ขบวนการสู่สังคมอารยะก้าวหน้าได้ด้วยความมั่นใจ

2.1.3 การบริหารและปกครองประเทศที่ยึดหลักธรรมาภิบาลจะส่งผลต่อการ
เป็นสังคมอารยะ ผลผลิตของการบริหารการปกครอง ที่จะเป็นกฎหมายและการออกแบบ
โครงสร้างทางสังคม จะมีส่วนสำคัญต่อการสร้างสังคมอารยะ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการทำให้
เกิดความโปร่งใส และตรวจสอบได้อีกด้วย

2.1.4 การที่คนในสังคมมีส่วนร่วมทางการเมือง เห็นพ้องต้องกัน ในกติกา และ
อยู่ร่วมกันโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มิใช่เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง เป็นรัฐที่มี
ธรรมเป็นฐานอธิปไตย

2.2 ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ

2.2.1 ถ้าประเทศยากจน การจะเป็นสังคมอารยะเป็นไปได้ยาก

2.2.2 เศรษฐกิจเป็นปัจจัยพื้นฐานของคน ถ้าคนยังจนยังหิว ไม่มีทางที่จะทำให้คนอยากพัฒนาใดๆ เพราะฉะนั้นมุมมองทางด้านเศรษฐกิจต้องเป็นเศรษฐกิจที่กระจายรายรับสู่ทุกหน่วยอย่างเป็นธรรม คนมีโอกาสเท่ากันที่จะสร้างเศรษฐกิจที่ดี

2.2.3 แม้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมจะเน้นทางทุนนิยม แต่หากจะเป็นสังคมอารยะได้นั้น ระบบเศรษฐกิจพื้นฐานของสังคมควรต้องเน้นเศรษฐกิจที่พึ่งพาตัวเองเป็นหลักก่อน โดยเน้นการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง ใช้ภูมิปัญญาและทุนทางสังคมของไทยที่มีอยู่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ การที่จะพึ่งพาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ จะต้องคำนึงถึงสิ่งที่มีเมื่อรับเข้ามาแล้วจะไม่กระทบต่อพื้นฐานทางสังคม และสิ่งแวดล้อม

2.2.4 ประชาชนทุกคนได้รับการดูแลให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เหมาะสม ดูแลตัวเองอย่างดี มีปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิต ได้รับสวัสดิการที่ดีที่สุดทุกแบบทุกทาง ไม่ทอดอยากหิวโหยไม่มีใครถูกทอดทิ้ง

2.3 ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา

2.3.1 การยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี

2.3.2 ในด้านสังคมในมุมมอง คือ ด้านสุขภาพ ต้องยืนยันว่าการมีหลักประกันสุขภาพว่าถ้าเจ็บป่วยจะได้รับการดูแล เจ็บป่วยจะไม่ล้มละลาย เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้คนกล้าพัฒนาสู่สังคมอารยะ

2.3.3 ควรใช้จุดแข็งทางสังคมของไทยที่มีอยู่ ส่งเสริมให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น (ครอบครัว ศาสนา วัฒนธรรม) ลดเงื่อนไขและปัจจัยที่ทำให้สังคมเกิดความขัดแย้ง แยกแยะส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง อาศัยปัจจัยทางการเมืองจัดวางรากฐาน และระบบทางสังคมให้มั่นคงยั่งยืน สร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนอย่างเหมาะสม

2.3.4 ประชาชนทุกคนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีปลอดภัย มีความรู้สึกมั่นคงในการดำรงชีวิตทุกคนอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี ไม่มีใครถูกเอารัดเอาเปรียบ พร้อมได้รับความยุติธรรมอยู่ตลอดเวลา

2.4 ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ

2.4.1 อาจยังไม่มีผลมากนัก ต้องดูจากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา

2.4.2 ใช้ทรัพยากรที่จัดไว้สำหรับการป้องกันประเทศเพื่อการพัฒนา และเสริมสร้างความมั่นคงภายในประเทศ และใช้ความเข้มแข็งของกองทัพ ในการส่งเสริมความมั่นคงด้านอื่น ๆ ตลอดจนพิทักษ์และอนุรักษ์ทรัพยากรของชาติ

2.4.3 สภาพการณ์ที่ประเทศมีขีดความสามารถและความพร้อมในด้านการรบ และการป้องกันการรุกรานจากอริศัตรู

2.5 ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.5.1 การขาดความรู้เพียงพอทำให้สังคมไม่อารยะ

2.5.2 ความมั่นคงด้านเทคโนโลยี สำคัญมากเนื่องจากข้อมูล จะเป็นส่วนในการพัฒนาทุกมิติ ถ้าข้อมูลจัดเก็บเป็นระบบ มีการเปลี่ยนแปลง มีการวิเคราะห์ในการนำไปใช้ จะเป็นต้นทุนให้คนในสังคมนำไปพัฒนาสู่สังคมอารยะ เช่น ถ้าต้องการจะพัฒนาความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งของคนก็ต้องมีว่าความสามารถนั้นปัจจุบันเป็นความต้องการขนาดไหน ถ้าจะก้าวไปสู่ความสามารถที่ตั้งไว้จะต้องลงทุนอะไรบ้าง เช่น ความสามารถในการด้าน IT ข้อมูลทางด้าน IT ก็จะช่วยทำให้เรามีทิศทางการพัฒนา นำมากำกับติดตามได้เป็นตัวสำคัญในการสนับสนุนทางด้านสังคมอารยะ

2.5.3 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมต่อการสนับสนุนการผลิต และระบบเศรษฐกิจของประเทศ ยึดโยงกับกระบวนการพัฒนาประเทศทุกด้าน รวมถึงส่งเสริมการผลิตและการรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรของประเทศ

2.5.4 สภาพการณ์ที่ประเทศสามารถพึ่งตนเองได้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประชาชนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจสามารถใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำรงชีวิต

2.6 ความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.6.1 สำคัญเนื่องจากเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร

2.6.2 ส่งเสริมกิจการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยความมุ่งหมายเพื่อสังคมโดยรวม ครอบคลุมทุกภาคส่วนในสังคม และมุ่งใช้เพื่อพัฒนาภูมิปัญญาของคนในสังคมอย่างต่อเนื่อง

2.6.3 ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความทันสมัย ปลอดภัย และมีศักยภาพ ทักษะความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำรงชีวิต

2.7 ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม

2.7.1 สำคัญเนื่องจากการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาไปตามกระแสได้ ต้องเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.7.2 ใช้การบริหารจัดการที่ทันสมัยในการรักษาสิ่งแวดล้อม จัดการออกแบบที่พึงพิง อ้างอิงกับภูมิปัญญาของไทย และใช้เทคโนโลยีในการคุ้มครองรักษา ประชาชนมีส่วนร่วม

2.7.3 ประชาชนทุกคนดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี มีคุณภาพ และมีความเหมาะสม ไม่เพียงใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมแต่ต้องมีส่วนอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นด้วย

2.8 ความมั่นคงด้านการพลังงาน

2.8.1 สำคัญเนื่องจากพลังงานจะมีอัตราที่ลดลงต้องมีการหาพลังงานทดแทน

2.8.2 นับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการสนับสนุนการสร้างสังคมที่เข้มแข็ง และมั่นคง โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้การพัฒนาด้านพลังงานที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงผลดีและผลเสีย และผลกระทบต่อประชาชนด้วย

2.8.3 ประชาชนทุกคนมีพลังงานใช้อย่างเพียงพอ ทัวถึง สามารถเข้าถึงแหล่งพลังงานราคาถูก ที่มีความสะอาด ปลอดภัย และใช้ได้ยาวนาน

ข้อสังเกตของผู้ทรงคุณวุฒิที่สำคัญ

ศ.ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย

ให้ความเห็นเกี่ยวกับสังคมอารยะใน โลกอนาคต ว่าต้องมีความพอเพียง การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อคนในสังคมแห่งความดี ร่วมไปถึง

พลอากาศเอก สุกำพล สุวรรณทัต

ให้ความเห็นเรื่องสังคมอารยะเป็นสังคมที่ทั้ง เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีผลเกี่ยวเนื่องในทุกๆด้าน เพราะเป็นเงื่อนไขทางสังคมทั้งภายในประเทศและทั่วโลก ดังนั้นการแข่งขันในทุกๆด้าน รวมถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย คนไทยจึงต้องเตรียมความพร้อมและสร้างพื้นฐานทางความเป็นมนุษย์ในทุกๆ ด้านมิติต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย และอภิปรายผลดังปรากฏในรายละเอียดข้างต้น ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะไว้ 2 ลักษณะดังนี้ คือข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การที่สังคมจะเป็นสังคมความดีหรือสังคมอารยะนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าสภาพสังคมควรมีวิถีปฏิบัติต่างฝ่ายต่างต้องมีความเอื้ออาทรต่อกัน อยู่ด้วยกันอย่างสันติ มีเมตตาธรรมช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาด้วยกัน การจะเป็นสังคมอารยะนั้น ควรมีความหลากหลาย ถึงแม้จะมีความแตกต่างกันในเรื่องของเพศ ชาติพันธุ์ ศาสนา แต่ต้องสามารถอยู่ร่วมกันได้ สถาบันหลักต่างๆไม่ว่าจะเป็น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ต้องทำหน้าที่ของตนในการกลมเกลียวทางสังคม (Socialization) อย่างเต็มที่ เต็มความสามารถ และมีความรับผิดชอบ

2. การนำหลักธรรมพุทธศาสนามาใช้เป็นแนวในการพัฒนาสังคมบนฐานความรู้ที่เข้มแข็งมีความเป็นเหตุเป็นผล ประชาชนพลเมืองมีจิตสำนึก มีค่านิยมที่ดีงามถูกต้อง ลดละ กระแสบริโภคนิยม หรือวัตถุนิยม นำหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาเป็นแนวปฏิบัติแนวทางในการดำรงชีวิต

3. ผู้นำที่ดี (Role Model) จะสามารถเป็นต้นแบบหรือเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถสร้าง ตัวอย่างหรือปลูกฝัง ความมีระเบียบ วินัย ปลูกฝังหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หลัก ประสิทธิภาพ หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับผิชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักการมุ่ง นันทามติ

4. การเป็นเศรษฐกิจความดี หรือเศรษฐกิจอารยะนั้น ต้องมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Developments) มีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม พอเพียง พอประมาณ และปัญหา ความเหลื่อมล้ำเชิงโครงสร้าง ความแตกต่างกันของคนในสังคม มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ มาใช้ โดยเน้นที่การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ มีการนำเทคโนโลยี เข้ามาเสริม เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

5. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านนวัตกรรมใหม่ เทคโนโลยีทันสมัย ตลอดเวลา ตลอดจนงานวิจัยพัฒนา เพื่อรองรับการแข่งขันและป้องกันด้านสื่อสารและเทคโนโลยี

6. ด้านโครงสร้างพื้นฐานของมนุษย์หรือประชากรคนไทย อาทิ การเจริญเติบโต ของร่างกายสายพันธุ์และพันธุกรรม (Genetic) การพัฒนาส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม สมัยใหม่มาใช้ประโยชน์ในการสร้างพื้นฐานทางร่างกาย สมอง ทั้งระบบการป้องกันและพัฒนา ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. โครงสร้างพื้นฐาน ประเทศควรมีการเตรียมโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อรองรับ การพัฒนาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงจากคลื่นลูกที่ 5 มาเป็นคลื่นลูกที่ 6 นั้น ประชากรล้วนแล้วแต่มี คุณภาพและการพัฒนาการศึกษาเพิ่มมากขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดเตรียมเรื่องดังกล่าว

2. การปฏิรูปหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับประเทศต้องมีการปฏิรูปในด้านการศึกษา เศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชน อย่างเช่น การพัฒนาด้านการศึกษาต้องมีการพัฒนาอย่าง เป็นระบบ ส่งเสริมการศึกษาทุกระดับ เพื่อให้สังคมเป็นฐานความรู้ที่เข้มแข็ง

3. ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยจะเกี่ยวพันไปด้วยยุทธศาสตร์ชาติ เพราะ ยุทธศาสตร์ชาติจะหมายถึง ศาสตร์และศิลป์ในการพัฒนา และใช้พลังอำนาจแห่งชาติทางด้าน

การเมือง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา และการทหาร ซึ่งส่งผลต่อเรื่องผลประโยชน์ของชาติ ที่ประกอบด้วย การอยู่รอดปลอดภัย (Survival) การดำรงอยู่ของประชาชนในชาติ (Preservation of the people of the nation) การอยู่ดีกินดี (Well - Being) และการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศให้เกื้อกูลต่อผลประโยชน์เหล่านี้ (Creation of an international Environment Favorable to these interests) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายด้านนี้รองรับ

4. การพัฒนาการทางด้านจิตสำนึก จริยธรรม ความเมตตา พอเพียง พอประมาณ การยึดมั่นในหลักกติกาสังคมวินัย ความอดทน การแก้ปัญหา และเข้าใจปัญหาให้อยู่ร่วมกันได้ทางสังคมภายนอก และสังคมภายในคือจิตใจ

5. การดำรงไว้ซึ่งสายพันธ์ุชาติพันธ์ุ และพัฒนาไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรมพื้นบ้าน ตลอดจนอารยธรรมยั่งยืนของชาติพันธ์ุ มีแผนการศึกษาพัฒนาทบทุนงานวิจัย และแผนแม่บทแห่งชาตินี้อย่างยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว). การพัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตและสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงาน, 2556.

จินตนา บุญบงการ และณัฏฐพันธ์ เขจรนันท์. การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : บริษัท ซีเอ็ด ยูเคชั่น จำกัด (มหาชน), 2548.

ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ และ อนุชาติ พวงสำลี. พลังปัญญาและความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : สถาบัน การเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม, 2542.

ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยประชาคมในระดับพื้นที่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยประชาคมในระดับพื้นที่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

เดวิด แมริวส์. จากปีกเจกู่สู่สาธารณะ : กระบวนการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง. กรุงเทพฯ : ศิริภัณฑ์ออฟเซต, 2541.

ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์. วิสัยทัศน์การวางแผนพัฒนาประเทศในสหัสวรรษหน้า. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เพชรรุ่งการพิมพ์, 2543.

นิวัต โชติวงษ์. เครื่องมือและแนวคิดทางการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : บริษัท รอยัลเพรส แอนด์ แพค จำกัด, 2544.

ปกรณ ปรียากร. การวางแผนกลยุทธ์: แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์. กรุงเทพฯ : นักพิมพ์ เสมาธรรม, 2546.

พิบูล ทิปะपाल. การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, 2546.

พระปกเกล้า, สถาบัน. การเมือง การบริหาร และการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยต้นศตวรรษหน้า. กรุงเทพฯ : บริษัท แอล.ซี.เพรส.จำกัด, 2556.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. นโยบายธุรกิจและการบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : S.M. Circuit

บรรณานุกรม (ต่อ)

สุจิตรา บุญรัตนพันธุ์. ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, 2540.

Press, 2538.

อเนก เหล่าธรรมทัศน์. ประชาสังคมในมุมมองตะวันตก อ่านและสอนที่ จอห์นส์ ฮอปกินส์.

กรุงเทพฯ : สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม, 2542.

อเนก เหล่าธรรมทัศน์. สองนคราประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2538.

อเนก เหล่าธรรมทัศน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนและการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ธรรมดาเพรส จำกัด, 2544.

หนังสือพิมพ์

เกรียงศักดิ์ ชีระโกวิทขจร. “จะสร้างสังคมที่เป็นธรรม ต้องก้าวข้ามแนวคิดการสงเคราะห์”.

กรุงเทพธุรกิจ. 24 กุมภาพันธ์ 2554.

นิรนาม - ก. “ความมั่นคงของมนุษย์ : (1) ยุทธศาสตร์ใหม่การพัฒนา”. บทความพิเศษ โครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย มติชนรายสัปดาห์ หน้า 37 วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ.2547 ปี ที่ 24 ฉบับที่ 1262, 2547.

นิรนาม-ข. “ความมั่นคงของมนุษย์ : (2) ยุทธศาสตร์ใหม่การพัฒนา”. บทความพิเศษ โครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย มติชนสุดสัปดาห์ วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2547 ปี ที่ 25 ฉบับที่ 1263, 2547.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

สุภางค์ จันทวานิช และ วรณี ไทยานันท์. “แนวคิดและเครื่องชี้วัดการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตของประเทศไทย”. คู่มือการใช้มาตรการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ เพื่อการขยายผลการนำไปใช้, 2539.

ภาษาต่างประเทศ

Book

- Almond, Gabriel and Powell, Jr., G.B. Comparative Politics. Boston, M.A. : Little, Brown and Company. 1966).
- Almond, Gabriel A. and Sidney Verba. The Civic Culture : Political Attitudes and Democracy in Five Nation. Princeton University Press. (1993).
- Beck, W., van der Maesen, L., and Walker, A. The Social Quality of Europe. The Hague: Kluwer International. 1997.
- Cleveland, H. and Jacobs, G. Human Choice : the genetic code for social development. Futures 31 (9-10) : 959-970. 1999.
- David, F.R. Strategic Management : Concepts and Cases. Upper Saddle River, New Jersey : Pearson Prentice Hall. 2005.
- Gramsci, Antonio. Selections from the Prison Notebooks. ed&tran.by Quintin Hoare and Geoffrey Nowell Smith. New York : International Publishers. . 1971.
- Mathews, David. Elements of a Strong Civil Society and Healthy Public Life. paper. Kettering Foundation, April 1993. 1993.
- Maslow, Abraham. Motivation and Personality. New York : Harper and Row Publishers. 1970.
- Nanus, B. The Vision Retreat. San Francisco : Jossey-Bass Publishers. 1995.
- Oliver, J.P.J., Huxley, P., Bridges, K. and Mohamad, H. Quality of Life and Mental Health Services. London: Routledge. 1996.
- Tuckman, Bruce. Fixed income securities : tools for today's market. New York : John Wiley&son. 1995.
- Turner, Ralph H. and Killian, Lewis M. Collective Behavior. Englewood Cliffs, N.J : Prentice Hall. 1973.
- Tumkosit, Udom. A Framework of Relationship between Civil Society & Good Governance. 2002.
- United Nations Development Programme (UDDP). "Human Development Report 2000 : Human Right and Human Development". New York : United Nations Publications. 2000.

Journal

Mcfee, Daniel. "The WCC's Engagement with Civil Society". *Journal The Ecumenical Review*, Vol.55. 2003.

Porter, M.E. "How Competitive Forces Shape Strategy," *Harvard Business Review*, Vol. 57, No. 2 (March-April). 1979.

Samuel P. Huntington and Jorge I. Dominguez. "Political Development" in F. Greenstein And N. Polsby eds., *Macropolitical Theory, Handbook of Political Science VOL.3*. Mass : Addison Wesley. 1975.

United Nations Development Programme (UDDP). "Human Development Report 1999". New York : Oxford University Press. 1999.

ผนวก ก

แบบสอบถาม

ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของโลก
ไปสู่คลื่นลูกที่ 6(สังคมอารยะ)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมี 4 ส่วน ดังนี้
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป 7 ข้อ
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก 20 ข้อ
ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงร่วมสมัย 43 ข้อ
ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมอารยะ 11 ข้อ
2. แบบสอบถามนี้เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของท่านเพียงผู้เดียวเท่านั้น ขอความกรุณาใช้
ดุลยพินิจในการตอบตามความเป็นจริงเพราะข้อมูลที่เป็นจริงของท่านจะมีคุณค่ายิ่ง ทำ
ให้ทราบข้อเท็จจริงอันนำไปสู่การพัฒนาประเทศต่อไป
3. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร การป้องกันราชอาณาจักร
ภาครัฐร่วมเอกชน (ปรอ.) รุ่นที่ 26
4. ข้อมูลของท่าน ถือว่าเป็นความลับที่จะไม่มีการเผยแพร่ต่อบุคคลอื่นและจะไม่มี
ผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด
5. ในการตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ โปรดขีดเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
6. ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด
 ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. สถานภาพ โสด สมรส ม่าย/หย่าร้าง แยกกันอยู่
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
 20,000 – 35,000 บาท 35,001 – 45,000 บาท
 45,001 – 55,000 บาท 55,001 บาทขึ้นไป
6. ปัจจุบันท่านสังกัดกระทรวงใด
 กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวง
 คมนาคม
 กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์
 กระทรวงการคลัง
 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 กระทรวงการพัฒนากำลังคนและความมั่นคงของมนุษย์
 กระทรวงยุติธรรม
 กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร
 กระทรวงวัฒนธรรม
 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
7. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก

คำชี้แจง ในส่วนนี้เป็นการวัดระดับปัจจัยภายนอกประกอบด้วยชุดคำถามที่แสดงข้อความ/รายการ และคำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม โดยให้ผู้ตอบเลือกระดับที่เป็นอยู่ในคำถามแต่ละข้อ โดยใช้เครื่องหมาย

√ ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

- โดย 5 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่มากที่สุด
 4 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่มาก
 3 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่ปานกลาง
 2 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่น้อย
 1 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่น้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	ระดับปัจจัยภายนอก				
		5	4	3	2	1
1.	การเมือง					
	1.1 ท่านเห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาทางการเมืองระดับใด					
	1.2 ประเทศมีความเสถียรภาพทางการเมือง					
	1.3 ประเทศมีการพัฒนาทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง					
	1.4 ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค					
	1.5 มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ					
	1.6 ประเทศมีรูปแบบทางการเมืองที่เหมาะสม					
	1.7 อุดมการณ์ทางการเมืองส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ					
	1.8 นโยบาย					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับปัจจัยภายนอก				
		5	4	3	2	1
2.	เศรษฐกิจ					
	2.1 ท่านเห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาทางเศรษฐกิจระดับใด					
	2.2 มีการใช้ความรู้เป็นฐานการผลิตและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ					
	2.3 ประเทศมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ					
	2.4 ประเทศมีค่านิยมที่เหมาะสม ดึงดูด					
	2.5 ประเทศมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ช่วยในภาคการผลิต ภาคอุตสาหกรรม และพาณิชย์					
3.	สังคม					
	3.1 ท่านเห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาทางสังคมระดับใด					
	3.2 โครงสร้างทางสังคม					
	3.3 สถาบันหลักของสังคม					
	3.4 บทบาทและสถานะ					
4.	สิ่งแวดล้อม					
	4.1 ท่านเห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาทางสิ่งแวดล้อมระดับใด					
	4.2 มีการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และการสร้างความแตกต่างทางด้านนวัตกรรมความรู้					
	4.3 ประเทศมีสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นสังคมอารยะ					

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย

คำชี้แจง ในส่วนนี้เป็นการวัดระดับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยประกอบด้วยชุดคำถามที่แสดงข้อความ/รายการและคำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม โดยให้ผู้ตอบเลือกระดับที่เป็นอยู่ในคำถามแต่ละข้อ โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

- โดย 5 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่มากที่สุด
 4 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่มาก
 3 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่ปานกลาง
 2 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่น้อย
 1 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่น้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความมั่นคงร่วมสมัย				
		5	4	3	2	1
1.	ความมั่นคงด้านการเมือง					
	1.1 ประชาชนสามารถใช้สิทธิของการเป็นพลเมือง					
	1.2 ประชาชนมีความเชื่อถือและศรัทธาต่อระบอบการปกครอง					
	1.3 ประชาชนมีความเชื่อถือและศรัทธาต่อรัฐบาลผู้บริหารการปกครอง					
	1.4 รัฐบาลมีความชอบธรรม สามารถบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
	1.5 รัฐบาลมีอิสระปลอดจากอิทธิพลและการบงการในการดำเนินนโยบายของประเทศ					
	1.6 รัฐบาลมีเสถียรภาพปลอดจากการคุกคามทั้งภายในและภายนอก					
2.	ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ					
	2.1 ประชากรในประเทศมีการออมเงินอย่างสม่ำเสมอ					
	2.2 ประชากรในประเทศมีอัตราการว่างงานต่ำ					
	2.3 ประเทศมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความมั่นคงร่วมสมัย				
		5	4	3	2	1
	2.4 ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่มีความแตกต่างเหลื่อมล้ำกันมากนัก					
	2.5 ประเทศสามารถรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ					
	2.6 สามารถพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3	ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา					
	3.1 ประชาชนรู้สึกมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน					
	3.2 ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม					
	3.3 ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม					
	3.4 ประเทศไทยมีอาชญากรรมลดลง					
	3.5 ประชาชนได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรมและความเป็นธรรมในการดำเนินชีวิต					
	3.6 ประชาชนมีวัฒนธรรม มีจริยธรรม และศีลธรรม					
	3.7 ประชาชนมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของพลเมืองและต่อสังคม					
4	ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ					
	4.1 ประเทศมีขีดความสามารถด้านการทหารที่แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของกำลังรบของชาติ					
	4.2 ประเทศมี อาวุธ ยุทโธปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ					
	4.3 มียุทธวิธีที่สามารถเอาชนะศัตรูผู้รุกรานทั้งจากภายในและภายนอกประเทศได้					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความมั่นคงร่วมสมัย				
		5	4	3	2	1
	4.4 บุคลากรที่ทำหน้าที่ป้องกันประเทศมีวินัย ขยันและกำลังใจ					
5	ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี					
	5.1 ประเทศมีการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ครอบคลุมต่อเนื่อง					
	5.2 ประเทศมีความพร้อมในโครงสร้างพื้นฐาน ทุกด้านที่จำเป็น					
	5.3 ประเทศมีศักยภาพในการทุ่มเทสรรพกำลัง เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาภายใต้มาตรการ ที่เหมาะสม					
	5.4 ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จาก ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ นวัตกรรมอย่างทั่วถึง					
6	ความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ					
	6.1 ประชาชนสามารถเข้าถึงการใช้เทคโนโลยี ได้อย่างเหมาะสม					
	6.2 ประชาชนสามารถติดต่อสื่อสารได้อย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ					
	6.3 ประเทศมีการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสาร สาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ					
	6.4 สังคมไทยมีการบริโภคข่าวสารอย่างมี วิจารณญาณ					
	6.5 ประชาชนมีโอกาสดำเนินการเข้าถึงข่าวสารได้ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม					
	6.6 มีการใช้สื่อทุกชนิดสร้างความสามัคคีให้กับ คนในชาติ					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความมั่นคงร่วมสมัย				
		5	4	3	2	1
7	ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม					
	7.1 ประเทศมีการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน					
	7.2 มีการอนุรักษ์และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน					
	7.3 มีการปรับปรุงกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัย					
	7.4 มีการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
	7.5 มีการส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา					
	7.6 มีการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีการสร้างวินัย					
8	ความมั่นคงด้านการพลังงาน					
	8.1 มีการบริหารจัดการการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
	8.2 ประเทศไทยสามารถเข้าถึงแหล่งพลังงานทั้งในและต่างประเทศ					
	8.3 ประเทศมีเทคโนโลยีทางด้านพลังงานที่ทันสมัย					
	8.4 ประเทศมีความร่วมมือด้านพลังงานทดแทนกับต่างประเทศ					

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมอารยะ

คำชี้แจง ในส่วนนี้เป็นการวัดระดับความเป็นสังคมอารยะประกอบด้วยชุดคำถามที่แสดงข้อความ/รายการและคำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม โดยให้ผู้ตอบเลือกระดับที่เป็นอยู่ในคำถามแต่ละข้อ โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

- โดย 5 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่มากที่สุด
 4 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่มาก
 3 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่ปานกลาง
 2 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่น้อย
 1 หมายถึง ระดับที่เป็นอยู่น้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเป็นสังคมอารยะ				
		5	4	3	2	1
1.	สังคมความดี หรือสังคมอารยะ					
	1.1 คนในสังคมมีวินัย ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่					
	1.2 สังคมมีความโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน					
	1.3 มีการนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต					
	1.4 คนในสังคมมีการยอมรับความแตกต่างกันเคารพซึ่งกันและกัน					
2.	เศรษฐกิจความดี หรือเศรษฐกิจอารยะ					
	2.1 มีการจัดสรร ใช้จ่ายทรัพยากรอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ					
	2.2 มีการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมกัน					
	2.3 ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนไม่มากเกินไป					
	2.4 มีการจับจ่ายใช้สอยอย่างเหมาะสม					
	2.5 มีการใช้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับความเป็นสังคมอารยะ				
		5	4	3	2	1
3.	การเมืองความดี หรือการเมืองอารยะ					
	3.1 ผู้นำเป็นแบบอย่างในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม					
	3.2 ยึดหลักการปกครองในระบบ ประชาธิปไตย					
	3.3 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง					
	3.4 มีการตรวจสอบและถ่วงดุลกัน					
	3.5 ประชาชนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน					

1. ในทัศนะของท่าน สังคมอารยะควรมีลักษณะอย่างไร

1.1 ด้านการเมือง

.....

.....

.....

1.2 ด้านเศรษฐกิจ

.....

.....

.....

1.3 ด้านสังคม

.....

.....

.....

1.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

ผนวก ข

แบบสัมภาษณ์เจาะลึก : ผู้ทรงคุณวุฒิ
ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6
(สังคมอารยะ)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
ตำแหน่งปัจจุบัน.....
วันที่สัมภาษณ์..... สถานที่.....
เพศ..... อายุ.....ปี

1. ลักษณะของปัจจัยภายนอก

1.1 ท่านคิดว่าปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะอย่างไร

1.1.1 ปัจจัยด้านการเมือง

.....
.....
.....
.....

1.1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

.....
.....
.....
.....

ปัจจัยด้านสังคม

.....
.....
.....

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

.....
.....
.....

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองไทย ใน
สายตา/มุมมองของท่านเป็นอย่างไร มีพัฒนาการอย่างไร

.....
.....
.....
.....

ท่านคิดว่าปัจจัยภายนอกใด จะเป็นปัจจัยหลักที่จะนำประเทศไทยไปสู่การเป็นคลื่น
ลูกที่ 6

.....
.....
.....

2. ความมั่นคงร่วมสมัย

ในทัศนะของท่าน ความมั่นคงร่วมสมัยแต่ละด้านส่งผลต่อการเป็นสังคมอารยะอย่างไร

2.1 ความมั่นคงด้านการเมือง

.....
.....
.....

ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ

.....
.....
.....

ความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา

.....
.....
.....

ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ

.....
.....
.....

ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

.....
.....
.....

ความมั่นคงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

.....
.....
.....

ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม

.....
.....
.....

2.2 ความมั่นคงด้านการพลังงาน

.....
.....
.....

3. ลักษณะของสังคมอารยะ (คลื่นลูกที่ 6)

3.1 ท่านคิดว่าสังคมอารยะควรมีลักษณะ รูปแบบใด

.....
.....
.....

ท่านคิดว่าสภาพของสังคมไทย (เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม) ในปัจจุบัน
เอื้อต่อการเป็นสังคมอารยะหรือไม่

.....
.....
.....

3.2 ประเทศไทยมีจุดแข็งอย่างไรต่อการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นสังคมอารยะ

.....
.....
.....

ประเทศไทยมีจุดอ่อนอย่างไรที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นสังคม
อารยะ

.....
.....
.....

@@@@@@@@@@@@@@@@@@

ประวัติส่วนตัว

- ชื่อ-นามสกุล นายประพล มิตินจินดา
- วันเกิด 1 สิงหาคม 2502
- วุฒิการศึกษา
- Ph.D.(candidate) Public Administration
 - ปริญญาโทคณะสังคมศาสตร์ สาขาการเมืองการปกครอง
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ตำแหน่งงานปัจจุบัน
- ประธานกรรมการบริหาร บริษัทหลักทรัพย์ เออีซี จำกัด (มหาชน)
 - ผู้อำนวยการ มูลนิธิศูนย์การเรียนรู้และสันติภาพชุมชน
 - รองประธานและผู้จัดการ มูลนิธิพระรัตนตรัย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- ที่ปรึกษาผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (IGP)
- ก.พ.ร.
- ประธานคณะกรรมการดำเนินงาน โครงการศูนย์การเรียนรู้และสันติภาพชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา
 - ที่ปรึกษามูลนิธิดินดีน้ำใส แห่งประเทศไทย
 - ที่ปรึกษาบริษัท ภาคเอกชน
- ผลงานและประสบการณ์ในอดีต
- ประธานจัดงานประชุมอาเซียน AEM โดยกระทรวงพาณิชย์ ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ
 - ประธานคณะทำงานด้านยุทธศาสตร์ บริหารจัดการกระทรวงพาณิชย์
- ประจำปี 2554

- ที่ปรึกษาสภาหอการค้า มาเก๊า – ไทย
 - ประธานจัดงานราตรี เถลิงพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
- สิริกิติ์
- รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง สังกัด กรม สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี กระทรวงสำนักนายกรัฐมนตรี
 - ประธานฝ่ายจัดหาทุน ครอบรอบ 40 ปี สาธารณกรมไทย ในพระราชประสงค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 - ประธานและกรรมการจัดหาทุนมูลนิธิสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี
 - ประธานการจัดงานเสริมสร้างสามัคคี โครงการ “จากวันแม่ถึงวันพ่อ 116 วัน สร้างสามัคคี” ของสำนักนายกรัฐมนตรี
 - รองประธานอำนวยการโครงการ ”100 ปี พระบรมรูปทรงม้า”
 - ประธานจัดงานฉลองสัมพุทธชยันตี ๒,๖๐๐๐ แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าแห่งประเทศไทย ณ ท้องสนามหลวง และจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดขอนแก่น
 - รองประธานพัฒนาสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
 - รองประธานคณะกรรมการผู้นำชุมชนแห่งชาติ
 - ประธานสรรหาผู้นำชุมชนแห่งชาติ
 - คณะกรรมการบริหารจัดการข้าวครบวงจร
 - ที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหาร การนิคมอุตสาหกรรม
 - ประธานคณะกรรมการการเงินการลงทุน การนิคมอุตสาหกรรม
 - กรรมการคณะกรรมการสิทธิประโยชน์ การนิคมอุตสาหกรรม
 - กรรมการคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน การนิคมอุตสาหกรรม
 - ที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 - กรรมการคณะกรรมการการประชาสัมพันธ์และการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 - กรรมการคณะกรรมการบริหารจัดการไทยลงสเดย์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 - ที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหาร องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อสมท.)
 - กรรมการคณะกรรมการกลั่นกรอง องค์การสื่อสารมวลชน แห่งประเทศไทย (อสมท.)
 - กรรมการสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

- กรรมการคณะกรรมการกลั่นกรอง สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
- ประธานคณะกรรมการบริหารบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด
- คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

เกียรติประวัติ

1. CERTIFICATE OF ACHIEVEMENT AWARD IN RECOGNITION OF COMPLETION OF PRACTICAL ASPECTS OF ENERGY CONSERVATION IN BUILDINGS TRAINING WORKSHOP

2. DEPARTMENT OF AGRICULTURE AWARD APPRECIATION OF SERVICE TOKEN FOR REMARKABLE AND INTELLIGENT PERFORMANCE AS AN ADMINISTRATIVE ASSISTANT FOR THE INTEGRATED PEST CONTROL FOR SECONDARY CROPS

3. CERTIFICATE OF ACHIEVEMENT SUECESSFULLY COMPLETED THE COURSE ON ENERGY MANAGEMENT AND POWER QUALITY

4. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ไว้เพื่อแสดงว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม ทรงคุณค่าแก่การยกย่อง วุฒิกิตติมศักดิ์ นักบริหารการพัฒนาการเกษตร และสหกรณ์ ระดับสูง

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

เรื่อง มั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยกับการเปลี่ยนแปลงของโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6
(สังคมอารยะ)

ผู้วิจัย นายประพล มลิทินจินดา หลักสูตร ปรอ. รุ่นที่ 26

ตำแหน่ง ประธานกรรมการบริหารบริษัทหลักทรัพย์ เออีซี จำกัด (มหาชน)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในอดีตการป้องกันราชอาณาจักรไทยถูกมองว่าเป็นเรื่องทางการทหารเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วหาได้มีความสำคัญอยู่ที่ทางการทหารเพียงฝ่ายเดียว แต่ในทางกลับกันฝ่ายพลเรือนก็มีความสำคัญในการป้องกันประเทศไม่น้อยไปกว่ากัน รวมทั้งพลเมืองในประเทศ ตลอดจนทรัพยากรทั้งหลายทั้งปวง ที่มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในเรื่องการป้องกัน ต่อสู้ จัดสรรกำลัง การปกครอง และการรักษาความสงบสุขของประเทศและในอดีต ความมั่นคงของมนุษย์ถูกมองผ่านปัจจัยพื้นฐานทั้ง 4 ซึ่งได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค แต่ด้วยการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้าง ตั้งแต่สังคมเกษตรกรรมจนถึงสังคมแห่งอนาคต ซึ่ง Alvin Toffler ผู้เขียนหนังสือ “The Third Wave” ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

เริ่มจากคลื่นลูกที่ 1 : การปฏิวัติทางเกษตรกรรม

ต่อด้วยคลื่นลูกที่ 2 : การปฏิวัติทางอุตสาหกรรม และ

คลื่นลูกที่ 3 : การปฏิวัติทางด้านข้อมูลข่าวสาร

ซึ่งแต่ละยุคจะมีเหตุปัจจัยแห่งการเปลี่ยนแปลงที่มีความสืบเนื่องมาจากยุคเดิมเปรียบเป็นวัฏจักรของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผลจากการพัฒนาที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางเทคโนโลยีสารสนเทศ จนนำมาสู่ยุคไร้พรมแดนของการติดต่อสื่อสารที่เรียกว่า “ยุคโลกาภิวัตน์” ซึ่งเป็นยุคที่อาจกล่าวได้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย จนในบางครั้งคนในสังคมไม่สามารถปรับตัวได้ทันทันกับคลื่นการเปลี่ยนแปลงของโลก (Future Shock)

ทางด้านนักวิชาการไทย ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ได้นำแนวความคิดเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงทางสังคม” ของ Alvin Toffler มาต่อยอดความคิด เกิดเป็นคลื่นลูกที่ 4 : สังคมแห่งองค์ความรู้ ซึ่งปัจจัยสำคัญของยุคนี้คือ “ความรู้” (Knowledge) ต่อด้วยคลื่นลูกที่ 5 : สังคมแห่งปัญญา หรือ ประชาชนสังคม โดยมี “สติปัญญา” เป็นปัจจัยสำคัญของยุคนี้ ซึ่งเป็นยุคของการคิด บูรณาการความรู้ และใช้ปัญญาเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และคลื่นลูกต่อไปในอนาคต คือ คลื่นลูกที่ 6 หรือที่เรียกว่า “สังคมอารยะ” ที่ทรัพยากรบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคนี้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมรับมือกับคลื่นลูกใหม่ที่กำลังจะก่อตัวขึ้นในอนาคตอันใกล้ และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ต้องรองรับการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่างๆ ทั้งปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่ นโยบายของภาครัฐ ระบบเศรษฐกิจ และประเด็นปัญหาทางสังคม และปัจจัยภายนอก เช่น โลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ภัยธรรมชาติ รวมถึงความร่วมมือจากประเทศภายนอก

ผู้วิจัยเล็งเห็นว่า ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาแม้แต่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ วิชาการและเทคโนโลยีทันสมัยมาโดยตลอด หากแต่ยังไม่มีโครงการใดๆ ที่มีแผนการพัฒนามนุษย์หรือประชาชนคนไทยให้มีการพัฒนา สอดคล้อง รองรับกับการพัฒนา การเจริญเติบโตในทุกๆ ด้านของคน หรือทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้น ประเทศไทยควรมีแผนแม่บทด้านความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และควรมีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพในการบูรณาการ โครงการต่างๆ ที่กระทรวง ทบวง กรม ดำเนินการ ให้มีทิศทางแบบเดียวกัน ซึ่งจะทำให้การจัดสรรงบประมาณการพัฒนาในส่วนนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญด้านความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยในการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)
2. เพื่อทราบแนวทางหรือวิธีการในการป้องกันประเทศด้านความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ)

ขอบเขตของการวิจัย

เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยกับการเปลี่ยนแปลงอนาคตไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) ประกอบไปด้วย การศึกษาปัจจัยสำคัญด้านความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยในการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่สังคมอารยะ (คลื่นลูกที่ 6) การศึกษารูปแบบสังคมอารยะ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย กับการพัฒนาประเทศ และแนวทางหรือวิธีการในการป้องกันประเทศด้านความมั่นคงของมนุษย์เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่สังคมอารยะ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารระดับผู้อำนวยการหรือเทียบเท่าของแต่ละกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องกับแผนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจะทำการสุ่มมาจากประชากรข้างต้น โดยใช้วิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย และ รูปแบบแนวคิดเกี่ยวกับสังคมอารยะโดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) และใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีการจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) ซึ่งคำถามที่ใช้จะเป็นลักษณะปลายเปิดและใช้คำถามที่มีมาตรฐานเหมือนกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เจาะจงไปในเรื่องที่ต้องการ โดยจะสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลและรับกลับคืนด้วยตนเอง ทั้งนี้การวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น พลโท อรรถนพ ศิริศักดิ์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วิษณุ เครืองาม รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา อิ่มวิไล ดร.วิฑูรย์ สิมะโชคดี ศาสตราจารย์ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย รองศาสตราจารย์.พญ.ศรีภรณ์ สวัสดิ์วาร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ได้แก่สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ค่า ร้อยละ เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และ สถิติเชิงพรรณนา (Inferential Statistic) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient of Correlation) เพื่อทดสอบสมมติฐานและความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเพื่อหาปัจจัยที่มีความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) ปรากฏสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.4 อายุเฉลี่ยอยู่ที่ 50 ซึ่งสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 60.7 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 68 มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 35,000-45,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.9

2. ค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ โดยค่าเฉลี่ยของปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$, S.D = 8.01) โดยค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านการเมือง มากที่สุด ($\bar{X} = 4.1$, S.D = 6.15) และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.42$, S.D = 0.75)

3. ค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย โดยค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D = 4.74) โดยค่าเฉลี่ยของความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศมากที่สุด ($\bar{X} = 3.67$, S.D = 0.78) และความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา ($\bar{X} = 2.86$, S.D = 0.7)

4. ค่าเฉลี่ยของความเป็นคลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D = 5.13) โดยมีค่าเฉลี่ยด้านสังคมอารยะมากที่สุด ($\bar{X} = 3.16$, S.D = 0.88) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.80$, S.D = 0.90)

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกไปสู่คลื่นลูกที่ 6 (สังคมอารยะ) นั้น เป็นการวิเคราะห์โดยการหาความสัมพันธ์ โดยวิธี การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient of correlation) พบว่า สังคมอารยะด้านสังคมมีความสัมพันธ์อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับ ปัจจัย

ภายนอกทั้งหมดทั้ง 4 ด้าน ($r = .109$) เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าสังคมอารยะด้านสังคมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับปัจจัยภายนอกทั้งหมดทั้ง 4 ด้าน ($r = .109$) โดยสังคมความดีหรือสังคมอารยะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ($r = .372$) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) ($r = .319$) และเศรษฐกิจความดีหรือเศรษฐกิจอารยะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ($r = .438$) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) ($r = .408$) และ พบว่าคลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะทั้ง 3 ด้าน (SIXTOT) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SNSPY) ($r = .201$) และความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEG) ($r = .162$) ทั้งนี้ คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะทั้ง 3 ด้าน (SIXTOT) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (0.05) กับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (SMSSC) ($r = .112$) และความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ($r = .140$) สังคมความดีหรือสังคมอารยะ (SSCS) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ($r = .294$) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ($r = .554$) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศ (SMSSC) ($r = .205$) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSSIT) ($r = .358$) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ($r = .250$) และความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG) ($r = .279$) ทั้งนี้สังคมความดีหรือสังคมอารยะ (SSCS) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับ ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสังคมเมือง (SMSIO) ($r = .107$) เศรษฐกิจความดีหรือเศรษฐกิจอารยะ (SSEC) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยทุกด้าน ดังนี้ ความมั่นคงด้านการเมือง (SMSP0) ($r = .156$) ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ($r = .461$) ความมั่นคงด้านจิตวิทยา (SMSPY) ($r = .448$) ความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ (SMSPT) ($r = .306$) ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ($r = .396$) ความมั่นคงด้านเทคโนโลยี (SMSIT) ($r = .439$) ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ($r = .480$) และความมั่นคงด้านการพลังงาน (SMSEG) ($r = .481$) การเมืองความดีหรือ การเมืองอารยะ (SSPC) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับ ความมั่นคงด้านจิตวิทยา (SMSPY) ($r = .211$) ความมั่นคงด้านเทคโนโลยี (SMSIT) ($r = .151$) ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ($r = .168$) และความมั่นคงด้านการพลังงาน (SMSEG) ($r = .166$)

ทั้งนี้การเมืองความดีหรือการเมืองอารยะ (SSPC) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับ ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (SMSSC) ($r = .133$)

5. การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบนำเข้าตัวแปร (Enter Mutiple Regression Analysis) โดยในภาพรวม

5.1 ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการ เปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ โดย ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่ คลื่นลูกที่ 6หรือสังคมอารยะโดยภาพรวม (SIXTOT) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยสามารถเขียนเป็นสมการ วิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้ \hat{Y} SIXTOT = .014 + 1.113 (POS) + .183 (ECS) + .223 (SOS) + .284 (ENS) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

5.2 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ โดย ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) และปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) มีความสัมพันธ์ต่อสังคมความดีหรือสังคมอารยะ (SSCS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้ \hat{Y} (SSCS) = .1.196 + .009 (POS) + 364 (ECS) + .003 (SOS) + .207 (ENS)

5.3 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง สังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจความดี หรือเศรษฐกิจอารยะ โดย ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง (POS) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ (ECS) ปัจจัยภายนอกด้านสังคม (SOS) ปัจจัยภายนอกด้านสิ่งแวดล้อม (ENS) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 หรือสังคมอารยะ ด้านเศรษฐกิจอารยะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้ \hat{Y} (SSES) = .420 + .008 (POS) + .394 (ECS) + .020 (SOS) + .297 (ENS)

5.4 ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจอารยะ โดย ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSPO) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศ (SMSPT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านเศรษฐกิจ

อารยะ (SSEC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเปลี่ยนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้ \hat{Y} (SSES) = .236 - .004 (SMSPO) + .259 (SMSEC) + .260 (SMSPY) - .088 (SMSPT) + .140 (SMSSC) - .010 (SMSIT) + .154 (SMSEN) + .170 (SMSEG)

5.5 ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัย ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม ไปสู่คลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคมอารยะ โดย ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการเมือง (SMSPO) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเศรษฐกิจ (SMSEC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านจิตวิทยา (SMSPY) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการป้องกันประเทศ (SMSPT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านวิทยาศาสตร์ (SMSSC) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (SMSIT) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านสิ่งแวดล้อม (SMSEN) ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยด้านการพลังงาน (SMSEG) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมคลื่นลูกที่ 6 ด้านสังคมอารยะ (SSCS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้ \hat{Y} (SSCS) = .778 - .019 (SMSPO) - .068 (SMSEC) + .646 (SMSPY) + .182 (SMSPT) - .147 (SMSSC) + .125 (SMSIT) + .011 (SMSEN) + .055 (SMSEG)

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยและอภิปรายผลดังปรากฏในรายละเอียดข้างต้น ผู้วิจัยได้ขอเสนอแนะไว้ 2 ลักษณะดังนี้ คือข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การที่สังคมจะเป็นสังคมความดีหรือสังคมอารยะนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าสภาพสังคมควรมีวิธีปฏิบัติต่างฝ่ายต่างต้องมีความเอื้ออาทรต่อกัน อยู่ด้วยกันอย่างสันติ มีเมตตาธรรมช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาดูด้วยกัน การจะเป็นสังคมอารยะนั้น ควรมีความหลากหลาย ถึงแม้จะมีความแตกต่างกันในเรื่องของเพศ ชาติพันธุ์ ศาสนา แต่ต้องสามารถอยู่ร่วมกันได้ สถาบันหลักต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ต้องทำหน้าที่ของตนในการกลมเกลียวทางสังคม (Socialization) อย่างเต็มที่ เต็มความสามารถ และมีความรับผิดชอบ

2. การนำหลักธรรมพุทธศาสนามาใช้เป็นแนวในการพัฒนาสังคมบนฐานความรู้ที่เข้มแข็งมีความเป็นเหตุเป็นผล ประชาชนพลเมืองมีจิตสำนึก มีค่านิยมที่ดีงามถูกต้อง ลดละกระเสาะริโภคนิยม หรือ วัตถุนิยม นำหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาเป็นแนวปฏิบัติแนวทางในการดำรงชีวิต

3. ผู้นำที่ดี (Role Model) จะสามารถเป็นต้นแบบหรือเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถสร้างตัวอย่างหรือปลูกฝัง ความมีระเบียบ วินัย ปลูกฝังหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

4. การเป็นเศรษฐกิจความดี หรือ เศรษฐกิจอารยะนั้น ต้องมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Developments) มีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม พอเพียง พอประมาณ และปัญหาความเหลื่อมล้ำเชิงโครงสร้าง ความแตกต่างกันของคนในสังคม มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจมาใช้ โดยเน้นที่การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเสริมเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

5. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านนวัตกรรมใหม่ เทคโนโลยีทันสมัย ตลอดเวลา ตลอดจนงานวิจัยพัฒนา เพื่อรองรับการแข่งขันและป้องกันด้านสื่อสารและเทคโนโลยี

6. ด้านโครงสร้างพื้นฐานของมนุษย์หรือประชากรคนไทย อาทิ การเจริญเติบโตของร่างกายสายพันธุ์และพันธุกรรม (Genetic) การพัฒนาส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ประโยชน์ในการสร้างพื้นฐานทางร่างกาย สมอง ทั้งระบบการป้องกันและพัฒนา

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. โครงสร้างพื้นฐาน ประเทศควรมีการเตรียมโครงสร้างพื้นฐานต่างๆเพื่อรองรับการพัฒนาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงจากคลื่นลูกที่ 5 มาเป็นคลื่นลูกที่ 6 นั้น ประชากรล้วนแล้วแต่มีคุณภาพและการพัฒนาการศึกษาเพิ่มมากขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดเตรียมเรื่องดังกล่าว

2. การปฏิรูป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับประเทศ ต้องมีการปฏิรูปในด้านการศึกษาเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชน อย่างเช่น การพัฒนาด้านการศึกษา ต้องมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการศึกษาทุกระดับ เพื่อให้สังคมเป็นฐานความรู้ที่เข้มแข็ง

3. ความมั่นคงของมนุษย์ร่วมสมัยจะเกี่ยวพัน ไปด้วยยุทธศาสตร์ชาติ เพราะยุทธศาสตร์ชาติจะหมายถึงศาสตร์และศิลป์ในการพัฒนา และใช้พลังอำนาจแห่งชาติทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา และการทหาร ซึ่งส่งผลกระทบต่อเรื่องผลประโยชน์ของชาติที่ประกอบด้วย การอยู่รอดปลอดภัย (Survival) การดำรงอยู่ของประชาชนในชาติ (Preservation of the people of the nation) การอยู่ดีกินดี (Well - Being) และการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศให้เกื้อกูลต่อผลประโยชน์เหล่านี้ (Creation of an international Environment Favorable to these interests) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายด้านนี้รองรับ

4. การพัฒนาการทางด้านจิตสำนึก จริยธรรม ความเมตตา พอเพียง พอประมาณ การยึดมั่นในหลักกติกาของสังคมวินัย ความอดทน การแก้ปัญหาและเข้าใจปัญหาให้อยู่ร่วมกันได้ทางสังคมภายนอกและสังคมภายในคือจิตใจ

5. การดำรงไว้ซึ่งสายพันธุ์ ชาติพันธุ์และพัฒนาไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรมพื้นบ้าน ตลอดจนอริยธรรมยั่งยืนของชาติพันธุ์ มีแผนการศึกษาพัฒนาทบทวนงานวิจัยและแผนแม่บทแห่งชาตินี้้อย่างยั่งยืนต่อไป